

การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรม
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

INTEGRATED LIFE AND FAMILY SUBJECT DEVELOPMENT FOR STUDENTS BASED IN
THE CONTEXT OF THE CULTURE OF THE SOUTHERN BORDER PROVINCES

พิชามณูญ์ จันทูรส

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรม
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

INTEGRATED LIFE AND FAMILY SUBJECT DEVELOPMENT FOR STUDENTS BASED IN
THE CONTEXT OF THE CULTURE OF THE SOUTHERN BORDER PROVINCES

PICHAMON JANTUROS

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF EDUCATION
(Health Education & Physical Education)

Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University

2020

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัด

ชายแดนภาคใต้

ของ

พิชามญช์ จันทร์สุ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค์ศึกษาและพลศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

.....	ที่ปรึกษาหลัก	.....	ประธาน
(อาจารย์ ดร.สิงหา จันทร์ขาว)		(ศาสตราจารย์ ดร.เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์)	
.....	ที่ปรึกษาร่วม	.....	กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์)		(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ประจันบาน)	
		.....	กรรมการ
		(อาจารย์ ดร.พันธสิริ คำทูล)	

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ผู้วิจัย	พิชามญช์ จันทุรัส
ปริญญา	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. ลิงหา จันทน์ขาว
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. อนันต์ มาลารัตน์

การวิจัยและพัฒนานี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาบริบท และแนวทางการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มนักศึกษา 30 คน สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 15 คน 2) สร้างและพัฒนารายวิชา และตรวจสอบคุณภาพรายวิชา โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน และทดลองนำร่องกับนักศึกษา 8 สัปดาห์ 3) ศึกษาผลการใช้รายวิชา โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 31 คน 15 สัปดาห์ ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และทักษะก่อนและหลังเรียน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าที่แบบ Paired Sample t-test และ One Sample t-test ผลการวิจัย พบว่า 1) การศึกษา สภาพการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย บริบท โครงสร้างการจัดการเรียนรู้ หลักสูตร และสภาพปัญหา ข้อมูลจากความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนารายวิชา 2) การสร้างและพัฒนารายวิชา ประกอบด้วย โครงสร้างรายวิชา มีเนื้อหา 8 บท 13 แผนการเรียนรู้ และเครื่องมือประเมินตรวจสอบคุณภาพรายวิชา ประเมินความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ พบว่า มีค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผ่านเกณฑ์คุณภาพทุกด้าน คุณภาพแบบทดสอบในบทเรียน ค่าดัชนีความสอดคล้อง คุณภาพแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) ประสิทธิภาพของการใช้รายวิชาเชิงกระบวนการ/ผลลัพธ์ E1/E2 พบว่า กลุ่มทดลองนำร่อง โดยภาพรวมด้านความรู้ เท่ากับ 82.93/82.62 เจตคติ 82.66/81.92 และทักษะ 82.61/82.00 และกลุ่มทดลองในสภาพจริง โดยภาพรวมด้านความรู้ เท่ากับ 82.83/83.02 เจตคติ 82.85/82.48 และทักษะ 89.06/83.06 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสองกลุ่ม ในทุกด้าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และทั้งสองกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชา อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนา, วิชาชีวิตและครอบครัว, บูรณาการ, สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Title	INTEGRATED LIFE AND FAMILY SUBJECT DEVELOPMENT FOR STUDENTS BASED IN THE CONTEXT OF THE CULTURE OF THE SOUTHERN BORDER PROVINCES
Author	PICHAMON JANTUROS
Degree	DOCTOR OF EDUCATION
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Dr. Singha Chankhaw
Co Advisor	Dr. Anan Malarat

The objectives of this research are to study the cultures of three southern border provinces, to develop a suitable course for the students in the area and to study the results of the course. The data was collected from a group of 30 students and 15 academic experts. The course was assessed by seven experts and employed over eight weeks with a group of students. 31 students studied the course for 15 weeks and participated in an achievement test during the pre-and-post course to evaluate their knowledge, attitudes and skills using a Paired Sample t-test and a one sample t-test. The findings of the research showed this course reached the determined criteria. The study of learning management included the course structures, curriculum and course development guidelines. The creation and development of the course required eight lessons and 13 lesson plans. It was then evaluated by the experts regarding accuracy, propriety and feasibility. It was found the median, interquartile range, and IOC met the criteria. The effectiveness of the course, process efficiency/product efficiency (E1/E2) showed the results about knowledge (82.93/82.62), attitude (82.66/81.92) and skills (82.61/82.00) in the pilot group and 82.83/83.02, 82.85/82.48 and 89.06/83.06 for the experimental group. Both results reached the criteria of 80/80. The academic achievement of the students was high and had a statistical significance of .05. The satisfaction of the students was at a high level.

Keyword : Development, Life and family course, Integrated, Three southern border provinces

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยได้รับความเมตตาจาก อาจารย์ ดร. สิงหา จันทน์ขาว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบการดำเนินการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา อีกทั้งผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น หากปราศจากการสนับสนุน ช่วยเหลือ แนะนำและการมีส่วนร่วมจากทุก ๆ ท่าน งานปริญญาานิพนธ์ครั้งนี้อาจไม่สำเร็จลุล่วงไปได้ และขอขอบคุณคณาจารย์คณะพลศึกษาทุก ๆ ท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ศิษย์ด้วยจิตเมตตา ลูกศิษย์ขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่ให้โอกาสในการพัฒนาศึกษาต่อในระดับดุษฎีบัณฑิต และขอบคุณคณะครุศาสตร์ที่อนุเคราะห์ให้ทดลองใช้เครื่องมือกับนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ของการวิจัย ตลอดจนคอยเอื้ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตยะลา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองนำร่องกับนักศึกษาสาขาสุขศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนให้ความร่วมมือที่ดีในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ป.เอก 60 ทุกคนที่คอยช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา หวังดีและเป็นกำลังใจให้กันตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบ รำลึกพระคุณพ่อวิจิตร จันทรุส และคุณแม่สุนทรี จันทรุส ญาติพี่น้อง และทุก ๆ คนในครอบครัว ที่ให้ความห่วงใย และเป็นกำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด คุณค่าและประโยชน์อันพึงจะมีจากปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้มอบความรัก ความห่วงใย ความเมตตาปราณี อบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาโดยตลอดจนประสบผลสำเร็จมาจนถึงวันนี้

พิชามณูช จันทรุส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	13
ภูมิหลัง	13
ปัญหาการวิจัย	18
คำถามการวิจัย.....	18
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	19
ความสำคัญของการวิจัย	19
ขอบเขตของการวิจัย	19
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	23
สมมุติฐานการวิจัย.....	25
กรอบแนวคิดการวิจัย	26
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
1. แนวคิดเกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	28
1.1 การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)	
.....	28

1.2 สภาพ บริบทสังคมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้หัวข้อนี้ผู้วิจัยศึกษาจาก เอกสารที่ เกี่ยวข้องกับสภาพบริบทสังคมและพหุวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้มี การนำเสนอในรายละเอียด ดังต่อไปนี้ (นิรวานา ลาเต๊ะ, 2556)	34
1.3 พหุวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	35
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารายวิชา และการพัฒนาหลักสูตร	38
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรายวิชา	38
2.2 การพัฒนาหลักสูตร	41
2.3 การประเมินผล	52
3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้	55
3.1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	55
3.2 หลักการสอนสุขศึกษา	68
3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	82
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา	85
4.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา	91
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	91
5.1 งานวิจัยในประเทศ	91
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ	101
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	105
ระยะที่ 1 การศึกษา บริบท สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาการ จัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิง วัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	115
ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดย อิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	120

ระยะที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ นักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	124
ระยะที่ 4 การทดลองนำร่องการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ นักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	132
ระยะที่ 5 การประเมินผลในสภาพของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ สำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	137
บทที่ 4 ผลการศึกษา	141
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	142
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	209
สรุปผลการวิจัย.....	210
อภิปรายผล	212
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	239
บรรณานุกรม	242
ภาคผนวก.....	250
ประวัติผู้เขียน.....	309

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการประเมิน	54
ตาราง 2 วิธีการดำเนินการในระยะที่ 1	111
ตาราง 3 วิธีการดำเนินการในระยะที่ 2	119
ตาราง 4 วิธีการดำเนินการในระยะที่ 3	122
ตาราง 5 วิธีการดำเนินการในระยะที่ 4	130
ตาราง 6 วิธีการดำเนินการในระยะที่ 5	135
ตาราง 7 การศึกษา บริบทในการพัฒนารายวิชา ชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ นักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	142
ตาราง 8 สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาที่ผ่านการเรียน รายวิชาชีวิตและครอบครัว (n=30)	146
ตาราง 9 แนวทางการพัฒนารายวิชาฯ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำแนกตาม กลุ่มต่าง ๆ (n=15)	160
ตาราง 10 เนื้อหาการจัดการเรียนรู้รายวิชา ชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดย อิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	180
ตาราง 11 รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้.....	182
ตาราง 12 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของรายวิชาชีวิตและ ครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผู้เชี่ยวชาญ (n=7)	196
ตาราง 13 การหาคุณภาพของเครื่องมือ (n=7)	199
ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ	201
ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ	202

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วย paired sample t-test ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มทดลองทดลองนำร่อง (n=40).....	204
ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วย paired sample	205
ตาราง 18 ผลการทดสอบความพึงพอใจของนักศึกษาภายหลังการใช้รายวิชา ชีวิตและครอบครัว	206
ตาราง 19 ผลการทดสอบความพึงพอใจของนักศึกษาภายหลังการใช้รายวิชา ชีวิตและครอบครัว แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษากับเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.50$) (กลุ่มทดลองในสภาพจริง n=31).....	207

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	26
ภาพประกอบ 2 แผนที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา.....	34
ภาพประกอบ 3 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์.....	48
ภาพประกอบ 4 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของเลเซอร์และอเล็กซานเดอร์	49
ภาพประกอบ 5 รูปภาพวัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ สจัด อุทวานันท์.....	50
ภาพประกอบ 6 แบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดที่เป็นองค์รวม.....	61
ภาพประกอบ 7 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระยะเวลาที่ 1	106
ภาพประกอบ 8 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระยะเวลาที่ 2	107
ภาพประกอบ 9 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระยะเวลาที่ 3	108
ภาพประกอบ 10 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระยะเวลาที่ 4	109
ภาพประกอบ 11 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระยะเวลาที่ 5	110
ภาพประกอบ 12 ร่างโครงสร้างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา	179

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากกระแสการพัฒนาการศึกษาที่มีอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้าและเท่าทันกับสังคมยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับประเทศ ต่างประเทศ จนถึงระดับโลกนั้น การจัดการศึกษาของไทยจึงต้องเน้นการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถรองรับตลอดจนชี้้นำการพัฒนาและการสร้างความสำเร็จก้าวหน้าของประเทศได้อย่างเหมาะสม ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้จัดการศึกษาจึงต้องเน้นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 หรือแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป็นต้น เพื่อเป้าหมายการพัฒนาประเทศให้พลเมืองของชาติเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สร้างคนเก่ง คนดี คนมีความสุข ให้กับสังคมไทย อันเป็นกำลังสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) โดยรูปแบบของการจัดการศึกษานั้น จะต้องเป็นรูปแบบที่เปิดกว้างสำหรับผู้เรียน เน้นให้เกิดการเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง พัฒนาทักษะ ได้อย่างรวดเร็ว ด้วยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ให้มากขึ้น เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้ในสถานการณ์ที่เป็นจริงจากประสบการณ์ กิจกรรมและการลงมือปฏิบัติทำงานด้วยตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้าน ทั้งทางกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเป้าประสงค์หลัก คือการให้ผู้เรียนได้เข้าใจตนเอง เห็นใจผู้อื่น มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถควบคุมอารมณ์ รู้จักปรับตัวให้อยู่ในสังคมมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ มีไหวพริบ เฉลียวฉลาด ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับบริบททางสังคม และวัฒนธรรมที่ผู้เรียนเผชิญอยู่

พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ นาทวี สะบ้าย้อย เทพา) เป็นพื้นที่มีบริบททางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่มีแบบฉบับเป็นของตนเอง มีการอาศัยอยู่ร่วมกันของไทยมุสลิมและไทยพุทธ ส่วนใหญ่ร้อยละ 82.62 (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) นับถือศาสนาอิสลามและใช้วิถีชีวิตแบบมุสลิม มีภาษา ศาสนา เป็นลักษณะเด่นชัดของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (รวีวรรณ ขำพล, 2555) อีกทั้งตามหลักศาสนาอิสลาม ยังจัดให้มีการเรียนศาสนาใน

โรงเรียนสามัญจัดให้มีศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่เป็นการสอนศาสนา โดยมีการเรียนในวันหยุด และเรียนในเวลาตอนเย็น ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษานอกเวลาปกติหรือในวันหยุดก็ตาม เห็นได้ว่าวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นวิถีชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานของวัฒนธรรม และหลักศาสนาเป็นสำคัญ ในขณะที่เดียวกันสภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ปัจจุบันอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่แตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ ของประเทศ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมของผู้เรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในระดับต่ำ สอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2552)

ดังนั้นการจัดการศึกษาในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงถือได้ว่าเป็นเรื่องที่ทำทายเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องคำนึงถึงบริบทของความเป็นพหุวัฒนธรรม ที่เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับจัดการศึกษา และวิถีการดำรงชีวิต โดยจะต้องจัดการศึกษาให้มีความถูกต้อง เหมาะสมบริบทในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อที่จะดำเนินการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ มีความพึงพอใจต่อผู้เรียน เพื่อที่จะพัฒนาความรู้ เข้าใจ เจตคติ ทักษะ และการอยู่ร่วมกันในสังคม สอดคล้องกับภาพอนาคตการศึกษาไทย ที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาปัจเจกบุคคล ให้ผู้เรียนได้มีทั้งความรู้ ความคิด สติปัญญา และทักษะ ตลอดจนความฉลาดทางอารมณ์ที่สามารถการปรับตัว เพื่ออยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข มุ่งเน้นพัฒนามันสมองและสติปัญญาควบคู่กับสภาวะของคุณธรรมและจริยธรรม ที่มีคุณสมบัติ (พิณสุดา สิริธรรังศรี, 2552, อ้างถึงใน ศิริกัญญา แก่นทอง, 2561) รวมไปถึงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การจัดการเรียนรู้ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรมีการบูรณาการตามสภาพบริบทวัฒนธรรมของพื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ต้องเน้นผู้เรียนเป็นจุดสำคัญ เชื่อมโยงเนื้อหาสาระทั้งหลายโดยให้มีความหลากหลาย เพื่อนำไปประยุกต์ปรับใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจหรือพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (บุญสิทธิ์ ไชยชนะ, 2559) ได้อภิปรายผลไว้ว่า ทุกระดับการศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อีกทั้งข้อเสนอแนะการวิจัย ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนควรกำหนดให้สอดคล้องตามหลักศาสนาและมีความหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะต่าง ๆ สามารถนำไปแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการศึกษาชายแดนภาคใต้ต้องมีการบูรณาการ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีลักษณะเฉพาะจำเป็นต้องบริหารจัดการอย่างบูรณาการ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ที่ต้องให้ความสำคัญกับความ

สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม รวมถึงความเป็นเอกลักษณ์และความต้องการของท้องถิ่นพื้นที่ (สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์, 2558)

อนึ่ง การจัดการเรียนรู้แบบเชิงบูรณาการนั้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่เรียนกับสถานการณ์ในชีวิตจริง ที่เน้นการแก้ปัญหาแบบองค์รวม ให้เกิดความเชื่อมโยงและสามารถถ่ายทอดการเรียนรู้ไปใช้กับตัวเองและบุคคลในสังคมได้เป็นอย่างดี ซึ่งแนวทางในการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น นอกจากที่จะต้องพิจารณาถึงความเป็นพหุวัฒนธรรมแล้ว ยังต้องมีการจัดให้สอดคล้องกับวิถีทัศน์ของแผนพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของการศึกษาแห่งชาติ เพื่อจะได้สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและพัฒนาพื้นที่โดยยึดแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เน้นการสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาประเทศและความมั่นคง (ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) แต่อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนมากที่สุดนั้น ครูผู้สอนต้องจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสภาพและปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้นควรมีการศึกษาถึงรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่ ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิต ศาสนา ภาษา วัฒนธรรมและชาติพันธุ์ โดยต้องมีมุมมองจากหลายแง่มุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุมมองที่เป็นคนในพื้นที่ และมุมมองของนักการศึกษาที่เข้าใจบริบทของการจัดการศึกษาในท้องถิ่น รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขสำหรับการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม สามารถตอบสนองของความต้องการของพื้นที่ อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืนต่อไป (บุญสิทธิ์ ไชยชนะ, 2559)

จากแผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้นำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมไว้ ได้สรุปว่าต้องจัดการเรียนรู้ ที่คำนึงถึงผู้เรียนให้มากที่สุด เป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องหรือสนองต่อความต้องการของชุมชน ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น คือ มีเฉพาะที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น และมีวัฒนธรรมเป็นลักษณะร่วมของวัฒนธรรมสากล ซึ่งวัฒนธรรมในพื้นที่แห่งนี้แสดงให้เห็นในลักษณะของภาษา การนับถือศาสนา กฎและกติกาของการอยู่ร่วมกันโดยที่มีการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ มีการศึกษา อาหาร ศิลปะ การละเล่น ประเพณี วรรณคดีและการปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ทางสังคม เป็นต้น (กระทรวงวัฒนธรรม, 2555,) ทั้งนี้ควรเน้นการเรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ไม่มีอคติต่อกัน ไม่เกิดการแบ่งแยกหรือเลือกที่จะปฏิบัติ

ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้เกิดความเข้าใจและจะต้องเคารพในความหลากหลายทางสังคม เชื้อชาติ และ วัฒนธรรม (สุธีรภัฏ ชูชื่น, 2555) ในการจัดการศึกษาควรเน้นให้มีความเหมาะสมทางสังคม และ บริบทเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เป็นสถาบันการศึกษาผลิตบัณฑิตออกสู่สังคม ซึ่งตั้งอยู่ใน จังหวัดยะลาเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 4 คณะวิชา คือ คณะวิทยาการ การจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร และ คณะครุศาสตร์ โดยเน้นการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติที่มีคุณภาพเป็นเลิศ และเน้นการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนเพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งมีกรอบในการบริหาร การจัดการศึกษาที่มีการปรับทิศทางและเป้าหมาย ให้มีทั้งจุดเน้น และจุดเด่นในการก้าวสู่การจัดการ การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเป็นเลิศในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นชายแดนใต้ ใน ส่วนของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและสุขศึกษานั้น เป็นหลักสูตรใหม่ที่เริ่ม จัดการเรียนการสอน ในปีการศึกษา พ.ศ. 2556 และปรับปรุงหลักสูตร ปี พ.ศ. 2560 มีอาจารย์ ประจำหลักสูตรจำนวน 6 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 รวมจำนวนทั้งสิ้น 120 คน และที่สำเร็จ การศึกษา ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 33 คน เป็นสาขาวิชาเอกคู่ จากการปรับปรุงหลักสูตร ในปี การศึกษา 2560 หลักสูตรได้มีแนวคิดและคำนึงถึงการพัฒนาหลักสูตร เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมี การเรียนรู้ที่ดี เกิดทักษะต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องพร้อมที่ออกสู่สังคมที่เป็นความต้องการของ ตลาดแรงงาน ควรเน้นกระบวนการเรียนการสอนที่เริ่มจากการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการ เรียนรู้ได้จริงจากการลงมือปฏิบัติ เป็นผู้ชำนาญในด้านการสอน และสามารถบูรณาการศาสตร์ ท้องถิ่น และสากลของการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคม อีกทั้งสามารถใช้ ชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนและท้องถิ่นในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งความสอดคล้องกับ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจของ มหาวิทยาลัย ทางหลักสูตรได้มองเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรโดยให้มีความ สอดคล้องกับแผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นให้ทุกคนได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่าง มีคุณภาพ และยังคงมีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งจะรับมือกับการ เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ศตวรรษที่ 21

ผลการประเมินหลักสูตร ในปีการศึกษา 2560 จากสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา(สกอ.) โดยใช้หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา คณะกรรมการประเมิน ได้เสนอแนะให้ทางหลักสูตรควรมีการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นการสอนที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ รวมไปถึงต้องการ

ประเมินผลของผู้เรียนตามสภาพจริงให้มีความชัดเจนเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของหลักสูตรต่อไป สอดคล้องกับ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ภาษา พหุวัฒนธรรม ท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการศึกษาตามความต้องการที่เหมาะสมนำคุณค่าของภาษา ภาษา ชาติพันธุ์ รวมทั้งศิลปะ พหุวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีคุณค่า สร้างความเจริญรุ่งเรือง และความมั่นคงให้กับประเทศ ตลอดจนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง และสนับสนุนให้ร่วมกิจกรรมที่มีทั้งในและนอกชั้นเรียน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาชีวิต และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเชื่อมโยงกับแนวทางการศึกษาที่มุ่งเน้นให้เกิดกับผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ เจตคติ และทักษะทางวิชาการตลอดจนวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งสามารถใช้ชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรมซึ่งถือเป็นการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

รายวิชาชีวิตและครอบครัวเป็นวิชาเอกบังคับในสาขาวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา ซึ่งเป็นรายวิชาที่จะต้องผ่านการเรียนการสอนตามโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งความสำคัญของรายวิชาเป็นการสร้างความรู้ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานเบื้องต้น เรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่าของชีวิตและครอบครัว ที่ควรตระหนักให้และความสำคัญ เพราะครอบครัวเป็นแหล่งของสังคมแห่งแรกของทุกคนที่บ่มเพาะความรู้ และเรียนรู้การปฏิบัติตนให้อยู่ในสังคมที่ดี อีกทั้งครอบครัวมีผลต่อการเจริญเติบโตเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของชีวิต และส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของทุกคนเพื่ออาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบันให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสมบูรณ์ ทั้งนี้จะต้องสามารถเชื่อมโยงไปใช้จริงในชีวิต เน้นให้ผู้เรียนตระหนัก ให้ความสำคัญของการเรียนรู้ในรายวิชาที่สามารถนำไปปฏิบัติและบูรณาการประยุกต์ปรับใช้ในชีวิตรจริง แต่ในปัจจุบันนักศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ และความคิดที่ไม่ถูกต้อง อีกทั้งยังไม่เห็นถึงความสำคัญของรายวิชาเท่าที่ควร ซึ่งทำให้ไม่สามารถนำความรู้ เข้าใจ ตลอดจนการนำไปปรับใช้ให้เชื่อมโยงในการอยู่ร่วมกันของสังคมปัจจุบันที่อยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม เช่น ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้น เพียงคิดว่าต้องผ่านการเรียนรายวิชานี้ตามโครงสร้างของหลักสูตรเท่านั้น

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ ตระหนักในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา ที่เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐานกับผู้เรียน โดยจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ ทักษะ และการนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ให้ถูกต้อง โดยจะต้องการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุดจากการมีส่วนร่วม และเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง โดยจะต้องจัดการเรียนรู้

แบบบูรณาการโดยการเชื่อมโยงเนื้อหา สาระของการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาให้มีความสัมพันธ์กัน โดยที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทเชิงวัฒนธรรมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องด้วยตนเอง

ผู้วิจัยในฐานะมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงที่เป็นผู้สอน และเคยเป็นผู้สอนในรายวิชาชีวิตและครอบครัว พบว่า ผลการประเมินจากผู้เรียนยังอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตร ในปีการศึกษา 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ที่ได้เสนอในทางหลักสูตรควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสอนที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และต้องประเมินการเรียนรู้ตามสภาพบริบทที่เป็นจริง เพื่อสามารถเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของหลักสูตร ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มองเห็นถึงปัญหา และให้ความสำคัญที่จะต้องปรับปรุง แก้ไขการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม จึงทำการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดองค์ความรู้ มีเจตคติ ทักษะ ตลอดจนการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์เชื่อมโยงปรับใช้ได้จริงที่สอดคล้องกับบริบทเชิงวัฒนธรรมของพื้นที่ รวมถึงช่วยกันแก้ไขปัญหา และส่งเสริมคุณภาพชีวิตเบื้องต้นของตนเอง ครอบครัว และสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สมบูรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ปัญหาการวิจัย

การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาชีวิตและครอบครัวยังขาดการบูรณาการที่มีความเหมาะสม สอดคล้องตามบริบทเชิงวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลทำให้นักศึกษาขาดการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงของการดำเนินชีวิต

คำถามการวิจัย

1. แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรเป็นอย่างไร
2. การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรมี องค์ประกอบ กระบวนการ ในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างไร

3. ประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของการพัฒนารายวิชาชีวิต และครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา บริบท สภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิต และครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. เพื่อพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. เพื่อศึกษาผลของการใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในมิติของประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบถึงบริบทที่เกี่ยวข้องในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ได้แนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. ได้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม

4. นักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ของรายวิชาไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตัวเอง แนะนำให้บุคคลในครอบครัว และสังคมที่อาศัยอยู่ได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) รูปแบบผสมผสาน (Mixed method Approach) ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัยแต่ละระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษา บริบท แนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1.1 เอกสาร และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว จำนวน 30 คนได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

1.3 ผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลรายละเอียด และข้อเสนอแนะ ในการวิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบก้อนหิมะ (Snowball Sampling) กำหนดผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 กลุ่มประกอบด้วย 1.ผู้นำศาสนา 2.ผู้นำทางสังคมหรือท้องถิ่น 3.ครูสายผู้สอน 4.นักวิชาการทางวัฒนธรรม 5. บุคลากรทางการแพทย์ สาธารณสุข จากนั้นดำเนินการขยายกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม จนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว (Data Saturation)

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

2.1 บริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เอื้อหรือส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 สภาพ ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.3 แนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษา

3.1 แนวทางการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

3.2 เนื้อหาสาระในรายวิชาชีวิตและครอบครัว ที่สอดคล้องกับบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.3 แนวทางการจัดกิจกรรม/กระบวนการจัดการเรียนรู้รายวิชา

3.4 ลักษณะของสื่อ และแหล่งการเรียนรู้

3.5 แนวทางการวัดและประเมินผล

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

1.1 ผลจากการศึกษาบริบท สภาพปัญหา ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนารายวิชา และแนวทางในการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2 นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัวมาแล้ว จำนวน 30 คน

1.3 ผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลรายละเอียด และข้อเสนอแนะ โดยเป็นกลุ่มเดียวกับในระยะที่ 1

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรต้น คือ สภาพบริบท ความต้องการจำเป็น และแนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตัวแปรตาม คือ ร่างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัว

แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สอดคล้องกับผู้เรียน และเครื่องมือประเมินคุณภาพ

ระยะที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรต้น

ร่างของรายวิชารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 ตัวแปรตาม

2.1.2 คุณภาพของร่างรายวิชา และร่างแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

2.1.2 คุณภาพของเครื่องมือและผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใน รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ในด้าน ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น

ระยะที่ 4 การทดลองนำร่องการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบ บูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. แหล่งข้อมูล คือ นักศึกษาสาขาวิชาสุศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา

เพศศึกษาและชีวิตครอบครัว ปีการศึกษาที่ 1/2562 จำนวน 1 ห้องเรียน 40 คน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตยะลา

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิง วัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตัวแปรตาม

1. ประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ/ผลลัพธ์ ของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัว แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและ ครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 5 การทดลองประเมินผลในสภาพจริงของการพัฒนารายวิชาชีวิตและ ครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้

1. แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

1.1 ผลจากการทดลองนำร่องการจัดการเรียนรู้รายวิชา จากระยะที่ 4

1.2 นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาและสุศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาชีวิต และครอบครัว ปีการศึกษาที่ 2/2562 จำนวน 1 ห้องเรียน 31 คน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช ภัฏยะลา

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ/ผลลัพธ์

- 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชา
- 2.3 ความพึงพอใจของการจัดการเรียนรู้รายวิชา
3. เนื้อหาที่ศึกษา

ผลของการทดลองใช้ในสภาพจริงของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชา ประกอบด้วย ประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ/ผลลัพธ์ ความพึงพอใจของการจัดการเรียนรู้รายวิชา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชา** หมายถึง กระบวนการสร้างรายวิชาที่มีองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ด้านจุดประสงค์ เนื้อหา สาระ กิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการจัดการเรียนรู้รายวิชา สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ที่มีความสอดคล้องกับพื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ ทักษะ การปฏิบัติ และการนำไปปรับใช้ให้ถูกต้องที่เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ ชีวิตและครอบครัว

2. **การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ** หมายถึง การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีการบูรณาการของเนื้อหาสาระของรายวิชา โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงบริบทเชิงวัฒนธรรมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้ได้จริง และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมในการดำเนินชีวิตตามบริบทเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. **นักศึกษา** หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 31 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

4. **สามจังหวัดชายแดนภาคใต้** หมายถึง พื้นที่ในจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา คือ เทพา สะบ้าย้อย นาทวี และจะนะ

5. **บริบท** หมายถึง วิถีชีวิตความเป็นอยู่ทางสังคมอันได้แก่ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ความเชื่อ ทศนคติ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลายของการอยู่ร่วมกันในสังคมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

6. **พหุวัฒนธรรม** หมายถึง ความหลากหลายของสังคมทางภาษา ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเชื่อ และความเป็นอยู่ที่มีความแตกต่างกัน โดยอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

7. **รายวิชาชีวิตและครอบครัว** หมายถึง การพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ เจตคติ และทักษะของการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และคุณค่าของชีวิตและครอบครัว ที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของทุกคน ตลอดจนการอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมบนความหลากหลายทางวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

8. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ส่งผลทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้รายวิชา

9. **ประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ** หมายถึง กระบวนการในการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีเกณฑ์ 80/80 E1/E2 โดยพิจารณาจากกระบวนการเรียนรู้ และผลของการเรียนรู้ ดังนี้

80 ตัวแรก (E1) หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจากการประเมินการปฏิบัติงานตามใบงาน แบบทดสอบของหลังเรียนของแต่ละบทการเรียนรู้ มากหรือเท่ากับร้อยละ 80

80 ตัวหลัง (E2) หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80

10. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้** หมายถึง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาฯ ที่สูงขึ้นหลังจากการเรียนรู้ ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ ตลอดจนการนำไปประยุกต์ปรับใช้จริงได้อย่างเหมาะสมของการดำเนินชีวิตในบริบทเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

11. **ความรู้** หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวข้องกับสุขภาพ ชีวิตและครอบครัว โดยสามารถที่จะบอก อธิบาย และแสดงความคิดเห็นได้ถูกต้องและเหมาะสม

12. **เจตคติ** หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่มีความคิด เสนอแนะ และมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับสุขภาพ ชีวิตและครอบครัวของตนเอง และผู้อื่น ตลอดจนสามารถยอมรับ และเห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำ และส่งผลดีทั้งตัวเอง ครอบครัว และสังคม

13. **ทักษะ** หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่สามารถปฏิบัติ และแสดงออกมาให้เห็นในสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสุขภาพ ชีวิตและครอบครัว ตลอดจนผู้เรียนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตัวเองได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตตามบริบทของผู้เรียน

สมมุติฐานการวิจัย

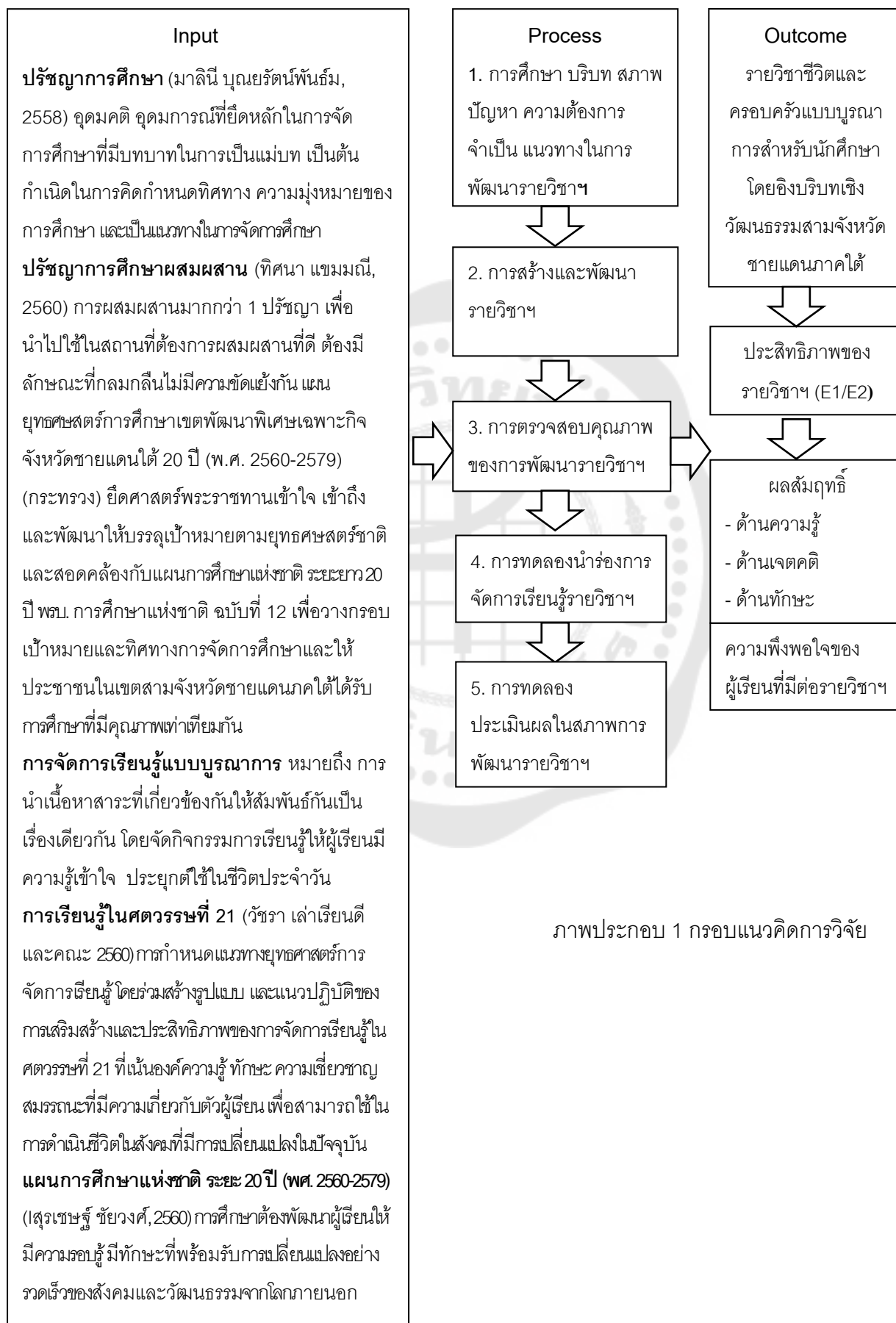
1. รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ/เชิงผลลัพธ์ E1/E2 อย่างน้อย ร้อยละ 80/80

2. หลังการทดลองเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นกว่าก่อนใช้รายวิชาฯ

3. หลังการทดลองใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายวิชาตามเกณฑ์หรือสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 3.50

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 แผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

1.2 สภาพ บริบทสังคมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.3 พหุวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารายวิชา และการพัฒนาหลักสูตร

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรายวิชา

2.2 การพัฒนาหลักสูตร

2.3 การประเมินผล

3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนรู้

3.1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2 หลักการสอนสุขศึกษา

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

4.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)

ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนใต้ 20 ปี โดยยึดยุทธศาสตร์พระราชทาน คือการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) คือ ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ.2560 – 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) นโยบายการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ พ.ศ. 2560 – 2562 เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษา ให้ประชาชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกันพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและแรงงาน โดยให้การพัฒนาประเทศเป็นไปตามเป้าประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้แนวคิดการจัดการศึกษา เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป สภาวะการณ์และบริบทแวดล้อมที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่สำคัญด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ มีวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นแตกต่างจากจังหวัดอื่น และมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิด ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมกับประเทศเพื่อนบ้าน คณะรัฐมนตรีมีมติได้กำหนดให้พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ ประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา) และ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้ชื่อการจัดการศึกษาว่า “การจัดการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้” สภาวะการณ์และบริบทแวดล้อมที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นกลไกในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุขในสังคม พหุวัฒนธรรมและกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

- 1.1 สภาวะการณ์ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร
- 1.2 สัญญาประชาคมโลก จาก MDGs 2015 สู่ MDGs 2030
- 1.3 ผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียนต่อระบบเศรษฐกิจ และสังคม
- 1.4 แนวโน้มด้านเศรษฐกิจ
- 1.5 กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)
- 1.6 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564)
- 1.7 แผนการศึกษาแห่งชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)
- 1.8 ทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21: ทั่วโลกตั้งเป้าหมายสร้างให้ได้

และไปให้ถึงความต้องการคนยุค 4.0

ส่วนที่ 2 การจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 ข้อมูลทั่วไป

การจัดการศึกษาในระบบโดยภาพรวมของเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทั้งในและนอกสังกัดโดยสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 5 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนที่ 3 ปัญหาและความท้าทายของการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

การจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ฯ ต้องเผชิญกับปัญหาความท้าทายหลายส่วน เช่น ส่วนจากกระแสเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ซึ่งเป็นปัญหาที่เป็นความท้าทายในการจัดการศึกษา ได้แก่

1. ปัญหาสถานการณ์ความรุนแรงและเกิดความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ปัญหาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจชายแดนภาคใต้
3. คุณภาพการศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษายังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ระดับประเทศในกลุ่มสาระหลัก 5 วิชาได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา

4. ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตในศาสนา โดยเฉพาะศาสนาอิสลาม โดยให้บุตรหลานเข้าเรียน ในโรงเรียนที่สอนวิชาสามัญ ควบคู่กับศาสนา

5. การจัดการศึกษาเพื่อผลิตคนให้มีความสอดคล้องและความต้องการของสถานประกอบการและตลาดงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตกำลังคนรองรับ โครงการต้นแบบเมืองสามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน จึงจำเป็นต้องมีระบบแนะแนวที่เข้มแข็ง

6. การใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งขาดในเรื่องของความสมดุล การเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ

7. โอกาสความเสมอภาคทางการศึกษา และความเหลื่อมล้ำในการเข้ารับบริการทางการศึกษา คงเป็นปัญหาในเขตพื้นที่

8. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในพื้นที่ ยังขาดการมีส่วนร่วมในการจัดจากประชาชน และชุมชนในพื้นที่

ส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579)

4.1 แนวคิดการจัดการศึกษา

1) หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for all) เป็นการจัดการศึกษา

ที่เน้นให้ประชาชนทุกคน ในทุกช่วงวัย เริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัย เด็กวัยเรียน คนวัยทำงาน และกลุ่มผู้สูงวัย มีโอกาสในการศึกษา ตลอดจนการเรียนรู้ตลอดชีวิต อันนำไปสู่การพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

2) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียม (Inclusive Education) เป็นการจัด

การศึกษาสำหรับผู้เรียนในทุกกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งรัฐต้องดูแลด้านทรัพยากรเกี่ยวกับทางการศึกษา ให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาเต็มศักยภาพ และมีความเท่าเทียม

3) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตน ให้การดำรงชีวิตอย่างพอเพียง และเป็นสุข โดยการศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนให้รอบรู้ มีทักษะในการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรมของโลก โดยยึดความพอประมาณ ความพอดี ที่ไม่น้อยและไม่มากเกินไป

4) หลักการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน (All for Education) การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพในทุกคนที่อาศัยมีส่วนร่วมของทุกสังคมและทุกภาคส่วน อย่างทั่วถึง ทุกช่วงวัยในทุกระดับ และทุกกลุ่มเป้าหมายด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย

5) หลักการอยู่ร่วมกันของสังคมพหุวัฒนธรรม จัดการศึกษาให้ทุกคนอยู่ร่วมกัน

เพื่อพัฒนาทุกคนให้มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

4.2 วิสัยทัศน์ (Vision)

“ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21”

4.3 พันธกิจ (Mission)

1. เสริมสร้างความมั่นคงแก่สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ จะต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และการอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก บนพื้นฐานหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. พัฒนาคุณภาพของการศึกษาในทุกระดับ และพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

3. พัฒนาระบบการบริหารของจัดการศึกษาแบบบูรณาการในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพตามหลักความยุติธรรม

4.4 เป้าประสงค์หลัก

มั่นคง

1. ประชาชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยึดมั่นสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมือง มีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างมีความสุข

มั่งคั่ง

2. ทุกคนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการเรียนรู้ ชีวิต การทำงาน รวมทั้งการสื่อสาร และเทคโนโลยี สามารถพึ่งพาตนเอง

3. กำลังคนให้มีคุณภาพที่สำคัญ มีสมรรถนะตามความต้องการในตลาดแรงงานเป็นฐานในการรองรับการขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0

ยั่งยืน

4. หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาต้องมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพบูรณาการในการทำงานของทุกระดับ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

5. ผู้เรียนในทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาค

6. ทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง

4.5 ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์ และแนวทางปฏิบัติของกลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการ

เรียนรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทาง

การศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ

สิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์

ส่วนที่ 5 การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปสู่การปฏิบัติ

แผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะ 20 ปี พ.ศ.2560 – 2579 จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจฯ โดยมุ่งให้การศึกษากลายเป็นกลไกในการสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของสังคมพหุวัฒนธรรม การเพิ่มโอกาสและความเสมอภาค เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ที่เน้นการบูรณาการทุกระดับ พัฒนากำลังคนที่สุดสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานในพื้นที่และการพัฒนาของประเทศ และเป้าหมายแผนยุทธศาสตร์การศึกษาฯ ที่สนองตอบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย ระยะ 20 ปี พ.ศ.

2560 – 2579 แผนการศึกษาแห่งชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ.2560 – 2579 และสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ในโลกศตวรรษที่ 21

5.1 หลักการการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การศึกษาสู่การปฏิบัติ

5.2 แนวทางการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปสู่การปฏิบัติ

5.3 การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผนของภาคีการพัฒนาต่างๆ

5.4 พัฒนาระบบและกลไกการติดตามประเมินผลรวมทั้งกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จของแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในแต่ละยุทธศาสตร์

แผนการศึกษาแห่งชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)

แนวคิดของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักการ เป้าหมาย และแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อให้ทุกคน ในทุกช่วงวัย เริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัย เด็กวัยเรียน คนในวัยทำงาน และกลุ่มผู้สูงอายุมีโอกาสในการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ได้พัฒนาตามความพร้อมและความสามารถที่บรรลุขีดสูงสุด มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ตลอดจนมีสมรรถนะในการทำงานเพื่อการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ อันจะนำไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ครอบคลุม เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้ มีทักษะพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรม โดยยึดหลักความพอประมาณ ตัดสินใจที่มีเหตุผล พิจารณาจากที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ และมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

สรุปได้ว่า แผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) มีการดำเนินงานโดยมีการยึดหลักการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในการพัฒนาการจัดการศึกษาของพื้นที่ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาทุกช่วงวัย มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน และพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานในการพัฒนาประเทศเป็นไปตามเป้าหมายและการพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดการจัดการศึกษาสำหรับคนทุกคน โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ โดยการอาศัยอยู่ร่วมกันของสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างสันติสุขและ
ยอมรับซึ่งกันได้เป็นอย่างดี

1.2 สภาพ บริบทสังคมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้หัวข้อนี้ผู้วิจัยศึกษาจาก
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพบริบทสังคมและพหุวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ซึ่งได้มีการนำเสนอในรายละเอียด ดังต่อไปนี้ (นิรwana ลาเต๊ะ, 2556)

ภาพประกอบ 2 แผนที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

(ดัดแปลงมาจาก บุญสิทธิ์ ไชยชนะ (2559, น. 23)

บัณฑิตย ะมะฮุน และ สุภาศพรธ ตั้งตรงไพโรจน์ (2549) พื้นที่สามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้โดยมีโครงสร้างทางสังคมแบบมุสลิม โดยประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม
และจัดเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม (Multiculturalism) หรือสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
ซึ่งความหลากหลายนี้ครอบคลุมถึงเรื่องภาษา ศาสนา ชาติพันธุ์ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และความ
เชื่อ โดยมีวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากส่วนอื่นของประเทศ

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล (2552) การทำความเข้าใจ
โครงสร้างทางสังคมไทยในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่อดีตเป็นต้นมาจะเป็นข้อมูล
พื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นเหตุเป็นผล ในการ
พิจารณาถึงโครงสร้างทางสังคม จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ โครงสร้างทางภูมิศาสตร์ โครงสร้างทาง
การเมืองการปกครอง โครงสร้างทางการศึกษา และโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม

นอกจากนี้ลักษณะและสภาพทางด้านสังคมและจิตวิทยา กล่าวได้ว่า การที่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนมากนับถือศาสนาอิสลาม ทำให้สังคมและวัฒนธรรมมีความแตกต่างออกไปจากประชาชนในภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการนับถือศาสนา การแต่งกาย การใช้ภาษาพูดตลอดจนจารีตประเพณี โดยพบว่า วัฒนธรรมโดยส่วนใหญ่มีส่วนคล้ายคลึงกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศมาเลเซีย ประชาชนส่วนมากนับถือศาสนาอิสลาม และปฏิบัติศาสนกิจอย่างเคร่งครัด ประชาชนส่วนใหญ่ใช้ภาษามลายูในการสื่อสาร

สรุปได้ว่า สภาพ บริบททางสังคมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความแตกต่างกัน โดยมีประชากรนับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ มีการแต่งกาย การใช้ภาษา และมีวัฒนธรรมวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ศาสนา และความเชื่อ แตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ โดยมีความเป็นเอกลักษณ์อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสะท้อนถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ที่สามารถเชื่อมโยงปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ในส่วนของระบบการศึกษาในพื้นที่เป็นระบบการศึกษาภาคสามัญทั่วไป และระบบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ซึ่งมีการจัดการเรียนหลังจากเลิกเรียน และเรียนในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ รวมถึงระบบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา โดยมีระบบการเรียนควบคู่ไปกับวิชาสามัญในระดับมัธยมศึกษาที่แบ่งการเรียนออกเป็น 2 ภาค จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการดำเนินวิถีชีวิตอยู่บนหลักศาสนาเป็นสำคัญ และปฏิบัติตามหลักศาสนาอย่างเคร่งครัด และมีการอาศัยอยู่ร่วมกันแบบสังคมพหุวัฒนธรรม

1.3 พหุวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.3.1 ความหมายและองค์ประกอบของพหุวัฒนธรรม

อรจินดา บุรสมบุรณ์ (2561) สังคมพหุวัฒนธรรม คือ สังคมที่ผู้คนอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายและความแตกต่างอย่างกลมกลืนกัน ซึ่งความแตกต่างนี้สามารถแบ่งได้หลากหลายประเภท ทั้งเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา ความเชื่อ ภาษา วิธีการดำเนินชีวิต และขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม จารีต และประเพณี สังคมที่ประกอบไปด้วย ประชากรที่มีความหลากหลาย ด้านชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา วิถีชีวิต ซึ่งเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม สอดคล้องกับ (วันเหล็ก, ม.ป.พ.) กล่าวถึง ลักษณะของสังคมพหุวัฒนธรรม บุคคลที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันอาศัยร่วมกัน จึงเป็นลักษณะของสังคมพหุวัฒนธรรม

การผสมผสานวัฒนธรรม (Acculturation)

นักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้กล่าวถึง การผสมผสานวัฒนธรรม หรือการสังสรรค์ทางวัฒนธรรม ดังนี้

สุพจน์ แสงเงิน (2542) กล่าวถึง การผสมผสานทางวัฒนธรรม คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม เมื่อกลุ่มชนหนึ่งมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ติดต่อกันสัมพันธ์กัน จึงได้มีการเผยแพร่กระจายและมีการรับวัฒนธรรม ส่งผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นกับฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย

นิยพวรรณ (ผลวัฒน์) วรรณศิริ (2550) กล่าวว่าผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมไว้ว่า ความแตกต่างของสองวัฒนธรรมโดยมีความสัมพันธ์กัน มีการแลกเปลี่ยนกันใช้ ในระยะเวลาที่ยาวนาน มีผลทำให้วัฒนธรรมทั้งสองมีความผสมผสานกัน แต่ยังสามารถแยกถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมนั้นได้อยู่

สรุปได้ว่า การผสมผสานวัฒนธรรม เป็นการนำทั้งสองวัฒนธรรมมารวมกัน แต่สามารถยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมนั้นอยู่ เพียงแต่เป็นการรวมเอาทั้งสองวัฒนธรรมมาใช้ให้ปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งทำให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ของวัฒนธรรมระหว่างกันได้ เป็นอย่างดีที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม

การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม (Cultural assimilation)

“การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม คือ ปรากฏการณ์ที่วัฒนธรรมที่แตกต่างกันสองวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอในระยะเวลาที่ยาวนานและมีความต่อเนื่อง โดยมีการหยาบย้อมและเปลี่ยนวัฒนธรรมกันใช้ ในที่สุดต่างฝ่ายต่างรับเอาวัฒนธรรมอีกฝ่ายมาเป็นของตนเองอย่างแยกไม่ออกจนเกิดเป็นวัฒนธรรมใหม่ขึ้นมา ซึ่งไม่มีร่องรอยของวัฒนธรรมเดิมหลงเหลืออยู่เลย”

1.3.2 แนวทางการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

ปิยะ กิจถาวร (2555) ได้ค้นพบข้อเสนอหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังนี้

1. การอยู่ร่วมกันนั้นต้องเข้าใจในหลักศาสนาซึ่งกัน และทุกศาสนิกจะต้องดำเนินชีวิตอยู่ในหลักของศาสนา
2. ปฏิสัมพันธ์โดยจะต้องไปมาหาสู่ระหว่างชุมชน
3. มีคุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งจะต้องรู้ในความต้องทั้งที่เป็นเราและอีกฝ่าย
4. ไม่ให้เกิดข้อพิพาทระหว่างไทยพุทธ และมาลาญมุสลิม ต้องขอความเห็นใจกัน ซึ่งจะต้องไม่มีการพูดถึงเรื่องผิดถูก
6. ให้ความเสมอภาคทั้งชาวไทยพุทธและชาวมุสลิม

7. คุณแลความสงบของชุมชน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2556) นอกจากจะมีหลักในการอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางสังคมควรพิจารณาในหนทางการอยู่ร่วมกันอย่าง โดยพื้นฐานของมนุษย์ย่อมมีความแตกต่างทั้งในเรื่องกายภาพและพฤติกรรม การอดทนอดกลั้นจะเกิดขึ้นเมื่อคนมีความยอมรับและเคารพซึ่งกัน อันนำมาซึ่งการสร้างเอกภาพของการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความหลากหลายได้

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดแพร่ (2559) พหุวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบไปด้วยความหลากหลายของการอยู่ร่วมกันของบุคคลที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้งทัศนคติ ความเชื่อ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และด้วยความเป็นพหุวัฒนธรรมทำให้เกิดความหลากหลายทางสังคม และวัฒนธรรมของคนในสามจังหวัดชายแดนใต้ทำให้สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการดำรงชีวิตทำให้เกิดความแตกต่าง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัด ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และอีก 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา มีประเพณีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีการดำเนินชีวิตอยู่บนความหลากหลาย ที่แตกต่างกันทั้งเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา ความเชื่อ วิธีการดำเนินชีวิต และขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม จารีต และประเพณี โดยใช้ชีวิตร่วมกันที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ทั้งนี้มีประชากรส่วนใหญ่ที่เป็นไทยมุสลิม ร้อยละ 82.62 ยึดถือการดำเนินชีวิตบนหลักศาสนาเป็นสำคัญ ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ที่เด่นชัด จากที่กล่าวมาทำให้ประชากรในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความแตกต่างไปจากจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศ อีกทั้งระบบการศึกษาในพื้นที่ มีระบบการศึกษาภาคสามัญทั่วไป และระบบการศึกษาที่เกี่ยวกับศาสนา ทั้งระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยม แต่ทั้งนี้ได้มีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทที่ส่งผลทำให้ทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และสมบูรณ์เทียบเท่ากับประชาชนในภาคอื่น ๆ อีกทั้งเพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการที่ต่อเนื่องของการพัฒนาการศึกษาของผู้เรียนในพื้นที่ โดยให้ประชาชนมีความเท่าเทียมในการศึกษา ขจัดการแบ่งแยกและส่งผลต่อการอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมที่สมบูรณ์แบบ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารายวิชา และการพัฒนาหลักสูตร

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรายวิชา

จารย์ ทองคำสิง (2550) ครอบครัวยุคแรกเป็นสถาบันแรกที่สำคัญ แสดงถึงความเป็นครอบครัว ตั้งแต่การให้กำเนิด โดยมีพัฒนาการของการเจริญเติบโต จนกระทั่งถึงตาย ในความเป็นสถาบันแรกของครอบครัวยุคแรกนั้นได้กำหนดให้มีชื่อ สกุล สภาพ บทบาทสิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ตลอดจนบทบาทในสังคมที่เรามีส่วนร่วมด้วย

ความหมาย และความสำคัญของรายวิชา

ราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมาย ของครอบครัว ไว้ว่า “สถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วยสามี ภรรยาและรวมไปถึงลูกด้วย”

สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย (2524) สมาคมคหศาสตร์แห่งประเทศไทย ได้นิยามคำว่า ครอบครัวจากแง่วิชาการต่าง ๆ โดยมีความหมายของครอบครัวต่างกันออกไป

ในแง่ชีววิทยา ครอบครัวหมายถึง กลุ่มคนที่เกี่ยวพันกันทางสายโลหิต เช่น สามี ภรรยา มีบุตร บุตรเกิดจากเชื้อสุจิของบิดามารดาผสมกับไข่สุกของมารดา ฉะนั้นจึงเกี่ยวพันกันทางสายโลหิตแล้วแต่ไม่ใคร่หมั้นและยีนที่บุตรได้รับมาจากบิดามารดา

ในแง่กฎหมาย ชายหญิงจดทะเบียนสมรสกัน และมีบุตร ถือเป็นครอบครัวกันตามกฎหมาย บิดามารดาและบุตรมีหน้าที่ ที่ต้องปฏิบัติต่อกันตามกฎหมาย บุตรมีสิทธิที่จะสามารถได้รับมรดกจากบิดามารดา ถ้าไม่มีบุตรหรือผู้สืบสายโลหิต สามารถรับบุตรบุญธรรม ถือได้ว่าเป็นครอบครัวเดียวกันถูกต้องตามกฎหมาย

ในแง่เศรษฐกิจ ครอบครัว คือ การใช้จ่ายร่วมกันจากงบประมาณเดียวกัน ถึงแม้จะมีการสมรส หรือแยกออกไปอยู่ต่างหาก แต่มีพันธกิจศีลธรรมร่วมกันด้วยการเลี้ยงดูน้อง เช่น การส่งเสียค่าเรียน ยังนับว่าใช้จ่ายจากงบเดียวกัน และยังคงเป็นครอบครัวเดียวกัน

ในแง่สังคมครอบครัวคือกลุ่มคนที่รวมอยู่ในบ้านเดียวกัน อาจเกี่ยวหรือไม่เกี่ยวพันกันทางสายโลหิตหรือทางกฎหมาย มีปฏิสัมพันธ์กัน ให้ความรักและความเอาใจใส่ต่อกัน มีความปรารถนาดีต่อกัน เช่น ลูกของลูกจ้างอยู่ในบ้านเดียวกัน เจ้าของบ้านเลี้ยงดูให้ความเอาใจใส่ ความรัก ก็นับว่าเด็กนั้นเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวในแง่สังคม

กนกรัตน์ สุชะตุงคะ (2556) ได้ให้ความหมายของครอบครัว คือ “บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาอยู่รวมกัน โดยมีความสัมพันธ์กัน และร่วมกันถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณีไปสู่ลูกหลาน”

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ครอบครัว หมายถึง กลุ่มของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน

ไม่ว่าจะสืบสายโลหิตเดียวกันหรือไม่ก็ตามอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวหรือสังคม และจะมีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์กัน รวมไปถึงการมีความรัก การเอาใจใส่ สักสอน ดูแลซึ่งกันและกัน ปฏิบัติงานที่ดีงาม รวมทั้งพึ่งพากันทางจิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อความสุขและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของรายวิชา

มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของรายวิชา ไว้ดังนี้

รุจา ภูไพบูลย์ (2542) ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันแรกของมนุษย์ แม้ครอบครัวจะมีพัฒนาการมาหลายรูปแบบ แต่ครอบครัวทุกรูปแบบมีความสำคัญเหมือนกันต่อสมาชิก ความสำคัญของครอบครัว มีหลายประการ ได้แก่

1. ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานแรกที่สุดของมนุษย์ และเก่าแก่ที่สุดในโลก ที่ทำหน้าที่ในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ของสมาชิกใหม่ในครอบครัว
2. การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ในการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม
3. เป็นหน่วยสังคมพื้นฐาน ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของสังคม
4. ครอบครัวเป็นหน่วยเศรษฐกิจพื้นฐานในสังคม ที่จุนเจือเด็ก และเยาวชน ที่ยังต้องการพึ่งพาผู้อื่นในวัยเยาว์
5. ปัญหาสังคมหลายประการจะป้องกันได้ โดยสถาบันครอบครัวสถาบันครอบครัวที่รวมตัวกันได้ และสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาคือ

มณฑิรา จารุเพ็ง (2560) ความสำคัญของครอบครัวของการพิจารณาครอบครัวในการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการและการประยุกต์ใช้ความรู้ จำแนกได้ 2 ประเด็นคือ

1. ความสำคัญของการพิจารณาครอบครัวในการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ ได้แก่

1.1 สะท้อนให้เห็นคุณค่าของความหลากหลายและความเป็นเอกภาพระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องครอบครัว เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างครอบครัวในแต่ละช่วงที่เปลี่ยนแปลงไปได้

1.2 เพิ่มความแม่นยำให้กับข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับครอบครัว

1.3 ก่อให้เกิดการเพิ่มความตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัวในแต่ละสังคมที่สะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ

1.4 ทำให้เกิดความสนใจใคร่รู้ที่นำไปสู่การสร้างสมมติฐานในการศึกษาครอบครัว

1.5 มีการสร้างผลงานวิจัยด้านครอบครัวที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดเป็นหลักการ แนวคิด และ ทฤษฎีด้านครอบครัว

2. ความสำคัญของการพิจารณาครอบครัวในการประยุกต์ใช้ความรู้ได้แก่

2.1 ครอบครัวมีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาครอบครัวให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

2.2 เป็นแนวทางในการจัดบริการสังคมที่เป็นประโยชน์แก่ครอบครัว โดยเฉพาะเมื่อต้องเผชิญกับวิกฤตต่าง ๆ ในชีวิตครอบครัวให้เป็นไปอย่างราบรื่น

2.3 ก่อให้เกิดการทำงานหลากหลายอาชีพที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ทั้งการปรับสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว การให้ความช่วยเหลือครอบครัวโดยการให้การปรึกษาครอบครัวเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม

2.4 ทำให้เกิดความร่วมมือเชิงสหวิชาชีพของนักวิชาการและนักปฏิบัติในการ ทำงานร่วมกันกับครอบครัวในระดับต่าง ๆ ทั้งบุคคล ชุมชน และสังคม ซึ่งการให้ความช่วยเหลือครอบครัวจะก่อให้เกิดผลดีหากได้มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลครอบครัวร่วมกันในมุมมองที่แตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตที่มีความสำคัญที่ส่งผลในการดำเนินชีวิตของทุกคน ทุกช่วงวัย ซึ่งเป็นการหล่อหลอมความคิด ความเชื่อ การปฏิบัติ โดยเริ่มต้นตั้งแต่การให้กำเนิดซึ่งเป็นการปูพื้นฐานของการมีชีวิตและครอบครัวที่มีความสุข สมบูรณ์ และสามารถป้องกันแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมไปถึงการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมปัจจุบันให้มีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ที่เป็นสาเหตุและปัจจัยเกี่ยวข้องในการดำรงชีวิตในแต่ละวันให้มีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์และยั่งยืนต่อไป

2.2 การพัฒนาหลักสูตร

รูปแบบของการพัฒนารายวิชา

2.2.1 กระบวนการสร้างหลักสูตรระดับรายวิชา

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2561) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหรือสร้างหลักสูตรระดับรายวิชา หรือเรียกรายวิชา (Course) ตามหลักสูตรแกนกลางกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อันเป็นหลักสูตรชาตินั้นได้กำหนดประเภทของรายวิชาไว้ 2 แบบ ดังนี้

1. รายวิชาพื้นฐาน (basic course) เป็นรายวิชาที่เมื่อเวลาสร้างต้องอิงตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร
2. รายวิชาเพิ่มเติม (additional course) เป็นรายวิชาที่เมื่อเวลาสร้างไม่ต้องอิงตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ แต่มีเป้าหมายของการสร้างเพื่อนำไปสู่ผลการเรียนรู้ (Learning outcome) ที่กำหนดซึ่งต้องครอบคลุมทุกด้าน หรือความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ขั้นตอนอย่างง่ายในการสร้างรายวิชาเพิ่มเติม

1. ศึกษาวิสัยทัศน์ ลักษณะของเด็กและเยาวชนไทย โครงสร้างหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรชาติในช่วงนี้คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. ศึกษาวิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษา วิสัยทัศน์ จุดหมายลักษณะของเด็กที่ต้องการ ตลอดจนปณิธาน ปรัชญา อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ ของโรงเรียน

3. ศึกษาสภาพปัญหาของชุมชนของสถานศึกษา ตลอดจนสภาพสังคม ระดับชาติ ระดับอาเซียน และระดับโลก และศึกษาสภาพความต้องการพัฒนาผู้เรียน สภาพความสนใจของผู้เรียน เพื่อใช้กำหนดรายชื่อยวิชาเพิ่มเติม สาระสำคัญ หรือมโนทัศน์ ความสำคัญหลักการในหน่วยการเรียนรู้ โดยจัดลำดับจากง่ายไปยาก หรือจากระดับพื้นฐานสู่ที่ซับซ้อนมากขึ้น

4. สร้างผังเชื่อมโยงสาระของรายวิชาเพิ่มเติม

4.1 เน้นการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้

- 1) ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ให้มีลักษณะสอดคล้องกับลักษณะที่กำหนด
- 2) ผลการเรียนรู้ ให้มีความครอบคลุมพัฒนาการด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านร่างกายหรือครอบคลุมด้าน (1) ความรู้ (2) สติปัญญาหรือการคิด (3) การปฏิบัติ (4) คุณลักษณะอันพึงประสงค์หรือคุณธรรมและค่านิยม

- 3) สาระสำคัญหรือมโนทัศน์ ความคิดสำคัญ หลักการในหน่วยการ

เรียนรู้ โดยจัดเรียงลำดับจากง่ายไปยาก หรือจากระดับพื้นฐานสู่ที่ซับซ้อนมากขึ้น

4) กิจกรรมการเรียนรู้ ใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้สนับสนุน เป็นการ
ใช้แนวการสอนเน้นเด็กเป็นสำคัญ แนวการสอนเน้นเด็กเป็นศูนย์กลางให้มีการลงมือปฏิบัติด้วย
ตนเองและเน้นการทำงานเป็นทีม มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ คือ (1) ตามความรู้ในหน่วย
การเรียนรู้ (2) สมรรถนะการคิดที่ต้องการ (3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5) การประเมินการเรียนรู้ เป็นการประเมินรอบด้านและเน้นการสร้าง
ชิ้นงานและ/หรือภาระงาน

5. สร้างคำอธิบายรายวิชาคำอธิบายรายวิชาที่มีเป้าหมายสำคัญ คือ ระบุหัวข้อ
เรื่อง หรือสาระกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้และระบุวัตถุประสงค์
ของรายวิชาที่สร้าง

6. สร้างองค์ประกอบสำคัญของรายวิชาเพิ่มเติมที่สร้าง ดังนี้

6.1 จุดหมายของรายวิชา โดยระบุให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของรายวิชา
เพิ่มเติม

6.2 โครงสร้างของรายวิชา โดยระบุ ดังนี้

1) สัปดาห์ จำนวนเวลาที่ใช้จัดการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ 1 เทอม
หรือ 1 ปี ตามประเภทของรายวิชา

2) ชื่อหน่วยการเรียนรู้หรือหัวข้อเรื่อง เรียงลำดับ

3) กิจกรรมการเรียนรู้ ที่ใช้ในแต่ละหัวข้อเรื่อง

6.3 กิจกรรมการเรียนรู้ และระบุสื่อ/แหล่งการเรียนรู้

6.4 การประเมินผลการเรียนรู้ และเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล

7. จัดทำคู่มือการใช้รายวิชาเพิ่มเติม

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตรมีผู้ให้ความหมายของคำว่าหลักสูตร ไว้ดังนี้

ชวลิต ชูก่าแพง (2561) ให้ความหมายของหลักสูตร ไว้ว่า มวลประสบการณ์
ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ทั้งส่วนที่เป็นเอกสาร กระบวนการของการเรียน
การสอน การจัดกิจกรรม สื่อวัสดุ ที่ได้จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนนำไปสู่เป้าหมายที่ได้พึงปรารถนา

สงัด อุทรานันท์ (2538) ให้ความหมายของหลักสูตร ไว้ว่า ในลักษณะดังนี้

1. หลักสูตร คือ สิ่งี่สร้างขึ้นที่เป็นลักษณะของรายวิชา ประกอบด้วย เนื้อหาสาระที่จะต้องจัดเรียงลำดับของความยากง่าย ที่เป็นขั้นตอนที่ดีแล้ว
2. หลักสูตร ประสบการณ์ของการเรียน ที่ได้วางแผนล่วงหน้าเพื่อมุ่งหวัง จะเด็กได้เปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมที่ต้องการ
3. หลักสูตร เป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้น สำหรับให้ประสบการณ์แก่เด็ก
4. หลักสูตร ประกอบด้วยมวลประสบการณ์ทั้งหมดที่ผู้เรียนได้รับรู้ และ ตอบสนองต่อการแนะนำของโรงเรียน

อ้าง บัวศรี (2543) ที่ให้ความหมายว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทุก ๆ อย่างที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน กลุ่มที่สามให้ความหมายว่าเป็นแผนที่ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ กลุ่มนี้จะมองถึงการเลือกกิจกรรมที่จะทำให้เกิดความสำเร็จตามความมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วน กลุ่มสุดท้าย จะเป็นการให้ความหมายของหลักสูตรในเชิงผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน โดย มองว่าหลักสูตรคือเครื่องมือที่ก่อให้เกิดเป้าหมายในด้านความรู้ พฤติกรรม และเจตคติของผู้เรียน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง กรอบ หรือแผนงานที่ได้วางแผนและ จัดทำขึ้น เพื่อที่จะให้ผู้เรียนได้มวลประสบการณ์จากกิจกรรมการเรียนการสอนของรายวิชาต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทักษะต่าง ๆ ในเนื้อหาสาระ กิจกรรมการสอน และมีการ ประเมินผลผู้เรียนในขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนรู้

ความสำคัญของหลักสูตร

พงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว (2540) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. หลักสูตรย่อมเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครู
2. หลักสูตรย่อมเป็นแนวทางในการส่งเสริม ความเจริญ ออกงาม และ พัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
3. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ที่ให้แก่เด็ก และสังคม ได้รับประโยชน์โดยตรง
4. หลักสูตรสามารถกำหนดได้ว่าในเนื้อหาวิชา มีเนื้อหาอย่างไรบ้างที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น และเป็นพลเมืองแบบอย่างที่ดีของประเทศ ตลอดจนสามารถบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม

5. หลักสูตรสามารถที่จะกำหนดวิธีการในการดำเนินชีวิตของผู้เรียนให้มีความราบรื่นและมีความสุข

6. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางด้านความรู้ เข้าใจ ด้านความสามารถ ด้านความประพฤติทักษะ และด้านเจตคติ ความคิดที่สามารถดำรงอยู่ร่วมกันในสังคม ตลอดจนบ่มเพาะปัญญาประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศ

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร นับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์และสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการปรับปรุงการเรียนการสอน หรือการพัฒนาหลักสูตรได้องค์ประกอบของหลักสูตร โดยทั่วไปมี 4 องค์ประกอบ

1. ความมุ่งหมาย (objectives) คือ เป็นเสมือนการกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในลักษณะต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ อันก่อให้เกิดประโยชน์ในสังคมนั้นการกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตรต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานของสังคม เพื่อประโยชน์ในการแก้ปัญหาและสนองความต้องการของสังคมและผู้เรียน และต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติด้วย

2. เนื้อหารายวิชา (Content) เป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ เพื่อพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระกำหนดต้องสมบูรณ์ ผนวกความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม แนวคิด และทัศนคติเข้าด้วยกันเพื่อให้พัฒนาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum implementation) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพราะเป็นกิจกรรมที่จะแปลงหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในกิจกรรมนั้น แต่กิจกรรมที่สำคัญคือ “การสอนเป็นหัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้” ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นผู้จัดการเรียนรู้อ

ถาวร บัวศรี (2543) การพัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับผู้พัฒนาหลักสูตรว่าจะมีองค์ประกอบอะไรบ้างที่จำเป็นสำหรับหลักสูตรนั้น ๆ โดยสรุปแล้วหลักสูตรทั่วไปควรมีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. เป็นเป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (educational goals and policies)

2. จุดหมายของหลักสูตร (curriculum aims)
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (types and structures)
4. จุดประสงค์ของวิชา (subject objectives)
5. เนื้อหา (content)
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (instruction objectives)
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (instruction strategies)
8. การประเมินผล (evaluation)
9. หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (curriculum materials and instructional media)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักสูตรมีหลายองค์ประกอบขึ้นอยู่กับลักษณะของหลักสูตรที่สร้างขึ้น โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่หลักสูตรทุกหลักสูตรจะต้องมี ได้แก่ จุดหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร การจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

มีผู้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ไว้ดังนี้

สังัด อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งต่อเนื่องสัมพันธ์เป็นวัฏจักร ดังนี้

1. จัดวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
3. การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การกำหนดมาตรฐานการวัดและประเมินผล
5. การนำหลักสูตรไปใช้
6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

อามร บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ไว้ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
- ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- ขั้นที่ 3 การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร

ขั้นที่ 4 การกำหนดจุดประสงค์ของวิชา

ขั้นที่ 5 การเลือกเนื้อหา

ขั้นที่ 6 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 7 การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 8 การกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนการสอน

ขั้นที่ 9 การประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นที่ 10 การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

Taba (1962) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้น คือ

1. การวินิจฉัยความต้องการและความจำเป็นของสังคม
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
3. การเลือกเนื้อหาสาระ
4. การจัดเนื้อหาสาระ
5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้
6. การจัดประสบการณ์เรียนรู้
7. การกำหนดวิธีการประเมินผล

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเป็นการกำหนดลักษณะ ระเบียบ วิธีการที่จะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ในขณะนั้นโดยมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ได้ดังนี้

นิคม ชมพูลง (2545) ได้สรุปแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง
3. การตรวจสอบหลักสูตรฉบับร่าง
4. การนำหลักสูตรไปทดลองใช้
5. การประเมินผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้
6. การปรับปรุงแก้ไข เพื่อปรับแก้หลักสูตร

ชวลิต ชูกำแหง (2561) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรแต่ละรูปแบบ สร้างขึ้น จากทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรที่นักวิชาการแต่ละท่านยอมรับและดำรงอยู่ในขณะนั้น อาจเกิด จากทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งหรือสังเคราะห์จากหลายทฤษฎี นำเสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ตลอดทั้งขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรแต่ละรูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์

Tyler (1949) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) ได้แก่ หลักการและเหตุผลในการพัฒนาหลักสูตร (Tyler rational) ที่ว่าในการพัฒนาหลักสูตร จะต้องตอบคำถามพื้นฐาน 4 ประการ มีความมุ่งหมายของการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนควร แสวงหา 2) มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายที่ กำหนดไว้ 3) จัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ และ 4) ทราบได้อย่างไรว่า ความมุ่งหมายที่กำหนดไว้บรรลุผลแล้ว

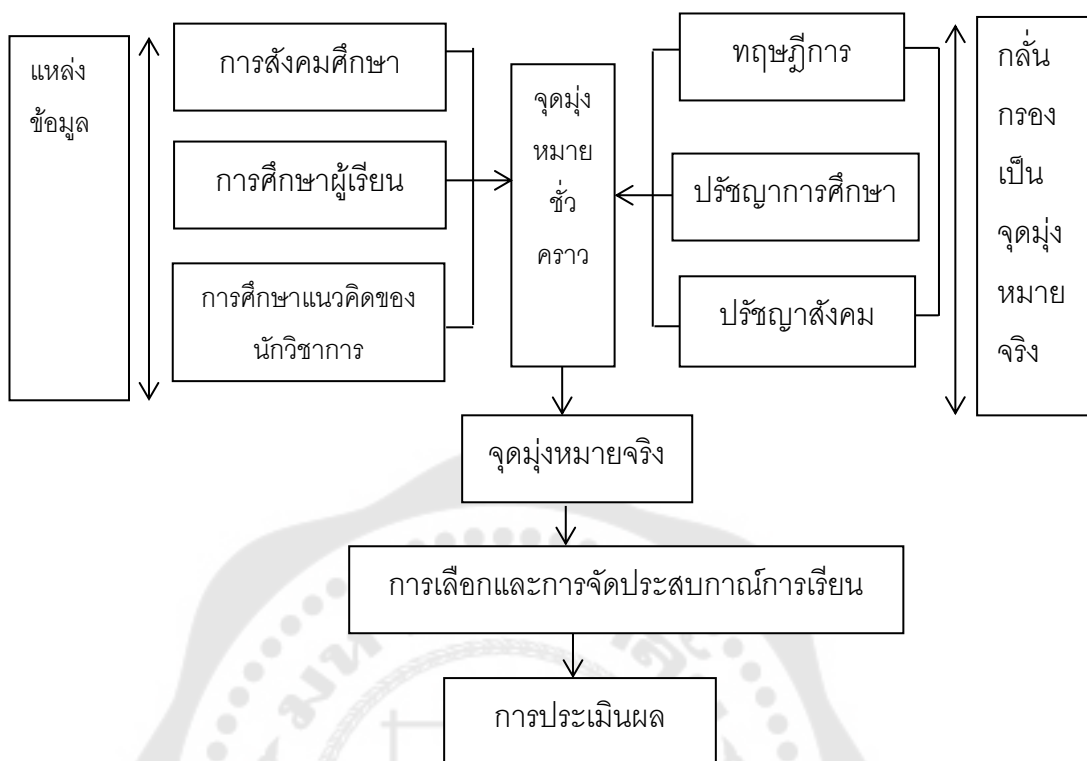
หลักการและเหตุผล 4 ประการนี้จะต้องตอบคำถามเรียงกันตามลำดับ ดังนั้น ความมุ่งหมายจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่กำหนดรายละเอียดในข้ออื่น ๆ ตามมา รูปแบบการ พัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์มีลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เริ่มจากการกำหนด จุดมุ่งหมายชั่วคราว โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาสังคม ผู้เรียน และความคิดของนักวิชาการ

ขั้นที่ 2 การเลือกประสบการณ์ในการเรียนรู้ มีสิ่งที่จะต้องพิจารณา ได้แก่

ขั้นที่ 3 การจัดประสบการณ์เรียนรู้ ควรจัดประสบการณ์ให้เป็นหน่วย ที่จะต้องมีการสำรวจถึงความสัมพันธ์ในด้านเวลาและเนื้อหา

ขั้นที่ 4 การประเมินผล และขั้นตอนพิจารณาประสบการณ์การเรียนรู้ ควรจัดให้ บรรลุตามจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งการประเมินผลต้องสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมาย ดังรูปภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์

ที่มา: ดัดแปลงมาจาก (Lunenburg and Ornstein, 2000, อ้างถึงใน ชวลิต ชูกำแหง, 2561, น. 24)

2. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

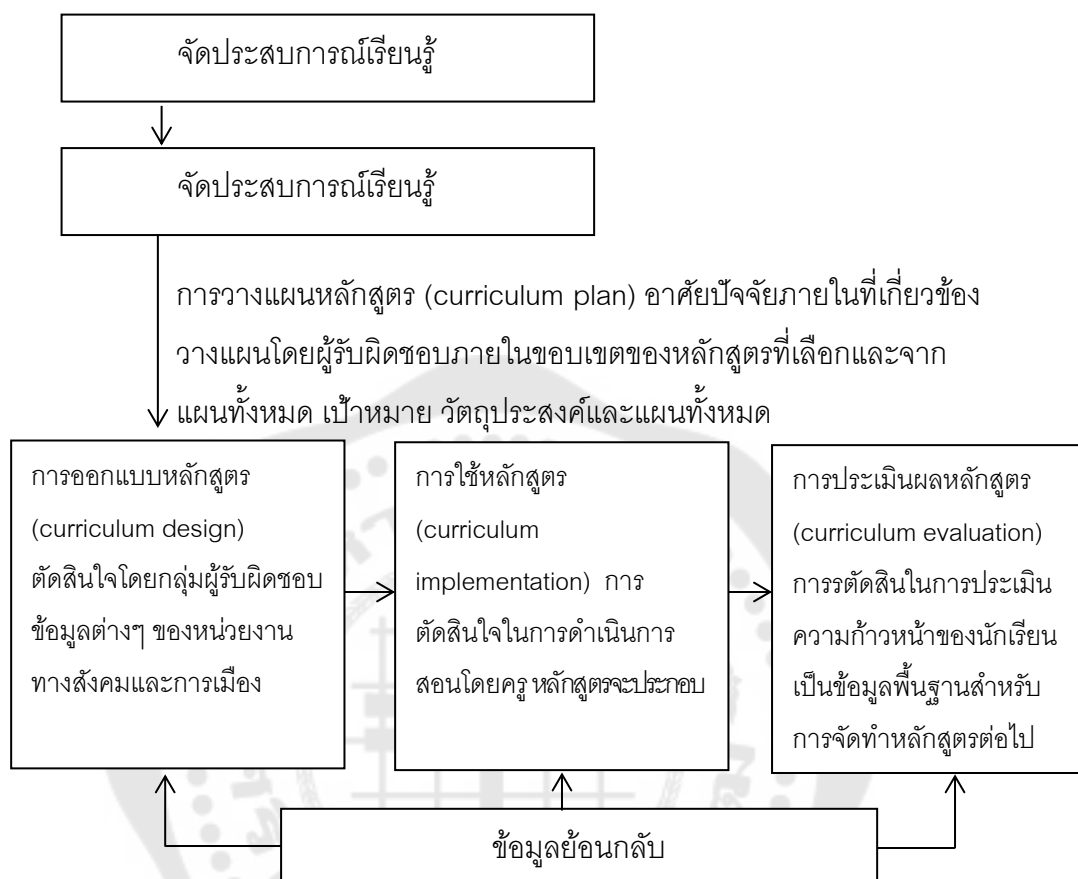
Saylor (1981) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรต้องไม่ดำเนินไปในลักษณะที่เป็นเส้นตรง ควรจะเริ่มต้นในขั้นตอนหรือกระบวนการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และขอบเขต

ขั้นที่ 2 การออกแบบหลักสูตร เป็นการตัดสินใจโดยใช้เป้าหมาย วัตถุประสงค์และขอบเขต

ขั้นที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการนำวิธีสอนต่าง ๆ ที่ได้ออกแบบไว้

ขั้นที่ 4 การประเมินหลักสูตร ผู้สอนจะต้องเลือกใช้วิธีประเมินแบบต่าง ๆ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของเลเซอร์เล็กซานเดอร์ ดังรูปภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของเลเซอร์และอเล็กซานเดอร์

(ชวลิต ชูกำแหง, 2561, น. 27)

3. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบของสกิลเบค

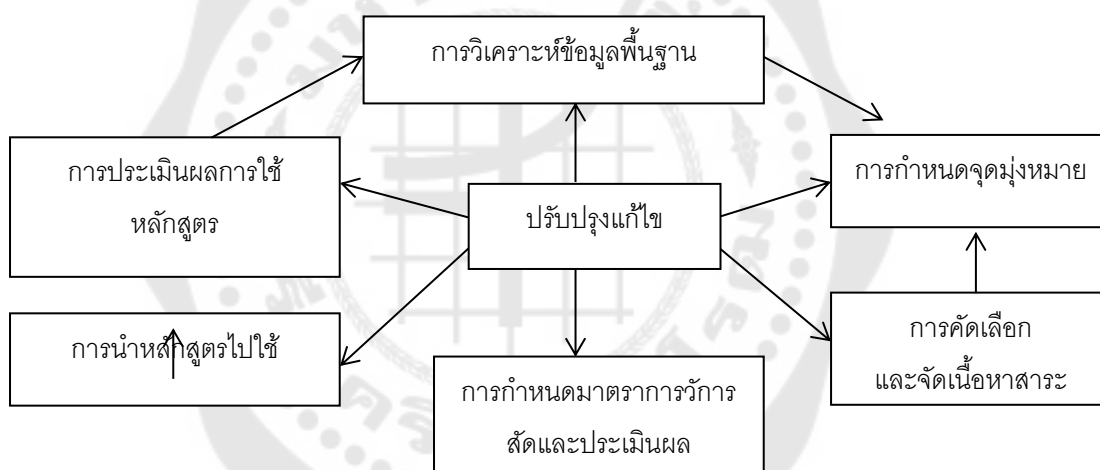
Skilbeck (1984) ได้เสนอเป็นการพัฒนาหลักสูตรแบบมีฐานมาจากโรงเรียนซึ่งเป็นหลักสูตรที่เกิดจากภายในและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ไม่ใช่หลักสูตรที่กำหนดมาจากภายนอก ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมสำหรับการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรที่มีฐานมาจากโรงเรียนเป็นการวางแผน การออกแบบ การนำไปใช้เพื่อให้บังเกิดผลและการประเมินผลตามข้อกำหนดการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยสถาบันการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์สถานการณ์ (analysis situation)
2. นิยามจุดประสงค์ (define objective)

3. ออกแบบโปรแกรมการเรียนการสอน (design)
4. ขยายความ และการนำหลักสูตรไปใช้ (interpret and implementation)
5. ประเมินผลการเรียนรู้และการประเมินหลักสูตร (evaluate)

4. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ สงัด อุทรานันท์

สงัด อุทรานันท์ (2532) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร โดยยึดหลักการพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบ โดยแบ่งเป็นการร่างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลหลักสูตรทั้งระบบอีกด้วย แบ่งออกเป็นขั้นตอนซึ่งสามารถแสดงเป็นวัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้ ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 รูปภาพวัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ สงัด อุทรานันท์

(ชวลิต ชูกำแหง, 2561, น. 29)

ชวลิต ชูกำแหง (2561) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่ได้มีผู้นำเสนอไว้จาก ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรแต่ละแบบมีความคล้ายคลึงในส่วนที่เป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญของ หลักสูตร แต่ก็มีส่วนที่แตกต่างกันคือ การนำเสนอขั้นตอนที่ทำให้มีความละเอียด ที่แสดงให้เห็นถึงความชัดเจนสู่การปฏิบัติจริงมากขึ้น และการนำเสนอแนวคิดของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร สามารถทำได้ทั้งแบบนิรนัยและอุปนัยหรืออาจเป็นการพัฒนาหลักสูตรในระยะใดระยะหนึ่งของ การสร้างหน่วยการเรียนการสอน หรือในระยะของการพัฒนาหลักสูตรใหญ่ของการเรียนในระดับ

หนึ่ง และเป็นเพียงการสร้างหลักสูตรหรือการพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบ โดยจัดกระทำตั้งแต่การสร้างหรือร่างหลักสูตร การนำไปใช้ และการประเมินหลักสูตร

ประเภทของการประเมินหลักสูตร

การจำแนกประเภทของการประเมินหลักสูตรขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก ได้แก่ 1) ยึดมุ่งหมายและลักษณะการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเป็นเกณฑ์ 2) การจำแนกตามช่วงเวลาของการดำเนินการหลักสูตรดังนี้

1. จำแนกโดยยึดจุดมุ่งหมายและลักษณะการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเป็นเกณฑ์แบ่งได้ 2 ประเภท

1.1 การประเมินความก้าวหน้า (formative evaluation) เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นตรวจสอบข้อเด่นข้อด้อยในส่วนประกอบของหลักสูตรเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการแก้ไขปรับปรุงเป็นสำคัญ เช่น การจัดทำหลักสูตรอบรมเรื่องเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนให้กับครูในสถานศึกษา การประเมินความก้าวหน้าในการอบรมวันแรก จะนำไปสู่การปรับปรุงในวันที่สอง หรือวันถัดไปของการอบรมซึ่งจะช่วยลดโอกาสความสูญเสียเปล่าในการอบรม รวมทั้งจะช่วยให้กิจกรรมการอบรมในวันถัดไปมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 การประเมินผลเพื่อสรุปรวม (Summative evaluation) เป็นการประเมินเพื่อการประเมินผลโดยสรุปรวมทั้งในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตร หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นตรวจสอบผลลัพธ์ หรือผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการหรือจากหลักสูตรว่า เกิดผลดีหรือสัมฤทธิ์ผลตามความถนัดของหลักสูตรหรือไม่ การประเมินเพื่อสรุปรวมนี้อาจนำไปสู่การตัดสินใจในการยกเลิกหรือจะขยายผลหลักสูตรในวงกว้างมากขึ้นในอนาคต

บทสรุป

การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการส่วนหนึ่งที่สำคัญของพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตร หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรในลักษณะที่เป็นการตัดสินใจคุณค่าบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรเพื่อปรับปรุงแก้ไขและตัดสินใจคุณภาพของหลักสูตรและเพื่อติดตามผลผลิตของหลักสูตร สำหรับประเภทของการประเมินหลักสูตรโดยยึดจุดมุ่งหมายและลักษณะการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ได้แก่ การประเมินความก้าวหน้า และการประเมินเพื่อสรุปรวม หรือการจำแนกตามช่วงเวลาของการดำเนินการหลักสูตร ได้แก่ การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร และการประเมินหลังการใช้หลักสูตร

2.3 การประเมินผล

พื้นฐานการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของ โดยเฉพาะในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลังจากนั้นทำการวัดและประเมินผลการสอนที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

ความหมายการประเมินผล (Evaluation)

ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Guilford (1954) ได้นิยามว่า การประเมินผลเป็นการตัดสินคุณค่าของการกระทำ

Good (1959) ได้นิยามว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการในการตัดสินความสำคัญของปรากฏการณ์อย่างหนึ่งกับปรากฏการณ์อีกอย่างหนึ่ง โดยใช้มาตรฐานที่กำหนดไว้

Green (1970) ได้นิยามว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าข้อมูลที่ได้จากการวัดอย่างมีระบบ

ชวลิต ชุกก่าแพง (2561) การประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการค้นหาข้อมูลเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยอาศัยผลจากการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของหลักสูตร เพื่อนำมาพิจารณาว่ามีผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ สมควรที่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไว้ใช้ต่อไปหรือไม่ ซึ่งการประเมินหลักสูตรจะมีขอบข่ายกว้างขวางการทดลองใช้หลักสูตร ผลของการทดลองหลักสูตรเป็นเพียงผลส่วนหนึ่งของการประเมินหลักสูตร โดยจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบด้าน รวมความถึงการประเมินเอกสารหลักสูตร การเตรียมการ กระบวนการ และผลของหลักสูตร

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการอย่างมีระบบโดยการนำข้อมูล ทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาพิจารณาวิเคราะห์ แปลความหมาย เพื่อที่จะตัดสินหรือสรุปคุณภาพและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผล

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร 4 ประการ (อำนาจ จันทรไพบ์, 2540) คือ

1. เพื่อหาคูณค่าของหลักสูตรว่าสามารถสนองต่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่

2. เพื่ออธิบายลักษณะส่วนประกอบในด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลในแง่ของความ คล่องของสัมพันธ์

3. เพื่อพิจารณาระบบของการบริหารหลักสูตรว่าเป็นไปในแนวทางที่ เหมาะสมหรือเอื้ออำนวยต่อการให้บรรลุจุดประสงค์หรือไม่เพียงใด

4. ทิศนา แซมมณี (2544) เพื่อดูผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรว่าเป็นอย่างไร การประเมินผลหลักสูตรใด ๆ ก็ตามจะมีจุดมุ่งหมายคล้ายคลึงกัน

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร เพื่อให้ทราบถึงผลการใช้ หลักสูตร หรือประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรของผู้เรียน เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุง หรือแก้ไขให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรและการประเมิน

Oliva (2009) ได้ยังได้กล่าวว่าการประเมินเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่รวบรวม ข้อมูลและพิจารณาตัดสินสำหรับการปรับปรุงระบบการประเมินเป็นสิ่งจำเป็นของการพัฒนา หลักสูตรการประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการพัฒนาหลักสูตรการประเมินจึงมี ความหมายที่เป็นการสิ้นสุดของวงจรหรือเริ่มต้นของกระบวนการต่อจากกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

จากแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรและแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประเมิน ผู้เขียนสรุปความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการประเมินได้ดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการประเมิน

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร	การดำเนินการประเมิน
การออกแบบหลักสูตร	การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร
-การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	-ประเมินเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาหลักสูตร
-การกำหนดจุดหมายและเนื้อหาหลักสูตร	-ประเมินความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรหรือนักศึกษา
-การทดลองใช้หลักสูตร	-ประเมินความเป็นไปได้ในการใช้หลักสูตรภาคสนามโดยการทดลองใช้นำร่องหลักสูตร
-การนำหลักสูตรไปใช้	การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร
-การจัดการเรียนการสอนของครู	-ประเมินคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน
-การเรียนรู้ของผู้เรียน	-ประเมินคุณภาพของผลการเรียนรู้
-การนิเทศกำกับติดตาม	-ประเมินคุณภาพของการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตร
การประเมินผลการใช้หลักสูตร	การประเมินหลังการใช้หลักสูตร
-ประเมินคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	-การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร
-ประเมินผลกระทบของหลักสูตรที่มีต่อชุมชนและสังคม	-การประเมินหลักสูตรทั้งระบบ
	-การประเมินค่าใช้จ่ายความคุ้มค่า

จากตาราง 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาหลักสูตรและการประเมินในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างเป็นขั้นตอน กล่าวคือ การออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร จะต้องมีการดำเนินการประเมินในแต่ละขั้นตอนเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

3.1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก ให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูง การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา และการคิดวิเคราะห์หรืออย่างสร้างสรรค์ เป็นการมุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้สอนต้องมีวิธีการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะที่จะพัฒนา ให้เป็นบุคคลที่มีลักษณะที่พึงประสงค์โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีหลายรูปแบบ ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นบางส่วน จนถึงผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งหมด และผู้สอนต้องคำนึงถึงปัจจัยสนับสนุนด้านการรู้คิด ปัจจัยด้านแรงจูงใจและอารมณ์ ความรู้สึก ปัจจัยด้านพัฒนาการสังคม ปัจจัยด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพต่อไป (ฉวีรดา เวชญาลักษณ์, 2561)

ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ในมาตราที่ 42 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ต้องยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังนั้นวิชาการได้ให้ความสำคัญของคำว่า “ผู้เรียนเป็นสำคัญ” ดังต่อไปนี้

ประเวศ วะสี (2543) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เอาชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยเรียนรู้เพื่อสร้างปัญหาให้รู้จักตนเอง รู้จักโลก และสามารถพึ่งตนเองได้ ทั้งทางเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีคุณภาพ สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ได้อย่างมีความสุขสนุกสนาน และเกิดฉันทะในการเรียนรู้

ทศนา เขมมณี (2545) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีบทบาท มีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทั้งทางกาย สติปัญญาอารมณ์ และสังคม ในกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีบทบาทมากกว่าผู้สอน

ฉวีรดา เวชญาลักษณ์ (2561) ได้ให้ความหมายว่า การยึดผู้เรียนทุกคนว่ามีความสามารถเรียนรู้ และสามารถพัฒนาตนเองได้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เพื่อสร้างปัญหาให้รู้จักตนเอง รู้จักโลก สามารถพึ่งตนเองได้ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีศักยภาพ ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ เรียนรู้อย่างมีความสุข ให้ผู้เรียนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วม ทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ในกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดขึ้น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ เป็นการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน ทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากปัญหา สภาพปัจจุบันที่เป็นจริงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถรู้จักคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา และนำไปปรับใช้จริงได้อย่างถูกต้อง

ตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ผู้สอนโดยทั่วไปจะใช้เป็นหลักในการสอน และยึดถือเป็นแนวปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษา 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

1) จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความน่าสนใจ สอดคล้องกับความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน ซึ่งต้องคำนึงความแตกต่างของบุคคล

2) การฝึกทักษะการคิด จะต้องเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ปรับใช้ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหา และสามารถแก้ไขปัญหานั้น

3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยเน้นการฝึกให้ปฏิบัติและทำได้ ทำเป็น คิดเป็น รักในการอ่าน ที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ที่ถูกต้องได้อย่างต่อเนื่อง

4) จัดการเรียนรู้ ที่จะต้องผสมผสานสาระความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่สมดุล ทั้งการปลูกฝังคุณธรรม และค่านิยมในทางที่ดี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5) ส่งเสริมให้จัดสภาพสิ่งแวดล้อม สื่อการเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รอบรู้ สามารถนำการวิจัยไปใช้ในกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปด้วยกัน

6) จัดการเรียนรู้ได้ทุกเวลาในสถานที่ โดยที่ประสานขอความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อร่วมกันที่จะพัฒนาผู้เรียนมีศักยภาพ

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาแนวทางการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติไว้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้มีการระบุตัวบ่งชี้ไว้ในมาตรฐานที่ 6 ที่ว่า การจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้มาเป็นผู้ชี้แนะความรู้และจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสม ซึ่งมีตัวบ่งชี้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559)

- 1) การมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
- 2) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสืบค้น ค้นคว้า สังเกต รวบรวม ข้อมูลวิเคราะห์ คิดอย่างหลากหลาย สร้างสรรค์ และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 3) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง
- 4) มีการนำความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสิ่งที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 5) มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณภาพและจริยธรรมของผู้เรียน
- 6) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬาเขต
- 7) ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการรับผิดชอบต่อกลุ่ม
- 8) มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
- 9) ผู้เรียนรักโรงเรียนของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปโรงเรียน

หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนต้องมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากกว่าผู้สอนโดย “การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว” หรือ “Active Participation” นี้ไม่ได้หมายความว่าถึงเฉพาะลักษณะที่แสดงออกทางกายอย่างกระฉับกระเฉงเท่านั้น แต่หมายถึงความกระฉับกระเฉง ทั้งทางกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ดังที่นักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้อย่างหลากหลาย ดังต่อไปนี้

ทิสนา แคมมณี (2545) ได้เสนอหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้

ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมอย่างส่วนตัวทางกาย (Physical Participation)

หมายถึง การมีความพร้อมทางด้านร่างกาย กายตื่นตัวพร้อมที่จะรับรู้ การยที่ตื่นตัวมักที่จะเป็นกายที่เคลื่อนไหวทำให้ร่างกายตื่นตัว ช่วยคนเกิดความพร้อมที่จะรับรู้

และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ดังนั้น การเคลื่อนไหวทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลายเหมาะสม จำเป็นสิ่ง
ที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ เช่น การให้ผู้เรียนได้ออกไปสำรวจสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2. การมีส่วนร่วมอย่างส่วนตัวทางสติปัญญา (Intellectual Participation)

หมายถึง การตื่นตัวทางสมองหรือต่างความคิด หากบุคคลต้องใช้
ความคิดและเต็มใจที่จะคิด มีความคิดจดจ่ออยู่กับเรื่องที่เรียนรู้ บุคคลนั้นย่อมมีโอกาสที่จะเกิด
การเรียนรู้ที่ดี การเคลื่อนไหวทางความคิดก็เกิดขึ้นได้ ก็ต้องอาศัยสิ่งเร้าที่ทำทลายความคิด เช่น การ
หาใจทฤษฎีปัญหาในชีวิตประจำวันมาให้เด็กฝึกคิดแก้ปัญหา

3. การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางสังคม (Social Participation)

หมายถึง การส่วนตัวอันเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ทางสังคม หาก
บุคคลได้มีโอกาสที่จะปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะรู้สึกตื่นตัวสนุกและได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากมนุษย์
เป็นสัตว์สังคม จึงชอบที่จะติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น หากอยู่เพียงลำพังจะรู้สึกหงอยเหงา
นอกจากนั้นการสัมพันธ์จะช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้จากกันและกันด้วย เช่น การให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม
ทำงานร่วมกัน

4. การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางสังคม (Emotional Participation)

หมายถึง สิ่งที่เรียนแสดงออกมาทางอารมณ์หรือทางความรู้สึกของ
บุคคล หากสิ่งที่เรียนทำให้บุคคลรู้สึกสนุกบุคคลนั้นก็ย่อมต้องการและสนใจที่จะเรียนรู้อีก ในทาง
ตรงกันข้ามหากสิ่งที่เรียนรู้ทำให้บุคคลเหี่ยวและไม่ได้รับผลประโยชน์ บุคคลนั้นก็อาจจะไม่
ต้องการหรือไม่ชอบที่จะเรียนรู้สิ่งนั้นอีก เช่น การให้ผู้เรียนได้เลือกแหล่งการเรียนรู้ที่ตนเองสนใจ
อยากจะทำ

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ได้เสนอหลักในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ ดังนี้

1. การเรียนรู้จะต้องเป็นไปด้วยความสนุกสนาน โดยจะต้องให้ผู้เรียนได้
มีบทบาทและส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง

2. การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกแห่งโดยทั่วไป แม้แต่ประสบการณ์
ความรู้สึกของแต่ละคน สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญได้ด้วย

3. การเรียนรู้ที่ดีจะต้องการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ จึงจะให้ช่วย
จดจำและสามารถใช้การเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนค้นพบด้วยตนเองนั้นมี
ส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้ง และจดจำได้ดี

4. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญ หากผู้เรียนเข้าใจและมีทักษะในเรื่องนี้แล้วจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และคำตอบต่าง ๆ ที่ตนเองต้องการได้

5. การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน คือ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ฉวีรดา เวชญาลักษณ์ (2561) ได้สรุปหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้คือ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้อย่างเต็มที่ ทั้งทางกาย สติปัญญา ทางอารมณ์ และสังคม โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นต้องเต็มที่ในกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งเป็นกระบวนการเรียนที่มีชีวิตชีวา ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ผู้สอนควรใช้หลักการทางจิตวิทยาช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยสิ่งที่เรียนรู้ต้องมีความหมายและสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้จะต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง สามารถที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ และนำไปประยุกต์ปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้แบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

1. รูปแบบ Student-centred class เป็นรูปแบบที่ผู้สอนยังมีบทบาทเป็นผู้เตรียมเนื้อหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนทั้งหมด ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการเรียนรู้อย่างเต็มที่ ผู้สอนคอยดูแลกำกับกิจกรรม ซึ่งลักษณะกิจกรรมส่วนมากอาจเป็นกิจกรรมกลุ่มหรือจับคู่

2. รูปแบบ Learner – Based teaching รูปแบบผู้สอนจะลดบทบาทลง โดยทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นหรือมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าเนื้อหาของเรื่องที่จะเรียน หรือจัดทำสื่อการเรียนรู้ขึ้น โดยใช้ความรู้ประสบการณ์ความชำนาญพิเศษของผู้เรียน

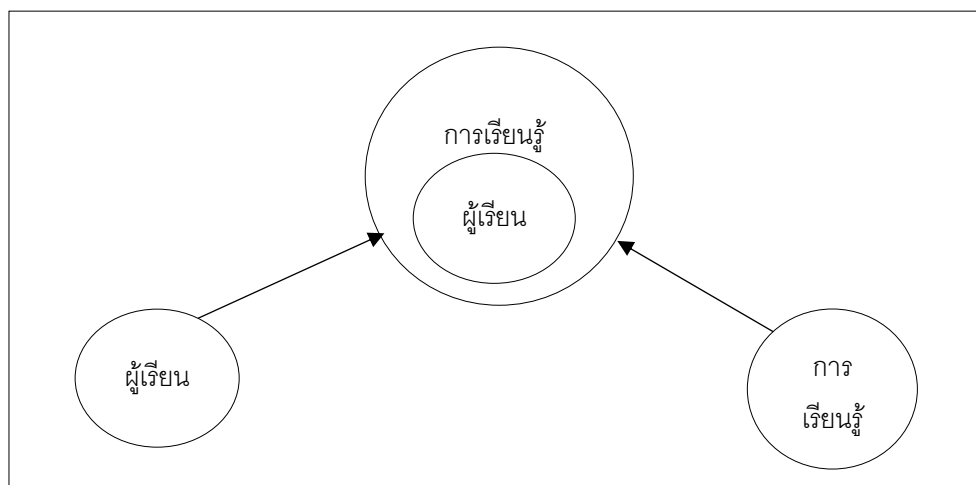
3. รูปแบบ Learner independence or Self-or เป็นรูปแบบที่ผู้เรียนเป็นอิสระจากชั้นเรียน ผู้สอนสามารถเลือกศึกษาจากสื่อที่จัดไว้ในห้อง หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง แล้ว

เลือกทำงานหรือปฏิบัติตามความต้องการความสนใจและศักยภาพของตนเองโดยศึกษาตาม
ลำพังหรือจับคู่กับเพื่อนก็ได้

ฉวีรดา เวชญาลักษณ์ (2561) ได้สรุปรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ ไว้ว่า การเรียนรู้นั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากกระบวนการ
เรียนรู้ โดยมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนค่อนข้างถาวรหรือถาวร ซึ่งการจัดการที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นสามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบ โดยเริ่มจากระดับที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมน้อย
กว่าผู้สอนหรือการมีบทบาทผู้เรียนที่เท่า ๆ กัน กับผู้สอน และการเรียนที่ผู้เรียนมีบทบาทในการ
เรียนด้วยตนเองมากกว่าผู้สอนตามลำดับ ทั้งนี้การเลือกรูปแบบการเรียนดังกล่าว ผู้สอนต้อง
พิจารณาในหลายส่วนประกอบกันว่าจะเลือกรูปแบบใด หรือจะผสมผสานกันอย่างไร โดย
พิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระในการเรียน ลักษณะผู้เรียน ศักยภาพผู้เรียน
วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ศักยภาพและความถนัดของผู้สอน บริบท สภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ
ในการเรียนรู้นั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ในอนาคต จาก
รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปได้ว่า เป็นกระบวนการของการเรียนรู้ที่ให้
ความสำคัญกับพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของผู้เรียนแต่ละคนไปในทางบวก และเป็น
การถาวร โดยมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งรูปแบบของการจัดกิจกรรมนั้นผู้เรียนต้องมีส่วนร่วม และ
บทบาทมากกว่าผู้สอน ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงสภาพทั่วไปที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย เช่น
ความเหมาะสมของผู้เรียน ความถนัดของผู้สอน บริบท ความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้
และเนื้อหา ตลอดจนสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการ
เรียนรู้ที่ดีได้ด้วยตนเอง

ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน
โดยผู้สอนพิจารณาจากความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ดังนั้นจึงต้อง
คำนึงถึงปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ดังที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

การบูรณาการปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนและการเรียนรู้
ปัจจัยด้านการรู้คิดและการรู้คิดที่เกิดจากตนเอง
ปัจจัยด้านแรงจูงใจและอารมณ์ความรู้สึก
ปัจจัยด้านการพัฒนาการทางสังคม
ปัจจัยด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล

ภาพประกอบ 6 แบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดที่เป็นองค์รวม
ที่มา : (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น. 19)

จากภาพประกอบ 6 หลักการทางจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 14 ข้อ ของแต่ละปัจจัยมีดังนี้

1. ปัจจัยด้านการรู้คิดและการรู้คิดที่เกิดจากตนเอง

1.1 ลักษณะของกระบวนการที่เรียนรู้ จะเรียนรู้เนื้อหาที่ซับซ้อนได้ดี ก็ต่อเมื่อมีความตั้งใจ สร้างความหายจากข้อมูล และประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งผู้เรียนอาจสร้างความหมายจากข้อมูล ประสบการณ์ ความคิดอ่าน และความเชื่อมโยงของตน

1.2 เป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนได้รับการสนับสนุนและชี้แจงจากผู้สอน ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จ

1.3 การสร้างความรู้ ผู้เรียนที่ประสบผลสำเร็จสามารถเชื่อมโยงข้อมูลใหม่ที่ได้รับให้เข้ากับความรู้ที่มีอยู่เดิมด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่มีความหมาย

1.4 การคิดเชิงกลยุทธ์ ที่ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ จะสามารถสร้างและใช้กลยุทธ์การคิด และเหตุผล การเรียนรู้ที่ซับซ้อนได้ผู้เรียนที่ประสบผลสำเร็จจะต้องคิดแบบเชิงกลยุทธ์

1.5 การคิดทบทวนเกี่ยวกับความคิดของตน กลยุทธ์ในระดับสูงที่เลือกสรรช่วยเหลือให้ความสะดวก ในการคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้เรียนที่ประสบผลสำเร็จสามารถพินิจพิจารณาว่าตนคิด และเรียนรู้ได้อย่างไร

1.6 สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ได้รับอิทธิพลทางสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งวิธีเรียนรู้ ซึ่งมีผลทั้งทางบวกและทางลบ

2. ปัจจัยด้านแรงจูงใจและอารมณ์

2.1 ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีต่อการเรียนรู้ แรงจูงใจของผู้เรียนที่มีอิทธิพลต่อสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้

2.2 แรงจูงใจภายในที่เรียนรู้ในการสร้างสรรค์ การคิดระดับสูง ตลอดจนความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน

2.3 ผลของแรงจูงใจที่มีความพยายาม ผู้เรียนจะต้องใช้ความพยายามและต้องฝึกปฏิบัติให้มาก

3. ปัจจัยด้านการพัฒนาการทางสังคม

3.1 อิทธิพลด้านพัฒนาการที่มีต่อผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ จากประสิทธิผลเมื่อคำนึงถึงการพัฒนาการที่แตกต่างกันทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมสิ่งที่คุณเรียนรู้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของตน และมีการนำเสนอด้วยวิธีการที่สนุกและน่าสนใจ

3.2 อิทธิพลทางสังคมที่มีต่อการเรียนรู้ ที่ได้รับอิทธิพลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสื่อสารจะมีมากขึ้นเมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างปฏิสัมพันธ์ และความร่วมมือกับผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้แนวคิดและวิจารณญาณ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาทางด้านสังคมและจริยธรรมที่สูงขึ้น

4. ปัจจัยด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล

4.1 ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เรียนชอบ

4.2 การเรียนรู้และความหลากหลายการเรียนรู้จะมีประสิทธิผลมากที่สุดเมื่อคำนึงถึงความแตกต่างกันของผู้เรียน ผู้สอนต้องให้ความเอาใจใส่ ที่ต้องรับรู้ความแตกต่างระหว่างบุคคล

4.3 การประเมินผลอย่างเหมาะสม การประเมินเชิงกระบวนการ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญซึ่งไม่อาจแยกออกจากกันได้ในกระบวนการเรียนรู้

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2561) ได้สรุปปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้อาจารย์สามารถสนับสนุนหลายประการ โดยเริ่มที่ผู้สอนต้องมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ มีการจัดสาระการเรียนรู้ที่สมดุลย์ เหมาะสมกับวัย ความถนัด ความสนใจ และความคาดหวังของสังคมในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้คิดทบทวนสร้างสรรค์ทำงานด้วยตนเองตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่น เช่น ชุมชน ครอบครัว สังคม องค์กรต่าง ๆ ภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน

จากปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนสำคัญที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีหลายประการ ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความสนใจจากตัวผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น และสังคมเป็นหลัก เพื่อสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ ความคิดในเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียน ที่ส่งผลทำให้ผู้เรียนสามารถนำผลจากการเรียนรู้ไปประยุกต์ปรับใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตประจำวัน

แนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้สอนหาวิธีการที่จะสามารถสร้าง และพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นความต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ โดยจะต้องให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียน ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองกับเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถ และความต้องการ ที่สามารถพัฒนาศักยภาพตนเองได้อย่างเต็มที่ สำหรับผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังต่อไปนี้ (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2561)

ยึดหยุ่น

1. กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่น
2. สร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ เข้าใจด้วยวิธีการที่หลากหลาย
3. กระตุ้นและส่งเสริมการคิด การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ หรือแหล่งข้อมูลที่หลากหลายด้วยตนเองและการแสดงออกของผู้เรียน
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ความตามถนัดและความสนใจ
5. โอกาสให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อเข้าถึงแหล่งข้อมูล และการจัดการกระทำข้อมูล
6. ให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยง และประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงให้มากที่สุด
7. เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติ และปรับปรุงตนเอง
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันจากเพื่อนในกลุ่ม
9. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทำงานเป็นทีม วินัยและความรับผิดชอบ จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกัลยาณมิตร อย่างมีความสุข
10. สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และส่งเสริมการคิด การแก้ปัญหา และการศึกษาความรู้
11. ประเมินผล และพัฒนาทุกด้านของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและตรงในสภาพจริง
12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนประเมินและสะท้อนผลของการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อแนวทางดังกล่าวข้างต้น เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนผู้สอนจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่าแนวคิดการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญาสังคม และอารมณ์ สร้างความรู้ โดยกระบวนการกลุ่ม และการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้

สรุป

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นวิธีการจัดการของผู้สอน ควรคำนึงว่าผู้เรียนทุกคนนั้นมีความสามารถที่จะเรียนรู้และมีการพัฒนาตนเองได้ ให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักโลก สามารถพึ่งตนเองได้ และเรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ประกอบด้วย จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียน โดยให้ลงมือปฏิบัติจากสถานการณ์จริงที่หลากหลาย ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจด้วย

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นผู้สอนควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทั้งทางกายสติปัญญาทางอารมณ์และสังคมและใช้หลักการทางจิตวิทยาช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเองสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้จริงในการดำเนินชีวิต โดยผู้สอนควรเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระในการเรียนลักษณะผู้เรียนศักยภาพผู้เรียนวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคล ศักยภาพและความถนัดของผู้สอน บริบทสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในการเรียนรู้

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการพัฒนารายวิชา โดยได้กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้ไว้ที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดสิ่งที่ต้องการพัฒนาในตัวผู้เรียน โดยมีเนื้อหาสาระที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และความเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน โดยในกิจกรรมการเรียนรู้นั้นได้เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ ด้วยกระบวนการกลุ่มที่จัดประสบการณ์กระตุ้นความคิด และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอยู่ตลอดเวลา ตลอดจนมีสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา และค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง และมีการวัดประเมินผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ ทั้งทางด้านความรู้ เข้าใจ เจตคติ การแสดงความคิดเห็น และทักษะที่ดีและถูกต้องเพื่อการนำไปประยุกต์ปรับใช้ในการดำเนินชีวิตในบริบทของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เมื่อก้าวถึงการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมากจะแสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยีดังนั้นในการจัดการเรียนรู้จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นการพัฒนาผู้เรียน ให้สามารถนำความรู้ไปการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม เพื่อสามารถถ่ายทอดความรู้อันมีค่า

ความหมายของการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นตัวจักรสำคัญในการสอนให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความสามารถ เกิดทักษะชีวิตตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา และมีนักวิชาการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้อย่างหลากหลาย ดังต่อไปนี้

สุรางค์ โค้วตระกูล (2541) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัด รวมทั้งการเปลี่ยนระดับความรู้ของผู้เรียน

ทิสนา แชมณี (2541) ได้ให้ความหมายไว้ 2 ประการ คือ การเรียนรู้ใน ความหมายของกระบวนการเรียนรู้ คือ การดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน หรือการใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ ช่วยให้บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ และการเรียนรู้ในความหมายของผลการเรียนรู้ คือ ความรู้ ความ เข้าใจ ในสาระต่าง ๆ ความสามารถกระทำ ใช้ทักษะ กระบวนการต่าง ๆ ที่รวมทั้งความรู้ เจตคติ ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2561) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้ หมายถึง การ เรียนรู้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเกิดจากประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและการฝึกปฏิบัติจนทำให้เกิดความสามารถในการกระทำนั้นอย่าง ถาวรจึงเป็นเหตุให้ผู้สอนต้องต่อนหนักถึงทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนต่อไป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ที่มาจากประสบการณ์ของการเรียนรู้ แล้วทำให้ผู้เรียนเกิด ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด วิธีการ กาปฏิบัติ และมีทักษะใหม่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำผลของการเรียนรู้ไปประยุกต์ ปรบัใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในสังคมต่อไป

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

กระบวนการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดให้แก่ผู้เรียนล้วนแล้วแต่ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เข้าใจในบทเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนต้องมีการพัฒนา วิธีการเรียนการสอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการหนึ่งที่เป็นเทคนิคการสอนแนวใหม่ให้ ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ตลอดจนให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถ และความถนัดที่ตัวเองสนใจโดยการปฏิบัติด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยสามารถนำไป ประยุกต์ปรับใช้

ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ในการศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจความหมาย เพื่อการนำไปปฏิบัติกับผู้เรียนอย่างถูกต้องดังนักวิชาการต่างประเทศและในประเทศได้กล่าวถึง ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังต่อไปนี้

Shenker, Goss and Bernstein, 1996 อ้างถึงใน ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2561) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน

บทบาทการเรียนรู้ของตนเองให้มากกว่าการรับรู้มาใช้ โดยเป็นผู้รับฝ่ายเดียวให้มากกว่าการที่ผู้เรียนได้กระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยนำไปสู่การคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ตนกำลังทำอยู่

สัญญา ภัทรากกร (2552) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้นเป็นการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวาโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน เพื่อน เพื่อที่จะได้ลงมือปฏิบัติ ที่นำไปสู่การสร้างความรู้จากที่ได้ปฏิบัติในระหว่างการเรียนการสอน

ฉวีรดา เวชญาลักษณ์ (2561) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกหมายถึง กระบวนการในการจัดการเรียนการสอนที่ต้องเน้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วม และการทำกิจกรรม ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้น โดยการเขียน การพูด การฟังและอ่าน และนำมาอภิปรายเพื่อสะท้อนความคิด

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เข้าใจ มีเจตคติ และทักษะ ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และเพื่อนด้วยกันทั้งที่เป็นกิจกรรมเดี่ยว และกิจกรรมกลุ่ม จาก การพูดโต้ตอบ การเสนอความคิด การพูดและฟัง และการอภิปรายผลเพื่อเป็นการสะท้อนความคิดอย่างมีระบบและถูกต้อง

สรุป

ฉวีรดา เวชญาลักษณ์ (2561) ได้สรุปการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ว่า เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และเพื่อนในชั้นเรียน ทำให้การเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ผู้เรียนสามารถเข้าใจและศึกษา เชื่อมโยงจากประสบการณ์เก่า มาสร้างเป็นแนวคิดของตนเองขึ้นมาใหม่

แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนลงมือทำปฏิบัติจริง (Hand-on Learning) โดยมีบทบาทในการค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ส่วนของการฟังเป็นการเรียนรู้แบบเชิงรับ (Passive Learning) เป็นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ผู้เรียนได้ซึมซับทั้งความรู้ ความเข้าใจ ที่ผ่านการเล่นเกมส์ หรือกิจกรรมกลุ่มที่สะท้อนความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่เรียนรู้เพื่อไปสู่ความสามารถของการวิเคราะห์ ผู้เรียนได้พัฒนาแนวความคิด ความรู้เฉพาะของตนเองขึ้นมา ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้นร่วมกันโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยที่ผู้สอนคอยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator)

บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ การจัดกิจกรรมและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และสิ่งสำคัญมากที่สุดต้องสร้างฐานคติแห่งความรู้ที่ต้นตัวของผู้เรียน สร้างฐานคิดที่ว่ารู้จักเต็ม รู้จักแบ่งปันความรู้ต่อกัน เพื่อฝึกการสร้างเชื่อมโยงความรู้ในแต่ละศาสตร์เข้าด้วยกัน ให้ผู้เรียนกล้าที่จะพูด และตอบ มีความสนุกสนานในการเรียน ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนเชิงรุกที่จะสอนให้ผู้เรียนกล้าเผชิญชีวิตจริงในโลกปัจจุบัน อีกทั้งยังพัฒนาความเป็นผู้นำ การมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าสังคมที่ได้จากการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิต และท้าทายให้ผู้เรียนคิดหาปรับปรุงวิธีการให้ดีขึ้น ผู้สอนต้องสรุปเนื้อหาอย่างชัดเจน เข้าใจทุกการเรียนรู้ สร้างความโปร่งใส ใส่ใจและไม่เลือกปฏิบัติในตัวผู้เรียน (ฉวีรดา เวชญาลักษณ์, 2561)

3.2 หลักการสอนสุขศึกษา

เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษา

สุชาติ โสภประยูร และ เอ็มอัชมา วัฒนบุรานนท์ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้สุขศึกษามีเป้าหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของผู้เรียน โดยพฤติกรรมสุขภาพที่ต้องการเปลี่ยนแปลงนั้น คือ ความสามารถในการแสดงออกของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ ทั้งในด้านความรู้ ทศนคติ การปฏิบัติ และทักษะดังนี้

1) ด้านความรู้สุขภาพ (Health Knoeled) ซึ่งเป็นกระบวนการทางสมอง คือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ และความเข้าใจเนื้อหาสาระต่าง ๆ ของวิชาสุขศึกษาเพิ่มขึ้นจากเดิมสามารถวัดได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2) ด้านทัศนคติด้านสุขภาพ (Health Attituded) ซึ่งเป็นกระบวนการทางจิตใจ และความรู้สึกจากภายใน คือ การที่ผู้เรียนมีปฏิกิริยาด้านความรู้สึกทางบวกเรื่องสุขภาพหรือการดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น

3) สามด้านการปฏิบัติทางสุขภาพหรือสุขปฏิบัติ (Health Practice) ซึ่งเป็นกระบวนการทางการทำงานทางด้านร่างกาย คือ การที่ผู้เรียนกระทำหรือมีความสามารถในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพิ่มมากขึ้น

4) ทักษะด้านสุขภาพ (Health Skill) ความเป็นเป็นความสามารถในการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพ หรือมีสุขกับปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว โดยทักษะด้านสุขภาพนี้เป็นทักษะที่สืบเนื่องจากการปฏิบัติทางด้านสุขภาพหรือสุขภาพดีที่ถูกต้อง เมื่อทำบ่อยขึ้นจึงกลายมาเป็นทักษะนั่นเอง

จากเป้าหมายการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้สุขศึกษามีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ ให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ได้แก่ มีความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติทางด้านสุขภาพอย่างถูกต้อง แนวคิดหรือปรัชญาของสุขศึกษาจึงเน้นที่ “กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อป้องกันโรคและการมีสุขปฏิบัติที่ดี” (เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์, 2559)

การพิจารณาด้านหลักสูตรสุขศึกษา

สุชาติ โสมประยูร และ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า ในการจัดหลักสูตรการศึกษานั้น จำเป็นต้องพิจารณา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งควรสอดคล้องกับความ มุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาการศึกษา ลักษณะธรรมชาติ หรือพัฒนาการผู้เรียน ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรคำนึงถึง ความสนใจ ความต้องการ และปัญหาสุขภาพของผู้เรียน รวมทั้งจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ซึ่งควรเน้นพฤติกรรม สุขภาพด้านความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน โดยสอดคล้องกับความพร้อม ความสามารถ และความต้องการของเด็กในระดับต่าง ๆ ดังนี้

ระดับชั้น	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3
ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-3	การปฏิบัติ	ทัศนคติ	ความรู้
ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4-6	ทัศนคติ	การปฏิบัติ	ความรู้
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1-3	ทัศนคติ	ความรู้	การปฏิบัติ
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4-6	ความรู้	ทัศนคติ	การปฏิบัติ

สำหรับในระดับอุดมศึกษาก็ควรเน้นความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตามลำดับ เช่นเดียวกันในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

หลักสูตรสุขศึกษาควรเป็นหลักสูตรที่ทันสมัย ยืดหยุ่นได้ และสามารถแก้ปัญหา สุขภาพในสังคมได้ เนื้อหาสุขศึกษาอาจแบ่งได้ตามหัวข้อ ดังนี้ 1. สุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน 2. โภชนาการและสุขภาพผู้บริโภค 3. สุขภาพจิต 4. การปฐมพยาบาล 5. การบริการสุขภาพ 6. สิ่งแวดล้อม 7. ความปลอดภัย 8. ความรู้เรื่องเพศ 9. การैयाและสาเหตุติด 10. มรณศึกษา 11. โรคติดต่อ/โรคไม่ติดต่อ/โรคเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ทั้งนี้ การจัดเนื้อหาสุขศึกษา ควรพิจารณา ความเหมาะสมของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นด้วย

วิธีการจัดการเรียนรู้สุขศึกษา

ในการจัดการเรียนรู้สุขศึกษา ควรใช้วิธีสอนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนนั้นเกิดการ เรียนรู้ ต้องใช้วิธีสอนต่าง ๆ เช่นเดียวกับการจัดการเรียนรู้ทั่วไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้สอนว่าต้องการ

ให้ผู้เรียนได้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ หรือมีพฤติกรรมที่คาดหวังได้อย่างไร โดยมีวิธีสอนมีหลากหลายวิธี (สุชาติ โสทประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณานนท์, 2542 ทิศนา แคมมณี, 2552, อ้างถึงใน เอมอัชฌา วัฒนบุรณานนท์, 2559) ดังนี้

1) การบรรยาย (Lecture) เป็นการสอนที่ผู้สอนเป็นผู้เตรียมประเด็นเนื้อหา แล้วนำมาบรรยายพูดให้ผู้เรียนฟัง ในการบรรยายควรจะพูดให้สั้นและเข้าใจง่าย อาจมีการยกตัวอย่างและใช้ท่าทางประกอบเพื่อให้ผู้เรียนสนใจ อย่างไรก็ตามการสอนโดยวิธีบรรยายอาจทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายเพราะเป็นผู้ฟังและผู้ฟังและจดบันทึก

2) การอภิปราย (Discussion) เป็นการให้ผู้เรียนได้มีการร่วมแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในประเด็นที่ผู้สอนกำหนด เพื่อพัฒนาความคิด แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซักถามหรือตอบปัญหาซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบประชาธิปไตย และส่งเสริมประชาธิปไตยในชั้นเรียน โดยการอภิปรายสามารถกระทำได้ทั้งกลุ่มใหญ่ และกลุ่มย่อย โดยเฉพาะในกลุ่มย่อย นั้นจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูด แสดงความคิดเห็นมากขึ้น

3) การรายงาน (Report) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน โดยการศึกษาหาข้อมูล เนื้อหา และความรู้ในประเด็นที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน แล้วจัดทำเป็นรายงานซึ่งผู้สอนสามารถกำหนดได้ทั้งการรายงานเดี่ยวรายบุคคล หรือการรายงานกลุ่ม หากเป็นไปได้ควรให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาหรือค้นพบมานำเสนอโดยการพูด หรือเล่าให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

4) การสำรวจ (Survey) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ออกสำรวจพื้นที่ต่าง ๆ ตามที่ผู้สอนกำหนดให้ หรือตามประเด็นเนื้อหาที่กำหนด แล้วสรุป จัดทำบันทึก หรือทำเป็นรายงานส่งทั้งนี้อาจทำได้ทั้งในเวลาและนอกเวลาเรียน โดยการสำรวจในเวลาเรียนนั้น ควรมีการกำหนดกติกาและเวลาในการสำรวจให้ชัดเจน ส่วนการสำรวจนอกห้องเรียนนั้น ผู้สอนอาจไม่ได้ติดตามไปด้วย จึงควรเน้นย้ำให้ผู้เรียนเคารพกติกาและข้อปฏิบัติในพื้นที่ที่ทำการสำรวจนอกเวลาเรียนด้วย

5) การศึกษานอกสถานที่ (Field Trip) เป็นการนำผู้เรียนได้มีโอกาสไปศึกษานอกสถานที่ ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พบประสบการณ์ตรง และเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศของการเรียนด้วย การสอนโดยการศึกษาสถานที่นี้มักเสริมหรือให้ทำความเข้าใจกับการให้ผู้เรียนทำใบงาน หาคำตอบ ตอบคำถาม หรือทารูปส่งภายหลัง

6) การเชิญวิทยากร (Guest Speaker) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมักให้ความสนใจฟัง เนื่องจากวิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาจากภายนอก และเป็นการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในชั้นเรียน นอกเหนือจากการเรียนจากอาจารย์ผู้สอนประจำวิชา

7) การจัดทำโครงการการริเริ่มและสร้างสรรค์ (Initiative and Creative Project) เป็นวิธีการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด สร้างสรรค์ แล้วนำเสนอในรูปแบบโครงการ ซึ่งอาจจัดทำทั้งชั้นเรียนหรือแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยก็ได้ โดยผู้สอนควรแนะนำให้ผู้เรียนดำเนินการเป็นขั้นตอน เช่น กำหนดกับวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายของโครงการ การวางแผนงาน การลงมือปฏิบัติหรือดำเนินงาน การประเมินผลโครงการ และการนำเสนอประโยชน์ของโครงการที่สร้างขึ้น

8) การสาธิต (Demonstration) เป็นวิธีที่ช่วยทำให้บทเรียนที่เข้าใจได้ยาก และไม่น่าสนใจกลายเป็นบทเรียนที่เข้าใจง่ายหรือน่าสนใจมากขึ้น ทั้งนี้ผู้สอนต้องมีการเตรียมพร้อมหรือซักซ้อมมาเป็นอย่างดีตลอดจนเตรียมอุปกรณ์ให้ครบถ้วนก่อนสอน และควรมีการอธิบายวิธีการต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเข้าใจหรือรู้จักวิธีการก่อนที่จะเริ่มการสาธิต แล้วให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้หลังการสาธิตก็ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามข้อข้องใจ

9) การค้นคว้าทดลอง (Experimentation) เป็นวิธีการสอนที่พัฒนาให้ผู้เรียนค้นคว้าหาคำตอบได้ด้วยตนเองและเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ เพราะผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการกระทำด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้นจากการได้มีส่วนร่วมในบทเรียน

10) การเล่าเรื่อง (Storytelling) โดยเรื่องที่ใช้เล่าประกอบการสอนนั้นอาจเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ประสบการณ์ เหตุการณ์ ชีวิตประวัติ หรือนิทานที่เกี่ยวข้องหัวข้อการจัดการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนระดับประถมศึกษาอาจชอบฟังนิทาน หรือเรื่องเล่าที่ต้องใช้ท่าทางประกอบ เป็นต้น ซึ่งผู้สอนควรเชื่อมโยงการเล่าเรื่องสู่บทเรียนที่จะสอน

11) การแสดงละครสุศึกษา (Dramatization) เป็นการให้ผู้เรียนแสดงละครสุศึกษา หรือมีส่วนร่วมในการแสดงละคร โดยแบ่งหน้าที่กัน เช่น เขียนบทละคร จัดเตรียมสถานที่ จัดเตรียมเครื่องแต่งตัว ผู้แสดง เป็นต้น หลังจากผู้เรียนแสดงเสร็จ ควรให้ผู้เรียนส่วนหนึ่งเป็นผู้ชมได้ช่วยการแสดงความความคิดเห็นต่าง ๆ หรือสรุปข้อเสนอแนะจากละคร

12) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) โดยมีผู้สอนเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียน ซึ่งตามปกติแล้วการแสดงบทบาทสมมตินั้นจะไม่มีคำอธิบายล่วงหน้าเหมือนการแสดงละครดังนั้นวิธีสอนนี้จึงช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิด ตระหนักถึงปัญหา รู้จักวิเคราะห์หาทางเลือก

13) การสร้างสถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นวิธีสอนที่ต้องการให้มองเห็นสภาพที่จำลองขึ้นแทนของจริงเห็นวิธีการกระทำหรือการปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะช่วยแก้ไข ปัญหาหรืออุปสรรคตามเหตุการณ์ที่จำลองขึ้น อันเนื่องมาจากการใช้สถานการณ์จริงอาจไม่สะดวกต่อการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นวิธีนี้จึงช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิด และแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ อย่างอิสระคล้ายกับสถานการณ์จริง เช่น การช่วยเหลือผู้จมน้ำโดยใช้หุ่นจำลอง เป็นต้น

14) การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นการประชุมเพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้เรียน และหาข้อสรุปเพื่อนำไปใช้ปฏิบัติหรือดำเนินการต่าง ๆ ในการเรียนรู้ต่อไป การกระทำได้โดยให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม 8-12 คน แล้วเลือกผู้นำการประชุมและผู้จัดบันทึกภายในกลุ่ม หลังจากนั้นผู้นำการประชุมให้สมาชิกกลุ่มทุกคนแสดงความคิดเห็นให้มาก เน้นด้านปริมาณ หรือจำนวนความคิดเห็นโดยไม่ให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ หรือโต้แย้งความคิดเห็นที่นำเสนอเมื่อได้ความคิดเห็นทั้งหมดแล้ว จึงช่วยกันพิจารณาคัดเลือก และสรุปด้วยเหตุผลหรือความเป็นไปได้

15) การโต้วาที (Debate) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในประเด็น มาสนับสนุนประเด็นของตนเอง และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจว่าเนื้อหาการสอนในบางเรื่อง ยังไม่อาจเชื่อถือได้ไม่แน่นอน หรือยังเป็นประเด็นที่มีข้อโต้แย้งกันอยู่ในการจัดการโต้วาทีนี้ นอกจากจะมีผู้เรียนที่เป็นฝ่ายเสนอ และฝ่ายค้าน ซึ่งต้องหาเหตุผลหรือข้อมูลมาสนับสนุนประเด็นของตัวเองและชี้ให้เห็นข้อเสียของฝ่ายตรงข้ามแล้ว ยังต้องมีผู้เรียนส่วนหนึ่งเป็นผู้ฟังด้วย โดยผู้สอนควรจัดให้ผู้ฟังได้ซักถามข้อเท็จจริงหรือเหตุผลที่ทั้งสองฝ่ายได้นำเสนอให้แยกแยะว่าอะไรเป็นความรู้ และอะไรเป็นเรื่องโฆษณาชวนเชื่อ นอกจากนี้ควรให้ผู้เรียนได้สรุปผลที่ได้รับ หรือแสดงความคิดเห็นจากการโต้วาทีด้วย

16) การเล่นเกมการศึกษา (Educational Game) วิธีสอนนี้เป็นการสอนที่ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดของบรรยากาศในห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยความสนุกสนาน และเข้าใจดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้สอนจะต้องมีการเตรียมอุปกรณ์หรือสื่อให้พร้อมเป็นอย่างดี และจะต้องให้ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสเล่นเกมด้วย

17) การใช้ภาพยนตร์ หรือภาพสไลด์ (Movies and Slides) วิธีสอนนี้ผู้สอนจะต้องเป็นผู้นำเสนอบรรยายหรือเล่าเรื่องย่อก่อนฉายภาพยนตร์ส่วนการฉายภาพสไลด์นั้น ผู้สอนต้องมีการอธิบายประกอบ และฉายซ้ำ หลังจากการชมภาพยนตร์หรือสไลด์แล้วควรให้ผู้เรียนอภิปราย สรุปใจความสำคัญ หรือแนวคิดหรืออาจทำรายงานส่ง เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการสอน

18) การใช้เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และวิดีโอ (Tape Recorder, Radio, Television and Video) เป็นการนำสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ เช่นเดียวกับการใช้ภาพยนตร์ หรือภาพสไลด์ ดังนั้นผู้สอนจึงต้องเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอื่น ๆ หลังจากการสอนด้วยวิธีนี้เช่น การให้ผู้เรียนอภิปราย ชักถาม หรือแสดงความคิดเห็น การให้ผู้เรียนทำใบงาน หลังจากการรับชม หรือรับฟัง เป็นต้น

19) การนิรนัย (Deduction) เป็นการสอนที่ช่วยให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ เกี่ยวข้องกับหลักการ ทฤษฎี กฎ แล้วสามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้ผู้สอนต้องให้ตัวอย่างสถานการณ์ และ ให้ผู้เรียนนำความรู้ที่นำไปฝึก

20) การอุปนัย (Induction) การสอนที่ช่วยให้ฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ และ สรุปประเด็นสำคัญด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างเข้าใจ โดยผู้สอนเป็นผู้เตรียมตัวอย่าง ข้อมูล สถานการณ์ในลักษณะย่อยที่ครอบคลุมเนื้อหาการสอนมาให้ผู้เรียนศึกษา คิดวิเคราะห์

21) การใช้กรณีตัวอย่าง (Case) การสอนที่ช่วยให้ฝึกฝนการประเชิญ สถานการณ์และแก้ไขปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่ผู้สอนนำมาเป็นตัวอย่าง ตลอดจนเรียนรู้จาก ความคิดของผู้เรียนคนอื่น

22) การใช้ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) การสอนที่เน้นให้ศึกษาค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตนเอง

23) การใช้บทเรียนโปรแกรม (Programmed Instruction) เป็นวิธีการวิธีสอนที่ ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของตนเอง ซึ่ง ผู้เรียนสามารถตรวจสอบการเรียนรู้ด้วยตนเองจากโปรแกรม ทั้งนี้ผู้สอน หรือผู้สร้างโปรแกรม จะต้องวิเคราะห์เนื้อหา และเรียงลำดับเนื้อหาให้เหมาะสม เพื่อให้ง่ายต่อการเรียนรู้แล้วจึงนำเสนอ เนื้อหาสาระนั้นทีละน้อยตามลำดับที่วิเคราะห์แตกประเด็นและจัดเรียงลำดับ

ตัวอย่างแนวทางการจัดการเรียนรู้สุขศึกษา

แนวทางการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาที่สำคัญในปัจจุบัน นำมาเสนอเป็นตัวอย่าง 4 รูปแบบได้แก่ การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบบูรณาการ การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบย้อนกลับ การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบพหุปัญญา และการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบคุณธรรมศึกษา ดังนี้

1) การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบบูรณาการ (Integration Education) เป็น การจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานวิธีสอน เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งให้ผู้เรียน

สามารถเชื่อมโยงความรู้ ความคิด ทักษะ ประสบการณ์ที่มีความหมาย มีความหลากหลาย และมีความสัมพันธ์กันที่เป็นลักษณะองค์รวม

2) การจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Desig) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่

ออกแบบจากการเริ่มต้นที่การประเมินสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ศึกษา โดยอิงมาตรฐานการเรียนรู้การออกแบบย้อนกลับเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การประเมินผลการเรียนรู้ และการออกแบบการเรียนรู้ โดยอิงหลักสูตร และอิงมาตรฐาน ซึ่งกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และมีกำหนดการกำหนดเป้าหมาย หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Learning Outcome)

3) การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบพหุปัญญา (MultipleIntelligences) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ (Gardner, 1993) เป็นผู้เสนอทฤษฎีพหุปัญญา ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชาว์ปัญญาของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งหมด 8 ด้าน ดังนี้ 1) ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) และเป็นความสามารถในด้านการใช้ทักษะแสดงออกในด้านดนตรีในด้านการชมการสร้างสรรค์จังหวะรู้เรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรี 2) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily-kinesthetic Intelligence) เป็นความสามารถในการประสานสัมพันธ์ในการเคลื่อนไหวร่างกาย 3) ปัญญาด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence) เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาในเชิงตรรกะ การคิดเชิงวิทยาศาสตร์ 4) ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) เป็นความสามารถในการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน 5) ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Intelligence) เป็นความสามารถในการจัดการในเรื่องพื้นที่โดยใช้ความคิดและจินตนาการ 6) ปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) เป็นความสามารถในการเข้าถึง และสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น 7) ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal) เป็นความสามารถในการเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ภายในตนเอง และ 8) ปัญญาด้านความเข้าใจธรรมชาติ (Naturalist Intelligence)

4) การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบคุณธรรมศึกษา (Moral Education) การสอนให้มีคุณธรรมในเรื่องการมีพฤติกรรมสุภาพที่ดีและนำไปใช้ในชื่อประจำวัน เป็นการสอนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนให้เป็นคนมีคุณธรรม โดยเฉพาะในเรื่องความมีวินัย ซึ่งเน้นในเรื่องความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความอดทน โดยความซื่อสัตย์ เป็นการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง ไม่หลอกลวงตนเอง และผู้อื่น ตัวอย่างเช่น พ่อค้าแม่ค้าไม่ใส่สารปรุงแต่งอาหารที่ไม่มีมาตรฐานให้กับลูกค้า ซื่อสัตย์ในการบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ เป็นต้น (เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์, 2558)

วิธีประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในประเมินผลความรู้

การวัดและประเมินผลความรู้ มีวิธีการใช้วัดได้หลายวิธี

1) การใช้แบบทดสอบชนิดต่าง ๆ ทั้งแบบอัตนัยและปรนัย โดยแบบปรนัยที่นิยมกันมาก ได้แก่ แบบถูกผิด (True-False Test) เลือกตอบ (Multiple-Choice Test) แบบจับคู่ (Matcher-Made Test) แบบเติมความ (Completion- Type Test) ทั้งซึ่งมีทั้งแบบทดสอบที่ผู้สอนสร้างขึ้น (Teacher-Made Test) และแบบทดสอบมาตรฐาน (Standardzed Test)

2) การสัมภาษณ์ การสนทนา หรือการซักถาม ซึ่งผู้สอนอาจกระทำเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้ โดยผู้สอนสร้างแบบฟอร์มหรือฉบับที่เอาไปเป็นหลักฐาน

3) การสาธิตหรือปฏิบัติ เป็นการสาธิตหรือการปฏิบัติโดยผู้สอนหรือผู้เรียนแล้วแต่ความเหมาะสมด้วยการให้ผู้เรียนตอบ ชี้ให้เห็นว่า สิ่งที่ได้สาธิต หรือกระทำให้อุถูกหรือผิดเป็นอย่างไร

4) การตรวจผลงานผู้เรียน เช่น ผลของการทำรายงาน บันทึก เก็บรวบรวมการทำสมุดภาพ ทำโครงการต่าง ๆ เป็นต้น

5) การสังเกตของผู้สอน วิธีนี้ได้ผลน้อย ไม่เป็นที่แน่นอน เช่น การสังเกตสีหน้าและหน้าตาหรือท่าทางของผู้เรียนในขณะที่ทำการสอนว่าสงสัยหรือไม่เข้าใจอย่างไร รวมทั้งการสังเกตสมาธิหรือความตั้งใจของผู้เรียนด้วย

การประเมินทัศนคติหรือประเมินด้านจิตพิสัย

การประเมินทัศนคติมุ่งวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึก ซึ่งเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมต่าง ๆ ของผู้เรียน สำหรับคำกริยาที่ใช้แสดงพฤติกรรมทางด้านทัศนคติหรือจิตพิสัย เพื่อนำไปเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม สามารถแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

2.1 ขั้นรับรู้ (Receiving) เช่น รับฟัง ยอมรับ คิดในใจ สะสม รู้สึก ติดตาม เป็นต้น

2.2 ขั้นการตอบสนอง (Responding) เช่น ยินยอม เห็นด้วย ตอบรับ ส่งเสริม ชักชวน เป็นต้น

2.3 ขั้นการเห็นคุณค่า (Valuing) เช่น สาธิต ให้เหตุผล ได้แย้ง เสนอ ช่วยเหลือสนับสนุน เป็นต้น

2.4 การจัดระบบ (Organiztion) เช่น จัดแจง ปรับปรุง ทำให้สมบูรณ์
เปรียบเทียบ วางหลักเกณฑ์ ให้ความหมาย เป็นต้น

2.5 หลักการสร้างนิสัย (Characterization) เช่น เปลี่ยนแปลง ต่อเติม ต้านทาน
ปฏิบัติตาม แสดงท่าทาง เรียบใหม่ เป็นต้น

วิธีประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในประเมินผลความรู้

ทัศนคติเป็นสิ่งที่วัดและประเมินได้ยาก เพราะมีลักษณะเป็นนามธรรมและเกี่ยวข้องกับความรู้ที่คิด รวมทั้งอารมณ์หรือพฤติกรรมทางด้านจิตใจ ยิ่งกว่านั้นเป็นการยากที่จะตัดสินได้ว่า อะไรคือความเชื่อ หรือความรู้สึกที่แท้จริงของผู้เรียน และความเชื่อนั้นจะถูกหรือผิดอีกประการหนึ่งด้วยความรู้และทัศนคติของคนเรามักจะมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ถ้าผู้เรียนได้รับรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม ผู้เรียนอาจมีทัศนคติในทางที่ดี ตรงกันข้ามถ้าผู้เรียนมีความรู้ที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม ผู้เรียนก็อาจมีทัศนคติในทางไม่ดี จากความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันของความรู้และทัศนคตินี้ ครูจึงสามารถนำวิธีการที่ใช้วัดความรู้ไปใช้ทัศนคติได้ด้วย แต่ก็มีข้อจำกัดหรือข้อควรคำนึงอยู่บ้าง เช่น ในการทดสอบโดยใช้ข้อเขียนไม่ว่าจะเป็นแบบอัตนัยหรือปรนัยก็ตาม ผู้เรียนย่อมมีโอกาสเขียนคำตอบที่ดีและถูกต้องให้ผู้สอนตรวจ ดังนั้น แบบสอบถามในการพัฒนาจากคติทั่วไปจึงไม่นิยมให้ผู้ที่ถูกถามเขียนชื่อลงไปด้วย ตามปกติแล้วการสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนาหรือการซักถามก็เป็นวิธีการที่ใช้วัดและประเมินทัศนคติได้ดีพอสมควร นอกจากนี้ผู้สอนยังอาจใช้แบบประเมินค่า (Rating Scale) ในการวัดและประเมินทัศนคติของผู้เรียนอีกด้วย

การประเมินภาคปฏิบัติการพัฒนาด้านทักษะ

Simpson, 1972, อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี (2560) กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียนที่มาจากความสามารถที่ประสานการทำงานระหว่างกล้ามเนื้อที่มีความซับซ้อน อาศัยความสามารถของการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วนการทำงานเกิดขึ้นจากการสั่งงานของสมอง โดยมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึก ด้านทักษะปฏิบัตินี้สามารถที่จะพัฒนาด้วยการฝึกฝน ถ้าได้รับการฝึกฝนที่ดี ส่งผลต่อความถูกต้อง ซึ่งสามารถสังเกตได้จากความเร็ว ความแม่นยำ ความแรง หรือความราบรื่น โดยมีกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ดังนี้

ขั้นการรับรู้ (percption)

ขั้นการเตรียมความพร้อม (set)

ขั้นการสนองตอบภายใต้ควบคุม (quided response)
 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง
 (mechanism)

ขั้นการกระทำอย่างสมบูรณ์ (complex overt response)

ขั้นการคิดริเริ่ม (origination)

ผลที่ผู้เรียนจะได้ตามรูปแบบ คือ ผู้เรียนสามารถกระทำ หรือแสดงออกอย่าง
 คล่องแคล่ว ชำนาญ ในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ และยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และ
 ความอดทนในตัวผู้เรียนได้ด้วย

วิธีประเมินและเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลปฏิบัติ

การปฏิบัติ หรือทักษะพิสัยเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมการเคลื่อนไหวโดย
 ใช้กล้ามเนื้อหรืออวัยวะอื่น ๆ ของร่างกาย การวัดพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติจึงเป็นการวัด
 ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยมุ่งวัดใน 2 ประเด็น ได้แก่ วิธีปฏิบัติ เช่น เทคนิคหรือความ
 ชำนาญในการปฏิบัติงาน และการวัดผลงาน เช่น ปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยหรือไม่ ปริมาณและ
 คุณภาพของงานเป็นอย่างไร นอกจากนี้ความรู้และการปฏิบัติย่อมมีความสัมพันธ์กันบ้างไม่มากก็
 น้อย ดังนั้นในการวัดและการปฏิบัติและทักษะจึงอาจใช้วิธีต่าง ๆ สำหรับการวัดความรู้มาใช้วัดได้
 เช่นเดียวกับแบบสอบถามเพื่อใช้วัดทัศนคติเหมือนกัน แต่ก็มีข้อจำกัดหรือข้อควรคำนึงในการ
 ทดสอบโดยใช้ข้อเขียนอยู่บ้าง เช่นเดียวกับผู้เรียนอาจจะเขียนสิ่งที่ตนเองไม่ได้ปฏิบัติและไม่มี
 ทักษะลงไปได้ โดยที่ผู้สอนไม่ทราบข้อเท็จจริง

ในด้านการปฏิบัตินี้ ผู้สอนสามารถใช้แบบสำรวจรายการ (Check List) แบบ
 บันทึกพฤติกรรม (Anecdotal record) และแบบประเมินตนเอง (Self-appraisal) ในการวัดการ
 ปฏิบัติได้แต่ขึ้นอยู่กับความซื่อสัตย์ของผู้เรียนที่จะเขียนตอบด้วย โดยปกติแล้วการสังเกต การ
 สัมภาษณ์การสนทนา หรือการซักถามเหล่านี้อาจเป็นวิธีที่ใช้วัดการปฏิบัติและทักษะได้มี
 พอสมควร เช่น เมื่อผู้สอนได้สอนเรื่องการป้องกันโรคไปแล้วตรวจสอบสังเกตหรือติดตามผลดูว่า
 ผู้เรียนได้นำวิธีการป้องกันนั้นไปใช้ในการดำเนินชีวิตจริง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการประเมินผลผู้เรียนก่อน และหลังเรียน
 ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ และระหว่าง
 เรียนประเมินจากแบบทดสอบในบทเรียน ซึ่งเป็นการประเมินที่ต่อเนื่องทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน
 และหลังเรียน

การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน

แนวคิดการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน เป็นการกำหนดมาตรฐานชั้นเรียนโดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้สอนผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจแนวคิดและหลักการพื้นฐาน

ผจงกาญจน์ ภูวิภาตาวรรณ (2549) กล่าวถึงการประเมินผู้เรียนในชั้นเรียนว่าเป็นวิธีการที่ผู้สอนออกแบบเพื่อช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสอดคล้องกับหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

1. การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การประเมินผู้เรียนในชั้นเรียน มุ่งเน้นให้ผู้สอนและผู้เรียนสังเกตและพัฒนากการเรียนรู้มากกว่าการสังเกตและพัฒนากการสอน ข้อมูลที่ได้จึงเน้นสู่การพัฒนาการเรียนรู้เป็นสำคัญ
2. ผู้สอนชี้แนะตนเองเรื่องการประเมิน การประเมินผู้เรียนในชั้นเรียนให้มีความเคารพการมีเสรีภาพทางวิชาการและความสามารถในการใช้ดุลพินิจของคณาจารย์ในการตัดสินใจ
3. การมีผลประโยชน์ร่วมกันเรื่องจากการประเมินผู้เรียนในชั้นเรียนมีจุดเน้นที่การประเมินการเรียนรู้ ผู้เรียนจึงมีส่วนสำคัญในการร่วมประเมินโดยการพยายามทำความเข้าใจเนื้อหาและพัฒนาความสามารถในการประเมินตนเอง ผลดีที่ได้คือแรงจูงใจในการเรียนการสอน เนื่องจากรู้ว่าผู้สอนใส่ใจใช้เวลาในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. การประเมินพัฒนาจุดประสงค์หลักของการประเมินผู้เรียนในชั้นเรียน คือ การปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ ไม่ใช่การหาหลักฐานเพื่อประเมินและให้เกรด การประเมินชั้นเรียนจึงมักไม่นำผลการตัดสินเป็นเกรด และผู้ให้ข้อมูลไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตนเอง
5. การมีบริบทที่เฉพาะเจาะจงการประเมินผู้เรียนในชั้นเรียนต้องตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล และเหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะของผู้สอน ผู้เรียนและเนื้อหาวิชา จึงมีความเป็นไปได้ว่ากิจกรรมที่เหมาะสมกับบางชั้นเรียนอาจไม่เหมาะสมกับชั้นเรียนอื่น ๆ ได้ ดังนั้นการประเมินผู้เรียนในชั้นเรียนแต่ละครั้งก็มีความเหมาะสมกับบริบทเฉพาะของการเรียนการสอนในครั้งที่ทำการประเมินเท่านั้นไม่อาจสรุปพาดพิงไปยังการเรียนการสอนในอีกสถานการณ์ที่มีบริบทต่างกันได้

6. ความต่อเนื่องการประเมินผู้เรียนในชั้นเรียน เป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่อง มีการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้เครื่องมือที่ง่าย ไม่ซับซ้อน สามารถเก็บข้อมูลได้อย่างรวดเร็วผู้สอนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลแล้วปรับปรุงการสอนได้ทันที ความสัมพันธ์ระหว่างการได้ข้อมูลย้อนกลับปรับปรุงและใช้กิจกรรมที่ได้รับปรับปรุงการสอนได้ทันทีความสัมพันธ์ระหว่างการได้ข้อมูลย้อนกลับปรับปรุงและใช้กิจกรรมที่ได้รับปรับปรุงจะมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเหมือนห่วงโซ่หลาย ๆ ห่วง ที่เชื่อมโยงกันไป ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

7. การอยู่บนรากฐานของการสอนที่ดี การประเมินผู้เรียนในชั้นเรียนเป็นเรื่องของความพยายามที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น โดยการใช้กระบวนการประเมินที่ยืดหยุ่นมีระบบและมีประสิทธิภาพ ตามปกติผู้สอนมีการประเมินผู้เรียนตลอดเวลาอยู่แล้ว เช่น จากการถาม-ตอบ ผู้เรียน การสังเกตจากการใช้ภาษา สีหน้า ท่าทาง การตรวจการบ้าน หรือจากการทดสอบแต่การประเมินชั้นเรียนทำให้มีการบูรณาการประเมินเข้ากับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติเป็นไปด้วยความราบรื่น มีระบบและมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นิรดา เวชญาลักษณ์ (2561) ได้สรุปการประเมินผู้เรียนในชั้นเรียน ไว้ว่า การประเมินผู้เรียนในชั้นเรียนเพื่อให้มีประสิทธิภาพต่อผู้เรียน เป็นวิธีการที่ผู้สอนยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นให้ผู้สอนและผู้เรียนสังเกตและพัฒนาการเรียนรู้นอกจากการสังเกตและพัฒนาการสอน เคารพการมีเสรีภาพทางวิชาการและความสามารถในการใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจผู้สอน ต้องควรความรู้ในรายวิชาที่สอนโดยสามารถตัดสินใจ ดีว่าจะประเมินอะไรอย่างไร มีจุดเน้นที่การประเมินการเรียนรู้ การปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและเนื้อหาวิชา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การประเมินผู้เรียนในชั้นเรียน ควรประเมินตามการพัฒนา จุดประสงค์หลักของการประเมินผู้เรียนในชั้นเรียน มีความต่อเนื่อง โดยมีเครื่องมือ ไม่มีความซับซ้อน และมีความเหมาะสมกับบริบทเฉพาะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความราบรื่น มีระบบและมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่มีประสิทธิผลนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนทราบข้อมูลการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ผลการเรียนรู้ควร

อนุญาตให้ผู้เรียนสามารถดูเกรดการเรียนของตนเองได้ทันทีในเว็บไซต์ โดยมีการอัปเดตให้ข้อมูลที่ใหม่เสมอ โดยสามารถดูได้ทั้งรายบุคคล ทั้งนี้รวมถึงผู้ปกครองด้วยได้จากทุกที่ทุกเวลาดัง นักวิชาการได้กล่าวถึงวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. หลักการประเมินผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กล่าวว่า ผู้ประเมินหรือผู้สอนต้องคำนึงหลักการต่อไปนี้ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559)

1.1 การประเมินที่เปลี่ยนแปลงไม่ใช่การประเมินตามเงื่อนไขมาตรฐานเดียวกัน

1.2 การประเมินทางระดับบุคคลและทีมงาน

1.3 การประเมินที่เปิดเผย

2. กรอบการประเมินผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แก่นของการประเมินทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มี 5 มิติ ดังนี้ (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตฤกษ์, 2554)

2.1 การเรียนรู้

2.2 การเข้าใจ

2.3 การสำรวจ

2.4 การสร้างสรรค์

2.5 การแบ่งปัน

นิรดา เวชญาลักษณ์ (2561) ได้สรุปการประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าผู้ประเมินต้องมีมาตรฐานในการให้คะแนนที่แตกต่างกัน ทั้งเรื่องความคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์และการแก้ปัญหาในการทำงาน จากผลงานที่ได้ร่วมกันคิดในทีม การประเมินจะไม่ใช่ความลับ โดยผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการประเมิน หรือแบบทดสอบด้วย ต้องประเมินในความรู้เชิงของเนื้อหา มีการประเมินที่หลากหลาย ยืดหยุ่น ช่วยให้ผู้เรียนได้ทั้งทักษะและความเข้าใจ ผู้สอนสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน สนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนช่วยเหลือชุมชนการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในการประเมินนั้น ผู้สอนต้องมีมาตรฐานในการให้คะแนน ที่วัดจากผลงาน ทั้งด้านความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การรู้จักแก้ไขปัญหา ทั้งนี้การประเมินนั้นต้องมีความหลากหลาย และมีความยืดหยุ่น ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ทักษะ ความเข้าใจ เพื่อได้มีส่วนร่วมต่อการประเมิน

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521) กล่าวว่า เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนที่จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดได้การเรียนรู้ และหากชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว ชุดการสอนนั้นก็จะมีคุณค่าที่จะนำไปสอนได้ ในการกำหนดถึงเกณฑ์ประสิทธิภาพสามารถทำได้โดยที่จะประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียนใน 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมที่ต่อเนื่อง (การกระบวนการ E1) และพฤติกรรมที่เป็นขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์ E2) การประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง คือ การที่ประเมินพฤติกรรมย่อย ๆ หลายอย่าง เรียกได้ว่า กระบวนการ (Process) การประเมินพฤติกรรมของขั้นสุดท้ายนั้น คือ การประเมินผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียนในเนื้อหาของแต่ละหน่วย โดยพิจารณาที่ผลการสอบหลังเรียน เกณฑ์ประสิทธิภาพนั้นมีหลายเกณฑ์ เช่น 75/75 80/80 85/85 90/90 และ 95/95 ผู้ผลิตชุดการสอนนั้นจะเป็นผู้พิจารณาได้ความเหมาะสม โดยปกติเนื้อหาของวิชาที่เป็นความรู้ ความจำ จะตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 80/80 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นความรู้ในด้านทักษะ หรือด้านเจตคติที่ ต้องใช้ระยะเวลาค่อนข้างนานที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะ หรือเปลี่ยนแปลงเจตคติ อาจจะต้องต่ำกว่า เช่น 75/75 ทั้งนี้ตามที่คุณผู้ผลิตไม่ควรตั้งเกณฑ์ที่ต่ำจนเกินไป เพราะจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพต่อชุดการสอนที่ไม่มีความหมายในการตั้งเกณฑ์

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (2528) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพในชุดกิจกรรมนั้น จะต้องถือแบบมาตรฐาน 90/90 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เป็น E1/E2 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จะเอาไว้ในชุดกิจกรรมนั้น คิดเป็นร้อยละในการประเมินการเรียน E1/E2

ทั้งนี้เกณฑ์การหาค่าประสิทธิภาพของการพัฒนารายวิชา ที่ผู้วิจัยใช้ครั้งนี้ คือ เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 E1/E2 โดยการพิจารณาจากกระบวนการในการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ ดังนี้

80 ตัวแรก (E1) หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ที่จากการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน และแบบทดสอบหลังเรียนในแต่บทของการเรียนรู้ มากหรือเท่ากับร้อยละ 80

80 ตัวหลัง (E2) หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มาจาก การประเมินทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ มากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 80

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

1. ความหมาย ความสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้สรุปเกี่ยวกับการบูรณาการว่า การเรียนการสอนแบบบูรณาการมีจุดเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยใช้ทักษะความคิด ความสามารถหลาย ๆ ด้านให้สอดคล้องกับกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ และสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน จุดเด่น คือ จะมีบรรยากาศไม่เป็นทางการ เป็นธรรมชาติ ไม่รู้สึกเคร่งเครียดกับกรอบของกลุ่มประสบการณ์ มีความสุขกับการเรียน ได้ประยุกต์ใช้ความคิด ประสบการณ์ ความสามารถ และทักษะหลายด้านให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต

อรนุช ลิมตศิริ (2555) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการว่า เป็นการนำหน่วยที่แยกจากกันมาเป็นอันเดียวกัน ทำหน้าที่ประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัวเอง ส่วนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เชื่อมโยงหัวข้อหรือเนื้อหาสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้แบบองค์รวม ที่มุ่งให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ ความคิด เจตคติ และการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แจ้ง รู้จริงในสิ่งที่ศึกษาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2561) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการ คือ การทำให้สมบูรณ์ (Integration) คือการทำหน่วยย่อย ๆ ที่สัมพันธ์กันมาผสมผสานกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวให้ครบสมบูรณ์ในตัวเอง

โดยสรุปกล่าวได้ว่า บูรณาการ หมายถึง การรวมเนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรที่มีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายกัน ความคิดรวบยอดหรือทักษะในการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์เป็นสิ่งเดียวกัน โดยการตั้งเป็นหัวข้อเรื่องขึ้นใหม่และมีหัวข้อย่อยตามเนื้อหาสาระที่สามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์กันได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ในสังคม ที่เป็นประโยชน์มีต่อผู้เรียน และให้โอกาสผู้เรียนในการทำกรรมด้วยตนเอง

ความสำคัญของการบูรณาการ

ความสำคัญของการบูรณาการ ลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา เป็นวิธีการที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดของเนื้อหาวิชา มากกว่าการเรียนรู้จากสภาพจริง อีกทั้งยังไม่ได้เป็นกระบวนการเรียนที่ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาการในคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และยังขาดการเชื่อมโยงให้เหมาะสมกับบริบท และสภาพแวดล้อมในสังคม ทั้งนี้ความสำคัญของการบูรณาการอีกประการหนึ่ง คือ การที่ผู้เรียนจะเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ อย่างอย่างแท้จริง เกิดความเข้าใจและนำการไปใช้ได้ก็ต่อเมื่อความรู้ กับความคิดเชื่อมโยงกัน สัมพันธ์

กับสิ่งรอบตัว ส่งผลทำให้ความรู้และประสบการณ์เป็นระบบใหม่ที่เหมาะสมกับตนเอง ดังนั้นการสอนควรเน้นให้มีการเชื่อมโยงความคิดในเนื้อหา โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ในเนื้อหา และวิธีการที่ดี

2. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

จากความหมายและความสำคัญของการบูรณาการข้างต้น ได้มีผู้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ไว้ดังนี้

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ ความคิด ทักษะ และประสบการณ์ที่มีความหลากหลายและสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการรู้แจ้ง รู้จริงในสิ่งที่ศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

ลัดดา ศิลาอ่อนย (2550) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในเนื้อหาวิชา ที่มีความสัมพันธ์กัน โดยใช้วิชาหนึ่ง หรือเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่งเป็นแกน เมื่อผู้สอนนำมาใช้ในการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงที่มาจาก การปรึกษาหารือเสนอแนะให้ความคิดเห็นร่วมกันในการสอนเทคนิคนี้ต้องอาศัยทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

ทิตนา แชมมณี (2560) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการบูรณาการ หมายถึง การนำเนื้อหาสาระที่มีความเกี่ยวข้องข้องกันมาสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกัน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในลักษณะที่เป็นองค์รวม และสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ไปประยุกต์ปรับใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

โดยสรุปกล่าวได้ว่า การเรียนการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ ความคิด ทักษะ และประสบการณ์ที่มีความหลากหลายที่สัมพันธ์กัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้ได้จริงในสภาพบริบทของผู้เรียน

3. ลักษณะรูปแบบของการบูรณาการ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่พบโดยทั่วไปมีอยู่ 4 แบบ

1. การบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) การเรียนรู้แบบนี้ผู้สอนได้นำเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ มาแทรก ซึ่งเป็นการวางแผนการสอนที่มีผู้สอนเพียงคนเดียว
2. การบูรณาการแบบขนาน (Parallel) การเรียนรู้แบบนี้ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่ใช้วิธีการสอนของตนเอง และนำมาแลกเปลี่ยนวางแผนร่วมกัน โดยมุ่งจัดการเรียนรู้หัวข้อเรื่อง (Theme) ความคิดรวบยอด (Concept) และปัญหา (Problem)

3. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidiscipline) การเรียนรู้แบบนี้คล้ายกับแบบคู่ขนาน โดยผู้สอน 2 คนขึ้นไปต่างคนต่างสอนวิชาของตน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองเป็นส่วนใหญ่มาวางแผนการสอนร่วมกันในการให้งานหรือโครงการที่มีหัวเรื่อง แนวคิดหรือความคิดรวบยอดและปัญหาเดียวกัน

4. การบูรณาการแบบข้ามวิชา (Transdisciplinary) การเรียนรู้ในลักษณะนี้ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ได้ทำการสอน วางแผน กำหนดความคิดรวบยอด ที่เป็นปัญหาเดียวกัน โดยการร่วมกันสอนเป็นคณะ

แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

อรรถฎา สุทธาสีโนบล (2545) แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีอยู่ 3 ประการ ดังนี้

1. ยึดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นหลักในการบูรณาการให้จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ถอดมาจากหลักสูตรที่เน้นสหวิทยาการ ครอบคลุมทุกบริเขตของสมรรถภาพของ มนุษย์ เช่น ด้านความรู้สึกรู้จัก ทักษะปฏิบัติ เชาวปัญญา การสื่อสาร การแก้ปัญหา ค่านิยมและทักษะ เป็นจุดประสงค์จำพวกที่ทำให้ผู้เรียนมี Vision of the Whole

2. ยึดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการเริ่มต้นคิดจากกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีแนวทางว่าต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

2.1 ผู้เรียนได้เป็นผู้กระทำที่มีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทางกิริยาอาการ ความคิด ความรู้สึก ไม่ใช่การทำตามคำบอก ต้องหลากหลาย ครอบคลุมด้านหลักๆของชีวิตผู้เรียน

2.2 ประเด็นสาระของกิจกรรมต้องสอดคล้องกับชีวิตภูมิหลังของผู้เรียน เช่น ให้ผู้เรียนได้ทำโครงการโดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนโครงการ

3. การยึดผู้เรียนเป็นหลักในการกำหนดจุดประสงค์และกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดหลักความพร้อม ความสนใจ ความถนัด

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้บูรณาการรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการบูรณาการเชิงเนื้อหา และมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ ความคิดในทางสร้างสรรค์ และทักษะ การปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม เกี่ยวกับทางด้านสุขภาพ ชีวิตและ

ครอบครัว ตลอดจนนำองค์ความรู้ที่ได้ไปบูรณาการเชื่อมโยงใช้จริงในการดำเนินชีวิตตามบริบทของผู้เรียนเพื่อส่งผลในการมีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์

4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

หลักสูตร

คณะกรรมการการศึกษาระดับอุดมศึกษาและกึ่งวิชาชีพสภาบัณฑิตบัณฑิตแห่งชาติสำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (2560) หลักสูตรมีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้และเสมือนแผนแม่บทของการศึกษา และเป็นแก่นสำคัญในการวางแนวทางการจัดการศึกษา เป็นตัวกำหนดทิศทางของการศึกษาในการให้ความรู้ การเสริมสร้างเจตคติซึ่งในการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา หลักสูตรทำให้ผู้เรียนสามารถกำหนดแนวทางเพื่อประกอบอาชีพ ตลอดจนยังช่วยพัฒนาประเทศชาติ ให้มีความเจริญเป็น “ประเทศไทย 4.0” กำหนดในทุกด้าน และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทุกประการ ปัจจุบันหลักสูตรระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่เป็นศูนย์รวมขององค์ความรู้ ด้านต่าง ๆ โดยสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ มีความจำเป็นที่ต้องนำศาสตร์ทั้งทางด้านวิชาการและศาสตร์ทางด้านวิชาชีพ มาประยุกต์ และจัดกระบวนการเรียนการสอนเข้าด้วยกันให้สอดคล้อง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ อย่างไรก็ตามในระดับอุดมศึกษานั้นยังหมายรวมถึงการจัดการหลักสูตรอนุปริญญาของวิทยาลัยชุมชนด้วย แต่ทั้งนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเชื่อมโยงและเตรียมนักเรียน ให้เข้าสู่อุดมศึกษาระดับอุดมศึกษาควรเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดการแสวงหาความรู้ และแก้ไขปัญหาหรือที่เรียกว่า หลักสูตรช่างคิด “Thinking curriculum”

หลักสูตรระดับอุดมศึกษา ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) พ.ศ. 2551 กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาหรือจัดหลักสูตรที่มุ่งเน้นมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ (outcome-based education, OBE) ของผู้เรียน และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุง หลักสูตร ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ ซึ่งได้กำหนดผลการเรียนรู้ 5 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งหลักสูตรวิชาชีพต้องมีด้านที่ (6) ทักษะพิสัยเพื่อแสดงสมรรถนะของผู้เรียน ด้วยและตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา

หลักสูตรระดับปริญญาตรี แบ่งออกเป็น

1) หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ ได้แก่

1.1) หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ที่เน้นความรู้ และทักษะในด้านวิชาการ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ปรับใช้ในสถานการณ์จริงอย่างสร้างสรรค์

1.2) หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาการ เป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีความสามารถพิเศษ เน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถระดับสูง โดยใช้หลักสูตรปกติที่เปิดสอนอยู่แล้วให้รองรับศักยภาพของผู้เรียน

2) หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ได้แก่

2.1) หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติเน้นความรู้สมรรถนะ และทักษะด้านวิชาชีพตามข้อกำหนด ของมาตรฐานวิชาชีพ หรือมีสมรรถนะและทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น ๆ

2.2) หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ เป็นหลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้สมรรถนะทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการขั้นสูง ทั้งนี้ต้องมีการเรียนรายวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา ในหลักสูตรนี้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาที่สร้างความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์ โดยเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม และความเปลี่ยนแปลง โดยกำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

2) หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพ และวิชาชีพที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติ โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ขึ้นอยู่กับประเภทของหลักสูตร

3) หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ ในหลักสูตรจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

บทสรุป

การปฏิรูปการจัดทำหลักสูตรนั้นมีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้และเสมือนเป็นแผนแม่บท ของการศึกษาที่ถือเป็นแก่นสำคัญในการวางแนวทางการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา หลักสูตรทำให้ผู้เรียนสามารถกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพ ตามความรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง ตลอดจนยังช่วยพัฒนา ประเทศชาติให้มีความเจริญเป็น “ประเทศไทย 4.0” ในการจัดทำหลักสูตรที่ดีน่าสนใจ ทันสมัย และตอบสนองในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ เพื่อนำมาซึ่งหลักสูตรที่มี ผลการเรียนรู้ตามสมรรถนะของวิชาชีพ (competency-based learning) ได้แก่ ความต้องการของ ผู้ประกอบการและตลาดแรงงาน อุตสาหกรรมและเอกลักษณ์ หลักสูตรของสถาบัน เจตนารมณ์ของ รัฐบาล และของ ASEAN รวมทั้งแก้ปัญหา และอุปสรรคในการจัดทำและบริหารหลักสูตร ดังนั้น จึงเสนอโครงสร้าง หลักสูตรขั้นพื้นฐานใหม่ โดยเป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเป็น outcome-based curriculum กำหนดให้ การเรียนการสอนเป็นการผสมผสานการถ่ายทอดความรู้ผนวกกับ กระบวนการในการถ่ายทอด ซึ่งกำหนด โดยประสบการณ์การเรียนรู้ (learning experience) 6 ด้าน กลุ่มสาระ 6 ด้าน ทักษะที่จำเป็นสำหรับ คนไทย 10 ด้าน และกำหนดค่านิยมและเจตคติ ความเป็นไทย 6 ด้าน และมีลักษณะการจัดลำดับ การเรียนการสอนเป็นขั้นตอน โดยคำนึงถึง พัฒนาการของสมองในช่วงวัยต่าง ๆ และมีการจัดการ ด้านเวลา โดยกำหนดให้ใช้เวลาใน ห้องเรียนผสมผสานกับเวลานอกห้องเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อปฏิรูปการจัดการเรียนรู้

1) ด้านการจัดการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา คณะกรรมการการศึกษา และการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (2560)

1. ปรับให้มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งหมายถึง กระบวนการเรียนการสอนแบบที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของครุครูไม่ใช่ผู้มา บอกเล่า ความรู้ด้วยการบรรยายเหมือนเดิม แต่ครูต้องออกแบบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในห้องเรียน มากขึ้น โดยการพูดคุย การอ่าน การเขียน การสะท้อนคำถามกลับ และการตั้ง ปัญหาสร้างบรรยากาศ ของการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และมีสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน พร้อมกับปลูกฝังแนวคิดและค่านิยม ในการเรียนรู้แบบต้องศึกษาค้นคว้าแบบมีส่วนร่วมด้วยตัวเอง มีการคิดเชิงวิพากษ์มีการแก้ไขปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีการสื่อสารและมีการ ทำงานร่วมกัน

2. เสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทำให้มีการเรียนรู้ไปตลอด ชีวิต ซึ่ง นักศึกษาจะได้ทั้ง hard skills และ soft skills ทำให้มีการทำงานร่วมกันและปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่

2.1 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมทำให้มีความรู้ควบคู่ไปกับ กาคิดเชิง วิพากษ์มีการแก้ไขปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีการสื่อสาร และมีการทำงาน ร่วมกัน

2.2 ทักษะชีวิตและการทำงานทำให้เกิดความยืดหยุ่น และความสามารถ ของการปรับตัว การชี้แนะตัวเอง ความเป็นผู้นำ ความรู้รับผิดและความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่ม รวมทั้ง ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

2.3 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีทำให้เกิดทักษะในการใช้ และรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารที่มีมากขึ้นทุกขณะ ทั้งนี้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถทำให้เกิด ทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ได้ครบทุกทักษะอยู่แล้ว

3. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ ในรูปแบบ Work- Integrated Learning หรือที่เรียกว่าสหกิจศึกษา (Cooperative education) เพื่อให้เกิดความ เชื่อมโยง ระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติพัฒนาองค์ความรู้และประสบการณ์การทำงานต่าง ๆ ก่อนที่ผู้เรียนต้อง ออกไปทำงานจริง รวมทั้งแสวงหาแนวทางจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างแรง บันดาลใจให้ผู้เรียน ได้มีความต้องการเรียนรู้มากกว่าและนอกเหนือกว่าที่หลักสูตรได้กำหนด ได้ เรียนรู้ศึกษาด้วยตนเอง ฝึกการปฏิบัติงาน หรือลงมือทำด้วยตนเองให้มากขึ้นจะสามารถสร้าง สังคมแห่งการเรียนรู้และสามารถ สร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติจริงที่ดีเพิ่มขึ้นได้โดยมีการตกลง เป็นความร่วมมือกับสถานประกอบการ ในการจัดการเรียนรู้กันก่อนว่านักศึกษาจะเข้าไปทำงานใน ส่วนใด มีอาจารย์นิเทศสหกิจและตัวแทน ของสถานประกอบการประเมินการทำงานของนิสิต

4. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ จริง ของสังคมโดยให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ศาสตร์ต่าง ๆ นอกห้องเรียน หรือแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ศูนย์เรียนรู้ชุมชน พิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต เป็นต้น อันนำไปสู่การตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามต่าง ๆ จะ เกิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสนอความเห็นในมุมมองที่แตกต่างระหว่างกัน นำไปสู่แนวคำตอบ ของ ประเด็นปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาสังคมและชุมชนร่วมกัน การจัดการเรียนรู้ใน ลักษณะดังกล่าว จะทำให้ผู้เรียนมีการกระตุ้นตัวเองอยู่เสมอ รวมทั้งเป็นการปลูกจิตสำนึกของการ ทำหน้าที่ทางวิชาการ เพื่อสังคมอย่างอิสระ มีจิตสาธารณะ มีกิจกรรมรับใช้สังคม และสร้าง

วัฒนธรรมอุดมศึกษาที่มี จิตวิญญาณของการทำหน้าที่ทางวิชาการเพื่อสังคมอย่างอิสระ ซึ่งควรมีการผลักดันให้กิจกรรมเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรเพื่อจบการศึกษาด้วย

5. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในการเป็นผู้ประกอบการ ตามนโยบายของรัฐบาลที่สร้างผู้ประกอบการใหม่ ไม่เน้นให้การผลิตบัณฑิตไปเป็นลูกจ้างเท่านั้น

6. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบการสร้างนวัตกรรม (Innovation) และองค์ความรู้ใหม่การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและประสพผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ ที่ได้ไปพัฒนาต่อยอดและสร้างองค์ความรู้ใหม่เพิ่มเติมได้โดยเฉพาะในชั้นบัณฑิตศึกษา เพื่อให้เกิดคนไทย ที่เป็น “ฐานกำลังหลัก” ซึ่งควรจัดการเรียนรู้แบบ “Project-Based Learning หรือ Problem-Based Learning”

7. มีกระบวนการเตรียมความพร้อมผู้เรียน คือ

7.1 อบรมให้ผู้เรียนเข้าใจถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ก่อนที่จะดำเนินการจัดการ เพื่อให้ได้ผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

7.2 ต้องทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึภาคภูมิใจในการศึกษาในศาสตร์หรือสาขาที่ศึกษาอยู่

7.3 ต้องปลูกฝังในเรื่องความรับผิดชอบต่อผู้เรียน เนื่องจากเป็นเรื่องสำคัญเพื่อต่อยอดสู่การประกอบอาชีพต่าง ๆ ภายหลังสำเร็จการศึกษา

7.4 ปัญหาสำคัญในปัจจุบันที่เกิดขึ้นกับระบบการจัดการเรียนรู้ คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาออกไปไม่สู้งาน เนื่องจากกระบวนการจัดการศึกษาที่ไม่มีการสร้างแรงจูงใจต่อการทำงาน หรืออาจเป็นเพราะบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมที่จัดการศึกษา ไม่เอื้ออำนวยต่อการสร้างกระบวนการรับรู้และการเรียนรู้ที่ดี

7.5 ต้องสร้างอุดมการณ์แห่งชาติขึ้นมา เนื่องจากการมีอุดมการณ์ของชาติ จะเป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศชาติให้มีความมั่นคง โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน ว่าต้องการพัฒนาผู้เรียนไปในทิศทางใด มีบุคลิกลักษณะอย่างไร เพื่อจะได้แสวงหาแนวทางในการจัดการเรียนรู้ จัดหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และมีวิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างไร

2) ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สำหรับในวัยเรียน ระดับอุดมศึกษาได้กล่าวไว้ละเอียดแล้วส่วนในระดับนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้

- ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของเด็กตั้งแต่แรกเกิด

- ลดขนาดห้องเรียน เน้นการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะนักเรียนด้านต่าง ๆ โดยเน้นทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

- พัฒนาทักษะการเขียนและใช้ภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- โรงเรียนสามารถใช้ตำราเรียนที่สอดคล้องกับสภาพนักเรียนในพื้นที่ได้ โดยมีการกำหนดขอบเขตเนื้อหาของตำราหนังสือเรียนที่พึงมี

- กำหนดวิชาพื้นฐานของหลักสูตร เพิ่มวิชาเลือกในหลักสูตร ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่สำหรับเด็กวัยเรียน สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีภารกิจในการจัดการเรียนรู้ให้กับประชากรในวัยนี้เพื่อเพิ่มสมรรถนะให้พวกเขาได้ประกอบสัมมาชีพได้รวมทั้งพัฒนาคนไทยให้เป็น “ฐานกำลังหลัก”

บทสรุป

การปฏิรูปการเรียนรู้มีเป้าหมายสำคัญในการสร้างพลเมืองคุณภาพเพื่อเพิ่มศักยภาพ การแข่งขันที่เราจะสร้างคนที่ “ดีเก่ง และมีสุข” เป็น “คนไทย 4.0” และเป็น “ฐานกำลังหลัก” ที่มีคุณภาพสูงและมีทักษะชีวิตเพื่อการมีสัมมาชีพ กระบวนการและวิธีการจัดการเรียนรู้นั้น ต้องมีการเปลี่ยน จากการสอนแบบบรรยายไปเป็นการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ซึ่งจะทำให้มีการคิด เชิงวิพากษ์ มีความคิดเชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีการสื่อสาร และมีการทำงาน ร่วมกัน ซึ่งเป็นทักษะของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ ในรูปแบบ Work-Integrated Learning หรือสหกิจศึกษา ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่จริงของสังคม โดยให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ศาสตร์ต่าง ๆ นอกห้องเรียน หรือแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดจิตสาธารณะและการรับใช้สังคม ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ในการเป็นผู้ประกอบการ ตามนโยบายของรัฐบาลที่จะสร้างผู้ประกอบการใหม่ ไม่เน้นให้การผลิตบัณฑิต ไปเป็นลูกจ้างเท่านั้น และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบการสร้างนวัตกรรม (innovation) และองค์ความรู้ใหม่ ในรูปแบบของ “Project-Based Learning” ซึ่งการจะจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ นั้น ทั้งอาจารย์ผู้สอน และผู้เรียน ต้องเข้าใจวิธีการสอนและต้องมีการเตรียมพร้อม นอกจากนั้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยเฉพาะ ในคนนอกวัยเรียนก็มีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศเช่นกัน

4.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา

จากการวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจหรือพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปจากการวิจัยได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา (บุทสิทธิ์ ไชยชนะ, 2559)

หลักการ บุรณการจัดการเรียนรู้ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพเป็นผู้นำทางด้านความคิดเข้าใจ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพเป็นต้นแบบด้านประชาธิปไตย เพื่อชุมชนการอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างสันติรวมทั้งการบริหารทรัพยากรในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ผลการเรียนรู้

1. มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพและพร้อมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
2. มีทักษะการแก้ปัญหาในการทำงานและปัญหาทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เป็นต้นแบบด้านประชาธิปไตยอาสาสมัครและการอยู่ร่วมกันโดยสันติ
4. เป็นผู้ดูแลทรัพยากรในชุมชนและดำรงตนในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลกได้อย่างมีความสุข

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. อาจารย์ต้องส่งเสริมชี้แนะการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงในสถานการณ์ประกอบการเพื่อให้สามารถแก้ปัญหการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนการส่งเสริมให้เป็นผู้ประกอบการ
2. อาจารย์ต้องมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
3. การมีส่วนร่วมจากชุมชนท้องถิ่นในการบริการชุมชนโดยการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในชุมชน
4. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่ม สมาคม เพื่อช่วยเหลือสาธารณะประโยชน์

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ศิลป์ชัย สุวรรณมณี, จรัส อติวิทยากรณ์, และ อิศรัฎฐ์ รินไธสง (2557) ทำการศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์

องค์ประกอบเชิงยืนยันฯ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 224 คน กลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เป็นผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ และผู้บริหารระดับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนฯ 1. ด้านค่านิยมร่วม คือ หลักการที่มีความสำคัญต่อ การกำหนดค่านิยมร่วม คือ หลักความเท่าเทียม และหลักความหลากหลายซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ภายใต้หลักความเท่าเทียม คือ การจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่วนตัวบ่งชี้ที่สำคัญภายใต้หลักความหลากหลาย คือ การกำหนดปรัชญา และนโยบายของโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนพหุวัฒนธรรม 2. ด้านยุทธศาสตร์ คือ หลักการที่มีความสำคัญต่อการกำหนดยุทธศาสตร์ คือ หลักการมีส่วนร่วม มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญภายใต้หลักการมีส่วนร่วม คือ แผนยุทธศาสตร์ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ที่สอดคล้องกับบริบทสังคมแบบพหุวัฒนธรรม 3. ด้านระบบ คือ หลักการที่มีความสำคัญต่อการจัดระบบ การบริหารโรงเรียน คือ หลักความหลากหลายซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ภายใต้หลักความหลากหลาย คือ การเลือกสื่อการเรียนการสอนที่สะท้อนประวัติศาสตร์ของความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม 4. ด้านโครงสร้าง คือ หลักการที่มีความสำคัญต่อการจัด โครงสร้างการบริหารโรงเรียน คือ หลักการมีส่วนร่วม ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญภายใต้หลักการมีส่วนร่วม คือ การกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมที่ชัดเจนในสายงานทุกระดับ และ 5. ด้านรูปแบบ คือ หลักการที่มีความสำคัญต่อรูปแบบการ บริหารโรงเรียน คือ หลักความหลากหลาย ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญภายใต้หลักความหลากหลาย คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีทัศนคติที่ดีต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม และครูผู้สอนควรใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย โดยพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ

ธงพล พรหม ณ นคร (2558) ทำการศึกษา แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อศึกษา 1. สถานการณ์ปัญหาเยาวชนมุสลิมในพื้นที่ฯ 2. กระบวนการทำงาน และผลของการปฏิบัติของงานหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเยาวชนไทยมุสลิม 3. ปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานในภาคการดำเนินการแก้ไขปัญหาเยาวชนมุสลิม 4. หาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยมุสลิมในพื้นที่ฯ ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ภาคสนาม การสัมภาษณ์แบบเจาะจง การสนทนากลุ่ม พบว่า 1. ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ได้ส่งผลหลายประการทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อ ปัญหาใหญ่ของเยาวชนมุสลิมในพื้นที่ คือ ปัญหา ยาเสพติดซึ่งมีอยู่ในทุกชุมชน ส่งผลให้เยาวชนมุสลิมจำนวนมากติดยาเสพติด และปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร จนนำไปสู่การตั้งครรภ์ก่อนวัยควรของเยาวชนมุสลิม 2. การดำเนินงานของหน่วยงานรัฐไม่ประสบความสำเร็จ และโครงการส่วนมากเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ

ไม่ใช่การแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ โครงการต่าง ๆ ของรัฐไม่อาจครอบคลุมปัญหาเยาวชนทั้งหมด และเป็นปัญหาในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ครอบครัว และชุมชนมีบทบาทสำคัญมากกว่าหน่วยงานภาครัฐ 3. แนวทางการพัฒนาดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาเยาวชนในฯ ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ 1. แนวทางป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2. แนวทางด้านการศึกษา 3. สามแนวทางด้านสาธารณสุขและอนามัยเจริญพันธุ์ 4. แนวทางด้านงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเยาวชน และ 5. แนวทางด้านการพัฒนาครอบครัวและชุมชน

พ.ศ. 2558) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาชุมชนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.) ศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 2.) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาชุมชนฯ 3.) เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่พัฒนาขึ้น 4.) ถอดบทเรียนการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อพัฒนาชุมชนฯ ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของวิทยาลัยพยาบาล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาชุมชนของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นเรียนรู้ ขั้นสะท้อนความคิด ขั้นสร้างความรู้และขั้นประเมินผล และจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วย ขั้นตอนการกำหนดความรู้ ขั้นตอนการสืบค้นความรู้ ขั้นตอนการสร้างความรู้ ขั้นตอนการจัดเก็บความรู้ ขั้นตอนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขั้นตอนการประเมินผลความรู้ ระบบสังคม ระบบสนับสนุน เงื่อนไขการใช้รูปแบบและผ่านการรับรองรูปแบบ 3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้น พบว่า สมรรถนะการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อพัฒนาชุมชนเพิ่ม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้น พบว่า นักศึกษาพยาบาลพึงพอใจรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาชุมชนฯ อยู่ในระดับมาก 4. ถอดบทเรียน พบว่า ความสำเร็จเกิดจากการบริหารจัดการที่ดี ประสพการณ์ของอาจารย์ มีแผนการสอน KM action plan มีการบูรณาการเรียนการสอน 3 รายวิชา คนในชุมชนพึงพอใจและยินดีให้ความร่วมมือ

สิงหา จันทน์ขาว (2558) ได้พัฒนาหลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับสามเณร ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาพิเศษกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา 2. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ 3. ศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฯ และ 4. ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฯ วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยนำหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้นนั้นไปทดลองใช้กับสามเณร โดยดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร 2. การพัฒนาของหลักสูตร 3. การหาคุณภาพหลักสูตร 4. การทดลองใช้หลักสูตร และ 5. การประเมินผลของการทดลองใช้หลักสูตร ดำเนินการทดลองโดยการนำแผนการเรียนรู้อัตโนมัติจำนวน 21 แผน ไปทดลองใช้ โดยจัดการเรียนรู้แผนละ 1 ชั่วโมง โดยประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ทั้งก่อนและหลัง ผลการวิจัย พบว่า 1.การพัฒนาหลักสูตรฯ ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและเหมาะสม กับข้อบัญญัติของสามเณรฯ ทำให้ พบว่า มีองค์ประกอบของหลักสูตร 13 องค์ประกอบ ดังนี้ 1)วิสัยทัศน์ 2)หลักการ 3) เป้าหมาย 4)คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5) สาระของหลักสูตร 6) คำอธิบายหลักสูตร 7)มาตรฐานการเรียนรู้ 8) ตัวชี้วัด 9) สาระการเรียนรู้เรื่องวิถีชีวิตของสามเณร 10) โครงสร้างเวลา เรียน 11)แนวทางการจัดการเรียนรู้ 12) แนวทางการวัดและประเมินผล และ 13) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 2. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้านความรู้ เจตคติ และด้านการปฏิบัติ หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยที่สูงขึ้น และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ ก่อนและหลัง พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ ด้านความรู้ เจตคติ และด้านการปฏิบัติ หลังการทดลองสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.ประสิทธิภาพของหลักสูตร มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 70/70 4. กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฯ โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

กรศศิริ ชิตดี (2559) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันการเจ็บป่วยตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพและการเสริมสร้างวุฒิภาวะทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้รายฯ 2) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาฯ 3) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาฯ ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประมวลข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบประเมินและแบบบันทึกการเรียนรู้อิสระ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาฯ พบว่า สอดคล้องกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาที่ใช้จัดการศึกษากับนักศึกษาพยาบาล จึงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตาม

แนวคิดจิตปัญญาศึกษาได้รูปแบบ ประกอบด้วย การเริ่มฐานกาย การรู้จักใช้ ฐานใจ ผักไฝการฟัง ผ่านฐานหัวด้วย 3 กระบวนการ คือ สนทนาสนทนา การฟังอย่างลึกซึ้ง และการสะท้อนการเรียนรู้ และทดสอบประสิทธิผลของรูปแบบ พบผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่.05 และการเสริมสร้างวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่.05

ชบา ชีทอง (2559) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพศศึกษาด้วยเทคนิคการ เรียนรู้แบบร่วมมือของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฯ กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ผู้สอนรายวิชา เพศศึกษา 17 คน ผู้บริหาร 17 คน และนักศึกษา 392 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสำรวจความต้องการจำเป็น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์เนื้อหา 2) สร้างหลักสูตรฯ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ ร่วมมือของนักศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ 6 คน นักศึกษา 30 คน เครื่องมือการ วิจัย ประกอบด้วย หลักสูตรและคู่มือฝึกอบรมฯ แบบประเมินทักษะ แบบทดสอบด้านความรู้ แบบ ประเมินด้านเจตคติ แบบประเมินด้านความพึงพอใจ และแบบประเมินความเหมาะสมของ หลักสูตรฯ 3) ทดลองใช้ และประเมินผลหลักสูตรฯ ด้วยเทคนิคที่เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือกับ นักศึกษาในกลุ่มนำร่อง และกลุ่มสถานการณ์จริง โดยเครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย หลักสูตรและ คู่มือฝึกอบรมฯ แบบประเมินด้านทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เพศศึกษา แบบทดสอบความรู้ เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา แบบประเมินเจตคติต่อเรื่องเพศศึกษา และแบบประเมินความพึงพอใจต่อ หลักสูตรฝึกอบรม ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพศศึกษาใน สถาบันการพลศึกษา ผู้สอนส่วนใหญ่จะสอนตามคำอธิบายรายวิชาและเน้นการสอนแบบบรรยาย ปัญหาที่พบ คือ ผู้เรียนให้ความสนใจน้อย สถานที่เรียนไม่เอื้ออำนวย ขาดสื่อและเทคโนโลยีและมี กิจกรรมอื่นๆ ซึ่งส่งผลให้เวลาในการเรียนการสอนน้อยลง ในส่วนของเนื้อหาพบว่า นักศึกษา ผู้สอนและผู้บริหาร มีความต้องการเนื้อหาที่ใกล้เคียงกัน 2. หลักสูตรฝึกอบรมฯ ที่สร้างขึ้นใช้ เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ มี 9 องค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร 3) ระยะเวลาในการฝึกอบรม 4) คุณสมบัติและจำนวนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม 5) สื่อ การฝึกอบรม 6) การประเมินผลการฝึกอบรม 7) โครงสร้างหลักสูตร 8) กำหนดการฝึกอบรม และ 9) แนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรม 3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฯ นำร่องและทดลองใน สถานการณ์จริง พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความรู้เรื่องเพศศึกษา และเจตคติที่ดีต่อเรื่องเพศศึกษา

เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เพศศึกษา และมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฯ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทิฆัมพร สมพงษ์, วุฒิชัย เนียมเทศ, เอกรินทร์ สังข์ทอง, และ เรชา ชูสุวรรณ (2559) ได้ทำการศึกษาการบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อหาแนวทางในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการศึกษาในพื้นที่ ที่มีความแตกต่างกันระหว่าง ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงจึงเป็นการยากสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ที่จะเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาให้ชุมชน สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข และนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยเฉพาะในโรงเรียนซึ่งเป็นหลักให้ความรู้แก่ผู้เรียนให้การยอมรับความแตกต่าง และการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องใช้หลักการบริหารที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารประกอบด้วย องค์ประกอบ ในการบริหารสถานศึกษา คือ ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตรและการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับในความหลากหลายของอัตลักษณ์ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม และเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อีกด้วย

บุญสิทธิ์ ไชยชนะ (2559) ทำการศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจหรือพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา รวบรวม สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การวิจัยมี 4 ระยะคือ 1.การศึกษารวบรวม สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพ และรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จากการศึกษาสนทนากลุ่ม กับครูและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 198 คน 2.การสังเคราะห์ และสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาฯ โดยการประชุมปฏิบัติการ 3.การตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาฯ โดยการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 29 คน และ 4.การนำเสนอข้อสรุปรูปแบบเงื่อนไขตลอดจนความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษาฯ โดยได้นำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาฯ ข้อมูลมาสังเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า 1. รูปแบบการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2557 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่าเกณฑ์ 2. รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพัฒนาทักษะการคิด จากผลการประเมินการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2557 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาคณิตศาสตร์ได้คะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่าเกณฑ์ 3. รูปแบบการจัด

การศึกษาเพื่อพัฒนาพัฒนาทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า ทุกระดับการศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมของความหลากหลายทางวัฒนธรรม ผลปรากฏจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสาเหตุที่สำคัญ คือ ความไม่เข้าใจถึงการอยู่ร่วมกันในต่างวัฒนธรรม การยอมรับซึ่งกันและกัน โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างความสมานฉันท์ในการอยู่ร่วมกัน และเป็นหัวใจที่สำคัญในการดำเนินงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้นการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม จึงควรจัดทำหลักสูตรด้านสันติศึกษาในแต่ละระดับ โดยมีเนื้อหาให้เหมาะสมในแต่ละระดับ และใช้หลักการในการยอมรับความแตกต่าง การเคารพในความเชื่อความเห็นของแต่ละบุคคล การไม่ใช้ความรุนแรงในการสื่อสารและการแก้ปัญหา และการน้อมนำแนวทางพระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มาใช้สำหรับการพัฒนารูปแบบดังกล่าว รวมทั้งมีการบูรณาการเนื้อหาเหล่านี้อยู่ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะการอยู่ร่วมกันด้วยสันติภาพในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ชุตินา ทศโร, ปริญา ทองสอน, และ สฎายู ธีระวณิชตระกูล (2563) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสมานฉันท์ในสังคมพหุวัฒนธรรมในรายวิชา ความเป็นครูวิชาชีพสำหรับนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบและศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสมานฉันท์ของกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสมานฉันท์ฯ แบบประเมินคุณลักษณะความสมานฉันท์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดเจตคติต่อรูปแบบการจัดการ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ หลักการของรูปแบบฯ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการเรียนการสอน เนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ผลการประเมินรูปแบบอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ผลการใช้รูปแบบฯ พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีคุณลักษณะความสมานฉันท์ฯ อยู่ในระดับดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติ

จินดารัตน์ แก้วพิกุล (2559) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้า และสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมาตรฐานสากล มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา

หลักสูตรรายวิชาฯ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้า และสร้างองค์ความรู้ การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาโดยนำระเบียบวิธีวิจัยของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งผลการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และสนทนากลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนรายวิชาการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 ผลการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันออกแบบ และโครงร่างหลักสูตรตามองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร ซึ่งผลการตรวจสอบความเหมาะสม และความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โครงร่างหลักสูตรมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ในแต่ละองค์ประกอบของโครงร่างหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ส่วนที่ 1 การทดลองนำร่องกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย พบว่า แบบฝึกหัดในบางหัวข้อยังน้อยเกินไปทำให้นักเรียนยังไม่เข้าใจในหัวข้อนั้น ๆ ส่วนที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตร นำโครงร่างหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับ โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบก่อนการทดลอง แบบกลุ่มเดียววัดสองครั้ง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรมีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองหลังทดลองสูงกว่า ก่อนทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูผู้สอนและนักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า ทุกองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกัน แต่หลังจากทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงเอกสาร ประกอบการเรียนในส่วนของแบบฝึกหัดให้มีระดับความยากง่ายที่เหมาะสม และใช้สถานการณ์ที่ สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน เพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

หรรษา เศรษฐบุปผา, สมบัติ สกกุลพรรณ, และ สุวิท อินทอง (2559) ได้ศึกษา ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศมีความสำคัญ ในศตวรรษที่ 21 ความมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อพัฒนารูปแบบและการศึกษาประสิทธิผลของการเรียนการสอนโดยบูรณาการสื่อและอิเล็กทรอนิกส์ เข้ากับการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาล ในระดับปริญญาตรี โดยที่กลุ่มตัวอย่างนั้น ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง คือ นักศึกษาพยาบาลจำนวน 151 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามเกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไป แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบประเมินปัญหา รวมถึงอุปสรรคของผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิง

พรรณนา และการทดสอบค่าที่แบบ เป็นอิสระต่อกัน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนทั้งแบบแทนที่ทั้งหมด และแบบนำมาประกอบกัน ซึ่งได้แก่ เนื้อหา รวมถึงการเตรียมเนื้อหาเพื่อนำไปสู่กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการสื่อสาร และการประเมินผลในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยช่องทางที่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบแทนที่ทั้งหมด (full/comprehensive replacement) มีค่าสูงกว่ากลุ่มที่เข้าเรียนตามรูปแบบการนำมาประกอบกัน (Hybrid type) อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) 3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งค่อนข้างไปในทางที่สูง และพึงพอใจที่สามารถเรียนได้ทุกเวลา 4) ในด้านของปัญหาอุปสรรคพบว่า ระบบเครือข่ายนั้นค่อนข้างเข้าถึงยาก ผลการศึกษาจึงถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อให้เป็นทางเลือกอีกทางเลือกหนึ่ง สำหรับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

อดิพันธุ์ ประสิทธิ์ (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้สมองเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนฯ โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้สมองเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนฯ กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องของรูปแบบการเรียนรู้อพลศึกษาโดยใช้สมองเป็นฐาน เท่ากับ 1.00 และ .60 และ 2) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้สมองเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 ห้อง เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง จำนวน 40 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้สมองเป็นฐาน และ 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ เจตคติ ทักษะปฏิบัติ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถภาพทางกาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้สมองเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ 9 แผน และการสอนพลศึกษา 5 ชั้น ได้แก่ ชั้นเตรียม ชั้นสอน ชั้นปฏิบัติ ชั้นนำไปใช้ และชั้นสรุป และ 2) หลักการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา 12 ประการ ได้แก่ สมองทำงานหลายหน้าที่พร้อมกัน และรวดเร็ว 2. การเรียนรู้เกี่ยวข้องกับการทำงานของร่างกาย 3. การค้นหาความรักความหมายเป็นการทำงานของสมองที่เป็นทักษะส่วนตัว 4. สมองถูกออกแบบมาเพื่อรับรู้และสร้างรูปแบบการ

เรียนรู้ 5. อารมณ์เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างรูปแบบ 6. สมอชกซ้ายและขวาทำงานเกี่ยวข้งกัน 7. ความตั้งใจจากภายในมีความสัมพันธ์สูงต่อการเลือกตอบสนอง 8. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้โดยความตั้งใจและจิตใต้สำนึก 9. ความจำเป็นของมนุษย์เกิดจากการทำซ้ำและการเชื่อมโยง 10. การเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมสามารถพัฒนาสมองได้ 11. การเรียนรู้ได้ดีเกิดจากกิจกรรมที่ทำท่าย 12. สมอของแต่ละคนจะมีลักษณะเฉพาะตัว ผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การเรียนของผู้เรียนภายในกลุ่ม พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน แตกต่างกั้ก่อนเรียนในด้านความรู้ทักษะ และสมรรถภาพทางกาย ด้านความเร็ว พลัง และความอ่อนตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างกลุ่ม พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 7 ด้าน และสมรรถภาพทางกาย ด้านความเร็ว และความอ่อนตัวแตกต่างกับกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริกัญญา แก่นทอง (2561) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการสอนวิชาสันติศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสอนวิชาสันติศึกษา 2) ทดลองใช้รูปแบบการสอน และ 3) ประเมินคุณภาพรูปแบบการสอน ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบหลักสูตรสันติศึกษา มีองค์ ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เนื้อหาการสอนประกอบด้วย วัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมาย วิธีสอนและการจัดกิจกรรมขั้นตอน 2) สื่อและอุปกรณ์การสอนสันติศึกษา และ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การรับรู้ การตอบสนอง การเห็นคุณค่า การจัดระบบ และการสร้างลักษณะนิสัย การวัดและประเมินผล 2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) เจตคติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .012 3) มีความสามารถจัดการความขัดแย้งอยู่ในระดับปานกลาง 3) มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนระดับมาก 3. ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบของการเรียนการสอน พบว่า 1) รูปแบบของการสอนมีคุณภาพโดยเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

ชวิน พงษ์ผจญ (2561) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างสันติสุขของโรงเรียนรัฐบาลในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาในการพัฒนาการศึกษา โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพแบบการศึกษาเฉพาะกรณี (Qualitative case study) เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู จากโรงเรียนรัฐบาล 13 แห่ง ของจังหวัดนราธิวาส แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แก่นโครงเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการณ์และการจัดการศึกษาในพื้นที่นี้ ในปัจจุบันมีปัญหาทั้งในด้านการกระจายโอกาส การเคารพความแตกต่าง การมีส่วนร่วมและการปรองดองโดยปัญหาเหล่านี้เป็นความรุนแรงและความขัดแย้งเชิงโครงสร้างที่ขัดขวางการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างสันติสุขที่นำไปสู่การสร้างสันติสุขที่ยั่งยืนและความยุติธรรมในสังคม งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยหลัก ที่มุ่งพัฒนาหลักสูตรอบรมครูในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวคิดการศึกษา เพื่อสร้างสันติสุข ข้อค้นพบข้างต้นจึงมีส่วนสำคัญในฐานะข้อมูลที่เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรจะต้องพัฒนาความรู้ความเข้าใจของครูในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อหลักสูตรแกนกลาง ชุมชน และนโยบายทางด้านการศึกษา แนวคิดพัฒนาธรรมการจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม และแนวคิดการศึกษาเพื่อสร้างสันติสุข เพื่อที่จะพัฒนาให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการสร้างสันติสุขแก่ชุมชนและสังคมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างแท้จริง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนถึงแม้จะมีการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอนมีวิธีที่แตกต่างกันออกไป ที่สำคัญจะต้องมีขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ที่ครบกระบวนการของการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย เนื้อหา วัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมาย วิธีสอนและการจัดกิจกรรม สื่อแหล่งการเรียนรู้ และการวัดการประเมินผลผู้เรียน อีกทั้งต้องคำนึงผู้เรียนเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับผู้เรียนที่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม และประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับจากการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน และเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ จากกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะต่าง ๆ ที่ได้รับจากผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรวมนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ปรับใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตพร้อมทั้งสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Confer (2001, January) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนของครูโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งนักเรียนจะได้รับความรู้ ความเข้าใจ จากการเจรจาต่อรองและการทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 42 คน ครู 6 คน ผลการศึกษาพบว่า ในระยะแรก ๆ จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์สอนในห้องเรียนครูยังไม่มี ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับแนวคิด และการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ แต่หลังจากการได้รับการพัฒนาแล้ว พบว่า ครูมีความเข้าใจในแนวความคิดและการปฏิบัติ

แบบใหม่ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ครูบางคนสามารถทำความเข้าใจแนวความคิดการสอนแบบใหม่ได้ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริง แต่ครูบางคนต้องปฏิบัติให้ชัดเจนเสียก่อนจึงจะเกิดความเข้าใจ

Jungst (2003) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสนับสนุนอาจารย์ผู้ที่ปรารถนาจะเปลี่ยนรูปแบบการศึกษาในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในระดับอุดมศึกษา สรุปผลการวิจัย ดังนี้ นักศึกษาที่มีประสบการณ์แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบใหม่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบเก่า (ในอเมริกามีการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนานแล้ว แต่เขาต้องการจะพัฒนาขึ้นไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด) และพบว่าเป็นการยากที่ผู้สอนที่ไม่ได้เตรียมการสอนที่ดีจะสามารถดำเนินการสอนแบบนี้ได้ ที่มหาวิทยาลัยไอโอวา ได้มีโปรแกรมและกระบวนการที่จะช่วยคณาจารย์ในการเปลี่ยนรูปแบบการสอน มีทั้งแบบเบื้องต้นและเป็น workshop โดยจะช่วยให้อาจารย์เข้าใจกลยุทธ์และสามารถพัฒนาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้

Carol (2004) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการพัฒนาของครูมืออาชีพในการคัดเลือกการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของของนักศึกษาในระดับวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนวิชาภาคปฏิบัติ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาเป็น 2 ช่วง มีการตรวจสอบข้อจำกัดการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูที่เลือกจะพัฒนาบริหารจัดการกิจกรรมให้เป็นครูมืออาชีพด้วยตนเอง กิจกรรมการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการพัฒนาได้แสดงออกมาให้เห็นหลังจากผ่านไป 10 สัปดาห์และรวมทั้งผลสะท้อนความคิดเห็นในวารสารและฐานข้อมูลงานวิจัยการบริหารจัดการในชั้นเรียนเกี่ยวกับวิชาภาคปฏิบัติ งานวิจัยนี้ยังค้นพบในเชิงลึกถึงผลกระทบของกิจกรรมการพัฒนาวิชาภาคปฏิบัติของครูมืออาชีพ ครูจำนวน 9 คน ที่เข้าร่วมในครั้งนี้มีแรงจูงใจในการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความเชี่ยวชาญ การรวบรวมข้อมูลจัดดำเนินการในระหว่างปี ค.ศ. 2002-2003 โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถครูกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 88 คนที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในมหาวิทยาลัยชิคาโก ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2003 ได้จัดเก็บข้อมูลจากการให้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอน ระยะที่ 2 เป็นการสำรวจข้อมูลโดยการจัดครูเป็นกลุ่ม ๆ สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล สังเกตในชั้นเรียนและสังเกตการณ์ใช้สื่อและสิ่งประดิษฐ์ประกอบการเรียนการสอน ในช่วงนี้ได้สุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 13 คนให้เป็นกลุ่มพัฒนาครูมืออาชีพในการคัดเลือกการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของนักศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1) ครูมีความสามารถในการพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพได้ดีขึ้น 2) การพัฒนาการเรียนการสอนของครูมืออาชีพโดยการคัดเลือกให้เหมาะสม

กับลักษณะเฉพาะของนักศึกษา มีค่านัยสำคัญทางสถิติในทางบวก 3) การพัฒนาการเรียนการสอนของครูมืออาชีพโดยการคัดเลือกให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของนักศึกษา รวมทั้งผลสะท้อนกลับและฐานข้อมูลงานวิจัย ซึ่งเป็นองค์ประกอบของหลักสูตรทำให้ครูมีความสะดวกสบายในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น 4) ทำให้ครูยอมรับผลกระทบจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแนวใหม่ในวิชาภาคปฏิบัติ และมหาวิทยาลัยก็มีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับครูมากขึ้น

Fenning (2004) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ในองค์การแห่งการเรียนรู้และความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษา โดยพื้นฐานของ Cohort สรุปผลการวิจัย ดังนี้ การเรียนเป็นกระบวนการทางธรรมชาติที่มีอยู่ในทุกสังคม และสถานศึกษา และมีส่วนในการทำให้ประสบความสำเร็จทั้งในอาชีพ การงานและความมุ่งหมายส่วนบุคคล งานวิจัยนี้เน้นที่จะทำวิธีการเรียนโดยพื้นฐานของ Cohort มาใช้ในการศึกษาระดับสูงในแคนาดาการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ การศึกษาในระดับอุดมศึกษาในแคนาดาในปัจจุบันถึงจุดเปลี่ยนโดยจะเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญในทุกวิถีทาง และจะสร้างรูปแบบใหม่และวิถีทางใหม่ในรูปแบบความคิดในการเรียน สถานศึกษาชั้นนำต่าง ๆ กำลังปรับเปลี่ยนกิจ จุดมุ่งหมาย ค่านิยมร่วม ยุทธศาสตร์ และวิถีทาง เพื่อที่จะให้มีความมั่นใจในคุณภาพ และจะนำไปสู่รูปแบบที่มีการเรียนเป็นศูนย์กลาง

Bada และ Suhonen (2021) ได้พัฒนาและประเมินรูปแบบเกมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องเอชไอวี/เอดส์ ในผู้เรียนระดับต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศยูกันดา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนอายุ 13- 18 ปีในโรงเรียนสามแห่ง ๆ ละ 20 คนผู้วิจัยได้พัฒนาเกมคอมพิวเตอร์ขึ้นมา 2 เกม เกมแรกมีเนื้อหาความรู้พื้นฐานด้านเอชไอวี/เอดส์ ได้แก่ ระบบภูมิคุ้มกันของมนุษย์ พัฒนาการของเอดส์ ช่องทางการติดต่อสารคัดหลั่งที่ไม่มีเชื้อเอชไอวี อาการของโรคเอดส์ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันเอชไอวี/เอดส์ เหตุผลที่ควรชะลอการมีเพศสัมพันธ์การใช้ชีวิตอย่างรับผิดชอบ ส่วนเกมที่สองมีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันเอชไอวี/เอดส์ ได้แก่ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์การป้องกันเอชไอวี/เอดส์ เหตุผลที่ควรชะลอการมีเพศสัมพันธ์ การใช้ชีวิตอย่างรับผิดชอบ ผลการวิจัย พบว่า ผู้เรียนมากกว่าร้อยละ 80 มีความพึงพอใจต่อเกม และเกมทำให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องเอชไอวี/เอดส์ เพิ่มขึ้น และยังพบว่าเกมคอมพิวเตอร์ช่วยการเรียนรู้กับความรู้เรื่องเอชไอวี/เอดส์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Barth J และ Lannen P (2012) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะในการติดต่อสื่อสารในสาขาเนื้องอกวิทยา การทบทวนวรรณกรรมระบบเชิงปริมาณ ซึ่งหลักสูตรการฝึกอบรมส่วนใหญ่เน้นทักษะการติดต่อสื่อสารโดยทั่วไป ในขณะที่บางหลักสูตรเน้น

เนื้อหาเฉพาะ เช่น การแทรกข่าวร้าย หรือ การพัฒนาการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกในครอบครัว ทั้งนี้การฝึกอบรมประกอบด้วย ภาคปฏิบัติ เชิงรุก เช่น บทบาทสมมติ และใช้เวลาอย่างน้อยที่สุด 6 ชั่วโมง และเทคนิควิธีที่ใช้ในการฝึกอบรม ได้แก่ การบรรยายหรือหนังสือคู่มือโสตทัศนวัสดุการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเห็นรายการณ์และการจำแนกสถานการณ์ การติดต่อสื่อสารที่ดึงเครียด รวมถึง อุปสรรคต่อการติดต่อสื่อสาร ซึ่งจะใช้เพื่อนหรือบทบาทสมมติของนักแสดง โดยผู้เข้าร่วมการ ฝึกอบรมต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพด้านสุขภาพ (เช่น แพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์) ที่ ทำงานร่วมกับผู้ป่วยโรคมะเร็ง จากการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่าการฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ ด้านสุขภาพโดยการฝึกอบรมทักษะในการติดต่อสื่อสาร เป็นวิธีการหนึ่งที่มีผลดีในอนาคตต่อการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมในการติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้ผู้ป่วยอาจจะได้รับประโยชน์ จากผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพด้านสุขภาพที่ได้รับการฝึกอบรมมาเป็นพิเศษ แต่ยังคงขาดการศึกษาอย่าง จริงจัง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นนั้นมี หลากหลายวิธี และรูปแบบ แต่สิ่งเดียวที่ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเดียวกันคือต้องการจะพัฒนา ผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อการพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีในการคิดที่สร้างสรรค์ และทักษะต่าง ๆ ที่ทำ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และหลักในการจัดการเรียนรู้ต้องมีกระบวนการ ขั้นตอนที่สามารถดึงดูดและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจริง และคำนึงถึงการ เรียนรู้จากแหล่งใกล้ตัวจากประสบการณ์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดทักษะได้ด้วย จากตัวผู้เรียนเองซึ่งจะทำให้ส่งผลถึงการเรียนรู้ที่คงทนและถาวร

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเพื่อพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) รูปแบบผสมผสาน (Mixed method approach) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินงานวิจัย นำเสนอตามขั้นตอนของการวิจัยเป็น 5 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษา บริบท สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น แนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 4 การทดลองนำร่องการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

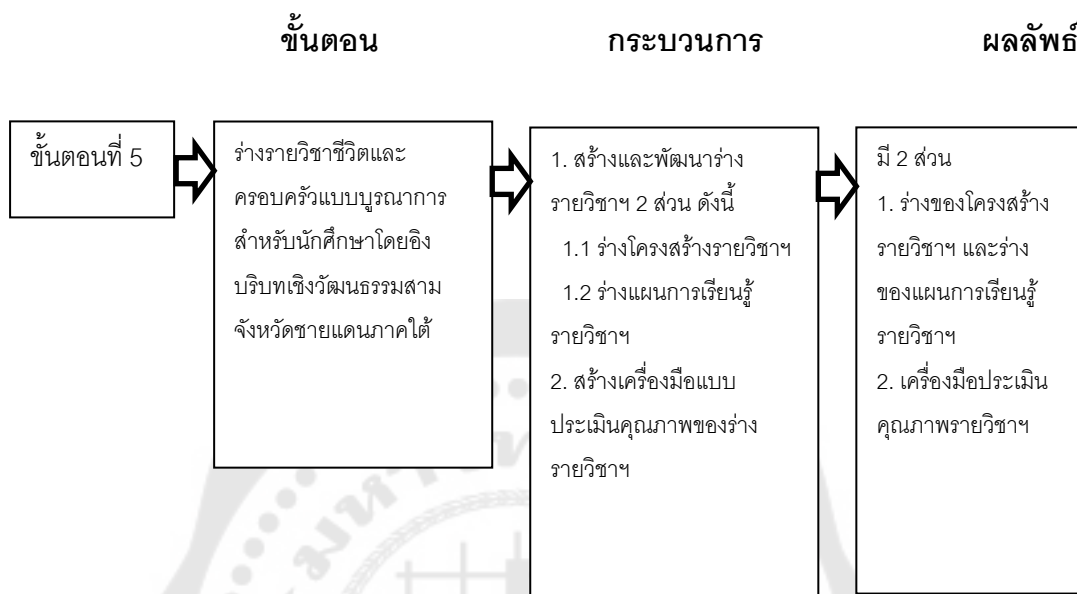
ระยะที่ 5 การทดลองประเมินผลในสภาพการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในกระบวนการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง SWUEC-G 035/2562X (ภาคผนวก จ)

ระยะที่ 1 การศึกษา บริบท สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น และแนวทาง
เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ
นักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Research : R1)

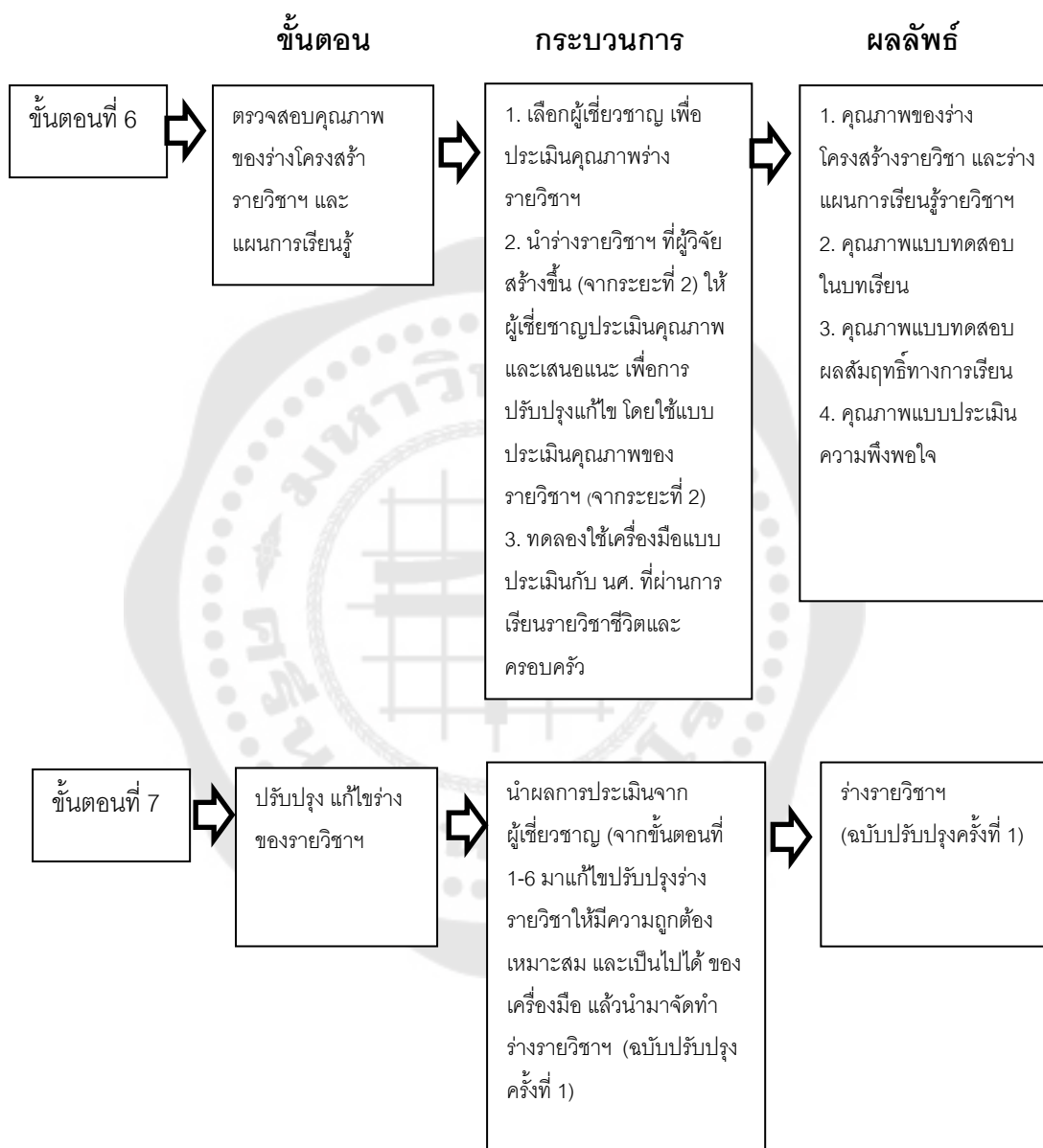
ภาพประกอบ 7 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระยะที่ 1

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ
สำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Development: D1)

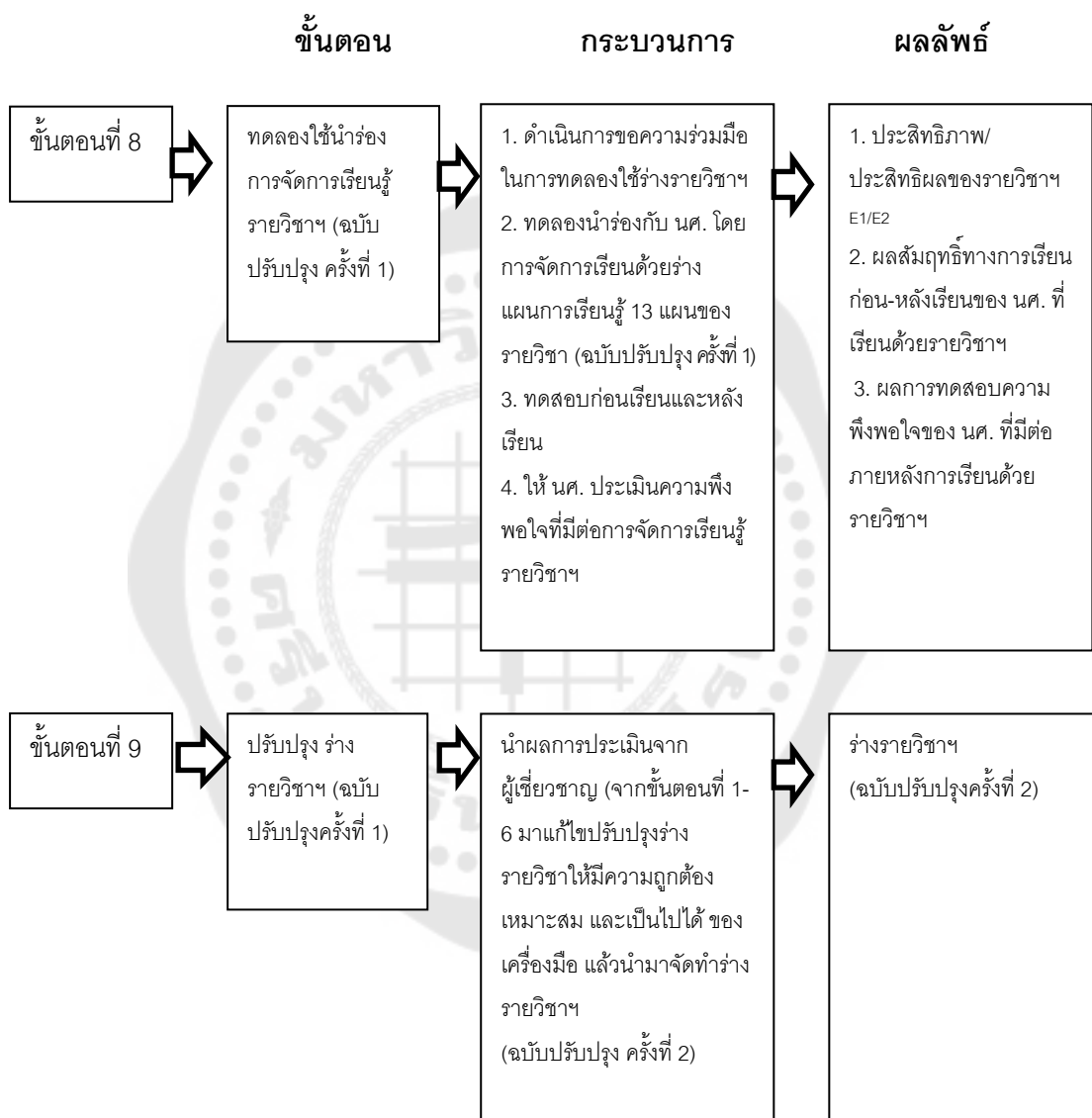
ภาพประกอบ 8 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระยะที่ 2

ระยะที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัว
แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
(Research : R1)

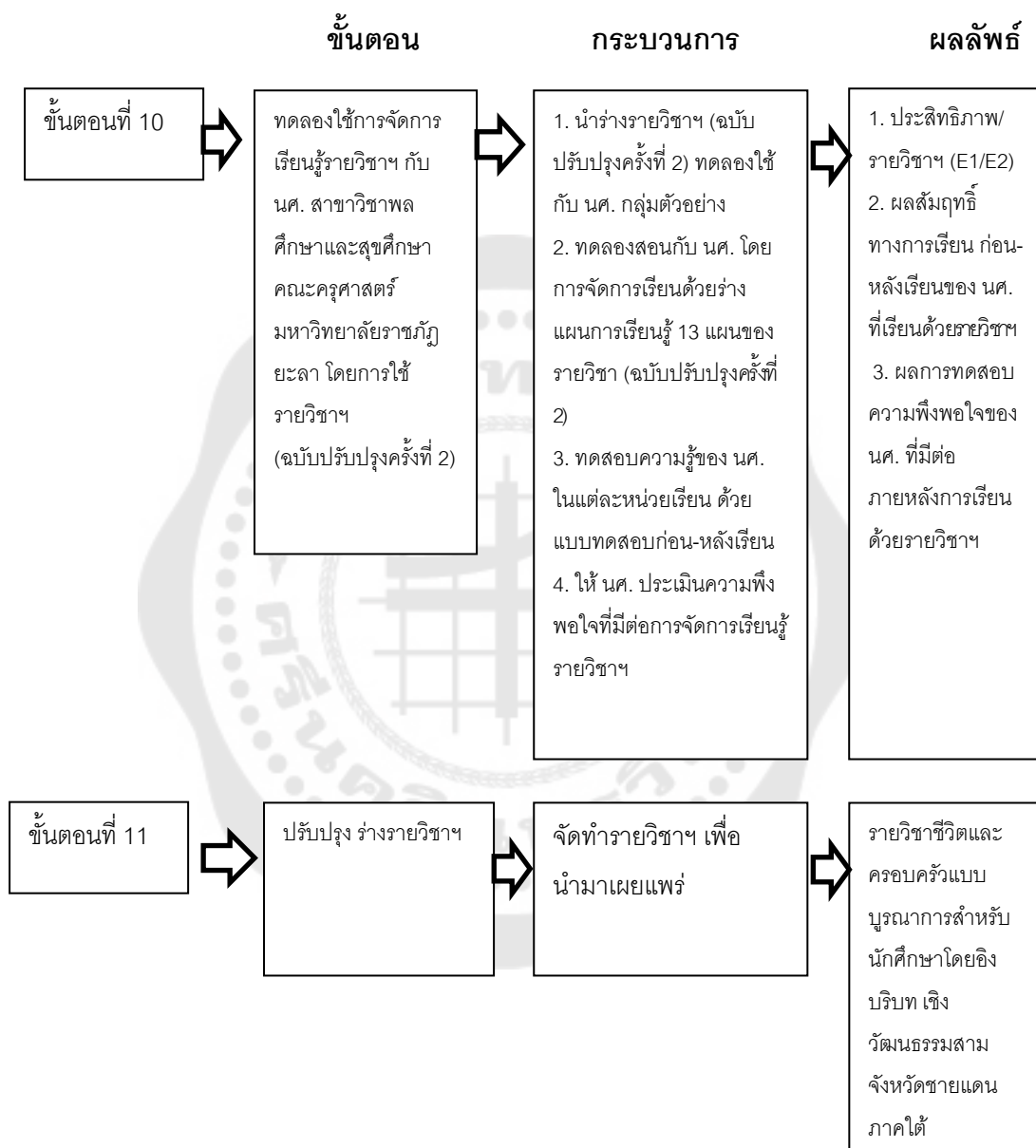
ภาพประกอบ 9 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระยะที่ 3

ระยะที่ 4 การทดลองนำร่องการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัว
แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
(Development : D2)

ภาพประกอบ 10 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระยะ ที่ 4

ระยะที่ 5 การทดลองประเมินผลในสภาพของการพัฒนารายวิชาชีวิตและ
 ครอบครัวยุคใหม่บูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัด
 ชายแดนภาคใต้

ภาพประกอบ 11 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระยะที่ 5

ระยะที่ 1 การศึกษา บริบท สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น และแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Research : R1)

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษา บริบท สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ ความต้องการในการจัดการเรียนรู้รายวิชา ประกอบด้วย เนื้อหารายวิชา จุดประสงค์รายวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตาราง 2 วิธีการดำเนินการในระยะที่ 1

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
1. ศึกษา บริบท เกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ รายวิชา	1. ศึกษาเอกสาร หลักสูตรและ รายวิชา เพื่อ วิเคราะห์สภาพ การจัดการเรียนรู้ ในปัจจุบัน และ ความต้องการใน การจัดการเรียนรู้ รายวิชา ประกอบด้วย เนื้อหารายวิชา จุดประสงค์ รายวิชา กิจกรรม การเรียนรู้ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการ	1. เอกสาร หลักสูตรและ รายวิชา 2. เอกสาร เกี่ยวกับแนวคิด ทางศาสนา พหุวัฒนธรรม หลักการทาง ศาสนา คำสอน และการปฏิบัติที่ เกี่ยวข้อง 3. เอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับ การจัดการ เรียนรู้แบบ บูรณาการ	1. แบบบันทึก การจัดการเรียนรู้ รายวิชา 2. แบบบันทึก บริบทเชิง วัฒนธรรมสาม จังหวัดชายแดน ภาคใต้ 3. แบบการ จัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการ	1. ผลสรุป การจัดการ เรียนรู้ รายวิชา 2. ข้อมูล บริบท เชิงวัฒนธรรม สามจังหวัด ชายแดน ภาคใต้ 3. แนวทางใน การจัดการ เรียนรู้รายวิชา 4. ร่างคำถาม ในการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 2 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
	ประเมินผล 2. ศึกษาบริบทเชิง วัฒนธรรมสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย แนวคิดทาง ศาสนา พหุวัฒนธรรม หลักการทางศาสนา คำ สอนและการปฏิบัติที่ เกี่ยวข้อง 3. ศึกษาการจัดการ เรียนรู้แบบบูรณาการ			
2. สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญที่มี ประสบการณ์ ในการจัดการ เรียนรู้แบบ บูรณาการหรือ รายวิชาที่ เกี่ยวข้อง	1. สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้ เชี่ยวชาญโดยมีลักษณะ เครื่องมือในการ สัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ตามกรอบ ทฤษฎีเชิงระบบ และการ ประเมินผลการเรียนรู้	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน	แบบ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับ ประสบการณ์ ในการจัดการ เรียนรู้แบบ บูรณาการ	1. ผลสรุปบริบท เชิงวัฒนธรรม สามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ 2. แนวทางใน การจัดการ เรียนรู้รายวิชา
	2. คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญใน การให้ข้อมูลรายละเอียด รายละเอียด และ ข้อเสนอแนะ โดยแบบ ก้อนหิมะ(Snowball Sampling) ประกอบด้วย			

ตาราง 2 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
	(1) ผู้นำศาสนา (2) ผู้นำทางสังคมหรือ ท้องถิ่น (3) ครูสายผู้สอน (4) นักวิชาการทาง วัฒนธรรม (5) บุคลากรทางการแพทย์ สาธารณสุข ดำเนินการขยาย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม จนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว			
	3. ติดต่อประสานงาน ผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อมูลและ แนวทางในการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการรายวิชา			
	4. ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ด้วยแบบ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น			
3. ระดมความคิดเห็นโดย วิธีการสนทนากลุ่มเพื่อ วิเคราะห์ความต้องการในการ จัดการเรียนรู้รายวิชา	1. จัดสนทนากลุ่ม (focus group discussion) นักศึกษาที่ผ่านการเรียน รายวิชาชีวิตและครอบครัว เพื่อวิเคราะห์ความต้องการ จำเป็นในการจัดกระบวนการ เรียนรู้รายวิชา	นักศึกษาที่ ผ่านการเรียน รายวิชาชีวิต และ ครอบครัว	แบบบันทึก ความคิดเห็น และความ ต้องการของ การจัดการ เรียนรู้รายวิชา ในการสนทนา กลุ่มของ	ความ ต้องการ จำเป็น การ สนทนา กลุ่มของ

ตาราง 2 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
			นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว จำนวน 30 คน	นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว
	2. แบ่งกลุ่มนักศึกษาให้แต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่า ๆ กัน และให้นักศึกษาแต่ละคนเสนอแนวคิด ความคิดเห็น และความต้องการในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาฯ			
4. สังเคราะห์องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้รายวิชา	1. นำข้อมูลทั้งหมดจากขั้นตอนที่ 1-3 มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้			
	2. สร้างแบบสรุปองค์ประกอบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาฯ	ผลการสรุปจากขั้นตอนที่ 1-3	-	แนวทางการจัดการเรียนรู้รายวิชาฯ

ระยะที่ 1 การศึกษา บริบท สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา บริบทแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาบริบท และวัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย บริบท วิธีชีวิตระบบโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ หลักสูตร และสภาพปัญหาทั่วไป แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

วิธีดำเนินการ

1. กำหนดแหล่งข้อมูลของการวิเคราะห์เอกสาร ประกอบด้วย เอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนรู้ใน ประกอบด้วย บริบท วิธีชีวิตระบบโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ หลักสูตร และสภาพปัญหาทั่วไป แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ช่วงเวลาในการเก็บ 1 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบ บูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 ระดมความคิดเห็นโดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาโดยการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย และข้อเสนอแนะจากนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างแท้จริงของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการ

1. กำหนดแหล่งข้อมูล คือ ตัวแทนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัวมาแล้ว โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตยะลา จำนวน 3 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน รวม 18 คน และสาขาวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน รวม 2 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 5 กลุ่ม 30 คน โดยทุกกลุ่มคัดเลือกเฉพาะของตัวแทนนักศึกษา

2. ดำเนินการสนทนากลุ่มโดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้นำการสนทนากลุ่ม กล่าวทักทาย แนะนำ อธิบายความเป็นมาของการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วน โดยใช้เวลากลุ่มละ 3 ชั่วโมง เพื่อวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย

2.1 วัตถุประสงค์ของรายวิชา

2.2 เนื้อหา สาระ

2.3 วิธีการสอน/กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

2.4 สื่อ แหล่งการเรียนรู้

2.5 การวัด และประเมินผล

2.6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. ปิดการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยสรุปประเด็นที่ได้จากการสนทนาแต่ละประเด็น ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของประเด็นที่ได้สรุป และเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมสนทนาให้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ประเด็นการสนทนากลุ่ม เรื่องความต้องการในการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ซึ่งดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบ และดำเนินการปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ จากนั้นทดลองใช้เครื่องมือกับตัวแทนนักศึกษา จำนวน 1 กลุ่ม เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยของประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม พบว่า เครื่องมือมีความเป็นปรนัยสามารถนำไปใช้ได้ โดยแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีลักษณะดังตัวอย่าง (ภาคผนวก ข)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ร่วมกับการเปรียบเทียบความคงที่ของข้อมูล (Constant comparative)

ขั้นตอนที่ 3 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

วัตถุประสงค์

เพื่อหาแนวทางในการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการ

1. กำหนดแหล่งข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญในด้านสุขภาพ การใช้ชีวิตที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและวัฒนธรรม ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจำแนกเป็น 5 กลุ่มประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้นำศาสนา 2) กลุ่มผู้นำทางสังคมหรือท้องถิ่น 3) กลุ่มครูสายผู้สอน 4) กลุ่มนักวิชาการทางวัฒนธรรม และ 5) กลุ่มบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบก้อนหิมะ (Snowball technique) โดยกำหนดจุดเริ่มต้นที่กลุ่มละ 2 คนรวม 10 คนจากนั้นขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างออกไปจนได้ข้อมูลที่อิ่มตัว (data saturation) ซึ่งได้จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้น 15 คน
2. สร้างเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) เพื่อสอบถามแนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ

ของเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบ และดำเนินการปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ จากนั้นทดลองใช้เครื่องมือ กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยของประเด็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง พบว่า เครื่องมือมีความเป็นปรนัยสามารถนำไปใช้ได้

3. ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อมูล รายละเอียด และข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัว

4. ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูล 1 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) เพื่อสอบถามแนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะดังตัวอย่าง (ภาคผนวก ข)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 4 สังเคราะห์องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้รายวิชา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นที่ถูกต้องชัดเจน สามารถนำมาสรุปสังเคราะห์องค์ประกอบเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการ

นำผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาของทั้ง 3 ส่วน คือ ส่วนของการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนของความต้องการจำเป็นของนักศึกษา และส่วนของแนวทางในการพัฒนารายวิชาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์รวม เพื่อสร้างข้อมูลสรุปพร้อมกันในประเด็นของความต้องการและแนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ โดยอิงบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Development : D1)

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างและพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตาราง 3 วิธีการดำเนินการในระยะที่ 2

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
5. ร่างรายวิชา	1. จากแนวทางการจัดการเรียนรู้รายวิชาในระยะที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนา ร่างรายวิชา ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้ 1.1 ร่างโครงสร้างของรายวิชา ได้แก่ การกำหนดเนื้อหาของรายวิชา 1.2 ร่างแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาฯ เพื่อเป็นแนวทางการจัดกระบวนการ	แบบสรุปองค์ประกอบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชา (จากระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 4)	-	1. ร่างรายวิชาประกอบด้วย 1.1 ร่างของโครงสร้างรายวิชา 1.2 ร่างของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา (รวมทั้งแบบวัดความรู้ในแต่ละหน่วยเรียน และแบบรวม) 2. เครื่องมือประเมินคุณภาพของร่างรายวิชา

ตาราง 3 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
	จัดการเรียนรู้			
	2. สร้างแบบ			
	ประเมินคุณภาพ			
	ของร่างรายวิชาฯ			

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา
โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 5 ร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบท
เชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ
สำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการ

1. จากข้อมูลพื้นฐานในระยะที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาร่างรายวิชาชีวิต
และครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ ประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้

1.1 ร่างโครงสร้างของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา
โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ การกำหนดเนื้อหา สาระของรายวิชา

1.2 ร่างแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ
นักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดระบบ
จัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย

1.2.1 จุดประสงค์ของรายวิชาที่มีความต้องการจะพัฒนาผู้เรียนในด้าน
ความรู้ เข้าใจ สติปัญญา ด้านเจตคติ ความคิด และด้านทักษะ การปฏิบัติ ที่สามารถนำไป
ประยุกต์ปรับใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2.2 เนื้อหาสาระ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีเนื้อหาสาระของรายวิชา ที่มีการบูรณาการของเนื้อหาวิชาโดยสามารถเชื่อมโยงกับบริบทเชิงวัฒนธรรม สวมจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ เจตคติที่ดี และมีทักษะ การปฏิบัติที่ถูกต้องในการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.2.3 การจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดย การมีส่วนร่วม และเน้นให้การลงมือปฏิบัติ โดยมีกระบวนการกลุ่มที่ให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรม กลุ่มร่วมกัน เช่น การศึกษาค้นคว้า การคิดวิเคราะห์ การแลกเปลี่ยนและการแสดงความคิดเห็น ร่วมกัน รวมถึงการป้องกันและสามารถแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ที่ดีได้ด้วยตนเอง

1.2.4 สื่อ แหล่งการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ และกิจกรรมการ เรียนรู้ของรายวิชา โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้ได้จริง และมีความเหมาะสมกับผู้เรียนใน บริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้อาจนำมาจากแหล่งชุมชนในท้องถิ่นที่มีอยู่ เช่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชา ตลอดจนถึงสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่ สามารถ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

1.2.5 การวัดและประเมินผล ที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องมีเกณฑ์ในการวัดที่ชัดเจนทั้งที่เป็นภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ทั้งนี้ในการวัดและประเมินผลจะต้องมีก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระหว่างการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ และหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีสาระการเรียนรู้เพื่อความยุติธรรม และเป็น กระบวนการที่น่าเชื่อถือได้

2. สร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพรายวิชาฯ ประเมินคุณภาพความถูกต้อง เหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรายวิชา และแผนการเรียนรู้รายวิชา ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านจุดประสงค์รายวิชา เนื้อหา สาระรายวิชา การจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ แหล่งการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล ในทุกด้านของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัว แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดน

3. สร้างเครื่องมือแบบประเมินคุณภาพรายวิชาฯ ในบทเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ร่างของโครงสร้างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ร่างของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เครื่องมือประเมินคุณภาพรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
  - 3.1 แบบทดสอบในบทเรียน
  - 3.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. เครื่องมือประเมินความพึงพอใจ
5. เครื่องมือประเมินแบบประเมินแบบทดสอบในบทเรียนเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
2. ตรวจสอบการประเมินความถูกต้อง เหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างโครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านจุดประสงค์ รายวิชา เนื้อหา สาระรายวิชา การจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ แหล่งการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล คือ ค่ามัธยฐาน (Md) ไม่น้อยกว่า 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทน์ (IQR) ไม่เกิน 1.50 ถือว่ายอมรับได้
3. ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ค่าความยากง่าย (Difficulty) ที่มีค่าระหว่าง 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) มากกว่า 0.20 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.70 ขึ้นไป

ระยะที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Research : R2)

วัตถุประสงค์

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ สำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตาราง 4 วิธีการดำเนินการในระยะที่ 3

ตาราง 4 วิธีดำเนินการในระยยะที่ 3

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
6. ตรวจสอบคุณภาพของร่างโครงสร้างของรายวิชาฯ และแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา	<p>1. เลือกผู้เชี่ยวชาญ โดยการเลือกแบบเจาะจง เพื่อประเมินคุณภาพของร่างรายวิชาฯ</p> <p>2. นำร่างรายวิชาฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (จากระยะที่ 2) ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพและเสนอข้อเสนอนั้นๆ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขโดยใช้แบบประเมินคุณภาพของร่างรายวิชาฯ (จากระยะที่ 2)</p> <p>3. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน</p>	ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน	<p>1. ร่างโครงสร้างรายวิชาฯ และร่างแผนการเรียนรู้ (จากระยะที่ 2)</p> <p>2. คุณภาพเครื่องมือวัดผล</p> <p>2. แบบประเมินคุณภาพของร่างรายวิชาฯ (จากระยะที่ 2)</p>	<p>1. คุณภาพของร่างโครงสร้างและแผนการเรียนรู้รายวิชาฯ</p> <p>ความเหมาะสม ความถูกต้อง และความ เป็นได้จากผู้เชี่ยวชาญ</p> <p>2. คุณภาพแบบทดสอบในบทเรียน</p> <p>3. คุณภาพแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน</p>

ตาราง 4 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
	4. ทดลองใช้เครื่องมือแบบประเมิน	นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชามาแล้ว จำนวน 30 คน	แบบทดสอบ บผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล
7. ปรับปรุงแก้ไขร่างรายวิชา	นำผลประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ(จากขั้นตอนที่ 6) มาแก้ไขปรับปรุงร่างรายวิชาให้มีความถูกต้องเหมาะสมและความเป็นไปได้ของเครื่องมือแล้วนำมาจัดทำร่างรายวิชา (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)	แบบสรุปผลแบบสรุปผลจากการประเมินคุณภาพของร่างรายวิชา (จากขั้นตอนที่ 6)	-	ร่างรายวิชา (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)

ระยะที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ขั้นตอนที่ 6 ตรวจสอบคุณภาพร่างของเครื่องมือในการประเมินคุณภาพรายของรายวิชาและแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา

วัตถุประสงค์

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการ

1. เลือกผู้เชี่ยวชาญ โดยการเลือกแบบเจาะจง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 7 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 1.1 อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก ที่มีความรู้หรือเกี่ยวข้องกับรายวิชาชีวิตและครอบครัว
  - 1.2 บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอกทางด้านหลักสูตรและการสอน หรือที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร
  - 1.3 บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอกทางการวัดและการประเมินผล หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง
  - 1.4 บุคคลทางการแพทย์หรือสาธารณสุข ระดับชำนาญการ ที่เกี่ยวข้องกับทางด้านชีวิตและครอบครัว หรือที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา
  - 1.5 ครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือปริญญาโทขึ้นไป หรือเทียบเท่า ที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม
  - 1.6 อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก และทำการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องทางด้านสังคมวิทยา
  - 1.7 ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเพื่ออธิบายวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัยโดยละเอียด (ใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์)
2. นำร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (จากระยะที่ 2) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เสนอข้อเสนอนี้ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (จากระยะที่ 2)
- 2.1 นำร่างให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพร่างรายวิชา โดยประเมินคุณภาพตามแบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert rating scale) โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้
    - คะแนน 5 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความถูกต้อง/ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด
    - คะแนน 4 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความถูกต้อง/ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมาก
    - คะแนน 3 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความถูกต้อง/ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
    - คะแนน 2 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความถูกต้อง/ความ

เหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นมีความถูกต้อง/ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

โดยกำหนดว่า หากผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพประเด็นใด หรือข้อความใดด้วยคะแนน 1 – 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

2.2 จากผลการประเมินคุณภาพของร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยทำการหาคำมัธยฐาน และค่าพิสัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและนำมาแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50-5.00	ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ในระดับมาก
2.50-3.49	ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ในระดับน้อย
1.00-1.49	ถูกต้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการตัดสินความถูกต้อง/ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยกำหนดในแต่ละข้อความมีค่ามัธยฐาน (Md) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) ไม่เกิน 1.50 ถึงจะยอมรับได้ และหากข้อความใดมีค่ามัธยฐาน น้อยกว่า 3.50 หรือมีความเหมาะสมในระดับปานกลางลงมาถึงระดับน้อยที่สุด ผู้วิจัยจะพิจารณาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละประเด็น

3. ผู้เชี่ยวชาญตรวจทดสอบคุณภาพของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 คุณภาพค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

มีความเห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนน +1

มีความเห็นว่าไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

มีความเห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

3.2 คุณภาพแบบทดสอบในบทเรียน

3.3 คุณภาพแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.4 นำแบบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความยากง่าย (Difficulty) ระหว่าง 0.2-0.8 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) มากกว่า 0.2 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.7 ขึ้นไป

4. การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจของแบบวัดความพึงพอใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ร่างโครงสร้างรายวิชาและร่างแผนการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (จากระยะที่ 2)

2. คุณภาพเครื่องมือวัดผล (ดังปรากฏรายละเอียดภาคผนวก ค)

3. เครื่องมือประเมินคุณภาพรายวิชาฯ (จากระยะที่ 2)

3.1 แบบทดสอบในบทเรียน (ดังปรากฏรายละเอียดภาคผนวก ค)

3.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ดังปรากฏรายละเอียดภาคผนวก ค)

4. เครื่องมือประเมินความพึงพอใจ (ดังปรากฏรายละเอียดภาคผนวก ค)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การวิเคราะห์ตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือ โดยวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Md) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) ค่าความเที่ยงตรง (Validity) ความยากง่าย (Difficulty) ระหว่าง 0.2-0.8 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) มากกว่า 0.2 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ขั้นตอนที่ 7 ปรับปรุง แก้ไขร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์

เพื่อปรับปรุง แก้ไข ร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการ

นำผลประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ (จากขั้นตอนที่ 6) มาแก้ไขปรับปรุงร่างรายวิชา ให้มีความถูกต้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของเครื่องมือ แล้วนำมาจัดทำร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การวิเคราะห์ตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือ โดยวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Md) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) ค่าความเที่ยงตรง (Validity) มากกว่า 0.50 ความยากง่าย (Difficulty) ระหว่าง 0.2-0.80 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) มากกว่า 0.20 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.70 ขึ้นไป

ผลการตรวจสอบประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ร่างของรายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ซึ่งประกอบไปด้วย 1) จุดประสงค์รายวิชา (2) เนื้อหา สาระรายวิชา (3) การจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน (4) สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และ (5) การวัดและการประเมินผล จากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 7 ท่าน พบว่า มีค่ามัธยฐาน 4-5 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ 0-1 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด นั่นคือมีค่ามัธยฐานมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 จึงถือว่าร่างของโครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ทุกด้าน

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 150 ข้อ จากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 7 ท่าน พบว่า แบบทดสอบ

รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด (IOC มีค่า 0.8 ขึ้นไป) จำนวน 125 ข้อ (ดังปรากฏรายละเอียดภาคผนวก ค)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างแบบทดสอบรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 125 ข้อ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว จำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดสอบที่ได้ วิเคราะห์ข้อคำถาม เพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ผลการศึกษา พบว่า ข้อถามทุกข้อมีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.20 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 (ดังปรากฏรายละเอียดภาคผนวก ค) ดังนั้นจึงนำแบบทดสอบรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 125 ข้อ ดังกล่าวไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองในขั้นตอนต่อไป

ระยะที่ 4 การทดลองนำร่องการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Development : D2)

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองนำร่องใช้แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ โดยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้

ตาราง 5 วิธีการดำเนินการในระยาะที่ 4

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
8. ทดลองใช้ร่อง ร่องการจัดการ เรียนรู้รายวิชา กับ นศ. คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการ กีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตยะลา โดยการให้ ร่าง รายวิชาชีวิตและ ครอบครัวฯ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)	1. ดำเนินการขอ ความร่วมมือใน การทดลองใช้ รายวิชาฯ (ฉบับ ปรับปรุง ครั้งที่ 1) เพื่อให้การ ดำเนินการเป็นไป ด้วยความเรียบร้อย 2. จัดการเรียน การสอนด้วยร่าง แผนรายวิชาฯ (ฉบับปรับปรุง ครั้ง ที่ 1)	นศ. สาขาวิชา สุขศึกษา ชั้น ปีที่ 3 จำนวน 1 ห้องเรียน	1. แบบทดสอบใน บทเรียน 2. แบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการ	1. ประสิทธิภาพ เชิงกระบวนการ/ ผลลัพธ์ การ จัดการเรียนรู้

ตาราง 5 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
	กับศ. คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬา แห่ง 2.1 ทดสอบใน บทเรียน เมื่อจบ บทเรียนนั้นๆ 2.2. ภายหลังจาก เรียนครบทุกหน่วย เรียน ทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน (หลังเรียน) 2.3 ประเมินความ พึงพอใจที่มีต่อการ จัดการเรียนรู้ รายวิชา (ฉบับ แก้ไข ครั้งที่1)ชาติ วิทยาเขตยะลา	40 คน คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย การกีฬา แห่งชาติ วิทยาเขตยะลา	เรียน (ก่อน- หลังเรียน) 3. แบบประเมิน ความพึงพอใจ ที่มีต่อการ จัดการเรียนรู้ รายวิชา	รายวิชา(E1/E2) 2. ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน (ก่อน-หลังเรียน) 3. ความพึงพอใจ ของนักศึกษาที่มี ต่อการจัดการ เรียนรู้รายวิชา
9. ปรับปรุง ร่างรายวิชา (ฉบับแก้ไข ครั้งที่ 2)	1. วิเคราะห์ผล ประเมิน ประสิทธิภาพของ การพัฒนาการ จัดการเรียนรู้ (E1/E2) ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน			ร่างรายวิชา ที่ ผ่านการปรับปรุง (ฉบับแก้ไข ครั้งที่ 2)

ตาราง 5 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
	(ก่อน-หลังเรียน) และความพึงพอใจของนักศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในระหว่างการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุง และแก้ไขร่างรายวิชาฯ		-	
	2. จัดทำร่างรายวิชาฯ (ฉบับแก้ไข ครั้งที่ 2)			

ระยะที่ 4 การทดลองนำร่องการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
 ขั้นตอนที่ 8 ทดลองใช้นำร่องการจัดการเรียนรู้รายวิชา โดยการใชัร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวฯ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้

วิธีดำเนินการ

1. ดำเนินการขอความร่วมมือในการทดลองใช้ร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดังนี้

1.1 ทำหนังสือขออนุญาตรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตยะลา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียด และการดำเนินการวิจัยเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.2 แจ้างอาจารย์ประจำรายวิชาเตรียมความพร้อมของนักศึกษากลุ่ม ทดลองนำร่องเพื่อชี้แจงรายละเอียดของขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้รายวิชา

1.3 จัดสภาพห้องเรียนและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจ ตั้งใจและใฝ่เรียนรู้ เช่น สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่สอดคล้องในการจัดการเรียนการสอน

2. จัดการเรียนการสอนด้วยร่างแผนรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ นักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่1) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาสุขศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตยะลา เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ โดยก่อนจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ จำนวน 125 ข้อ

3. ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบในบทเรียนหลังเรียน ภายหลังจากการเรียนในแต่ละบทนั้นเสร็จสิ้น

4. ภายหลังจากเรียนจบทุกบทเรียน

4.1 ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ จำนวน 125 ข้อ

4.2 ให้นักศึกษาประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยร่างแผนรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่1)

5. ประเมินผลประสิทธิภาพของการเรียนการสอนด้วยร่างแผนรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่1) ดังนี้

5.1 ประเมินประสิทธิภาพของการพัฒนาการเรียนรู้ E1/E2 โดยใช้เกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 80/80

5.2 ให้นักศึกษาประเมินความพึงพอใจของการจัดการเรียนรู้รายวิชารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ด้านจุดประสงค์ ด้านเนื้อหา สาระ ด้านการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียน การ ด้านสื่อ แหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและการประเมินผล โดยประเมินหรือเสนอแนะตามแบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert rating scale) โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
 คะแนน 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
 คะแนน 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
 คะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
 คะแนน 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับแก้ไข ครั้งที่ 1)
2. แบบทดสอบในบทเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้
3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ด้านความรู้ เจตคติ และด้านทักษะ จำนวน 125 ข้อ
4. แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนด้วยร่างแผนรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยประเมินประสิทธิภาพของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ E1/E2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วย Paired Sample t-test และเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่ แบบ One Samples t-test เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ขั้นตอนที่ 9 ปรับปรุง ร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)

วัตถุประสงค์

เพื่อปรับปรุงร่างของรายวิชาที่ผ่านการทดลองนำร่องมาตรวจสอบ แก้ไข ก่อนการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการ

1. วิเคราะห์ผลประเมินประสิทธิภาพของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ E1/E2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน และความพึงพอใจของนักศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในระหว่างการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไข ร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)
2. จัดทำรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิง บริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2)
3. นำไปใช้การประเมินผลในสภาพจริง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ผลประสิทธิภาพของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ E1/E2 โดยใช้สถิติทดสอบ One Sample t-test

ระยะที่ 5 การทดลองประเมินผลในสภาพของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ สำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลของการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตาราง 6 วิธีการดำเนินการในระยะที่ 5

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
10. ทดลองใช้การจัดการเรียนรู้อย่างเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา	1. ดำเนินการขอความร่วมมือในการใช้ร่างรายวิชา (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2) เพื่อให้การ	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	1. ร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวฯ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)	1. ประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ/ผลลัพธ์ การจัดการเรียนรู้รายวิชา

ตาราง 6 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
คณะครู ศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา โดยการชี้ ร่างรายวิชา ชีวิตและ ครอบครัวฯ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2)	ดำเนินงานเป็นไป ด้วยความเรียบร้อย 2. จัดการเรียนการ สอนด้วยร่างแผน รายวิชาฯ (ฉบับ ปรับปรุง ครั้งที่ 1) กับ นักศึกษาคณะครู ศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา 2.1 ทดสอบใน บทเรียน เมื่อจบ บทเรียนนั้นๆ 2.2. ภายหลังจาก เรียนครบทุกหน่วย เรียน ทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน (หลังเรียน) 2.3 ประเมินความ พึงพอใจที่มีต่อการ จัดการเรียนรู้ รายวิชาฯ (ฉบับ แก้ไข ครั้งที่ 2) ชาติ วิทยาเขตยะลา	นศ. สาขาวิชา พลศึกษาและ สุขศึกษา ชั้นปี ที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน 40 คน คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย การกีฬา แห่งชาติ วิทยาเขตยะลา	1..แบบทดสอบ ในบทเรียน 2. แบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน (ก่อน-หลัง เรียน) 3. แบบประเมิน ความพึงพอใจ ที่มีต่อการ จัดการเรียนรู้ รายวิชาฯ	1.ประสิทธิภาพเชิง กระบวนการ/ผลลัพธ์ การจัดการเรียนรู้ รายวิชาฯ(E1/E2) 2. ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน (ก่อน-หลังเรียน) 3. ความพึงพอใจ ของนักศึกษาที่มี ต่อการจัดการ เรียนรู้รายวิชาฯ

ตาราง 6 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
11. ปรับปรุง ร่างรายวิชาฯ (ฉบับแก้ไข ครั้งที่ 2)	1. วิเคราะห์ผลประเมิน ประสิทธิภาพของการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ (E1/E2) ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน (ก่อน-หลังเรียน)และ ความพึงพอใจของนักศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค ในระหว่างการจัดการเรียนการ สอน เพื่อนำมาเผยแพร่ ร่าง รายวิชาฯ		-	ร่างรายวิชาฯ ที่ผ่านการ ปรับปรุง(ฉบับ แก้ไข ครั้งที่ 2)

ระยะที่ 5 การประเมินผลในสภาพของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 10 ทดลองใช้การจัดการเรียนรู้รายวิชาในกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยการใช้รายวิชาฯ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2)

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองประเมินผลกับกลุ่มตัวอย่างในสภาพการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 10 ทดลองใช้การจัดการเรียนรู้รายวิชาในกลุ่มตัวอย่างกับนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองประเมินผลของการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ดำเนินการขอความร่วมมือในการใช้ร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ สำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดังนี้

1.1 ทำหนังสือขออนุญาตคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียด และการดำเนินการวิจัยเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.2 แจ้งอาจารย์ประจำรายวิชาเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงรายละเอียดของขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้รายวิชา

1.3 จัดสภาพห้องเรียนและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจ ตั้งใจและใฝ่เรียนรู้ เช่น สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่สอดคล้องในการจัดการเรียนการสอน

2. จัดการเรียนการสอนด้วยร่างแผนรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ สำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาพลศึกษาสุศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เป็นระยะเวลา 15 สัปดาห์ โดยก่อนจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ จำนวน 125 ข้อ

3. ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบในบทเรียนหลังเรียน ภายหลังจากการเรียนในแต่ละบทนั้นเสร็จสิ้น

4. ภายหลังจากเรียนจบทุกบทเรียน

4.1 ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ จำนวน 125 ข้อ

4.2 ให้นักศึกษาประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยร่างแผนรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2)

5. ประเมินผลประสิทธิภาพของการเรียนการสอนด้วยร่างแผนรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2) ดังนี้

5.1 ประเมินประสิทธิภาพของการพัฒนาการเรียนรู้ E1/E2 โดยใช้เกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 80/80

5.2 ให้นักศึกษาประเมินความพึงพอใจของการจัดการเรียนรู้รายวิชารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ด้านจุดประสงค์ ด้านเนื้อหา สาระ ด้านการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียน การ ด้านสื่อ แหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและการประเมินผล โดยประเมินหรือเสนอแนะตามแบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert rating scale) โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับแก้ไข ครั้งที่ 1) (ดังปรากฏรายละเอียดภาคผนวก ง)

2. แบบทดสอบในบทเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้

3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ด้านความรู้ เจตคติ และด้านทักษะ จำนวน 125 ข้อ

4. แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนด้วยร่างแผนรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ดังปรากฏรายละเอียดภาคผนวก ข)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยประเมินประสิทธิภาพของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ E1/E2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วย Paired Sample t-test และทดสอบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่ แบบ One Samples t-test เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ขั้นตอนที่ 11 ปรับปรุงและเผยแพร่รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ สำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ผล ประเมินประสิทธิผลและเผยแพร่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้
รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิเคราะห์ ประเมินประสิทธิผลของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (E1/E2)
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในระหว่าง
การจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาเผยแพร่ รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ
นักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2)
2. จัดทำรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิง
วัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของแบบประเมินความพึงพอใจ ประสิทธิผลของ
การจัดการเรียนรู้ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนารายวิชา โดยใช้สถิติทดสอบ
ค่าที แบบ One-sample t-test และ Paired Sample t-test เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ 2
2. การวิเคราะห์ผลประสิทธิภาพของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ E1/E2

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยและพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งนี้แบ่งการนำเสนอตามระยะของการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษา บริบท สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น ตลอดจนแนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิง

วัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 3 ผลของการใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในมิติของประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาชีวิตและครอบครัวเชิงบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
Sd	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที
n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
Md	แทน	ค่ามัธยฐาน
IQR	แทน	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
P	แทน	ค่าความยากง่าย
r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
E ₁	แทน	ค่าประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ
E ₂	แทน	ค่าประสิทธิภาพเชิงผลลัพธ์
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
Sig.	แทน	ค่าความน่าจะเป็น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษา สภาพปัญหา บริบท ความต้องการจำเป็น ตลอดจนแนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในตอนนี้เป็นกรนำเสนอผลการศึกษาวิจัยในระยะที่ 1 ของการวิจัย โดยผู้วิจัยนำเสนอ ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริบทการพัฒนาวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถสรุปออกได้ 5 ประเด็นย่อย ดังนี้

ตาราง 7 การศึกษา บริบทในการพัฒนารายวิชา ชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็น	ข้อมูล
บริบท	พบว่า พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา คือ สะบ้าย้อย นาทวี เทพา และจะนะ มีประชากรนับถือศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ และไทยเชื้อสายจีน ประชากรร้อยละ 82.62 เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม มีการดำเนินวิถีชีวิตแบบมุสลิม และมีการปฏิบัติศาสนกิจอย่างเคร่งครัด ซึ่งมีความหลากหลายที่ครอบคลุมถึงเรื่องชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ทัศนคติและความเชื่อ อาศัยอยู่ร่วมกันและจัดเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ทั้งนี้วัฒนธรรมมลายูมุสลิมในพื้นที่ได้มีการสืบสานเรียนรู้และส่งต่อการดำเนินชีวิตของท่านศาสดา พระเจ้าในศาสนาอิสลามได้กำหนดหลักศรัทธาและการปฏิบัติเริ่มตั้งแต่อายุในท้อง การใช้ชีวิตจนกระทั่งถึงแก่ความตาย และในปัจจุบันวัฒนธรรมมลายูมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แสดงให้เห็นถึงความ เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นที่มีความเฉพาะและมีวัฒนธรรมเป็น ลักษณะร่วมกันของวัฒนธรรมสากล ที่แสดงให้เห็นในลักษณะของ ภาษา ศาสนา กติกาการอยู่ร่วมกัน วิถีชีวิต อาชีพ การศึกษา อาหาร

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อมูล
วิถีชีวิต	<p>ประเพณี และการปฏิสัมพันธ์กันในรูปแบบต่าง ๆ ทางสังคม พบว่า ประชากรมีวิถีชีวิตการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักศาสนา เป็นสำคัญ มีการอาศัยอยู่ร่วมกันโดยมีความแตกต่างกันในด้านชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา ประเพณีและวัฒนธรรมอย่างเห็นได้ชัดเจน ตลอดจนการอาศัยอยู่ร่วมกันมีการยอมรับกับฝ่ายตรงข้ามในสิ่งที่เขาเป็น รวมทั้งตระหนัก เข้าใจ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน เพื่อการนำไปสู่การอยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุข ทั้งนี้ความเป็นวัฒนธรรมมลายูมุสลิมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นซึ่งนำไปสู่การอยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุข ทั้งนี้ความเป็นวัฒนธรรมมลายูมุสลิมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น ซึ่งมีวัฒนธรรมในลักษณะที่เป็นวัฒนธรรมสากล ซึ่งความเป็นวัฒนธรรมในพื้นที่แสดงออกมาก็เห็นได้ชัด คือ ศาสนา ภาษา การดำเนินชีวิต อาชีพ การศึกษา การอยู่ร่วมกัน ประเพณี ศิลปะ การละเล่น การเกิด การตาย ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะต่าง ๆ ของทางสังคม</p>
ระบบโครงสร้างการ จัดการเรียนรู้	<p>พบว่า การศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีระบบการศึกษาภาคสามัญทั่วไป (หมายถึง อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา) ระบบการศึกษาที่เกี่ยวกับศาสนา แบ่งออกเป็น ระบบตาดีกา (ระดับอนุบาลเด็กเล็ก)ระบบชีกออเลาะฮู (ระดับประถม) คือ เรียนหลังเลิกเรียนภาคสามัญในวันธรรมดา หรือเรียนเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์ แล้วแต่ชุมชน ระบบปอเนาะ (ระบบการเรียนที่อยู่ประจำในบริเวณโรงเรียน ซึ่งสามารถที่จะเรียนได้ตลอดชีวิต) ระบบโรงเรียนเอกชนที่ทำการสอนศาสนาอิสลาม โดยแบ่งการศึกษาภาคศาสนาเป็น สามระดับ ระดับอิบตีดาอียะห์ (ชั้น 1-4) ระดับมูตาวัต สิต (ชั้น 5-7) และระดับชานาวี (ชั้น 8-10) โดยศึกษาควบคู่ไปกับ</p>

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อมูล
<p>หลักสูตร</p>	<p>วิชาสามัญ ในระดับอุดมศึกษา (ม.1-ม.6) โดยจัดให้มีการเรียนการสอนมีทั้งภาคอย่างละครึ่งวัน เรียน 6 วันต่อสัปดาห์ และหยุดวันศุกร์ และสุดด้าน คือ ระดับกฤตยยะฮู คือ ระดับ วิทยาลัยหรือเทียบเท่าคณะหนึ่งของมหาวิทยาลัย</p> <p>พบว่า กระบวนการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ยังขาดการบูรณาการระหว่างความรู้ ความเข้าใจ อื่นๆ ทั้งในการเรียนการสอนยังอยู่ในลักษณะที่เป็นการแยกออกจากวิถีชีวิต และมีปัญหาในเรื่องของโครงสร้างหลักสูตร การบริหารจัดการ</p> <p>อีกทั้งในระดับอุดมศึกษายังขาดโปรแกรมหรือหลักสูตรที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน ส่งผลทำให้มีนักเรียนในพื้นที่ไปศึกษาต่อต่างพื้นที่หรือต่างประเทศ อีกทั้งหลักสูตรที่เปิดการเรียนการสอนอยู่ยังไม่เป็นที่ยอมรับจากชุมชน ดังนั้น ควรมีการปรับให้หลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อที่จะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น อีกทั้งจะต้องคำนึงถึงการบูรณาการหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบของศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมในพื้นที่เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียนในพื้นที่ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป</p>
<p>สภาพปัญหา</p>	<p>พบว่า พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความแตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ ของประเทศ ซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้ภาษา การนับถือศาสนา การมีค่านิยม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และการสื่อสาร ที่ทำให้เกิดปัญหา หรือเกิดอุปสรรคที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ เนื่องด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เป็นปัญหาที่สำคัญที่ยังพบทั่วไปคือความหลากหลายของโรงเรียนสอนศาสนา ซึ่งมีทั้งโรงเรียนเอกชนที่สอนศาสนา รวมถึงสถาบันปอเนาะ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่มีการสอนศาสนาอิสลามยังมีความหลากหลายในด้านคุณภาพและมาตรฐานของ</p>

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อมูล
	การจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรที่ทำให้เกิดช่องว่าง หรือเกิดปัญหาในการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

จากตาราง 7 พบว่า พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา คือ สะบ้าย้อย นาทวี เทพา และจะนะ เป็นพื้นที่ที่มีประชากรดำเนินชีวิตโดยการอาศัยอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วย ไทยมุสลิม ไทยพุทธ และไทยเชื้อสายจีน มีประชากรนับถือศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ และไทยเชื้อสายจีน ประชากรร้อยละ 82.62 นับถือศาสนาอิสลาม มีการดำเนินวิถีชีวิตแบบมุสลิม มีการอาศัยอยู่ร่วมกันบนความต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประเพณี และวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม อีกทั้งในพื้นที่มีการเรียนการสอนศาสนาในโรงเรียนสามัญร่วมกับการศึกษาของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ซึ่งเป็นการสอนศาสนาอิสลามในตอนเย็นหลังเรียนและเรียนในวันหยุด ดังนั้นหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ที่เหมาะสมควรมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับสภาพบริบทในพื้นที่ รวมถึงการบูรณาการหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบทเชิงวัฒนธรรมเข้ามาเชื่อมโยงในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับชุมชนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เกิดความพึงพอใจต่อผู้เรียน ในการพัฒนาความรู้ เข้าใจ เจตคติ มีทักษะที่ดีและถูกต้อง ตลอดจนการอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุขในสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

1.2 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มในนักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว จำนวน 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน รวม 30 คน เพื่อสังเคราะห์ความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา จากนักศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 8 และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนารายวิชา จำนวน 5 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน รวม 15 คน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิต และและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏผลดังในตอนที่ 9

ตอนที่ 1.2.1 ผลการสังเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของนักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว

ตาราง 8 สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว (n=30)

ประเด็น/ข้อคำถาม	นักศึกษที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว (n=30)					สรุป
	กลุ่มที่ 1 (n=6)	กลุ่มที่ 2 (n=6)	กลุ่มที่ 3 (n=6)	กลุ่มที่ 4 (n=6)	กลุ่มที่ 5 (n=6)	
1. จุดประสงค์ของรายวิชา	-ขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่ชัดเจน	-ไม่ให้ความสำคัญของรายวิชาที่ชัดเจน	-ไม่ทราบจุดประสงค์ของรายวิชาที่ชัดเจน	-ไม่มีภาระจูงใจประกอบจุดประสงค์รายวิชาที่ชัดเจน	-ขาดความรู้หรือความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับรายวิชา	1.1 ปัญหา และอุปสรรคในการกำหนดจุดประสงค์
1.1 การเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัว ที่ผ่านมา	-ทำข้อสอบได้ แต่ไม่สามารนำมาใช้ได้	-ขาดความรู้ความเข้าใจในรายวิชาที่ถูกต้อง	-ผู้สอนไม่สามารอธิบายเนื้อหาให้มี	-ไม่สามารยกปัญหา หรือป้องกันกรเกิดปัญหาได้	-ไม่มีภาระจูงใจ	1. ผู้เรียนยังไม่ทราบถึงวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่ชัดเจน
อะไรเป็นปัญหา หรืออุปสรรคที่ทำให้ตัวเองไม่บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชา	-ไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญของรายวิชา	-ไม่กล้าแสดงออกเรื่องเพศศึกษา	-ไม่กล้าซักถาม หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่อง การคุมกำเนิด	-ไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญของรายวิชาเท่าที่ควร	-ไม่เล็งเห็นถึง	2. ผู้เรียนยังไม่เล็งเห็นหรือให้ความสำคัญกับเรื่องของรายวิชาเท่าที่ควร
						3. ผู้เรียนสามารกระทำข้อสอบได้ แต่ไม่สามารนำไปประยุกต์ปรับใช้ได้
						4. ไม่กล้าที่จะซักถามหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องเพศศึกษาทุกคำถามใด

นักศึกษที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว (n=30)						
ประเด็นข้อ	กลุ่มที่ 1 (n=6)	กลุ่มที่ 2 (n=6)	กลุ่มที่ 3 (n=6)	กลุ่มที่ 4 (n=6)	กลุ่มที่ 5 (n=6)	สรุป
1.2 นักศึกษามี ความคาดหวัง หรือ ต้องการให้ จุดประสงค์รายวิชา ชีวิตและครอบครัว พัฒนาในเรื่อง อะไรบ้าง	- การนำความรู้จาก รายวิชาไปใช้ได้จริง ๆ กับตนเองและ สมาชิกในครอบครัว - สามารถป้องกัน ปัญหา และแก้ไข ปัญหาได้	- มีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องในรายวิชา - ทักษะต่าง ๆ ที่ สามารถนำไปปรับใช้ใน การดำเนินชีวิต	- นำความรู้ที่ถูกต้อง ไปใช้สอนเมื่อออกไป ฝึกสอน - พัฒนาผู้เรียนให้มี ความรู้เจตคติที่ ถูกต้องเกี่ยวกับ สุขภาพ และ ครอบครัว	- ให้มีความรู้ เข้าใจที่ ถูกต้อง และสามารถ นำไปใช้ได้จริงกับ ตนเอง - สามารถป้องกัน และแก้ไขปัญหาเมื่อ เกิดขึ้นกับตัวเอง และ บุคคลใกล้ตัวได้	- ระบุถึงความรู้ ความ เข้าใจที่ชัดเจน - สามารถนำความรู้ ไปใช้กับตัวเอง และ บุคคลในครอบครัวได้ - สามารถเข้าใจ และการ นำไปปรับใช้ที่ถูกต้อง 2. นักศึกษาต้องการมี ทักษะต่าง ๆ เช่น รู้จัก การคิดวิเคราะห์ หรือคิด ในทางสร้างสรรค์ 3. นักศึกษาต้องการมี เจตคติที่ดีและถูกต้องไม่ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และครอบครัวตนเอง เพื่อ	1.2 ความต้องการและความ คาดหวังในจุดประสงค์ 1. นักศึกษามีความ ต้องการที่จะได้รับการ พัฒนาทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และการ นำไปปรับใช้ที่ถูกต้อง 2. นักศึกษาต้องการมี ทักษะต่าง ๆ เช่น รู้จัก การคิดวิเคราะห์ หรือคิด ในทางสร้างสรรค์ 3. นักศึกษาต้องการมี เจตคติที่ดีและถูกต้องไม่ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และครอบครัวตนเอง เพื่อ

ตาราง 8 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถาม	นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (น=90)					สรุป
	กลุ่มที่ 1 (n=6)	กลุ่มที่ 2 (n=6)	กลุ่มที่ 3 (n=6)	กลุ่มที่ 4 (n=6)	กลุ่มที่ 5 (n=6)	
2. เนื้อหาสาระ รายวิชา 2.1 จากเนื้อหาสาระ การเรียนรู้ในรายวิชา	- ในบางเนื้อหาผู้สอน ไม่สามารถอธิบายให้มี ความ	- ผู้สอนไม่มีความ ชำนาญในเรื่องที่สอน - เนื้อหา สาระ รายวิชา	- ผู้สอนไม่สามารถ อธิบายให้เข้าใจได้ อย่างละเอียด	- บางเนื้อหาผู้สอนไม่ สามารถอธิบายให้มี ความชัดเจน หรือ	- ผู้สอนไม่สามารถ อธิบายให้เข้าใจได้ อย่างละเอียด	นำไปสู่การตัดสินใจที่ ถูกต้อง 4. นักศึกษาค้นคว้าที่ จะสามารถป้องกัน เกิดปัญหา และ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ จริงเมื่อเจอกับปัญหา นั้นๆ 5. นักศึกษาค้นคว้า ความรู้ไปใช้ต่อเมื่อออกไป มีประสบการณ์วิชาชีพครู ในทันที 2.1 ปัญหา และ อุปสรรคของเนื้อหา สาระรายวิชา

นักศึกษที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว (n=30)						
ประเด็นข้อ	กลุ่มที่ 1 (n=6)	กลุ่มที่ 2 (n=6)	กลุ่มที่ 3 (n=6)	กลุ่มที่ 4 (n=6)	กลุ่มที่ 5 (n=6)	สรุป
ชีวิตและครอบครัว	ชัดเจน หรือเข้าใจ	ยังเป็นข้อมูลที่เก่า	- ผู้สอนไม่ได้เตรียม	เข้าใจได้อย่าง	- เนื้อหาแบบเดิม ๆ	1. ในบางเนื้อหาผู้สอน
นักศึกษาคิดว่าอะไร	- บางเนื้อหาผู้สอนไม่	เกินไปไม่เหมาะสมกับ	เนื้อหารายละเอียดที่จะ	ละเอียด	ไม่มีรายละเอียดภาพขอ	ไม่สภการอธิบายได้
เป็นปัญหา หรือ	มีความเชี่ยวชาญ	ปัจจุบัน	ใช้สอนมาล่วงหน้า	- เนื้อหาที่ใช้สอนยัง		ชัดเจน และเนื้อหาที่ใช้สอน
อุปสรรคในการ	เช่น เรื่องการ		ไม่ตรงกับปัญหาของ			ไม่เป็นปัจจุบัน
เรียนรู้	คุมกำเนิดแต่ละวิธี		ผู้เรียน			2. ผู้สอนไม่ได้มีการ
						เตรียมเนื้อหา
						รายละเอียดที่ชัดเจนมา
						ล่วงหน้า
						3. เนื้อหาที่ใช้สอนยังเป็น
						เนื้อหาที่เก่า และขาด
						รายละเอียด
						4. บางเนื้อหาที่ใช้สอนไม่ตรง
						กับกลุ่มเป้าหมายของผู้เรียน
2.2 เนื้อหา สาระ	- เพศศึกษาในวัยรุ่น	- การวางแผนชีวิต	- ปัญหาทางเพศ	- การสอนเพศศึกษา	- ปัญหาสุขภาพของ	2.1 เนื้อหาสาระที่ยังขาด

ประเด็นข้อคำถาม	นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว (n=30)					สรุป
	กลุ่มที่ 1 (n=6)	กลุ่มที่ 2 (n=6)	กลุ่มที่ 3 (n=6)	กลุ่มที่ 4 (n=6)	กลุ่มที่ 5 (n=6)	
รายวิชา ที่นักศึกษา ยังขาดความรู้ หรือ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง กับตัวเองที่ควรได้รับ ความรู้ขั้นต้นครบถ้วน เนื้อหาเรื่องอะไรบ้าง	<ul style="list-style-type: none"> - วิธีการเรียนรู้ - การมีบุตรที่ถูกต้อง - การป้องกันกาเกิดโรคในปัจจุบัน - การดูแลสุขภาพของตนเอง และบุคคลในครอบครัว 	<ul style="list-style-type: none"> - ครอบครัว - การวางแผนชีวิต - ครอบครัว 	<ul style="list-style-type: none"> - เพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนรับวัยรุ่น - โรคติดต่อที่เกิดขึ้น - เกิดขึ้นในปัจจุบัน 	<ul style="list-style-type: none"> - บุคคลในครอบครัว - ชุมชน - การวางแผนชีวิต - ครอบครัวที่ถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - และต้องการได้รับความรู้ - นักศึกษามีความ - ต้องการความรู้ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับตนเอง - ครอบครัว และชุมชน - เป็นเนื้อหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว หรือที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในพื้นที่ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับ - ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงกับตัวผู้เรียน เช่น - การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในวัยรุ่น - การวางแผนชีวิตครอบครัว

ตาราง 8 (ต่อ)

นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว (n=30)						
ประเด็นข้อคำถาม	กลุ่มที่ 1 (n=6)	กลุ่มที่ 2 (n=6)	กลุ่มที่ 3 (n=6)	กลุ่มที่ 4 (n=6)	กลุ่มที่ 5 (n=6)	สรุป
						- วิธีการเรียนรู้ระยะภาคมี บุตรที่ถูกต้อง
						- ปัญหาสุขภาพของ บุคคลในครอบครัว และ ชุมชน
						- การป้องกันโรคเกิดโรค ในปัจจุบัน
3. การจัดการ เรียนรู้กิจกรรมการ เรียนการสอน	- เป็นกิจกรรมที่ให้ ผู้เรียนไปศึกษา ค้นคว้าด้วยตัวเอง โดยขาดการอธิบาย เพิ่มเติมจากผู้สอน - มีจำนวนผู้เรียน มากเกินไป ทำให้มี ความวุ่นวาย	- บรรยากาศในการ เรียนรู้ไม่เอื้ออำนวย - มีกิจกรรมแบบเดิม ๆ ไม่หลากหลาย ไม่สามารถกระตุ้น ผู้เรียนให้มีความ ตื่นตัว	- มีกิจกรรมการสอนที่ ไม่หลากหลาย ไม่ สามารถกระตุ้น ผู้เรียนให้มีความ ตื่นตัว	- กิจกรรมไม่ สอดคล้องกับเนื้อหา ที่เรียน - ขาดการทำกิจกรรม ร่วมกันระหว่างผู้สอน กับผู้เรียน	- กิจกรรมการสอนไม่ สามารถทำให้ผู้เรียน เกิดการตื่นตัว - ใช้วิธีการสอนรูปแบบเดิม	3.1 ปัญหา และอุปสรรค ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1. ผู้สอนขาดการอธิบาย เพิ่มเติมจากทฤษฎีด้านคำ 2. กิจกรรมการเรียนการสอนไม่ หลากหลาย ไม่ สามารถกระตุ้นผู้เรียนให้

ตาราง 8 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถาม	นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว (n=30)					สรุป
	กลุ่มที่ 1 (n=6)	กลุ่มที่ 2 (n=6)	กลุ่มที่ 3 (n=6)	กลุ่มที่ 4 (n=6)	กลุ่มที่ 5 (n=6)	
อุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร						เกิดการเรียนรู้ตลอดจนบรรยากาศไม่แออัดจนมี
						3. ในการเรียนการสอนมี
						จำนวนผู้เรียนหลายห้อง
						รวมกันทำให้อีกกรรมมี
						ความวุ่นวาย ส่งผลต่อ
						บรรยากาศในการเรียนรู้
3.2 นักศึกษาต้องการ						3.2 ความต้องการใน
ให้รายวิชาชีวิตและ						กิจกรรมอาชีพผู้เชี่ยวชาญ
ครอบครัวมีกิจกรรม						1. นักศึกษาให้เน้นการ
การเรียนรู้เป็นรูปแบบ						ปฏิบัติมากกว่าการสอน
ใดบ้าง						แบบบรรยาย เช่น การทำ
						กิจกรรมร่วมกันทั้งในและ
						นอกสถานเรียน การแสดง
						บทบาทสมมติ การจัด

ตาราง 8 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถาม	นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว (n=30)					สรุป
	กลุ่มที่ 1 (n=6)	กลุ่มที่ 2 (n=6)	กลุ่มที่ 3 (n=6)	กลุ่มที่ 4 (n=6)	กลุ่มที่ 5 (n=6)	
4. สื่อ แหล่งการเรียนรู้	- ขาดการใช้สื่อที่หลากหลาย	- สื่อไม่น่าสนใจ	- สื่อไม่มีความทันสมัย	- สื่อไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	- บางเนื้อหาไม่มีการใช้สื่อ	นิทรรศการ หรือการจัดบอร์ดในวันสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาการเล่นเกมส์ทอยโยโยท และมีกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนานที่สนามหญ้าในผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา
4.1 สำหรับนักศึกษาที่เรียนอยู่ในรายวิชาการเรียนรู้อย่างไรในชีวิตและครอบครัว	- ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	- ในบางเนื้อหาที่สอนไม่มีสื่อประกอบ	- ไม่มีเอกสารหรือหนังสือเรียนประกอบ	- สื่อไม่มีความหลากหลาย	-	4.1 ปัญหา ที่พบจากสื่อแหล่งการเรียนรู้ 1. สื่อขาดความหลากหลาย และความสอดคล้องกับเนื้อหา ซึ่งในบางเนื้อหาที่สอนไม่ได้ใช้สื่อทำให้ผู้เรียนไม่เกิดการเรียนรู้ และใน

ตาราง 8 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถาม	นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชารหัสชีวิตและครบครัว (n=30)					สรุป
	กลุ่มที่ 1 (n=6)	กลุ่มที่ 2 (n=6)	กลุ่มที่ 3 (n=6)	กลุ่มที่ 4 (n=6)	กลุ่มที่ 5 (n=6)	
4.2 สื่อแหล่งการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และมี ความเหมาะสม นักศึกษามีความ ต้องการให้เป็นสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ที่เป็นอย่างไร	- หนังสือ เอกสาร ประกอบการสอน - โน้ตจดจำลงต่างๆ ที่จับต้องได้ ใน เนื้อหาที่สอน การ ค้นคว้า เน้น เช่น คุนภักเนต เช่น ฤกษ์งามยามดี คุนภักเนต เป็นต้น - ไปความรู้ วีดีโอ ภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ	- สื่อมีเดีย - สื่อดิจิทัลจาก อินเทอร์เน็ต (Internet) - สื่อสิ่งพิมพ์ - โน้ตต่าง ๆ (Model) - หน่วยงานที่สอดคล้อง (Internet) กับเรื่องที่เรียน	- หนังสือ หรือเอกสาร ประกอบการสอน - วิทยากร - วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ - วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ - อินเทอร์เน็ต	- ไปความรู้ - โน้ตต่าง ๆ ที่จับต้องได้ - วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ - เว็บไซต์ต่าง ๆ	- เอกสาร ประกอบการสอน - วิทยากร - วีดีโอ (VDO) ภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ - สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ - หน่วยงานที่สอดคล้องกับวิชา	รายวิชายังขาดไปความรู้ หรือเอกสารหนังสือเรียน 2.1 ความต้องการสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ 1. นักศึกษามีความต้องการให้มีหนังสือ หรือเอกสาร ประกอบการสอนของ วิชาเป็นหลัก โดยมี เนื้อหาที่มีทันสมัย สอดคล้องและมีความ เหมาะสมกับรายวิชา 2. นักศึกษาต้องการให้มี โน้ตต่าง ๆ หรือสื่อบาง ชนิดที่ผู้เรียนสามารถจับ ต้องหรือสัมผัสได้จริง เช่น

ตาราง 8 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถาม	นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว (n=30)				สรุป
	กลุ่มที่ 1 (n=6)	กลุ่มที่ 2 (n=6)	กลุ่มที่ 3 (n=6)	กลุ่มที่ 4 (n=6)	
- หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา					ในเดลดำลองต่าง ๆ ใน การสอนเกี่ยวกับเรื่อง เพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น รวมถึงต้องการ ให้มีภาพเคลื่อนไหว หรือภาพวิดีโอ (VDO) ต่าง ๆ ในการสอน และ ในบางเนื้อหาอยากให้มีวิทยากรที่มีความรู้ เฉพาะให้ได้ความรู้
5. การวัดและประเมินผล	- ไม่มีการชี้แจงเรื่อง เกณฑ์ของชิ้นงาน	- ไม่มีเกณฑ์ในการวัดที่ชัดเจน	- ไม่มีความชัดเจนในเรื่องของการให้คะแนน	- ความเหมาะสมของ ชิ้นงาน	- ไม่ได้แจ้งเกณฑ์ที่ชัดเจน
5.1 นักศึกษาคิดว่าจากการวัดและ				- ความไม่ชัดเจนไม่ยุติธรรม	อุปสรรคของการวัดและประเมินผล

ตาราง 8 (ต่อ)

ประเด็นข้อคำถาม	นักศึกษารายวิชาจิตวิทยาและครอบครัว (n=30)				สรุป
	กลุ่มที่ 1 (n=6)	กลุ่มที่ 2 (n=6)	กลุ่มที่ 3 (n=6)	กลุ่มที่ 4 (n=6)	
ประเมินผลในรายวิชา จิตและครอบครัวที่ ผ่านว่ามีปัญหา หรือ อุปสรรคอย่างไร	- ไม่มีความ ชัดเจนในเรื่อง ของกรเก็บ คะแนน และ ประเมิน	- ไม่มีความยืดหยุ่น กับผู้เรียนในสภาพ ที่ไม่เอื้ออำนวย	- ไม่ชัดเจนว่า ประเมินอะไรบ้าง	- ไม่แจ้งรายละเอียดใน การเก็บคะแนนให้ ผู้เรียนทราบ	1. ขาดการชี้แจงเกี่ยวกับ รายละเอียด เกณฑ์ในการวัดและ ประเมินผลที่ชัดเจน โดยจะต้องมี การระบุการให้คะแนนขึ้นมาให้ ชัดเจน เช่น และมีกรวัดที่ตรงกับ จุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่ได้ กำหนดไว้ ได้บ้าง เพื่อความ ยุติธรรม ความชัดเจนกับผู้เรียน ตรวจสอบได้ และควรมีความยืดหยุ่น ตามสภาพบริบทของผู้เรียนด้วย - มีกรทดสอบก่อน และหลังเรียน

ประเด็นข้อคำถาม	นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว (n=30)				สรุป
	กลุ่มที่ 1 (n=6)	กลุ่มที่ 2 (n=6)	กลุ่มที่ 3 (n=6)	กลุ่มที่ 4 (n=6)	
5.2 นักศึกษาต้องการให้รายวิชาชีวิตและครอบครัวมีกิจกรรมอะไรบ้าง และประเมินผลที่มีรูปแบบ หรือวิธีการใดบ้าง	- ระบุให้ชัดเจน ระหว่างภาค ปลาย ภาค ก็คะแนน วัด และประเมิน จะไรบ้าง - ชี้แจงรายละเอียดของคะแนนทุกครั้ง	- ให้ระบุเกณฑ์ชัดเจน เช่น คะแนนระหว่าง ภาค ขึ้นงานกลุ่ม เดียว และสอบปลายภาคก็ ก่อนและหลังเรียน จะ ได้ทราบถึงผล การที่ได้ทราบถึงผล การเรียน	- ให้มีการออกข้อสอบ แบบหลากหลาย ก่อนเรียน และหลัง เรียนทุกครั้ง ที่สอบ - ควรให้มีการประเมิน จะ ได้ทราบถึงผล การที่ได้ทราบถึงผล การเรียน	- ข้อสอบที่เป็น การเขียน เสนอแนะ - มีทดสอบก่อนและ หลังเรียนทุกครั้ง และ แจกคะแนนให้ทราบ	5.2 ความต้องการด้าน การวัด และประเมินผล 1. ต้องการให้มีการแจ้ง เกณฑ์ที่ชัดเจน ว่ามี เกณฑ์อย่างไร เช่น สัดส่วนของคะแนน ระหว่างภาค ปลายภาค เช่น วัดอะไรบ้าง และมี สัดส่วนกี่คะแนน และ ประเมินด้วยวิธีการ

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาแบบบูรณาการโดยอิงบริบทเชิง วัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในแต่ละประเด็นสามารถสรุปในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1) จุดประสงค์รายวิชา พบว่า ผู้เรียนยังขาดความชัดเจนเกี่ยวกับจุดประสงค์ ของรายวิชาที่ต้องการจะพัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถที่จะนำความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนทักษะไปประยุกต์ปรับใช้ได้ถูกต้อง ดังนั้นผู้เรียนมีความต้องการที่จะได้รับการ พัฒนาทางด้านความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ ทักษะในการนำไปปรับใช้ ให้มีความถูกต้องในเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และครอบครัวตนเอง เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ ตลอดจนสามารถป้องกันการ เกิดปัญหา และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เมื่อเจอกับปัญหานั้น ๆ ตลอดจนนำความรู้ไปใช้สอนเมื่อ ออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในพื้นที่ และในขณะเดียวกันผู้เรียนไม่กล้าที่แสดงความคิดเห็น ทำให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์กับผู้เรียนได้

2) เนื้อหา สาระรายวิชา พบว่า ในบางเนื้อหาที่ใช้สอนยังไม่ตรงกับปัญหาของ ผู้เรียนที่เป็นอยู่ รวมทั้งผู้สอนยังขาดการอธิบายบางเนื้อหาที่ยังไม่มีความละเอียดมากพอ ส่งผลทำ ให้ผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ ได้ชัดเจน อีกทั้งผู้สอนจะต้องมีการเตรียมเนื้อหาที่ จะใช้สอนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้เรียน ตลอดจนผู้เรียนมีความต้องการความรู้ใน เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว และชุมชน ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว หรือที่ เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในพื้นที่ ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริง เช่น การ เรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในวัยรุ่น การวางแผนชีวิตครอบครัว วิธีการคุมกำเนิดที่ถูกต้อง ปัญหา สุขภาพของบุคคลในครอบครัว ชุมชน ตลอดจนการป้องกันการเกิดโรคในปัจจุบัน เป็นต้น เพื่อ นำไปปรับใช้กับตนเอง ครอบครัว และสามารถนำไปใช้สอนต่อไปเมื่อออกไปฝึกประสบการณ์ สำหรับปัญหาหรืออุปสรรคของผู้เรียนที่ผ่านมา พบว่า เนื้อหาในบางประเด็นผู้สอนยังไม่สามารถ อธิบายรายละเอียดให้มีความชัดเจน หรือมีความเข้าใจเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้สอนไม่มี ความถนัดในเนื้อหานั้น เช่น เรื่องเพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น

3) กิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการจัดการเรียนรู้รายวิชา พบว่า การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนขาดความหลากหลาย ไม่สามารถกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ รวมทั้งยังขาด การอธิบายเพิ่มเติมจากการให้นักศึกษาไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งสภาพการเรียนการสอนที่ ผ่านมามีจำนวนผู้เรียนมากเกินไปส่งผลทำให้การทำกิจกรรมมีความวุ่นวายไม่เอื้อต่อบรรยากาศ ในการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้เรียนมีความต้องการให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติมากกว่า

การสอนแบบบรรยาย โดยมีทั้งการทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในและนอกนอกรเรียน เพื่อเป็นการเปิดโอกาสการไปเรียนรู้นอกสถานที่ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา โดยให้ผู้เรียนได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การแสดงบทบาทสมมติ การจัดนิทรรศการ หรือการจัดบอร์ดในวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน การใช้เล่นเกมต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้ได้ดี โดยในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นจะต้องคำนึงถึงบริบทความเหมาะสมของผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมาผู้เรียนยังขาดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน

4) สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ พบว่า สื่อยังขาดความหลากหลาย และสื่อที่ใช้ไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา อีกทั้งในบางเนื้อหาที่สอนไม่มีการใช้สื่อที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ในรายวิชายังขาด หนังสือเรียนที่ใช้ประกอบในการเรียนรู้เป็นหลัก ดังนั้น ผู้เรียนมีความต้องการหนังสือเรียน หรือใบความรู้ที่ใช้ในการเรียนการสอน โดยมีเนื้อหาที่มีความทันสมัย สอดคล้องและมีความเหมาะสมกับเนื้อหา อีกทั้งในสื่อบางชนิดควรให้ผู้เรียนสามารถที่จะจับต้อง หรือสัมผัสได้จริง เพื่อเกิดการเรียนรู้ที่ดีสำหรับผู้เรียน เช่น โมเดลจำลองต่างๆ ในการสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น ตลอดจนการภาพเคลื่อนไหว ภาพวิดีโอต่าง ๆ ควรเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียน อีกทั้งในบางเนื้อหาที่ผู้สอนไม่สามารถอธิบายเนื้อหานั้นให้มีความชัดเจนหรือครบถ้วน ควรมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง หน่วยงานจากแหล่งชุมชน หรืออินเทอร์เน็ตมาเป็นส่วนอธิบายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ครบถ้วนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5) การวัดและประเมินผล พบว่า ในรายวิชาขาดการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน โดยที่ผ่านมาไม่มีการระบุการของคะแนน ชิ้นงานที่ชัดเจน ส่งผลทำให้มีการวัดประเมินผลที่ไม่ตรงกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้เรียนต้องการให้ผู้สอนมีการแจ้งเกณฑ์ที่ชัดเจน เช่น ระหว่างภาค ปลายภาค มีสัดส่วนคะแนนอย่างไร เช่น ระหว่างภาค วัดและประเมินอะไร และมีคะแนนอย่างไร และปลายภาค ทดสอบด้วยข้อสอบแบบใด เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อความยุติธรรมชัดเจน และยุติธรรมกับผู้เรียน ที่สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนควรมีความยืดหยุ่นตามสภาพบริบทของผู้เรียนด้วย

ตอนที่ 1.2.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแนวทางการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังรายละเอียดในตาราง 9

ตาราง 9 แนวทางการพัฒนารายวิชา จากการศึกษาผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำแนกตามกลุ่มต่าง ๆ

หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (n=15)				สรุป
	กลุ่มผู้นำศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือ ท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มบุคลากรทาง การแพทย์ สาธารณสุข (n=3)	
1. จุดประสงค์การ เรียนรู้	- เน้นความ ครอบคลุม เข้าใจที่ถูกต้อง	- ให้ผู้เรียนมีความรู้ และความเข้าใจ	- เน้น KAP รู้ เข้าใจ มี เจตคติที่ดีของรายวิชา	- ให้ผู้เรียนมีความรู้ เข้าใจ และมีเจตคติที่ ถูกต้อง	1.1 สิ่งที่ต้องการเน้น 1. ควรเน้นให้ ผู้เรียนให้เกิด ความรู้ ความ เข้าใจ มีเจตคติที่ดี
1.1 การกำหนด จุดประสงค์การ เรียนรู้ควรเน้นให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่าง	- เน้นการนำไปใช้จริง	- ให้ผู้เรียนสามารถ นำไปใช้ได้จริงไม่การ ดำเนินชีวิตในท้องถิ่น	- เน้นนำไปปฏิบัติได้ โดยเกิดทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน	- ให้ผู้เรียนตระหนักถึง ความสำคัญของการ เรียนรู้	1.1 สิ่งที่ต้องการเน้น 1. ควรเน้นให้ ผู้เรียนให้เกิด ความรู้ ความ เข้าใจ มีเจตคติที่ดี
ในด้านการเรียนรู้อย่าง	- เน้นให้เกิดการคิด	- เน้นให้ผู้เรียนมี เรื่องคุณธรรม จริยธรรม	- นำไปใช้ และเผยแพร่ กับบุคคลอื่นได้	- ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึก	2. เน้นไม่ให้เกิด กระบวนการเรียนรู้ที่ต่างกัน
ในด้านเนื้อหา	- เข้าใจในวิถีชีวิตของ ตนเองที่มีความ แตกต่างกัน	- การคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหาได้	- สอดคล้องกับ มคอ. ที่จะนำไปใช้ได้จริงไม่	- ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึก	2. เน้นไม่ให้เกิด กระบวนการเรียนรู้ที่ แตกต่าง ๆ ที่ถูกต้อง เช่น การคิดวิเคราะห์
					ใช้ และแก้ปัญหาเป็น คิดสร้างสรรค์
					มหาวิทยาลัย

ตาราง 9 (ต่อ)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ					สรุป	
หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้นำศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือ ท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มนักวิชาการ วัฒนธรรม (n=3)	กลุ่มบุคลากรทาง การแพทย์ สาธารณสุข (n=3)	
			- การทำงานร่วมกัน ได้		การแก้ปัญหา ป้องกันการ เกิดปัญหาเรียนรู้ร่วมกัน ด้วย	
					ความสามัคคี	
					3. ให้ความสอดคล้องกับ หลักอุตรศษวิฑาหรือ มหาวิชยาลัย ที่สามารถ นำไปปรับใช้กับตนเอง	
1.2 แนวทางใน การกำหนด จุดประสงค์การ เรียนรู้ควรคำนึง อะไรเป็นสำคัญ	- ตัวผู้เรียน - จุดที่ต้องการ พัฒนาให้กับผู้เรียน	- พัฒนาให้ผู้เรียนเป็น อย่งไร - การนำไปใช้ในการ ดำเนินชีวิต	- สิ่งที่ต้องการให้ เกิดขึ้นกับผู้เรียน - สิ่งที่มีความ จำเป็นให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนา	- สิ่งที่เกิดขึ้นในตัว ผู้เรียน - การนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	- สิ่งที่ผู้เรียนจะได้จาก การเรียนรู้ - ความสำคัญที่จะเกิด ขึ้นกับผู้เรียน	ครอบคลุมในบริบทซึ่ง วัฒนธรรมโดยจะต้องสอดคล้อง

ตาราง 9 (ต่อ)

หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ					สรุป
	กลุ่มผู้นำศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือ ท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มนักวิชาการ วัฒนธรรม (n=3)	กลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ สาธารณสุข (n=3)	
การกักตุนเชื้อหา สาระที่เกี่ยวข้องหรือ มีความสอดคล้องกับ รายวิชา ผู้เรียนควร ได้รับรู้เกี่ยวกับ เนื้อหาเรื่องอะไรบ้าง	<ul style="list-style-type: none"> แต่งงาน - การป้องกันกาเกิดโรคในชุมชน - ความสะอาดในครอบครัว ชุมชน - ความรู้เรื่องตั้งครรภ์ที่เหมาะสม - ความปลอดภัยในการเกิด - การป้องกันโรคในชุมชน - ความสะอาดในครอบครัว ชุมชน - ความรู้เรื่องตั้งครรภ์ที่เหมาะสม - ความปลอดภัยในการเกิด 	<ul style="list-style-type: none"> ชุมชน - อนามัยความสะอาดในครอบครัว หรือในชุมชน - การป้องกันหรือเว้นช่วงการมีบุตรที่เหมาะสม - สิ่งเสพติดให้โทษ 	<ul style="list-style-type: none"> ของชีวิตที่เหมาะสมต่อการทำงาน - การป้องกันสารตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร - การเจริญเติบโตที่เหมาะสม - สิ่งเสพติดให้โทษ 	<ul style="list-style-type: none"> วัฒนธรรมของชุมชนในท้องถิ่น - สิ่งเสพติดให้โทษ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสะอาดส่วนบุคคลและชุมชน - วิธีชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบัน - ปัญหาของสุขภาพที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน - การเว้นช่วงการมีบุตรที่เหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> ความปลอดภัยกับประเพณีวัฒนธรรม วิธีชีวิตความเป็นอยู่ของ ผู้เรียนที่อาศัยร่วมกันในสังคม พหุวัฒนธรรม 2. เป็นเนื้อหาที่กำลังเกิดขึ้นจริง ในทันที เช่น - อนามัย ครอบครัวชุมชน - การคุมกำเนิด หรือการเว้นช่วง

ตาราง 9 (ต่อ)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ						
หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้นำศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือ ท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มนักวิชาการ วัฒนธรรม (n=3)	กลุ่มบุคลากรทาง การแพทย์ สาธารณสุข (n=3)	สรุป
		วัฒนธรรม	วัฒนธรรม			ระยะของการมีบุตร ที่เหมาะสม
		วัยรุ่นในบริบทเชิง				- การเตรียมความพร้อมของสามี
		วัฒนธรรม				บุตรหรือครอบครัว
		- ความเป็นอย่างของ				- การวางแผนชีวิต
		ครอบครัวในสังคมพหุ				ครอบครัว
		วัฒนธรรม				- เพศศึกษาสำหรับ
		- การป้องกัน				วัยรุ่น
		ตั้งครรภ์ที่ถี่เกินไป หรือ				- สุขภาพของแม่
		เว้นช่วงการมีบุตรที่				และเด็ก
		เหมาะสม				- การเจริญเติบโต

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ						
หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้นำศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือ ท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มนักวิชาการ วัฒนธรรม (n=3)	กลุ่มบุคลากรทาง การแพทย์ สาธารณสุข (n=3)	สรุป
3. การจัด การ เรียนรู้/กิจกรรม การเรียน การสอน	- กิจกรรมกลุ่ม ที่เน้น การให้ความ ร่วมมือ - แสดงความ คิดเห็น แลกเปลี่ยน เรียนรู้	- เน้นกิจกรรม ที่เป็น กลุ่มเพื่อ เชื่อม ความสัมพันธ์ ที่ติดต่อกัน ระหว่างผู้เรียน ที่	- กิจกรรม ใหม่ ๆ โดย นำตัวอย่าง รายการ ใน นิทรรศการ ที่มี ประเด็น ให้ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ อีก	- การ ร่วม การ จัด - คำถาม โดย มีรางวัล เป็น แรงจูงใจ - กิจกรรม กลุ่ม จัด	- เน้น การ ทอน ที่ น้อม คำถาม โดย มีรางวัล เป็น แรงจูงใจ - กิจกรรม กลุ่ม จัด	แต่ละ วัย - การ เกิด โรค และ การ ป้องกัน โรค ส่วน บุคคล ชุมชน - ยา เสพ ติด - กฎ หมาย ต่าง ๆ ที่ เกี่ยว ข้อง กับ ชีวิต และ ครอบครัว ใน ปัจจุบัน 3.1 แนวทาง การจัด กิจกรรม การ เรียนรู้

ตาราง 9 (ต่อ)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ						
หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้นำศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือ ท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มนักวิชาการ วัฒนธรรม (n=3)	กลุ่มบุคลากรทาง การแพทย์ สาธารณสุข (n=3)	สรุป
3.1 แนวทางการ จัดการเรียนรู้/ กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ควรมี ลักษณะกิจกรรม อย่างไรที่สามารถ ช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้ การเรียนรู้ได้ โดยเร็ว และมี ความกระตือรือร้น อยู่ตลอดเวลา	<ul style="list-style-type: none"> ร่วมกันเสนอแนะ เป็นกิจกรรมที่ เหมาะสมกับผู้เรียนที่ เป็นมุสลิม เคารพซึ่งกันและกัน เน้นคุณธรรมและ จริยธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ประเพณี วัฒนธรรมที่ แตกต่างกัน พยายามบ้นคำถาม ขณะทำการสอน ให้ผู้เรียนเสนอแนะ ความคิดเห็น เช่น กิจกรรมถอดบทเรียน ในแต่ละหัวข้อที่เรียน เสนอรูปแบบใช้เกม มีความสนุกสนาน 	<ul style="list-style-type: none"> สร้างประเด็นขึ้นมา และให้แลกเปลี่ยน ทัศนคติความคิดเห็น การแสดงละคร บทบาทสมมติ การจัดบอร์ด หรือจัด นิทรรศการเพื่อเพิ่ม ความรู้ การศึกษาค้นคว้า 	<ul style="list-style-type: none"> เคียง และการถามตอบ ทุกคนมีส่วนร่วมกับ กิจกรรม สอดแทรกการทำงาน ร่วมกันที่มีวินัย มารยาท คุณธรรมและ จริยธรรมระหว่าง ผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> นิทรรศการในวันสำคัญ ที่เกี่ยวข้องการเนื้อหา รายวิชา สอนโดยใช้รูปแบบ เกมที่สนุก ๆ ที่ทุกคนมี ส่วนร่วม จริยธรรมระหว่าง ผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> เน้นการ ปฏิบัติโดยทำ กิจกรรมกลุ่ม ร่วมกันของ ผู้เรียน เช่น การ ใ้วาทที่ เกมการ ตอบคำถาม การอภิเษียง การแสดงบทบาท สมมุติ การ จัดกิจกรรม ควรมีทั้ง ทฤษฎีและ ปฏิบัติร่วมกัน

ตาราง 9 (ต่อ)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ						
หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้นำศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มนักวิชาการ วัฒนธรรม (n=3)	กลุ่มบุคลากรทาง การแพทย์สาธารณสุข (n=3)	สรุป
	เรียนรู้อย่างมี ความสุข	นอกสถานที่	เน้นการปฏิบัติ มากกว่าบรรยาย	3. เรียนรู้จากสถานที่ และประสบการณ์จริง ทั้งในและนอก ห้องเรียนปฏิบัติร่วมกัน	3. เรียนรู้จากสถานที่ และประสบการณ์จริง ทั้งในและนอก ห้องเรียน	3. เรียนรู้จากสถานที่ และประสบการณ์จริง ทั้งในและนอก ห้องเรียน
			- รูปแบบเกมต่าง ๆ			4. ควรเป็นกิจกรรมการ เรียนรู้ที่

ตาราง 9 (ต่อ)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ						
หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้นำศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือ ท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มนักวิชาการ วัฒนธรรม (n=3)	กลุ่มบุคลากรทาง การแพทย์ สาธารณสุข (n=3)	สรุป
4. สื่อ แหล่งการ เรียนรู้	- เหมาะสมกับผู้ใช้เรียนที่ ไม่ชัดกับหลักศาสนา	- เป็นของจริงที่สัมผัส ได้ ที่มีอยู่ในแหล่ง ชุมชน	- หนังสือ เอกสาร ตำรา ที่ทันสมัย	- สื่อทางอินเตอร์เน็ต ที่ มีความเหมาะสม ทันสมัย	- ต้องสอดคล้องกับ เนื้อหา และเหมาะสม กับผู้ใช้เรียน	กระตุ้น และ ทำให้ผู้ใช้เรียน ตื่นตัว
4.1 สื่อ แหล่งการ เรียนรู้ที่เหมาะสม กับผู้ใช้เรียน และ เกี่ยวข้องกับเนื้อหา	- ควรเป็นวีดิโอ (VDO) ภาพการ์ตูน หรือภาพ สื่อมัลติมีเดีย	- สื่อทางอินเตอร์เน็ต (Internet) ที่เหมาะสม จากหน่วยงานต่าง ๆ	- หนังสือ เอกสาร แผ่นพับต่าง ๆ	- สื่อที่เป็นภาพการ์ตูน ภาพเคลื่อนไหว	- ทันสมัย ดึงดูดใจ ผู้เรียน	ตลอดเวลา 5. กิจกรรมที่ จัดควร คำนึงถึงความ เหมาะสมของผู้เรียน

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ						
หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้นำศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือ ท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มนักวิชาการ วัฒนธรรม (n=3)	กลุ่มบุคลากรทาง การแพทย์ สาธารณสุข (n=3)	สรุป
รายวิชาควรเป็นสื่อ ที่มีลักษณะอย่างไร	- หนังสือเรียน - สอดคล้องกับเนื้อหา เหมาะสมกับผู้เรียนที่ นับถือศาสนาอิสลาม		- เป็นของจริง สัมผัสได้ - สอดคล้องกับเนื้อหา ในรายวิชา - เหมาะสม ทันสมัย สอดคล้องกับเนื้อหา ไม่แตกต่าง ๆ	- สื่อที่ไม่ควรลดแหลม เกินไป ที่มีอยู่ตาม ชุมชน ท้องถิ่น	มีความรู้เฉพาะเรื่อง - เอกสารแนบกับต่าง ๆ	1. ควรมีสื่อที่ มีความ ทันสมัย เหมาะสมกับ เนื้อหาและ บริบทของ ผู้เรียน และ เหมาะสมกับ ผู้เรียนที่นับถือ ศาสนา อิสลาม โดย จะตั้งไม่ใช่ สื่อที่มีความ ต่อเนื่อง ต่อเนื่อง
4.2 สื่อ แหล่งการ เรียนรู้สามารถมา จากแหล่งใดบ้าง	- มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่น	- วิทยากรที่มีความรู้ เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง	- เว็บไซต์ต่าง ๆ วิดีโอ	- แหล่งการเรียนรู้ตาม หน่วยงานต่าง ๆ ที่ สอดคล้องกับเนื้อหา - วิทยากรที่มีความรู้ เฉพาะเรื่อง	- ข่าวสารจากทีวี อินเตอร์เน็ต หรือ ช่องทางโซเชียลต่าง ๆ	ต่อเนื่อง โดย จะตั้งไม่ใช่ สื่อที่มีความ ต่อเนื่อง ต่อเนื่อง

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ						
หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้นำศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มนักวิชาการ วัฒนธรรม (n=3)	กลุ่มบุคลากรทาง การแพทย์ สาธารณสุข (n=3)	สรุป
			ทางอินเทอร์เน็ต อยู่นาน หรือตามแหล่งโซเชียล ต่าง ๆ			เอกสาร หนังสือ อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ ต่าง ๆ วีดีโอ ภาพเคลื่อนไหวที่สื่อ ถึงความไม่เหมาะสม ควรเปลี่ยนแปลงเป็น ภาพล้อเลียนที่เป็น ภาพการ์ตูนแทน
			- มีอยู่ตามหน่วยงาน ในชุมชนท้องถิ่นที่ สอดคล้องกับเนื้อหา			4.2 แนวทางของสื่อ แดงลงการเรียนรู้ ผู้. ควรมีบุคคล หรือ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่มี ประสบการณ์ตรงในเรื่องนั้น ๆ

ตาราง 9 (ต่อ)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ						
หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้นำสังคม (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มนักวิชาการ วัฒนธรรม (n=3)	กลุ่มบุคลากรทาง การแพทย์ สาธารณสุข (n=3)	สรุป
						จากหน่วยงานใน ท้องถิ่น มาให้ข้อมูล เพิ่มเติมโดยเน้นให้มี การกาท่างาน ร่วมกันมีวินัย มารยาท คุณธรรม และจริยธรรม ของ ผู้เรียนเพื่อเป็นการ ปลูกฝังให้ผู้เรียน เคารพซึ่งกันและกัน ในตามจังหวัด ชายแดน

ตาราง 9 (ต่อ)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ						
หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้นำศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือ ท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มนักวิชาการ วัฒนธรรม (n=3)	กลุ่มบุคลากรทาง การแพทย์ สาธารณสุข (n=3)	สรุป
5. การวัดและ ประเมินผล	- มีเกณฑ์วัดที่ชัดเจน	- ระบุเกณฑ์ให้ชัดเจนในการประเมิน	- วัดให้ตรงกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น ความรู้ เข้าใจ	- มีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน	- วัดและประเมินด้วยลักษณะข้อสอบที่เน้น	5.1 แนวทางในการวัดและ ประเมินผลที่
5.1 แนวทางในการ วัดและประเมินผล ที่เหมาะสม หรือ สอดคล้องกับ	- สอดคล้องตรง กับเนื้อหา	- ควรมีคะแนนจิตพิสัย ด้วย รวมถึงคะแนน	ความสนใจ	- ประเมินด้วยข้อสอบที่ เป็นแบบเขียน เน้นการ วิเคราะห์ และแสดง	ให้ผู้เรียนเกิดการคิด วิเคราะห์ และแสดง	ความ เหมาะสม
สอดคล้องกับ เนื้อหารายวิชาควร เป็นอย่างไร	- เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม	- ควรมีคะแนนจิตพิสัย ด้วย รวมถึงคะแนนกวีมี คุณธรรมจริยธรรม	ทักษะการนำไปใช้	วิเคราะห์ แสดงความ คิดเห็น	ความ คิดเห็น	.ควรวัดให้ตรง ตาม จุดประสงค์ที่ กำหนดไว้ เช่น
		- ประเมินความรู้ก่อน และ หลังเรียน	- ควรมีการวัดทั้งก่อน เรียน ระหว่างเรียน	- การวัดประเมินควรให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การประเมินด้วย และ	- มีแบบประเมินที่ ชัดเจน	จุดประสงค์ที่ กำหนดไว้ เช่น
		หลังเรียน	หลังเรียนที่ต่อเนื่อง โดยมีทั้งข้อสอบ	การประเมินด้วย และ คำถึงการประเมินตาม สภาพจริง	- ประเมินตาม จุดประสงค์ของการ เรียนรู้ที่ระบุไว้	
		- มีความยืดหยุ่นกับผู้เรียน ในสภาพบริบทของพื้นที่	ตัวเลือก เขียนตอบ ถูกผิด จับคู่ ที่มีความ หลากหลาย	คำถึงการประเมินตาม สภาพจริง	- เกณฑ์ที่วัดไม่สูงเกินไป	
		เนื่องจากเป็นพื้นที่พิเศษ		- ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การประเมิน		

ตาราง 9 (ต่อ)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ						
หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้นำศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือ ท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มนักวิชาการ วัฒนธรรม (n=3) สาธารณสุข (n=3)	สรุป	
	<p>- ให้ความยุติธรรมในการวัด สำนักรถที่จะตรวจสอบได้</p>	<p>- มีแบบประเมินในการวัดที่ชัดเจนทุกด้านของการเรียนรู้ - มีเกณฑ์ในการวัดประเมินที่ชัดเจน และประเมินตามสภาพ</p>	<p>- มีการทดสอบก่อนและหลังเรียน - แจ้งให้ผู้เรียนทราบว่าจะประเมินอะไรบ้าง</p>	<p>- มีการทดสอบก่อนและหลังเรียน</p>	<p>1 ด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ โดยมี วิธี เกณฑ์ หรือเครื่องมือในการวัดที่สอดคล้องและชัดเจน</p> <p>2. ควรมีการแจ้งเกณฑ์ให้ผู้เรียนทราบก่อนการประเมิน เช่น วัดและประเมินผลอะไรบ้าง เช่น คะแนนระหว่างภาคก็คะแนนชิ้นงานที่ได้รับ</p>	<p>มอบหมาย ทดสอบ ระหว่างเรียน จัดทียี่ คะแนน คะแนนการ</p>

ตาราง 9 (ต่อ)

หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ				สรุป
	กลุ่มผู้นำ ศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มนักวิชาการ การแพทย์ สาธารณสุข (n=3)	
			- แจ้งให้ผู้เรียนทราบว่า จะประเมินอะไรบ้าง และใช้อะไรในการ ประเมินและจำนวนก็ ขึ้น รวมทั้งสัดส่วนของ คะแนนตลอด การศึกษา	ทดสอบปลายภาค เท่าไร	
					3. ควรมีการวัดและ ประเมินที่มีความ ยุติธรรม ชัดเจนกับ ผู้เรียน ทั้งนี้อาจให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการประเมิน และคำนึงถึงความ เหมาะสมตามสภาพจริง ของผู้เรียนในบริบทเชิง วัฒนธรรมด้วย

ตาราง 9 (ต่อ)

หัวข้อประเด็น	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ				สรุป
	กลุ่มผู้นำศาสนา (n=3)	กลุ่มผู้นำสังคม หรือท้องถิ่น (n=3)	กลุ่มครูผู้สอน (n=3)	กลุ่มบุคลากรทาง การแพทย์ สาธารณสุข (n=3)	
5.2 ควรมีการวัด และประเมินผล ด้วยวิธีการใดบ้าง	- ประเมินจาก ข้อสอบ - ประเมินด้วย การ สังเกต	- จากคะแนนข้อสอบ - ประเมินจาก ความ ร่วมมือโดยการ ใช้ แบบสังเกต - ประเมินจากการลง มือปฏิบัติในแต่ละ บทเรียน	- ประเมินจากการ ทดสอบด้วยภาคทฤษฎี จากการทำแบบทดสอบ และการทดสอบ ภาคปฏิบัติ ด้วยวิธีการ สังเกตจากการร่วมทำ กิจกรรมกลุ่ม การแสดง ความคิดเห็น ความ รับผิดชอบ - ประเมินทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม	- ประเมินจากคะแนน ข้อสอบ - ประเมินจากปฏิบัติ ของการทำงานทั้งราย กลุ่ม และรายบุคคล	5.2 แนวทาง กำหนดวิธีการวัด และประเมินผล - ควรมีการวัด และประเมินผลที่ มีความ หลากหลายทั้ง ภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติ ทั้งที่ เป็นรายบุคคล และรายกลุ่มที่ เกิดขึ้นจากการ เรียนการสอน

จากตาราง 9 พบว่า ในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น ผู้สอนควรคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะด้านต่าง ๆ แก่ผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้กับผู้เรียนเพื่อสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ปรับใช้ได้จริง ด้านเนื้อหาสาระจะต้องมีความสอดคล้องกับบริบท และที่กำลังเป็นปัญหาในพื้นที่ โดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรม Active Learning มีปฏิสัมพันธ์กัน มีความเหมาะสมตามหลักศาสนา เน้นการเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนาทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ด้านสื่อแหล่งการเรียนรู้ควรเป็นสื่อผสม มีความเหมาะสมตามหลักศาสนา ซึ่งมีบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือสอดคล้องในการเรียนรู้ของผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลได้เป็นอย่างดี และด้านการวัดและการประเมินผล คำนึงถึงจุดประสงค์ของการเรียนรู้ มีการวัดและประเมินที่สอดคล้องและชัดเจน ควรแจ้งเกณฑ์ให้ผู้เรียนทราบก่อนการประเมิน โดยมีวิธีการที่หลากหลาย เพื่อความยุติธรรมกับผู้เรียน และคำนึงถึงความเหมาะสมตามสภาพของผู้เรียนในบริบทเชิงวัฒนธรรม โดยสามารถจำแนกตามประเด็นย่อย ๆ ได้ดังนี้

1) จุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการศึกษา พบว่า แนวทางพัฒนาควรกำหนด

จุดประสงค์เน้นให้ผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดี ตลอดจนการมีทักษะต่างๆ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ คิดในทางสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา ป้องกันการเกิดปัญหา โดยเรียนรู้ร่วมกันด้วยความสามัคคี ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องของหลักสูตรรายวิชาที่ ต้องการจะพัฒนาผู้เรียนในแต่ละด้านที่สามารถนำไปปรับใช้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้จริงตามบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมสามจังหวัดภาคใต้

2) เนื้อหาสาระรายวิชา ผลการศึกษา พบว่า แนวทางพัฒนาควรมีการกำหนด

เนื้อหารายวิชาให้มีความสอดคล้องกับบริบทเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ ควรเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และครอบครัว ที่มีความ สอดคล้องกับประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียนที่อาศัยร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเนื้อหาที่กำลังเกิดขึ้นจริง หรือเป็นปัญหาในพื้นที่ เช่น เรื่องอนามัยครอบครัวชุมชน การคุมกำเนิดหรือการเว้นช่วงระยะของการมีบุตรที่เหมาะสม การเตรียมความพร้อมของการมีบุตรหรือครอบครัว การวางแผนชีวิตครอบครัว เพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น สุขภาพอนามัยแม่และเด็ก การเจริญเติบโตในแต่ละช่วงวัย การเกิดโรคและการป้องกันโรคส่วนบุคคล ชุมชน และยาเสพติด รวมไปถึงกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและครอบครัวในปัจจุบัน

3) การจัดกิจกรรม/กระบวนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ผลการศึกษา พบว่า แนวทางพัฒนาควรเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรม Active Learning มีปฏิสัมพันธ์กัน โดยเน้นการปฏิบัติ และทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองร่วมกันทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง รวมถึงควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่คอยกระตุ้น และทำให้ผู้เรียนตื่นตัวและมีส่วนร่วมอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ กิจกรรมที่จัดขึ้นควรคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน ในบริบทเชิงวัฒนธรรม และในทุกกิจกรรมการเรียนการสอนต้องเน้น และสอดแทรกการทำงานร่วมกันที่มีวินัย มารยาท คุณธรรมและจริยธรรม ของผู้เรียนเพื่อเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนเคารพซึ่งกันและกัน ในการอาศัยอยู่ร่วมกันของผู้เรียนที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

4) สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ผลการศึกษา พบว่า แนวทางพัฒนาควรใช้สื่อที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของผู้เรียน ควรคำนึงไม่ใช้สื่อไปในทางล่อแหลมจนเกินไป เช่น วิดีโอภาพเคลื่อนไหวที่สื่อถึงความไม่เหมาะสม ควรเปลี่ยนมาเป็นภาพล้อเลียนที่เป็นภาพการ์ตูนแทน ที่ไม่ขัดกับหลักทางศาสนาในบริบทเชิงวัฒนธรรม อีกทั้งบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เพื่อเป็นการทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้จากสถานที่ หรือผู้มีประสบการณ์โดยตรง

5) การวัดและประเมินผลผลการศึกษา พบว่า แนวทางพัฒนาควรวัดให้ตรงตามจุดประสงค์ มีวิธี เกณฑ์ หรือเครื่องมือในการวัดที่สอดคล้องและชัดเจน เพื่อสะดวกและรวดเร็วในการประเมินผล และควรมีการแจ้งเกณฑ์ให้ผู้เรียนทราบก่อนการประเมิน เช่น วัดและประเมินผลอะไรบ้างจากจุดประสงค์ที่ใดกำหนดไว้ เช่น คะแนนระหว่างภาคก็คะแนน ชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย ทดสอบระหว่างเรียน จิตพิสัยก็คะแนน คะแนนการทดสอบปลายภาคเท่าไร เพื่อความชัดเจนแก่ผู้เรียน ตลอดจนควรคำนึงถึงความเหมาะสมตามสภาพจริงของผู้เรียนในบริบทเชิงวัฒนธรรมของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากข้อมูลทั้ง 3 ส่วน ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนา รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยต้องจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงสภาพและบริบทที่มีความแตกต่างกัน คือ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม รวมทั้งทัศนคติ เนื่องด้วยบริบทในพื้นที่มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักศาสนาเป็นสำคัญ มีการจัดการเรียนรู้ที่ต่างกันเชิงบริบทวัฒนธรรม ควรยึดหลักให้มีความสอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่น โดยมีสภาพสังคม วิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีไปบูรณาการเชื่อมโยงปรับใช้ได้ถูกต้อง และ

สามารถป้องกันการเกิดปัญหาต่าง ๆ ได้โดยต้องคำนึงถึงความเข้าใจที่ดีระหว่างกันของผู้เรียน เพื่อการมีสุขภาพ ชีวิตครอบครัวที่สมบูรณ์ ทั้งนี้จะต้องศึกษาความต้องการที่มาจากผู้เรียนใน รายวิชาโดยจะต้องกำหนดองค์ประกอบการเรียนรู้ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนมี ความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ และเจตคติที่ดีด้านสุขภาพ ซึ่งควรสอดคล้องกับบริบทแบบพหุ วัฒนธรรมของพื้นที่ ในด้านวิธีการสอน ควรให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ที่เป็น การเรียนรู้เชิงรุก โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ในด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ควรเน้นสื่อผสม และบูรณาการทั้งในและนอกชั้นเรียนตามบริบทเชิงวัฒนธรรมในท้องถิ่น และด้านการวัด ประเมินผล ควรประเมินให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์และวิธีการสอน และแนวทางการพัฒนา รายวิชาควรมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่ง การเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ให้มีความสอดคล้องกับชุมชน โดยมีการบูรณาการความรู้ด้าน สุขภาพของชีวิตครอบครัวให้มีความเชื่อมโยงกันในบริบทเชิงพหุวัฒนธรรมของท้องถิ่นสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ สำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยในระยะที่ 2 ของการวิจัย โดยผู้วิจัย นำเสนอเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ตอนที่ 2.1 ผลการสร้างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ นักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ร่างโครงสร้างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิง บริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน โดยมีรายละเอียด ดัง ภาพประกอบ 13

ภาพประกอบ 12 ร่างโครงสร้างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

โดยในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1. จุดประสงค์รายวิชา เพื่อพัฒนาผู้เรียนทางด้านความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะที่ดีและถูกต้องทางด้านสุขภาพวิถีชีวิตและครอบครัว ที่สามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม ในบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. เนื้อหา สาระ เนื้อหาการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน 8 บท ทั้งหมดมี 13 แผนการเรียนรู้ และสามารถจัดรายละเอียดของเนื้อหาสาระได้ ดังตาราง 10

ตาราง 10 เนื้อหาการจัดการเรียนรู้รายวิชา ชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่	บทที่	แผนการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
ส่วนที่ 1 ชีวิตและครอบครัวศึกษา	บทที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว	แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับครอบครัว	3
		แผนการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การสร้างสัมพันธ์ครอบครัว	3
ส่วนที่ 2 การวางแผนชีวิตครอบครัว	บทที่ 2 การเลือกคู่ครองและการสร้างครอบครัว	แผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง วางแผนสัณนิทัศน์ชีวิตเป็นสุข	3
		แผนการเรียนรู้ที่ 4 การแต่งงาน: ปฐมบทของชีวิตคู่	3
ส่วนที่ 3 การสอนเพศศึกษา	บทที่ 3 เพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น	แผนการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การเว้นระยะการมีบุตร (การคุมกำเนิด)	3
		แผนการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง เมื่อฉันโตเป็นหนุ่มเป็นสาว	3
		แผนการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกัน	3
		แผนการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง หลักการและทักษะที่จำเป็นต่อการลดปัญหาทางเพศ	3
ส่วนที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว	บทที่ 4 สุขภาพครอบครัว	แผนการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง หลักการและแนวทางการสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว	3
		บทที่ 5 วัฒนธรรมทางอาหารกับการสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว	แผนการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง วัฒนธรรมทางอาหารกับการสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว
ส่วนที่ 5 การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพชีวิตและครอบครัว	บทที่ 6 อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพครอบครัว	แผนการเรียนรู้ที่ 11 อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพครอบครัว	3
		สุขภาพครอบครัว	สุขภาพครอบครัว

ตาราง 10 (ต่อ)

ส่วนที่	บทที่	แผนการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
	บทที่ 7 สิ่งเสพติดกับ	แผนการเรียนรู้ที่ 12	
	ปัญหาสุขภาพ	สิ่งเสพติดกับวัยรุ่นและผลกระทบต่อความ	3
	ครอบครัวและชุมชน	เข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน	
	บทที่ 7 สิ่งเสพติดกับ	แผนการเรียนรู้ที่ 12	
	ปัญหาสุขภาพ	สิ่งเสพติดกับวัยรุ่นและผลกระทบต่อความ	3
	ครอบครัวและชุมชน	เข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน	
	บทที่ 8 กฎหมายที่	แผนการเรียนรู้ที่ 13	
	เกี่ยวข้องกับการสร้าง	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริม	3
	เสริมสุขภาพครอบครัว	สุขภาพครอบครัว	
รวม 5 ส่วน	8 บท	13 แผนการเรียนรู้	38 ชั่วโมง

3. วิธีการจัดการเรียนรู้

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยระบุถึงข้อตกลงเบื้องต้นของการจัดการเรียนการสอน จุดประสงค์ของรายวิชา เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

3.2 ประเมินด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละแผนการเรียนรู้ตามโครงสร้างของรายวิชา ดังนี้

ตาราง 11 รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ บทที่	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	วัดและประเมินผล
ส่วนที่ 1 เรื่อง ชีวิตและครอบครัวศึกษา บทที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว (C)	1. บอกความหมาย ความสำคัญ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับชีวิตและครอบครัว (C) 2. อธิบายลักษณะ บทบาทและหน้าที่ ของครอบครัวได้ (C) 3. บอกความแตกต่างของครอบครัวในอดีตและปัจจุบันได้ (C) 4. บอกลักษณะ และองค์ประกอบของครอบครัวที่เป็นสุข 5. บอกลักษณะ และองค์ประกอบของครอบครัวที่เป็นสุข (C) 6. สำรวจ วิเคราะห์ตัวเองในการสร้างสัมพันธ์กับครอบครัว (A) 7. มีความสัมพันธ์ที่ดี และสามารถทำงานกลุ่มร่วมกันได้	1. ความหมาย และ ความสำคัญของครอบครัว 2. ลักษณะและโครงสร้างของ ครอบครัว 3. บทบาทและหน้าที่ของ ครอบครัว 4. ความแตกต่างของครอบครัว ตามบริบทเชิงวัฒนธรรม จาก อดีตถึงปัจจุบัน 5. ลักษณะและองค์ประกอบของครอบครัวเป็นสุข 6. สังเกต วิเคราะห์ตัวเองในการสร้างสัมพันธ์กับครอบครัว (A) 7. มีความสัมพันธ์ที่ดีและ สามารถทำงานกลุ่มร่วมกันได้	1. ฉายภาพครอบครัว 2. สุ่มถาม ให้ผู้เรียนบอก ความหมายครอบครัว 3. ให้ผู้เรียนดูวีดิโอ เรื่อง ความแตกต่างของ ครอบครัว 4. ความเป็นอยู่ของครอบครัว 5. เป็นใจอกสให้ผู้เรียน ชักถาม 6. ให้ผู้เรียนทำงานเดี่ยว และกิจกรรมกลุ่ม 7. ให้ผู้เรียนออกมา นำเสนองานหน้าชั้นเรียน	1. ใบความรู้เกี่ยวกับ ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับครอบครัว 2. รูปภาพครอบครัว วีดิโอ 3. แบบทดสอบหลัง เรียน 4. ประเมินจาก พฤติกรรมทำงานกลุ่ม	1. สังเกตจากกิจกรรม คำถามและแสดงความ คิดเห็น 2. ประเมินจากชิ้นงาน กลุ่ม และเดี่ยว 3. ประเมินจาก แบบทดสอบ 4. ประเมินจาก พฤติกรรมทำงานกลุ่ม

ตาราง 11 (ต่อ)

ส่วนที่บทที่	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	วัดและประเมินผล
	อย่างมีประสิทธิภาพ (S)	ครอบครัว	7. การแสดงบทบาทสมมติ		
		สัมพันธภาพในครอบครัว	8. เล่าประสบการณ์		
ส่วนที่ 2	1. บอกแนวทางในการเลือกคู่ครอง และการวางแผนครอบครัวที่ถูกต้อง (C)	1. หลักการและแนวทางการเลือกคู่ครอง	1. เปิดคลิปวิดีโอ เกี่ยวกับข้อดี และข้อเสียการมีแฟนในวัยเรียน	1. คลิปวิดีโอ	1. สังเกตจากอาการตอบคำถาม หรือแสดงความคิดเห็น
เรื่องที่ 2 การเลือกคู่ครองและการสร้างครอบครัว	2. วิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองและความพร้อมในการมีครอบครัว (A)	2. การเตรียมความพร้อมก่อนการแต่งงาน	2. ชักถามจากคลิป	3. ใบงานกิจกรรม	และถามตนในขณะเรียน
- แผนการเรียนรู้ที่ 3	3. บอกถึงคุณค่าเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีการแต่งงานตามหลักศาสนาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง (C)	3. การปรับตัวในชีวิตคู่	3. ผู้สอนอภิปรายเพิ่มเติมจากประเด็นด้วย	4. บัตรคำ	
เป็นสุข		4. วัฒนธรรม ประเพณีการแต่งงานตามชาวไทยพุทธ ไทยมุสลิม ไทยเชื้อสายจีน และคริสต์	4. วิเคราะห์ประเด็นการแต่งงานตามชาวไทยพุทธ ไทยมุสลิม ไทยเชื้อสายจีน และคริสต์	5. ข้อคำถามจาก App Kahoot	2. สังเกตจากความสนใจระดับวิดีโอ
- แผนการเรียนรู้ที่ 4	4. อธิบายและบอกถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงานได้ (C)	5. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงาน	5. ให้นักเรียนจับคู่แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	6. powerpoint	3. ประเมินจากใบงานเดี่ยว หรือประเมินจากกิจกรรมกลุ่ม
การแต่งงาน: ปฐม		6. ความหมายและ	6. ให้นักเรียนนำเสนอ	7. ตัวอย่างชุดการคุมกำเนิด	4. ประเมินจากกิจกรรม
		ความสำคัญของการคุมกำเนิด	7. ให้นักเรียนนำเสนอ	8. แบบทดสอบหลังเรียน	ตอบคำถามจาก App Kahoot

ตาราง 11 (ต่อ)

ส่วนที่พบที่	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	วัดและประเมินผล
บทของชีวิตคู่ - แผนการเรียนรู้ที่ 5	5. ศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยน ความคิดและการทำกิจกรรมร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ (S) 6. บอกถึงความหมาย ความสำคัญ และวิธีการคุมกำเนิดได้อย่าง ถูกต้อง (C) 7. ตระหนักและเห็นความสำคัญ ของการวางแผนครอบครัวเกี่ยวกับ การคุมกำเนิดหรือเว้นช่วง มีบุตรที่เหมาะสม (A) 8. ศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยน ความคิดและการทำกิจกรรมร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ (S)	และการคุมกำเนิดกับหลัก ศาสนาอิสลาม 7. วิธีการคุมกำเนิดแต่ละ ประเภท 8. วิธีการคุมกำเนิดแต่ละ ประเภท หรือการเว้นช่วงการมี บุตร 9. การเลือกใช้วิธีการคุมกำเนิด ที่เหมาะสม 10. ข้อควรตระหนักในการ คุมกำเนิด หรือเว้นช่วงการมี บุตร	6. ทำกิจกรรมกลุ่ม Mind mapping ร่วมกัน 7. ให้อุคสิทธิ์โอจากยู ทูบ ที่ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่ มีความรู้ ให้ความรู้ เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีการแต่งงานตาม หลักไทยพุทธ ไทยมุสลิม ไทยเชื้อสายจีน และคริสต์ 8. การสุ่มถามจากกรรду ศิลป์และแสดงความคิดเห็น 9. ทำกิจกรรมร่วมกันจาก ใบงาน 11. เล่นเกมตอบคำถาม จาก application kahoot 12. มอบหมายให้ทำศิลป์	4. ประเมินจากปฏิบัติ "การใช้ดูยง อนามัย" 5. ประเมินจาก แบบทดสอบหลังเรียน	

ตาราง 11 (ต่อ)

ส่วนที่บทที่	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	วัดและประเมินผล
			<p>วิธีใดเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งงานตามหลักไทยพุทธ ไทยมุสลิม ไทยเชื้อสายจีน และคริสต์</p> <p>13. นำเสนอผลงานแต่ละกลุ่ม และประเมินร่วมกัน</p> <p>14. ร่วมกันตอบคำถาม โดยผ่าน application kahoot</p> <p>15. ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรรณกำเนิด</p> <p>17. เปิดวิดีโอเกี่ยวกับ การคุมกำเนิดแต่ละประเภท อธิบาย ชักถาม รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม</p>		

ส่วนที่/บทที่	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	สื่อ	วัดและประเมินผล
		18. ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง		
		19. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม และนำเสนอหน้าชั้นเรียน		
		20. ทำแบบทดสอบหลังเรียน		
ส่วนที่ 3 เรื่อง การสอน เพศศึกษา บทที่ 3 เพศศึกษา สำหรับวัยรุ่น	1. บอกถึงการเปลี่ยนแปลงของตัวตนเองเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น (C) 2. อธิบายหรือบอกถึงรสนิยมทางเพศ และพฤติกรรมทางเพศที่มีความหลากหลาย (C)	1. พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่น 2. รสนิยมทางเพศและพฤติกรรมทางเพศ 3. แนวทางการปรับตัวทางเพศของวัยรุ่น	1. รูปภาพ 2. วีดีโอ 3. ใบความรู้ 4. ผลงาน Power point จากนักศึกษา 5. ใบงาน 6. วีดีโอ	1. สังเกตจากการตอบคำถาม ความสนใจขณะเรียน การวิธีโต้ตอบการแสดงความคิดเห็น 2. ประเมินจากใบงานกิจกรรม

ตาราง 11 (ต่อ)

ส่วนที่พบที่	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	วัดและประเมินผล
- แผนการเรียนรู้ที่ 6 เมื่ออินโดเป็นกลุ่ม เป็นสาว	3. บอกแนวทางการปรับตัวในกรณีดำเนินชีวิตได้ ที่เกิดขึ้นกับตัวเอง(A)	4. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	3. ผู้วิจัยเกี่ยวกับความเรียงแบบทางเพศ เพื่อเรียน	7. แบบทดสอบหลัง	3. ประเมินจากการทำกิจกรรมกลุ่ม
- แผนการเรียนรู้ที่ 7 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกัน	4. บอกถึงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	5. การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	ร่วมกับ วิเคราะห์ และเปิดโอกาสให้ผู้ซักถาม	เรียน	ร่วมกัน
- แผนการเรียนรู้ที่ 8 หลักการและทักษะที่จำเป็นต่อการลดปัญหาทางเพศ	5. วิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมและความเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น (A)	6. การตระหนักในคุณค่าของตนเองและการเคารพผู้อื่น	นำเสนองานหน้าชั้นด้วย Power point ตามหัวข้อที่ได้กำหนด และร่วมกันตอบคำถามจากแต่ละกลุ่ม	4. กิจกรรมกลุ่ม และ	4. 5. ประเมินจากแบบทดสอบหลังเรียน
	6. บอกวิธีแนวทางการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น (A)	7. ทักษะการต่อรองและการฝึกปฏิบัติ	5. การส่งงานผ่าน email		
	7. บอกความหมาย ความสำคัญ และคุณค่าของตัวเอง (C)	8. ทักษะการปฏิเสธและการฝึกปฏิบัติ	6. การสำรวจตัวเองว่ามีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอะไรบ้าง		
	8. มีทักษะการปฏิเสธที่เหมาะสมจากสถานการณ์ต่างๆ และวิธีการพูดโน้มน้าวผู้อื่นได้ (S)		7. การเล่าประสบการณ์ผู้สอนอภิปรายเพิ่มเติม		
			8. ผู้วิจัยเกี่ยวกับ		

ตาราง 11 (ต่อ)

ส่วนที่บทที่	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	วัดและประเมินผล
			มีทักษะในการปฏิบัติ		
			9. จับคู่ แสดงบทบาทสมมติ โดยจำลองเหตุการณ์ในการปฏิบัติ		
			10. ผู้สอนสรุป พร้อมเปิดคลิปวีดีโอ VDO เกี่ยวกับทักษะการโน้มน้าวใจ และมีดัชนีชี้วัดตาม		
			9. ทำแบบทดสอบสังเขป		
ส่วนที่ 4	1. บอกถึงแนวทางการดูแลสุขภาพของตนเองและบุคคลในครอบครัว ได้ (C)	1. บอกถึงแนวทางการดูแลสุขภาพ -แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพของตนเองและบุคคลในครอบครัว ได้ (C)	1. การซักถาม จากกรณีศึกษา รูปภาพ แสดงความคิดเห็น	1. รูปภาพ 2. Mind Mapping 3. บัตรคำ	1. สังเกตจากการตอบคำถาม ร่วมกัน 2. วิเคราะห์ และถกเถียง 3. แสดงความคิดเห็น 4. ประเมินจากกร
เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว	2. ตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลสุขภาพของตนเองและบุคคลในครอบครัว (A)	- การเสริมสร้างสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว แต่ละช่วงวัย (วัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน วัยสูงอายุ)	2. ทำกิจกรรมกลุ่ม Mind Mapping 3. ร่วมกันวิเคราะห์จาก	4. แบบประเมินสุขภาพ 5. คลิปวีดีโอ	2. ประเมินจากการ
บทที่ 4 สุขภาพครอบครัว					

ตาราง 11 (ต่อ)

ส่วนที่พบที่	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	วัดและประเมินผล
- แผนการเรียนรู้ที่ 9 หลักการและแนวทางการสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว	3. วิเคราะห์ความแตกต่างของการดูแลสุขภาพของบุคคลในแต่ละช่วงวัยได้ (S)	- ภาวะโภชนาการ - แนวคิดเรื่องอาหารกับการป้องกันโรค	ในงาน และทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน	6. ใบความรู้ อินเตอร์เน็ต	ทำกิจกรรมร่วมกัน
- แผนการเรียนรู้ที่ 10 วัฒนธรรมทางอาหาร	4. บอกถึงคุณค่าการเลือกบริโภคอาหารในการเสริมสร้างสุขภาพ และการป้องกันโรค (C)	- ความหลากหลายของวัฒนธรรมทางอาหารในบริบทของสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ - หลักการเลือกและจัดเตรียมบริโภคอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น	4. นำเสนองานหน้าชั้นเรียน 5. ทำการสำรวจประเมินตนเองด้วยแบบประเมินสุขภาพที่เตรียมให้ 6. สุ่มซักถามจากแบบประเมินสุขภาพ	7. power point 8. แบบประเมินเรียน 9. แบบทดสอบหลังเรียน	3. ประเมินจากแบบทดสอบหลังเรียน
- แผนการเรียนรู้ที่ 10 วัฒนธรรมทางอาหาร	5. อธิบาย ลักษณะความหลากหลายของอาหารในบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (A)	วัฒนธรรมทางอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น	7. ดูคลิปวิดีโอเกี่ยวกับ การเลือกบริโภคอาหาร และภาพต่างๆ ร่วมแสดงความคิดเห็น 8. ศึกษาต้นตำรับทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน	9. ผู้สอนสรุปเพิ่มเติมด้วย power point เชื่อมโยงอาหารกับวัฒนธรรมใน	

ตาราง 11 (ต่อ)

ส่วนที่บนที่	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	สื่อ	วัดและประเมินผล
ส่วนที่ 5 การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพชีวิตและครอบครัว	1. บอกถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพครอบครัว (C) 2. วิเคราะห์และสรุปความแตกต่างทางสังคมพหุวัฒนธรรมได้ (A)	1. ชีวิตครอบครัวและการเปลี่ยนแปลง 2. ผลกระทบของความเจริญทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคลและครอบครัว	สถานจังหวัด	1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น ดูวิดีโอ ตอบคำถาม และความสนใจ 2. ประเมินจากกรรพหุวัฒนธรรมกลุ่ม
			10. นำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย 11. ประเมินร่วมกันจากการทำงาน 12. สรุป และทำแบบทดสอบหลังเรียน	
ส่วนที่ 6 อธิพละของปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพครอบครัว			1. คลิปวิดีโอ 2. ใบความรู้ อินเตอร์เน็ต 3. กระดาษรูป 4. กระดาษสีรูปหัวใจ 5. ต้นไม้	1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น ดูวิดีโอ ตอบคำถาม และความสนใจ 2. ประเมินจากกรรพหุวัฒนธรรมกลุ่ม

จากหัวข้อที่กำหนดให้ลงใน

ตาราง 11 (ต่อ)

ส่วนที่บทที่	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	วัดและประเมินผล
- แผนการเรียนรู้ที่ 11 อิทธิพลของปัจจัย แวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อ สุขภาพครอบครัว	1. บอกลักษณะสิ่งเสพติดแต่ละประเภทได้ (C) 2. อธิบายถึงความรุนแรงและผลกระทบจากสิ่งเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน (C) 3. หลีกเลียงและมีแนวทางป้องกันตนเอง 4. บอกถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในครอบครัวและชุมชน	3. สังคมทวิวัฒนธรรมและผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคลและครอบครัว 4. การปรับตัวของครอบครัวต่อ การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อม 5. ลักษณะของสิ่งเสพติดแต่ละประเภท 6. ความรุนแรงของสิ่งเสพติดและผลกระทบของปัญหาการ และผลกระทบของปัญหาการ	กระดาษ โดยทำออกมาเป็น Mind Mapping และ นำเสนอหน้าชั้น 3. สรุปวิเคราะห์ร่วมกัน และตั้งประเด็นคำถาม 4. ดูคลิปวิดีโอเกี่ยวกับ 5. ความเป็นอยู่ในสังคมทวิวัฒนธรรมของสมาชิก 6. จังหวะชีวิตวัยเรียน	6. แบบทดสอบหลังเรียน 7. Mind Mapping 8. โปสเตอร์ 9. ข้อคำถามผ่าน application kahoot	3. ประเมินจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน เรียน
บทที่ 7 สิ่งเสพติดกับ ปัญหาสุขภาพ ครอบครัวและชุมชน	1. บอกถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในครอบครัวและชุมชน 2. อธิบายถึงความสำคัญและข้อดีของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและชุมชน	3. ลักษณะของสิ่งเสพติดแต่ละประเภท 4. ความรุนแรงของสิ่งเสพติดและผลกระทบของปัญหาการ และผลกระทบของปัญหาการ	3. สังคมทวิวัฒนธรรมและผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคลและครอบครัว 4. การปรับตัวของครอบครัวต่อ การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อม 5. ลักษณะของสิ่งเสพติดแต่ละประเภท 6. ความรุนแรงของสิ่งเสพติดและผลกระทบของปัญหาการ	6. แบบทดสอบหลังเรียน 7. Mind Mapping 8. โปสเตอร์ 9. ข้อคำถามผ่าน application kahoot	3. ประเมินจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน เรียน
- แผนการเรียนรู้ที่ 12 สิ่งเสพติดกับวัยรุ่น และผลกระทบต่อ ความเข้มแข็งของ ครอบครัวและชุมชน	1. บอกถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและชุมชน 2. อธิบายถึงความสำคัญและข้อดีของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและชุมชน	3. สังคมทวิวัฒนธรรมและผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคลและครอบครัว 4. การปรับตัวของครอบครัวต่อ การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อม 5. ลักษณะของสิ่งเสพติดแต่ละประเภท 6. ความรุนแรงของสิ่งเสพติดและผลกระทบของปัญหาการ	3. สังคมทวิวัฒนธรรมและผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคลและครอบครัว 4. การปรับตัวของครอบครัวต่อ การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อม 5. ลักษณะของสิ่งเสพติดแต่ละประเภท 6. ความรุนแรงของสิ่งเสพติดและผลกระทบของปัญหาการ	6. แบบทดสอบหลังเรียน 7. Mind Mapping 8. โปสเตอร์ 9. ข้อคำถามผ่าน application kahoot	3. ประเมินจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน เรียน

ตาราง 11 (ต่อ)

ส่วนที่บทที่	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	วัดและประเมินผล
บทที่ 8 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว	กฎหมายที่ 13 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว	7. แนวทางการป้องกัน และ แก้ไขปัญหาสิ่งเสพติด 8. พรบ. สิ่งเสพติดให้โทษ - พรบ. สาธารณสุข - พรบ. การจัดการสิ่งแวดล้อม - พรบ. อาหารและยา - พรบ. การควบคุมโรค - พรบ. ข้อมูลข่าวสาร - หลักการทางศาสนา	6. ทำแบบทดสอบสังเกตเขียน 7. ร่วมแสดงความคิดเห็น และแชร์ประสบการณ์ 8. ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน โดยเขียนสิ่งที่ตนเองรู้และเข้าใจ ตามหัวข้อลงในกระดาษที่เตรียมให้ 9. วิเคราะห์ประเด็นร่วมกันโดยการทำ Mind Mapping และนำเสนอหน้าชั้นเรียน 10. มอบหมายให้ทำใบเสนอรับประชามติสัมพันธภาพในมหาวิทยาลัย		

ตาราง 11 (ต่อ)

ส่วนที่บทที่	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	วัดและประเมินผล
			<ol style="list-style-type: none"> 11. ทำแบบทดสอบหลังเรียน 12. ดูคลิปวิดีโอ เกี่ยวกับ ความสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องข้องกับตนเองและครอบครัว 13. ให้ผู้เรียนซักถาม แสดงความคิดเห็น และอธิบายเพิ่มเติม 14. ศึกษาใบความรู้ และค้นคว้า จากอินเทอร์เน็ต ทำใบงานกิจกรรมร่วมกันโดยการตอบคำถามผ่าน application kahoot 15. สรุปเนื้อหาที่ได้เรียนกับแม่ 16. ทำแบบทดสอบหลังเรียนพร้อมทั้งเฉลย และอธิบายคำตอบ 		

4. **สื่อ แหล่งการเรียนรู้** สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นสื่อผสม แบ่งได้ 4 ประเภทคือ

4.1 สื่อบุคคล ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้เรียน

4.2 สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ ใบความรู้ ใบงานกิจกรรม แบบทดสอบ แบบประเมิน

4.3 สื่อออนไลน์ ได้แก่ คลิปวิดีโอ (Video clip) ยูทูบ (Youtube) อีเมล (E-Mail)

เกมส์จากคาร์ฮูท (Application kahoot)

4.4 สื่อวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ โปรเจกเตอร์ พาวเวอร์พอยท์ (Powerpoint)

5. การวัดและการประเมินผล

เกณฑ์สัดส่วนของคะแนนในการวัดและประเมินผลระหว่าง 70/30 ประกอบด้วย

1. คะแนนระหว่างภาค 70 คะแนน

ประเมินชิ้นงานเดี่ยว 20 คะแนน

ประเมินชิ้นงานกลุ่ม 20 คะแนน

แบบทดสอบความรู้หลังเรียน 20 คะแนน

ประเมินเจตคติ 10 คะแนน

2. คะแนนปลายภาค 30

แบบทดสอบความรู้ 30 คะแนน

รวมทั้งหมด 100 คะแนน

โดยมีการวัดและประเมินผล ดังนี้

ครั้งที่ 1 ก่อนเรียน โดยประเมินจากแบบทดสอบความรู้ เจตคติ และทักษะของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ครั้งที่ 2 ระหว่างเรียน โดยประเมินจากประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ (E1) และผลลัพธ์ (E2) จำแนกตามประสิทธิภาพ/ผล และจุดประสงค์การเรียนรู้

ครั้งที่ 3 หลังเรียน โดยประเมิน 2 ส่วน ดังนี้

1) แบบทดสอบความรู้ เจตคติ และทักษะของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2) แบบประเมินความพึงพอใจจากนักศึกษาภายหลังการใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผู้เชี่ยวชาญ

เป็นการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยในระยะที่ 3 ของการวิจัย โดยผู้วิจัยนำเสนอวิเคราะห์ข้อมูลของการประเมินร่างของโครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้ทำตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินความถูกต้อง เหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างโครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านจุดประสงค์รายวิชา เนื้อหา สาระรายวิชา การจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ แหล่งการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล

โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การผ่าน คือ (1)ค่ามัธยฐาน (Md) มีค่าไม่น้อยกว่า 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทน์ (IQR) ไม่เกิน 1.50 จากผลการตรวจสอบคุณภาพร่างของโครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 7 คน ดังตาราง 2

ตาราง 12 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมตามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผู้เชี่ยวชาญ (n=7)

	รายการประเมิน			ความถูกต้อง			ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	Md	IQR	ผล	Md	IQR	ผล	Md	IQR	ผล	Md	IQR	ผล
จุดประสงค์												
1. การกำหนดจุดประสงค์รายวิชาให้ผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะที่ถูกต้อง สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในบริบทเชิงวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน
2. จุดประสงค์รายวิชาให้ผู้เรียนมีทักษะด้านในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และสามารถนำไปแก้ปัญหาได้จริงในภาคดำเนินชีวิตจริงในบริบทเชิงวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน
3. จุดประสงค์ของรายวิชาีความสอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของหลักสูตรตามบริบทในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน
เนื้อหาสาระรายวิชา												
4. เนื้อหา สาระของรายวิชาีความเหมาะสมสอดคล้องกับรายวิชา และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนในบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน
5. เนื้อหา สาระรายวิชาีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่นโดยสามารถนำไปบูรณาการปรับใช้ได้จริงในภาคดำเนินชีวิตที่เชื่อมโยงกับบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน

ตาราง 12 (ต่อ)

	รายการประเมิน				ความถูกต้อง				ความเป็นไปได้			
	Md	IQR	ผล	ผล	Md	IQR	ผล	ผล	Md	IQR	ผล	ผล
6. เนื้อหาสาระของรายวิชาเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตสุขภาพ ครอบครัวที่สามารถนำไปใช้เพื่อป้องกันหรือลดปัญหาในปัจจุบันในบริบทของสถานจังหวัดชายแดนภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	5.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน
การจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้การสอน												
7. การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และมีการเรียนรู้ร่วมกันด้วยกระบวนการกลุ่มที่สอดคล้องกับเนื้อหาและมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในบริบทของสถานจังหวัดชายแดนภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน
8. การจัดการเรียนรู้รายวิชาเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความรู้ คิดแก้ปัญหา ทักษะและการนำไปใช้กับตัวเอง ครอบครัว และชุมชนได้ในบริบทของสถานจังหวัดชายแดนภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน
9. การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา และมีความน่าสนใจสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติตลอดเวลา	4.00	0.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน
สื่อ แหล่งการเรียนรู้												
10. สอดคล้องกับเนื้อหา มีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่อยู่นั้นพื้นฐานความแตกต่างของวัฒนธรรมในสถานจังหวัดภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน

ตาราง 12 (ต่อ)

	รายการประเมิน				ความถูกต้อง				ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้			
	Md	IQR	ผล	ผล	Md	IQR	ผล	ผล	Md	IQR	ผล	ผล	Md	IQR	ผล	ผล
11. มีความน่าเชื่อถือ น่าสนใจ สามารถกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และสะดวก รวดเร็วในการศึกษาค้นคว้าใบเรียนของผู้เรียนในสถาน จังหวัดภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	ผ่าน
12. มีทั้งสื่อที่เป็นบุคคล และแหล่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา จากชุมชนในท้องถิ่นใบเรียนผู้เรียนในสถานจังหวัดภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	ผ่าน
การวัดและการประเมินผล																
13. มีการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ เช่น วัดความรู้ เข้าใจ ความคิด ทักษะและการนำไปใช้ได้จริง เหมาะสมกับบริบทในสถานจังหวัดภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	ผ่าน
14. มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายทั้งที่เป็นทฤษฎี ปฏิบัติของ ทีมงาน ทั้งงานกลุ่มและเดี่ยว โดยมีความยืดหยุ่นตามสภาพของ ผู้เรียนในบริบทของสถานจังหวัดชายแดนภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	0.00	ผ่าน	ผ่าน
15. มีการวัดและประเมินผู้เรียนที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และมีความสม เหมาะกับผู้เรียนในบริบทของสถานจังหวัดชายแดนภาคใต้	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน	4.00	1.00	ผ่าน	ผ่าน

จากตาราง 12 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ร่างของโครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านจุดประสงค์รายวิชา เนื้อหา สาระรายวิชา การจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ แหล่งการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล มีค่ามัธยฐาน 4-5 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ 0-1 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด นั่นคือมีค่ามัธยฐาน 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 จึงถือว่าร่างของโครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ทุกด้าน

2. การตรวจคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใน 3 ชุดชุดที่ 1 เครื่องมือวัดในบทเรียน ชุดที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจ โดยเก็บจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน และทดลองใช้ 30 คน พิจารณาในด้านความเที่ยงตรง ความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น ปรากฏผลดังตาราง 13

ตาราง 13 การหาคุณภาพของเครื่องมือ (n=7)

แบบทดสอบ	ค่าดัชนีความ			
	สอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)	ค่าความยาก ง่าย (Difficulty)	ค่าอำนาจ จำแนก (Discrimination)	ค่าความ เชื่อมั่น (Reliability)
1. ในบทเรียน	0.85-1.00	0.44-0.78	0.22-0.78	0.72
2. วัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน (125 ข้อ)	0.85-1.00	0.22-0.78	0.22-0.89	0.95
3. แบบประเมิน ความพึงพอใจ	0.85-1.00	-	-	-

จากตาราง 13 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบในบทเรียน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ เจตคติ และทักษะ อยู่ระหว่าง 0.85-1.00 ค่าความยากง่าย (Difficulty)

อยู่ระหว่าง 0.44-0.78 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.22-0.78 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) อยู่ที่ 0.72 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ในขณะที่ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีจำนวน 125 ข้อ ที่ทดลองใช้กับนักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว จำนวน 30 คน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.85-1.00 ค่าความยากง่าย (Difficulty) อยู่ระหว่าง 0.22-0.78 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.22-0.89 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) อยู่ที่ 0.95 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ แสดงว่าแบบทดสอบรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีคุณภาพเหมาะสมที่นำไปใช้ในขั้นตอนต่อไป และแบบประเมินความพึงพอใจมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.85-1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

ตอนที่ 3 ผลของการใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในมิติของประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาชีวิตและครอบครัวเชิงบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยในระยะที่ 4 และ ระยะที่ 5 ของการวิจัย โดยผู้วิจัยนำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 3.1 ประสิทธิภาพ/ประสิทธิผลของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพ/ประสิทธิผลรายวิชาชีวิตและ ครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1.2 ผลวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ 3.2 ผลการทดสอบความพึงพอใจของนักศึกษาภายหลังการใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 ประสิทธิภาพ/ผลสัมฤทธิ์ของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ สำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพ/รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ
สำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตาราง 14-15

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ
นักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กลุ่มทดลองนำร่อง (n=40))

รายการ	ประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ (E1) และผลลัพธ์ (E2) จำแนกตาม ประสิทธิภาพ/ผล และจุดประสงค์การเรียนรู้						การแปลผล
	กลุ่มทดลองนำร่อง (n=40)						
	ความรู้		เจตคติ		ทักษะ		
	E1	E2	E1	E2	E1	E2	
บทที่ 1	82.33	82.00	81.75	80.50	84.00	81.00	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 1	82.72	-	-	-	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 2	81.71	82.00	81.75	80.50	84.00	81.00	ผ่านเกณฑ์
บทที่ 2	82.30	83.00	83.12	80.50	81.50	81.00	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 3	83.33	-	82.50	-	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 4	82.50	-	-	-	80.17	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 5	83.00	83.00	83.00	80.50	82.83	81.00	ผ่านเกณฑ์
บทที่ 3	81.81	83.50	81.05	82.50	83.75	83.00	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 6	83.75	-	82.67	-	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 7	84.00	-	83.33	-	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 8	84.00	83.50	-	-	83.75	83.00	ผ่านเกณฑ์
บทที่ 4	83.50	83.50	83.00	83.00	83.17	83.00	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 9	83.50	83.50	83.00	83.00	83.17	83.00	ผ่านเกณฑ์
บทที่ 5	83.00	82.00	82.67	82.50	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 10	83.00	82.00	82.67	82.50	-	-	ผ่านเกณฑ์
บทที่ 6	83.67	82.50	83.67	82.50	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 11	83.67	82.50	83.67	82.50	-	-	ผ่านเกณฑ์
บทที่ 7	83.50	82.00	82.33	82.00	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 12	83.50	82.00	82.33	82.00	-	-	ผ่านเกณฑ์

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการ	ประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ (E1) และผลลัพธ์ (E2) จำแนกตาม ประสิทธิภาพ/ผล และจุดประสงค์การเรียนรู้						การแปลผล
	กลุ่มทดลองนำร่อง (n=40)						
	ความรู้		เจตคติ		ทักษะ		
	E1	E2	E1	E2	E1	E2	
บทที่ 8	83.83	82.75	-	-	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 13	83.83	82.75	-	-	-	-	ผ่านเกณฑ์
สรุปโดยภาพรวม	82.93	82.62	82.66	81.92	82.61	82.00	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 14 ในกลุ่มทดลองนำร่อง พบว่า โดยภาพรวมประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ/
ประสิทธิภาพเชิงผลลัพธ์ ด้านความรู้ E1=82.93 /E2=82.62 ด้านเจตคติ E1=82.66/E2=81.92
และด้านทักษะ E1=82.61/E2=82.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ
นักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มทดลองในสภาพจริง (n=31)

รายการ	ประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ (E1) และผลลัพธ์ (E2) จำแนกตาม ประสิทธิภาพ/ผล และจุดประสงค์การเรียนรู้						การแปลผล
	กลุ่มทดลองในสภาพจริง (n=31)						
	ความรู้		เจตคติ		ทักษะ		
	E1	E2	E1	E2	E1	E2	
บทที่ 1	82.31	81.61	81.61	82.58	83.22	83.22	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 1	82.36	-	-	-	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 2	82.15	81.61	81.61	82.58	83.22	83.22	ผ่านเกณฑ์
บทที่ 2	82.70	83.22	83.19	81.29	83.33	81.93	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 3	83.44	-	83.01	-	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 4	82.74	-	-	-	83.44	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 5	81.93	83.22	83.87	81.29	83.22	81.93	ผ่านเกณฑ์
บทที่ 3	82.05	84.51	82.93	82.58	81.45	82.58	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 6	85.48	-	82.15	-	-	-	ผ่านเกณฑ์

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการ	ประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ (E1) และผลลัพธ์ (E2) จำแนกตาม ประสิทธิภาพ/ผล และจุดประสงค์การเรียนรู้						
	กลุ่มทดลองในสภาพจริง (n=31)						
	ความรู้		เจตคติ		ทักษะ		การแปลผล
E1	E2	E1	E2	E1	E2		
แผนการเรียนรู้ที่ 7	83.87	-	83.33	-	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 8	82.36	-	-	-	81.45	82.58	ผ่านเกณฑ์
บทที่ 4	83.65	83.87	83.65	82.58	83.22	84.51	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 9	83.65	83.87	83.65	82.58	83.22	84.51	ผ่านเกณฑ์
บทที่ 5	82.79	82.54	83.01	82.58	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 10	82.79	82.54	83.01	82.58	-	-	ผ่านเกณฑ์
บทที่ 6	83.44	82.25	82.36	82.58	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 11	83.44	82.25	82.36	82.58	-	-	ผ่านเกณฑ์
บทที่ 7	84.00	81.93	82.58	83.22	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 12	84.08	81.93	82.58	83.22	-	-	ผ่านเกณฑ์
บทที่ 8	83.22	83.22	-	-	-	-	ผ่านเกณฑ์
แผนการเรียนรู้ที่ 13	83.22	83.22	-	-	-	-	ผ่านเกณฑ์
สรุปโดยภาพรวม	82.83	83.02	82.85	82.48	89.06	83.06	ผ่านเกณฑ์

ในขณะที่กลุ่มทดลองในสภาพจริง พบว่า โดยภาพรวมประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ ประสิทธิภาพเชิงผลลัพธ์ ด้านความรู้ E1=82.83 /E2=83.02 ด้านเจตคติ E1=82.85/E2=82.48 และด้านทักษะE1=82.85/E2=83.06 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ 80/80

ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 จากผลการวิเคราะห์คะแนนระหว่างเรียน และหลังเรียนของนักศึกษาในแต่ละบท พบว่า รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ นักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประสิทธิภาพเชิงบวนการ/ ประสิทธิภาพเชิงผลลัพธ์ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ 80/80

3.1.2 ผลวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏดังตาราง 16-17

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วย paired sample t-test ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มทดลองทดลองนำร่อง (n=40)

ผลการเรียนรู้		กลุ่มทดลองนำร่อง (n=40)					
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{d}$	S_d	t	Sig.
ความรู้	ก่อนเรียน	28.28	6.16	13.25	3.79	22.16*	<.01
	หลังเรียน	41.53	5.67				
เจตคติ	ก่อนเรียน	16.90	4.38	5.95	2.04	18.47*	<.01
	หลังเรียน	22.85	4.10				
ทักษะ	ก่อนเรียน	15.35	2.82	8.08	1.91	26.69	<.01
	หลังเรียน	23.43	2.81				
ผลรวม	ก่อนเรียน	60.53	10.22	27.28	4.89	35.29*	<.01
ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	หลังเรียน	87.80	9.88				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า กลุ่มทดลองนำร่อง มีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ โดยรวมหลังการทดลองสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 60.53 และหลังการทดลองเท่ากับ 87.80 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมมาทดสอบความแตกต่างก่อนและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมหลังการทดลองสูงกว่าการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วย paired sample t-test ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มทดลองในสภาพจริง (n=31)

ผลการเรียนรู้		กลุ่มทดลองในสภาพจริง (n=31)					
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{d}$	S_d	t	Sig.
ความรู้	ก่อนเรียน	30.71	4.74	13.19	4.26	17.24*	<.01
	หลังเรียน	43.90	3.94				
เจคติ	ก่อนเรียน	15.61	3.41	7.74	2.76	15.64*	<.01
	หลังเรียน	23.61	2.68				
ทักษะ	ก่อนเรียน	15.84	2.67	16.81	3.55	15.87*	<.01
	หลังเรียน	24.32	2.06				
ผลรวมผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	ก่อนเรียน	61.73	8.22	37.42	6.46	28.41*	<.01
	หลังเรียน	90.73	6.81				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 กลุ่มทดลองในสภาพจริง มีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยรวมหลังการทดลองสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 61.73 และหลังการทดลองเท่ากับ 90.73 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมมาทดสอบความแตกต่างก่อนและหลังการทดลอง ก็พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมหลังการทดลองสูงกว่าการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 จากคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (ในสภาพจริง) เมื่อใช้แบบทดสอบรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 125 ข้อ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 61.73 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 90.73 สรุปได้ว่า หลังการทดลองใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ

สำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ที่ระดับนัยสำคัญ .05

3.2 ผลการทดสอบความพึงพอใจของนักศึกษาภายหลังการใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภายหลังการทดลองใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 15 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ ดังตาราง 18-19

ตาราง 18 ผลการทดสอบความพึงพอใจของนักศึกษาภายหลังการใช้รายวิชา ชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษา กับเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.50$) (กลุ่มทดลองนำร่อง $n=40$)

รายการประเมิน	(กลุ่มทดลองนำร่อง $n=40$)			
	$\bar{X}$	SD	t	$Sig.$
1. ด้านจุดประสงค์รายวิชา	4.18	0.32	13.33	<.01
2. ด้านเนื้อหา สาระ	4.40	0.34	16.78	<.01
3. ด้านการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน	4.13	0.32	12.58	<.01
4. ด้านสื่อ แหล่งการเรียนรู้	3.98	0.55	5.57	<.01
5. ด้านการวัดและการประเมินผล	4.08	0.47	7.87	<.01
ค่าเฉลี่ยของภาพรวม	4.16	0.30	13.59	<.01

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 ภายหลังการทดลองใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า กลุ่มทดลองนำร่องมีความพึงพอใจต่อรายวิชาตามเกณฑ์ที่กำหนด (ค่าเฉลี่ย 3.50) ด้านจุดประสงค์รายวิชา เท่ากับ 4.18 ($SD = 0.32$) ด้านเนื้อหา สาระ เท่ากับ 4.40 ($SD = 0.34$) ด้านการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการ

เรียนการสอน เท่ากับ 4.13 ($SD = 0.32$) ด้านสื่อ แหล่งการเรียนรู้ เท่ากับ 3.98 ($SD = 0.55$) และด้านการวัดและการประเมินผล เท่ากับ 4.08 ($SD = 0.47$) โดยรวม เท่ากับ 4.16 ($SD = 0.30$)

ตาราง 19 ผลการทดสอบความพึงพอใจของนักศึกษาภายหลังการใช้รายวิชา ชีวิตและครอบครัว แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษากับเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.50$) (กลุ่มทดลองในสภาพจริง $n=31$)

รายการประเมิน	(กลุ่มทดลองในสภาพจริง $n=31$)			
	$\bar{X}$	SD	t	$Sig.$
1. ด้านจุดประสงค์รายวิชา	4.56	0.41	14.48	<.01
2. ด้านเนื้อหาสาระ	4.53	0.42	13.62	<.01
3. ด้านการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน	4.57	0.39	15.40	<.01
4. ด้านสื่อ แหล่งการเรียนรู้	4.48	0.37	14.66	<.01
5. ด้านการวัดและการประเมินผล	4.17	0.38	17.61	<.01
ค่าเฉลี่ยของภาพรวม	4.57	0.30	17.97	<.01

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 กลุ่มทดลองในสภาพจริงมีความพึงพอใจต่อรายวิชา ด้านจุดประสงค์รายวิชา เท่ากับ 4.56 ($SD = 0.41$) ด้านเนื้อหา สาระ เท่ากับ 4.53 ($SD = 0.42$) ด้านการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน เท่ากับ 4.57 ($SD = 0.30$) ด้านสื่อ แหล่งการเรียนรู้ เท่ากับ 4.48 ($SD = 0.37$) และด้านการวัดและการประเมินผล เท่ากับ 4.17 ($SD = 0.38$) โดยรวม เท่ากับ

4.57 ($SD = 0.30$) และเมื่อดำเนินการทดสอบทางสถิติกับเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า สูงกว่าเกณฑ์ที่ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 คะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า หลังการทดลองใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กลุ่มทดลอง มีความพึงพอใจต่อรายวิชาตามเกณฑ์หรือสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 3.50) ทั้งโดยภาพรวม ($t = 17.97$ และ $Sig. = 1$) และทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านจุดประสงค์รายวิชา ($t = 14.48$ และ $Sig. = 1$) ด้าน

เนื้อหา สารระเหยวิชา ($t = 13.62$ และ $Sig. = 1$) ด้านการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน ($t = 15.40$ และ $Sig. = 1$) ด้านสื่อ แหล่งการเรียนรู้ ($t = 14.66$ และ $Sig. = 1$) และด้านการวัดและการประเมินผล ($t = 17.61$ และ $Sig. = 1$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เรื่องการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยผสมผสาน (Mixed method approach) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาบริบท สภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวข้อง สทนากลุ่มจากนักศึกษา จากปัญหาและความต้องการจำเป็นของรายวิชาฯ ด้วยแบบบันทึก ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้มาโดยการเลือกแบบกึ่งอนิหิมะ เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อหาแนวทางในการจัดการเรียนรู้รายวิชาฯ จากนั้นนำข้อมูลมาสังเคราะห์ร่วม

2. เพื่อสร้างและพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนของร่างของโครงสร้างรายวิชาฯ และร่างของแผนการจัดการเรียนรู้ และส่วนของเครื่องมือประเมินคุณภาพรายวิชาฯ หลังจากนั้นตรวจสอบคุณภาพของร่างโครงสร้างรายวิชาฯ ร่างแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาฯ เพื่อประเมินคุณภาพในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านจุดประสงค์รายวิชา เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ แหล่งการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล หาค่าดัชนีความสอดคล้องในบทเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน และนำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ไป try out กับนักศึกษา 30 คน ที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว เพื่อหาความยากง่าย(Difficulty) ระหว่าง 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) มากกว่า 0.20 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.70 ขึ้นไป

3. เพื่อศึกษาผลของการใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในมิติของประสิทธิภาพ/ผลสัมฤทธิ์ (E1/E2) และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีการทดลองนำร่องกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 40 คน สาขาวิชาสุขศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตยะลา เป็นเวลา 8 สัปดาห์ และนำมา

ปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นมีการทดลองในสภาพจริง กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 31 คน สาขาวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เป็นเวลา 15 สัปดาห์ โดยทั้งสองกลุ่มได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยเนื้อหา 8 บท 13 แผนการเรียนรู้ โดยประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ก่อนและหลัง ด้วย Paired Sample t-test และประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาด้วย One Sample t-test

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษา บริบท สภาพการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน ประกอบด้วย บริบทระบบโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ หลักสูตร สภาพปัญหาทั่วไป พบว่า บริบท พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดยะลาปัตตานีนราธิวาส และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา คือ สะบ้าย้อย นาทวี เทพา และจะนะ โดยมีประชากรดำเนินชีวิตโดยการอาศัยอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วย ไทยมุสลิม ไทยพุทธ และไทยเชื้อสายจีน มีประชากรนับถือศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ และไทยเชื้อสายจีน ประชากรร้อยละ 82.62 เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม มีการดำเนินวิถีชีวิตแบบมุสลิม ซึ่งมีวิถีการดำเนินวิถีชีวิตแบบมุสลิม มีการอาศัยอยู่ร่วมกันบนความต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประเพณีและวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ดำเนินชีวิตที่ยึดหลักศาสนาเป็นสำคัญ ที่อาศัยอยู่ร่วมกันในความแตกต่างด้านชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา ประเพณีและวัฒนธรรม อยู่ร่วมกันในการยอมรับซึ่งกัน ตลอดจนมีความเข้าใจ และให้เกียรติต่อกัน และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม เพื่อการนำไปสู่การอยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุขอย่างแท้จริง

อีกทั้งมีระบบโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ที่มีระบบการศึกษาภาคสามัญทั่วไป ระบบการศึกษาที่เกี่ยวกับศาสนา ระบบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทั้งนี้ในพื้นที่มีผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนมาก ส่งผลต่อโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ที่จะต้องเน้น และมีการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักศาสนา โดยมีหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ที่ยังขาดการบูรณาการระหว่างความรู้ ความเข้าใจ การเรียนการสอนยังอยู่ในลักษณะที่เป็นการแยกออกจากวิถีชีวิต ควรมีการปรับใช้หลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ อีกทั้งจะต้องคำนึงถึงการบูรณาการหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบของศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมในพื้นที่

เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพและปัญหาทั่วไปในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความแตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ ของประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ชัดจากความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้ภาษา การนับถือศาสนา ค่านิยม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และการสื่อสาร ที่ทำให้มีปัญหา หรือส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่จะต้องตระหนักให้ความสำคัญกับบริบทเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่

ความต้องการ และแนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ความต้องการในการพัฒนารายวิชา ควรมีจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ และเจตคติที่ดีด้านสุขภาพ ที่สอดคล้องกับบริบท ในสังคมพหุวัฒนธรรมของพื้นที่ ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ควรเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ในด้านสื่อและแหล่ง การเรียนรู้ ควรเน้นสื่อผสม และบูรณาการทั้งในและนอกชั้นเรียนตามบริบทเชิงวัฒนธรรมในท้องถิ่นและชุมชน และด้านการวัดและประเมินผล ควรประเมินให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์และวิธีการสอน ส่วนแนวทางการพัฒนารายวิชาควรมีการกำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ควรให้มีความสอดคล้องกับชุมชน โดยมีการบูรณาการความรู้ด้านสุขภาพของชีวิตและครอบครัวให้มีความเชื่อมโยงกันในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรมในท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ผลของการสร้างและพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผลของร่างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมี 2 ส่วน ประกอบด้วย โครงสร้างของรายวิชา มีเนื้อหา 8 บท ได้แก่ บทที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและครอบครัว บทที่ 2 การเลือกคู่ครองและการวางแผนครอบครัว บทที่ 3 เพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น บทที่ 4 สุขภาพครอบครัว บทที่ 5 วัฒนธรรมทางอาหารกับการสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว บทที่ 6 อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัว บทที่ 7 สิ่งเสพติดกับปัญหาสุขภาพครอบครัวและชุมชน และบทที่ 8 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว ซึ่งในเนื้อหาทุกบทได้มีแผนการเรียนเรียนรู้ จำนวน 13 แผน และส่วนของเครื่องมือในรายวิชาและแบบประเมินตรวจสอบคุณภาพของรายวิชาฯ และประเมินความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 พบว่า เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดนั่นคือ มีค่ามัธยฐาน 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 ถือว่าผ่านเกณฑ์คุณภาพทุกด้าน ผลการตรวจสอบคุณภาพ

แบบทดสอบในบทเรียน พบว่า การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ แบบประเมินเจตคติ และแบบประเมินทักษะ อยู่ระหว่าง 0.85-1.00 ค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.44-0.78 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.22-0.78 และค่าความเชื่อมั่น อยู่ที่ 0.72 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 0.7 แบบประเมินความพึงพอใจมีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.85-1.00 และคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.22-0.78 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.22-0.89 และค่าความเชื่อมั่น อยู่ที่ 0.95 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3. ผลของการใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในมิติของประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาชีวิตและครอบครัวเชิงบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า

3.1 ประสิทธิภาพของการใช้รายวิชา มีค่าประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ/เชิงผลลัพธ์ E1/E2 พบว่า หลังเรียนของกลุ่มทดลองนำร่อง และกลุ่มทดลองในสภาพจริง มีความรู้เจตคติ ทักษะ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มทดลองนำร่อง โดยภาพรวมด้านความรู้ เฉลี่ยเท่ากับ 82.93/82.62 เจตคติ 82.66/81.92 ทักษะ 82.61/82.00 และกลุ่มทดลองในสภาพจริง โดยภาพรวมด้านความรู้ เฉลี่ยเท่ากับ 82.83/83.02 เจตคติ 82.85/82.48 ทักษะ 89.06/83.06 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ 80/80

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองนำร่อง และกลุ่มทดลองในสภาพจริง ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า หลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น และเมื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ มาเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทั้ง 2 กลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาบริบท สภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางในการพัฒนา รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 ผลการศึกษาสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริบทการพัฒนา
รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้

1.1.1 บริบท พบว่า สภาพบริบทในพื้นที่ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความ
แตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ มีความเกี่ยวข้องในบริบทเชิงวัฒนธรรมของพื้นที่ ประชากรส่วนใหญ่
นับถือศาสนาอิสลาม มีวิถีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักศาสนาเป็นเป็นสำคัญ ทั้งนี้สืบเนื่องจาก
ความแตกต่างทางด้านภาษา ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อและทัศนคติ ส่งผลให้ประชากร
ในพื้นที่ มีการดำเนินชีวิตตามบริบทเชิงวัฒนธรรมหลายที่สะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของ
วัฒนธรรมท้องถิ่นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สอดคล้องกับข้อมูลของ (กระทรวง
วัฒนธรรม, 2555) ที่กล่าวว่า สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ ที่ละเอียดอ่อนผู้คนมีความ
แตกต่างกันในทุกด้านทั้งชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม ทั้งภายในพื้นที่และต่างจาก
ภูมิภาคอื่นของประเทศ การเรียนรู้วิถีชีวิตในด้านความแตกต่าง เป็นสิ่งสำคัญ คือการเรียนรู้ความ
หลากหลายเพื่อการเข้าใจถึงสิ่งที่เขาเป็น สิ่งที่ยอมรับได้และไม่ได้ จะทำให้เกิดความตระหนัก เข้าใจ
ระมัดระวัง และให้เกียรติซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับความแตกต่าง และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีสันติสุข

1.1.2 วิถีชีวิต พบว่า ประชากรมีวิถีชีวิตการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักศาสนาเป็นสำคัญ
อาศัยอยู่ร่วมกันในความแตกต่างด้านชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา ประเพณีและวัฒนธรรม มีการ
ยอมรับซึ่งกัน ตลอดจนมีความเข้าใจ และให้เกียรติกัน และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีทางสังคมเพื่อการอยู่
ร่วมกันด้วยความสันติสุข ทั้งนี้สืบเนื่องจากในปัจจุบันการดำเนินชีวิตของประชากรในพื้นที่สาม
จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงดำเนินอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย
วัฒนธรรม สอดคล้องกับ อรจินดา บุรสมบูรณ์ (2561) ได้กล่าวว่า สังคมพหุวัฒนธรรม คือ สังคมที่
ผู้คนอยู่ร่วมกันบนความหลากหลาย และความแตกต่างอย่างกลมกลืน ซึ่งความแตกต่างนี้สามารถ
แบ่งได้หลากหลายประเภท ทั้งเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา ความเชื่อภาษา วิถีการดำเนินชีวิต และ
ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม จารีต และประเพณี สังคมที่ประกอบไปด้วย ประชากรที่มีความ
หลากหลาย ด้านชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา วิถีชีวิต ซึ่งเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม

1.1.3 ระบบโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ พบว่า การศึกษาในพื้นที่สามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ มีระบบการศึกษาภาคสามัญทั่วไป ระบบการศึกษาที่เกี่ยวกับศาสนา ระบบ
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทั้งนี้สืบเนื่องจาก ในพื้นที่ที่มีการอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นสังคมพหุ

วัฒนธรรม โดยมีความแตกต่างกันทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร การนับถือศาสนา มีประเพณีและวัฒนธรรมที่จะต้องนับถือและปฏิบัติในการอาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้นการจัดการศึกษาในพื้นที่ที่จะต้องบูรณาการให้มีความสอดคล้องกับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะเฉพาะที่จะต้องจัดการเรียนรู้ให้มีความเชื่อมโยง และบูรณาการกับการศึกษาที่ให้ความสอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ตลอดจนความเป็นเอกลักษณ์ และความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น สอดคล้องกับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ได้สรุปแผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) มีการดำเนินงานโดยมีการยึดหลักและแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาทุกช่วงวัย มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน และพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่จะพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อคนทุกคน และทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ โดยการอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างได้อย่างสันติสุขและมีความยอมรับซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี และสอดคล้องกับ (ทิฆัมพร สมพงษ์ และคนอื่น ๆ, 2559) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะในจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายทั้งเชื้อชาติ ศาสนา วิถีชีวิตความเป็นอยู่ รวมไปถึงการจัดการศึกษาที่มีความแตกต่าง และความหลากหลายของการจัดการศึกษาที่ต่างไปจากภาคอื่น ๆ ที่มีการใช้ภาษาสื่อสารเป็นเอกลักษณ์ ตลอดจนมีประเพณี และวัฒนธรรมที่เห็นได้อย่างชัดเจนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1.4 หลักสูตร พบว่า กระบวนการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ยังขาดการบูรณาการระหว่างความรู้ ความเข้าใจ การเรียนการสอนยังอยู่ในลักษณะที่เป็นการแยกออกจากวิถีชีวิต ควรมีการปรับใช้หลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ อีกทั้งจะต้องคำนึงถึงการบูรณาการหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบของศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมในพื้นที่เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้สืบเนื่องจากในพื้นที่มีประชากรอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นสังคม พหุวัฒนธรรมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษา และจัดหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในพื้นที่อันนำไปสู่การแก้ปัญหาได้ โดยอยู่ในกรอบของสังคมพหุวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น สอดคล้องกับ (จารุวัจน์ สองเมือง, ซอลิยะห์ หะยีสะมะแอ, สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร, อิบรอเฮม หะยีสาอิ, และ มูฮัมหมัดรูยานี บากา, 2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้

ภาษาไทยระดับประถมศึกษาสำหรับนักเรียนมุสลิมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากข้อเสนอแนะพบว่า โรงเรียนควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในพื้นที่ ตลอดจนการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับ (กระทรวงวัฒนธรรม, 2555) ได้กล่าวว่า แนวทางในการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรมีหลักสูตรที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาตามแนวทางหนึ่ง หลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมควรเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น และมีการบูรณาการหลักสูตรตามขอบเขตของบริบทในพื้นที่

1.1.5 สภาพปัญหา พบว่า พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความแตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ ของประเทศ ซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้ภาษาการสื่อสาร การนับถือศาสนาที่หลากหลาย มีค่านิยม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงสภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบันที่มีความแตกต่างส่งผลทำให้เกิดปัญหาบ้างในบางประเด็น ที่ไม่เอื้อต่อการดำรงชีวิต การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเท่าที่ควร ทั้งนี้สืบเนื่องจาก ในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันในบริบทเชิงวัฒนธรรม อาจทำให้เกิดปัญหา หรือความคิดที่มีความแตกต่างกันบ้าง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน จะต้องตระหนัก และมุ่งความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ครอบครัว และชุมชน ไม่ให้มีปัญหาเกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในด้านการดำเนินชีวิต การจัดการศึกษาในพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับบริบทเชิงวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สอดคล้องกับ (ชวิน พงษ์ผจญ, 2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาในการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างสันติสุข ของโรงเรียนรัฐบาลในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า สภาพการณ์และการจัดการศึกษาในพื้นที่นี้ในปัจจุบันมีปัญหาทั้งในด้านการกระจายโอกาส การเคารพความแตกต่าง การมีส่วนร่วม และการปรองดอง ปัญหาเหล่านี้เป็นความรุนแรงและความขัดแย้งเชิงโครงสร้างที่ขัดขวางการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างสันติสุขที่นำไปสู่การสร้างสันติสุข และความยุติธรรมในสังคม การวิจัยครั้งนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งที่มุ่งพัฒนาหลักสูตรอบรมครูในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวคิดการศึกษาเพื่อสร้างสันติสุข ข้อมูลข้างต้นจึงมีส่วนสำคัญในฐานะข้อมูลที่เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร กล่าวคือ แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรต้องพัฒนา ความรู้ ความเข้าใจของครูในประเด็นต่าง ๆ เช่น การจัดการศึกษาที่สนองต่อหลักสูตรแกนกลาง ชุมชน และนโยบายทางด้านการศึกษา แนวคิดพหุวัฒนธรรมการจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม และแนวคิดการศึกษาเพื่อสร้างสันติสุข เพื่อที่จะพัฒนาให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการสร้างสันติสุขแก่ชุมชน และสังคมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างแท้จริง

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัว ในแต่ละประเด็นสามารถสรุปในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.1 ด้านจุดประสงค์รายวิชา จากการสนทนากลุ่มผู้เรียนทั้ง 5 กลุ่ม พบว่า ปัญหาหรืออุปสรรคที่ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถบรรลุจุดประสงค์ของรายวิชา เนื่องจากขาดการชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้จากผู้สอนที่ชัดเจน รวมทั้งผู้เรียนไม่เล็งเห็นและให้ความสำคัญของรายวิชาเท่าที่ควร ซึ่งส่งผลทำให้ผู้เรียนไม่สามารถที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ปรับใช้ได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นผู้เรียนจึงมีความต้องการที่จะทราบถึงจุดประสงค์ที่ต้องการจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านใดที่ชัดเจน เพื่อที่จะสามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะการนำไปปรับใช้ได้อย่างถูกต้องทั้งตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ตลอดจนนำความรู้ที่ได้ไปใช้สอนเมื่อออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในพื้นที่ จะเห็นได้ว่าความสำคัญของจุดประสงค์ของรายวิชาเป็นสิ่งสำคัญลำดับแรกที่เป็นตัวกำหนดทิศทางว่าจะพัฒนาผู้เรียนไปในลักษณะใด ตลอดจนสามารถเป็นสิ่งที่กำหนดถึงเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นการกำหนดจุดประสงค์ที่ดีควรให้ความสำคัญสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบัน และอนาคต โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่สำคัญที่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคม เพื่อที่จะมุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ ทักษะ และการปฏิบัติที่ถูกต้องและมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของสังคม สอดคล้องกับ (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2561) ได้สรุป ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ต้องมีความเชี่ยวชาญในการสื่อสารที่ซับซ้อน มีไหวพริบในการตอบคำถาม แก้ปัญหาเฉพาะหน้า ควบคุมการเจรจา มีทักษะความรู้ ทักษะการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรม ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ และทักษะชีวิตที่สามารถชี้นำตนเองสามารถปรับตัวได้ดีในสังคมในระดับท้องถิ่นและระดับโลก และสอดคล้องกับ (กุลิสรา จิตรชญาวณิช, 2562) กล่าวถึง องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ด้านจุดประสงค์ การจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจะต้องมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกครั้งเพราะจะทำให้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายสามารถทราบว่าผู้เรียนจะเกิดพฤติกรรมใดบ้าง รวมทั้งสามารถวางแผนเตรียมเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทำให้เกิดการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านเนื้อหา สาระรายวิชา จากการสนทนากลุ่มผู้เรียนทั้ง 5 กลุ่ม พบว่า เนื้อหาสาระของรายวิชาที่ยังเป็นปัญหา หรืออุปสรรคในการเรียนรู้ ผู้สอนยังขาดความเชี่ยวชาญในบางเนื้อหา และยังไม่สามารถอธิบายได้อย่างละเอียด อีกทั้งเนื้อหาที่ใช้สอนยังเป็นเนื้อหาที่ไม่เป็น

ปัจจุบัน และไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน หรือปัญหาของผู้เรียน ที่ผู้เรียนไม่สามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้กับตัวเอง และครอบครัวยังได้ สรุปได้ว่าความต้องการด้านเนื้อหาของผู้เรียน คือ ความรู้ของเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับปัญหาสภาพปัจจุบันของผู้เรียน ครอบครัว และชุมชน และเป็นปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นจริง เพื่อที่จะสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ และนำไปประยุกต์ปรับใช้ เช่น การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในวัยรุ่น การวางแผนชีวิตครอบครัว วิธีการคุมกำเนิดที่ถูกต้อง (การเว้นระยะของการมีบุตร) ปัญหาสุขภาพของบุคคลในครอบครัว ชุมชน ตลอดจนการป้องกันการเกิดโรคในปัจจุบัน เป็นต้น เพื่อนำไปปรับใช้กับตนเอง ครอบครัว และสามารถนำไปใช้สอนต่อไปเมื่อออกไปฝึกประสบการณ์ ปัญหาหรืออุปสรรคสำหรับผู้เรียนที่ผ่านมา ผู้สอนยังไม่สามารถอธิบายในบางเนื้อหาบางประเด็นให้มีความชัดเจน หรือครบถ้วนเท่าที่ควร อาจเนื่องมาจากผู้สอนไม่มีความถนัดในเนื้อหานั้น เช่น เรื่องเพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น เป็นต้น

ทั้งนี้เนื้อหาที่กล่าวมานั้นถือว่าเป็นเนื้อหาที่มีความสำคัญในรายวิชาที่มีจะต้องกำหนดให้มีลักษณะของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะต้องจัดให้กับผู้เรียน เช่น เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม เนื้อหาที่เป็นความรู้พื้นฐานที่ต้องรอบรู้ เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับยุคและสมัยของผู้เรียน ซึ่งจะต้องคัดเลือกเนื้อหาสาระที่มีความเท่าทันในการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความรอบรู้ที่ทันสมัย มีความกว้างลึก หลากหลาย ครอบคลุมเนื้อหา และมีความสัมพันธ์กับเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนมีเหตุและผล เพราะเนื้อหาคือความรู้ที่มีมากขึ้นกับผู้เรียน ย่อมส่งผลให้เป็นคนมีความรู้ และมีเหตุผลมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยขยายขอบเขตของประสบการณ์ให้กว้างขวางมากขึ้น เพราะการได้รับความรู้ใหม่ย่อมก่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่ เกิดมุมมองหรือทัศนคติที่กว้างไกล และเกิดทักษะทางปัญญาที่มากขึ้น สอดคล้องกับ (ฉันทา เวชญาลักษณ์, 2561) ได้สรุปสาระการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า มีสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ไม่สามารถเรียนรู้ได้หมด ผู้สอนจึงต้องควรเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก สอนทักษะเกี่ยวกับการคิดขั้นสูง การคิดเชิงวิพากษ์ การจัดการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ มีทักษะปฏิสัมพันธ์สามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้ และนำความรู้มาใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เนื้อหาของสาระรายวิชานั้นต้องคำนึงถึงความเกี่ยวข้องที่กำลังประสบปัญหาและเกิดขึ้นจริงกับผู้เรียนในพื้นที่เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ได้จริงและถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ (ธงพล พรหม ณ นคร, 2558) ได้วิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ พบว่า แนวทางด้านสาธารณสุขและอนามัยเจริญพันธ์ โดยการฝึกอบรมในสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์การสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

ปัญหาที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งท้องในวัยเรียน โดยใช้การอธิบายให้เห็นปัญหาและผลกระทบที่ตามมา และรัฐจะต้องให้ความสำคัญเรื่องอนามัยเจริญพันธ์เพิ่มมากขึ้น เพราะการตั้งครรภ์ของเยาวชนหญิงในสภาวะที่ไม่พร้อมทำให้ส่งผลต่อเยาวชนเอง และสังคมในอนาคต ทั้งนี้ รวมไปถึงความรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่กำลังเป็นปัญหาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถได้รับรู้ถึงความรุนแรง สามารถที่จะป้องกัน และหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติด

2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการจัดการเรียนรู้รายวิชา พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขาดความหลากหลาย ไม่สามารถกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ รวมทั้งยังขาดการอธิบายเพิ่มเติมจากการให้นักศึกษาไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งสภาพการเรียนการสอนที่ผ่านมามีจำนวนผู้เรียนมากเกินไปส่งผลทำให้การทำกิจกรรมมีความวุ่นวายไม่เชื่อต่อบรรยากาศในการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้เรียนมีความต้องการให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติมากกว่าการสอนแบบบรรยาย โดยมีทั้งการทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในและนอกนอกเรียน เพื่อเป็นการเปิดโอกาสการไปเรียนรู้สถานนอกสถานที่ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา โดยให้ผู้เรียนได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การแสดงบทบาทสมมติ การจัดนิทรรศการ หรือการจัดบอร์ดในวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน การใช้เล่นเกมต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้ได้ดี โดยในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นจะต้องคำนึงถึงบริบทความเหมาะสมของผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมาผู้เรียนยังขาดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะต้องเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เพื่อสามารถเลือกใช้ในสถานการณ์และประเภทของผู้เรียนที่แตกต่างกันได้ อีกทั้งการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ นั้น จะต้องมีความเหมาะสมกับบุคลิกภาวะของผู้เรียนกับความพร้อมในการดำเนินการ เช่น ผู้สอน สถานการณ์ และ ความเหมาะสมของผู้เรียน ตลอดจนควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนนั้นได้พบกับปัญหา และได้มีโอกาสแก้ปัญหา เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้ และเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับการศึกษาของ (บุญสิทธิ์ ไชยชนะ, 2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจหรือพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ข้อเสนอแนะการวิจัย ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรกำหนดให้สอดคล้องกับหลักศาสนา และมีความหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและทักษะต่าง ๆ สามารถนำไปแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับการศึกษาของ (จินดารัตน์ แก้วพิกุล, 2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิง

ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการศึกษาค้นคว้า และสร้างองค์ความรู้ ครูควรมีการสอนในส่วนเนื้อหาที่เป็นทฤษฎีควบคู่ไปกับการให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยเน้นการใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ฝึกทักษะการสังเกตจากสิ่งใกล้ตัว มีการตั้งปัญหาเกี่ยวกับสิ่งที่สงสัยอยากรู้ จากนั้นตั้งสมมติฐานเพื่อนำไปสู่การหาคำตอบ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.4 ด้านสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ในบางเนื้อหาที่ผู้สอนไม่สามารถอธิบายเนื้อหา นั้นให้มีความชัดเจน ควรมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะจากหน่วยงานแหล่งชุมชน หรือใช้สื่อทางอินเตอร์เน็ตมาเป็นส่วนอธิบายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และพบว่าสื่อที่ใช้ยังขาดความหลากหลาย ไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา ในบางเนื้อหาไม่มีสื่อทำให้ผู้เรียนไม่บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และยังขาดหนังสือ เอกสารประกอบการเรียน พบว่าผู้เรียนมีความต้องการให้รายวิชามีหนังสือ หรือเอกสารประกอบการสอนของรายวิชาเป็นหลัก โดยมีเนื้อหาที่มีทันสมัย สอดคล้องและมีความเหมาะสมกับรายวิชา ตลอดจนมีโมเดลต่าง ๆ หรือสื่อการสอนที่สามารถจับต้องหรือสัมผัสได้จริง เช่น โมเดลจำลองต่าง ๆ ในการสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น รวมถึงต้องการให้มีภาพเคลื่อนไหว หรือภาพวิดีโอ (VDO) ต่าง ๆ ในการสอน ทั้งนี้เห็นได้ว่าสื่อ และแหล่งการเรียนรู้มีความสำคัญ ซึ่งผู้เรียนมีความต้องการอยากได้สื่อการเรียนรู้ที่ตรงกับเนื้อหาที่เป็นส่วนเชื่อมโยงทำหน้าที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว คอยกระตุ้นความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีความสุข สนุกสนานและมีความสนใจที่จะเรียนรู้โดยไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ทั้งที่มีอยู่ในและนอกห้องเรียน โดยสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดผลดีกับตัวเอง ชุมชน และสังคม สอดคล้องกับ (กุลิสรา จิตรขญาวณิช, 2562) ได้กล่าวว่า การนำสื่อการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้จะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ชัดเจนและเร็วขึ้น รวมทั้งยังช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในการเรียนได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับ การศึกษาของ (จินดารัตน์ แก้วพิบูล, 2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า สื่อการจัดการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาการศึกษาค้นคว้า และสร้างองค์ความรู้ ควรจะมีความหลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมกับสิ่งที่นักเรียนสนใจ ในส่วนของทฤษฎีควรจัดทำเป็นเอกสารประกอบการเรียน และใบงานกิจกรรมสำหรับนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ล่วงหน้า นอกจากนี้

ควรมีสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ในการสืบค้นข้อมูลที่ น่าสนใจได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ทั้งนี้สื่อที่ใช้จะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียนใน บริบทเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ (ศิลาชัย สุวรรณ มณี และคนอื่น ๆ, 2557) ได้วิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ห้องศึ่ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมกรณีศึกษาสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ พบว่าด้านระบบ (System) หลักการที่มีความสำคัญต่อการจัดระบบการบริหาร โรงเรียน คือ หลักความหลากหลายซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญภายใต้หลักความหลากหลาย คือ การ เลือกล้อการเรียนการสอนที่สะท้อนประวัติศาสตร์ของความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ในรายวิชาอังกฤษชาติการที่แจ้งรายละเอียด เกี่ยวกับเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน โดยที่ผ่านมาไม่มีการระบุของคะแนน ชิ้นงานที่ ชัดเจน ส่งผลทำให้มีการวัดประเมินผลที่ไม่ตรงกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้เรียนต้องการให้ผู้สอนมีการแจ้งเกณฑ์ที่ชัดเจน ว่ามีเกณฑ์อย่างไร เช่น ระหว่างภาค ปลายภาค สัดส่วนของคะแนนเป็นอย่างไร ประกอบด้วย คะแนนจิตพิสัย การศึกษาค้นคว้า ชิ้นงานเดี่ยว ชิ้นงาน ทดสอบระหว่างภาค คะแนนปลายภาค และประเมินด้วยวิธีการใดบ้าง เช่น การทดสอบ การเรียนด้วยข้อสอบแบบใด ทั้งนี้เพื่อความยุติธรรมชัดเจน และยุติธรรมกับผู้เรียน ที่สามารถ ตรวจสอบได้ ตลอดจนควรมีความยืดหยุ่นตามสภาพบริบทของผู้เรียนด้วย ทั้งนี้เป็นผล สืบเนื่องมาจากการวัดและประเมินผลจะทำให้ผู้เรียนทราบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ยังสามารถทำให้ผู้สอนนำข้อมูลที่ได้จากการวัด และประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถนำ ปัญหาที่ค้นพบมาใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สอดคล้องกับการศึกษาของ (จินดารัตน์ แก้วพิกุล, 2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิง ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียน มาตรฐานสากล พบว่า การวัดประเมินผลควรเป็นการวัดประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่ หลากหลายให้มีทั้งการประเมินในรูปแบบเดี่ยวและกลุ่มตามลักษณะของงานหรือชิ้นงานที่ได้รับ มอบหมาย ในส่วนของทฤษฎีควรมีการประเมินโดยการใช้แบบทดสอบที่ผ่านมา เนื่องจากขาด ความชัดเจนในแนวทางการจัดการเรียนการสอน ครูต่างคนต่างสอนตามวิธีการหรือความถนัดของ ตนเอง จึงมีวิธีการวัดประเมินผลที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การวัดประเมินผลในรายวิชา ดังกล่าวขาด ความเป็นมาตรฐาน และสอดคล้องกับ ธีรดา เวชญาลักษณ์ (2561) ได้สรุปการประเมินผู้เรียนใน

ชั้นเรียน ไว้ว่า การประเมินผู้เรียนในชั้นเรียนเพื่อให้มีประสิทธิภาพต่อผู้เรียน เป็นวิธีการที่ผู้สอนยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นให้ผู้สอนและผู้เรียนสังเกตและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้มากกว่าการสังเกตและพัฒนาศักยภาพการสอน เคารพการมีเสรีภาพทางวิชาการและความสามารถในการใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจผู้สอนต้องควรความรู้ในรายวิชาที่สอนโดยสามารถตัดสินใจ ได้ว่าจะประเมินอะไรอย่างไร มีจุดเน้นที่การประเมินการเรียนรู้ การปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและเนื้อหาวิชา

3. ผลของแนวทางในการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอภิบรพชิ่งวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

3.1 ด้านจุดประสงค์รายวิชา พบว่า ควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติ ทักษะที่ดี และนำไปประยุกต์ปรับใช้ได้ สถานการณ์จริง โดยจะต้องเชื่อมโยงกับบริบทเชิงวัฒนธรรมที่อยู่บนความแตกต่างทางด้านศาสนา ภาษา ประเพณี วัฒนธรรมความเชื่อ และค่านิยมของผู้เรียนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ปัญหาที่พบในการกำหนดจุดประสงค์ยังไม่สอดคล้องกับบริบทเชิงวัฒนธรรมที่ไม่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน ทั้งนี้ ควรเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดในทางสร้างสรรค์กับตัวเอง ครอบครัว และชุมชน โดยให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตร และสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรมตามบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมสามจังหวัดภาคใต้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าจุดประสงค์ในการเรียนการสอนนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรกของผู้สอน จะต้องระบุให้มีความชัดเจนถึงคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่บอกลถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนในชั้นตอนสุดท้ายที่ได้จากการเรียนรู้นั้น ๆ เพื่อมุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน และให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้ได้ สถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทั้งนี้อาจมีความยืดหยุ่นและสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลง (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553) ได้กล่าวว่า การสอนมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ข้อนี้ต้องการเน้นเป้าหมายของการสอน โดยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นเป็นพฤติกรรม 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ความคิด ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เจริญงอกงามทางสติปัญญา ที่ได้พัฒนาขึ้นจากความไม่เข้าใจ คิดไม่เป็น ส่งผลให้มีความรู้ เข้าใจ คิดได้ และคิดเป็น ด้านเจตคติ เกี่ยวกับความรู้สึกเห็นคุณค่า ความดีงาม และด้านทักษะ หรือด้านทักษะพิสัย หมายถึง สามารถกระทำได้ ปฏิบัติได้ถูกต้อง ผู้สอนตั้งจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน มิใช่ด้านใดด้านเดียว จึงถือว่าการสอนที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับ (ชวลิต ชูกำแหง, 2561) ได้กล่าวว่า ในการพัฒนาหลักสูตรข้อมูลพื้นฐานจากสังคม และวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่าโรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมสมาชิกในสังคมเป็นผู้สร้าง

และพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้สนองความต้องการของสังคมนั้น ๆ ดังนั้นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจึงจำเป็นต้องศึกษาวัฒนธรรมเพื่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมไปสู่รุ่นต่อ ๆ ไป อันได้แก่ ภาษา ศีลธรรม ศาสนา ความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม นิสัยการกิน และระบบของความรู้ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับปัญหาทางสังคม สาเหตุแห่งปัญหาและแนวทางในการแก้ไข ปัญหาเหล่านั้นมุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจสังคม เข้าใจตนเองสามารถดำเนินบทบาทของตนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมอย่างมีความสุข

3.2 ด้านเนื้อหาสาระรายวิชา พบว่า ควรกำหนดเนื้อหาสาระรายวิชาที่ค้ำประกันให้ผู้เรียนนำไปบูรณาการกับสุขภาพ ชีวิตและครอบครัวในการดำเนินวิถีชีวิต โดยคำนึงถึงสอดคล้องกับบริบท วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และเรื่องที่กำลังเป็นปัญหาและเกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมพหุวัฒนธรรมของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วย เรื่องอนามัยครอบครัวชุมชน การเว้นช่วงการมีบุตรที่เหมาะสม (การคุมกำเนิด) ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอว่า การสอนในเรื่องการคุมกำเนิดกับผู้เรียน ให้ใช้คำว่า การเว้นช่วงการมีบุตรที่เหมาะสม แทนคำว่า การคุมกำเนิด เนื่องด้วยห้ามมีการคุมกำเนิดตามหลักศาสนา อิสลาม การเตรียมความพร้อมในการมีบุตรหรือครอบครัว การวางแผนชีวิตครอบครัว เพศศึกษา สำหรับวัยรุ่น สุขภาพอนามัยแม่และเด็ก การเจริญเติบโตในแต่ละช่วงวัย การป้องกันและการเกิดโรคส่วนบุคคล ชุมชน ยาเสพติด ตลอดจนกฎหมายต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิต และทุกคนครอบครัวในปัจจุบัน กล่าวได้ว่าการกำหนดหัวข้อของเนื้อหา ต้องให้มีความเหมาะสมกับปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นเนื้อหาที่มีความครอบคลุม สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้จริง และสามารถบูรณาการเนื้อหาในรายวิชาอื่น ๆ ได้ ซึ่งเนื้อหาที่กล่าวมาข้างต้นนี้ตรงกับเนื้อหาสาระที่ควรสอนและส่งเสริมให้แก่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 คือความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพ อีกทั้งยังเป็นเนื้อหาสาระที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคนที่จะต้องให้ความสำคัญกับตนเอง ครอบครัว และชุมชน สืบเนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงตำรา เอกสาร ประกอบการสอนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและครอบครัว ปรากฏว่า ได้มีผู้เขียน และผู้แต่งหนังสือ โดยมีเนื้อหาสาระตรงกับแนวทางในการพัฒนารายวิชาและมีการใช้สอนอยู่ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าเนื้อหาสาระที่กล่าวมากำลังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสภาพปัจจุบัน ทั้งนี้ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหา สาระ ที่มาจากนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน โดย (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561) นำมาสรุปเป็นหลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาสาระได้ 5 ประการสำคัญ ดังนี้ 1. สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา ผู้เรียน และสังคม เนื้อหา ที่จะนำมากำหนดไว้ในหลักสูตรและมีความสอดคล้องจุดมุ่งหมายการศึกษา หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ 2. ความสอดคล้องครอบคลุมและ

สมดุขของเนื้อหาสาระ ที่มีความครอบคลุมหลายด้าน ทั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย 3. ความถูกต้องทันสมัยเชื่อถือได้ การคัดเลือกเนื้อหาจะต้องได้รับการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและควรมีเนื้อหาใหม่ ๆ ที่ทันต่อความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 4. การเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ควรมีประโยชน์และสามารถพัฒนาผู้เรียนในสังคมด้านต่าง ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ควรมีเนื้อหาที่สามารถเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนวิชาอื่น ๆ ในระดับสูงต่อไป และ 5. การนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยเนื้อหาที่นำมาจะต้องเป็นเนื้อหาที่สามารถนำไปจัดกิจกรรม และประสบการณ์แก่ผู้เรียนได้

อีกทั้งเนื้อหาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ มีเนื้อหาที่ตรงกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องยาเสพติดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีความสอดคล้องกับ (ธงพล พรหม ณ นคร, 2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหายาวชนไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ได้ส่งผลหลายประการทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเยาวชนมุสลิม เช่น ปัญหาใหญ่ของเยาวชนมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือปัญหายาเสพติดซึ่งมีอยู่ในทุกชุมชนส่งผลให้เยาวชนมุสลิมจำนวนมากติดยาเสพติด โดยเริ่มต้นจากน้ำกระท่อมซึ่งดื่มกันเป็นวิถีชีวิตประจำวันในครอบครัว จนกระทั่งแอมเฟตามีน (ยาบ้า) นอกจากนี้ ก็เป็นปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรจนนำไปสู่การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชนมุสลิมหญิง ปัญหาการศึกษาก็เป็นปัญหาสำคัญ เพราะเยาวชนมุสลิมจำนวนมากไม่เรียนหนังสือ ต่อด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น ฐานะทางบ้านยากจน (ครอบครัวลูกมาก) หรือการเน้นการศึกษาสนสถาบันการศึกษาด้านศาสนาทำให้ส่งผลต่อการหางานทำและการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งการที่เยาวชนไม่ได้รับการศึกษา หรือไม่ได้รับการเอาใจใส่ จากครอบครัวทำให้เยาวชนจำนวนมากใช้เวลาไปกับการเที่ยวเตร่ หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างความสะดวกสบายให้แก่สังคม นอกจากนี้ เยาวชนมุสลิมยังตกเป็นเป้าหมายของกลุ่มขบวนการก่อความไม่สงบที่ต้องการชักจูงให้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม และอาชญากรรมต่าง ๆ

3.3 ด้านการจัดกิจกรรม/กระบวนการจัดการเรียนรู้รายวิชา พบว่า แนวทางพัฒนาควรเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรม Active Learning เป็นการเรียนการสอนเชิงรุก ที่ค้ำชูผู้เรียนเป็นหลัก มีปฏิสัมพันธ์กัน โดยเน้นการปฏิบัติ และทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองร่วมกันทั้งในและนอกสถานที่ เช่น การได้วาทิ เกมการตอบคำถาม การถกเถียง การแสดงบทบาทสมมติ การจัดทิวทัศน์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง รวมถึงควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่คอยกระตุ้น และทำให้ผู้เรียนตื่นตัว และมีส่วนร่วมอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้กิจกรรมที่จัดขึ้นควรคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียนที่มีความ

แตกต่างกัน เป็นกิจกรรมที่ไม่สื่อไปในทางล่อแหลม หรือมีพฤติกรรมเลียนแบบที่ผิดต่อหลักศาสนา กับผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม อีกทั้งในทุกกิจกรรมการเรียนการสอนต้องเน้น และสอดแทรกการทำงานร่วมกันที่มีวินัย มารยาท คุณธรรมและจริยธรรม เพื่อเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนเคารพซึ่งกันและกัน ในการอาศัยอยู่ร่วมกันของผู้เรียนที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงความหลากหลายเป็นกระบวนการของการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับทั้งผู้สอนและเพื่อน โดยผ่านการเขียน พูดโต้ตอบ การฟัง อ่าน และอภิปรายเพื่อสะท้อนความคิด และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียน เลือกวิธีการที่น่าสนใจมีความเหมาะสมกับเนื้อหา และสอดคล้องกับจุดประสงค์ในการเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ ตลอดจนเพื่อสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร ให้ผู้เรียนได้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนับเป็นหัวใจสำคัญที่ส่งผลให้ผู้เรียนไปสู่จุดหมายของหลักสูตรผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอนเป็นสำคัญซึ่งมีจุดหมายให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิดตัว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียนเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมบริบทและลักษณะของเนื้อหา โดยเป็นกิจกรรมที่เน้นพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับ (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2561) ได้สรุปว่า การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย อาทิ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยการลงมือปฏิบัติ สะท้อนความคิดเห็นของตนเองและสิ่งที่เรียนรู้ เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ผ่านกระบวนการสอนที่ครูจัดขึ้นร่วมกัน โดยกิจกรรมนั้นจะเน้นบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ (Facilitator) ทั้งนี้กิจกรรมการเรียนการสอนนั้นผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมตามหลักศาสนาของผู้เรียนด้วย เนื่องจากผู้เรียนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลาม ผู้สอนต้องระมัดระวังในการไม่ให้ผู้เรียนมีการถูกเนื้อต้องตัวกัน หรือมีกิจกรรมที่สื่อไปในทางล่อแหลมมากเกินไป ซึ่งตามหลักศาสนาอิสลามนั้นห้ามมีการถูกเนื้อต้องตัวกันถือว่าผิดต่อหลักศาสนา สอดคล้องกับการศึกษาของ (บุญสิทธิ ไชยชนะ, 2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจหรือพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เสนอแนะการวิจัย ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรกำหนดให้สอดคล้องกับหลักศาสนา และมีการ

ปรับปรุง พัฒนา เพื่อจัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนอินเทอร์เน็ต/อุปกรณ์ให้เพียงพอ รวมทั้งมีการพัฒนาสื่อหรือวิธีสอนที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสอนภาษาไทย และสอดคล้องกับการศึกษาของ (จินดารัตน์ แก้วพิกุล, 2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการศึกษาค้นคว้า และสร้างองค์ความรู้ ครูควรมีการสอนในส่วนเนื้อหาที่เป็นทฤษฎีควบคู่ไปกับการให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยเน้นการใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ฝึกทักษะการสังเกตจากสิ่งใกล้ตัว มีการตั้งปัญหาเกี่ยวกับสิ่งที่สงสัยอยากรู้ จากนั้นตั้งสมมติฐานเพื่อนำไปสู่การหาคำตอบ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3.4 ด้านสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ พบว่า ควรมีเอกสาร หนังสือที่มีเนื้อหาที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับรายวิชาตามบริบทเชิงวัฒนธรรมของผู้เรียน ควรมีวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญ ในเนื้อหาที่สอน เป็นสื่อผสมที่มีทั้งในและนอกห้องเรียน หรือจากแหล่งชุมชนในพื้นที่มาเป็นช่องทางในการให้ความรู้กับผู้เรียนได้ดีอีกหนึ่งช่องทาง ตลอดจนสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันที่ได้รับความนิยม เช่น สื่อจาก อินเทอร์เน็ต (Internet) ยูทูบ (Youtube) วีดิโอ (VDO) ภาพเคลื่อนไหว และภาพล้อเลียน ทั้งนี้ควรใช้สื่อที่มีความเหมาะสมไม่สื่อไปในทางล่อแหลม คำนึงถึงบริบทความเหมาะสมของผู้เรียนที่มีข้อจำกัดทางหลักศาสนาเป็นสำคัญ เช่น การสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา สำหรับวัยรุ่น ควรใช้สื่อที่เป็นภาพการ์ตูนแทนทั้งที่เป็นภาพเคลื่อนไหว หรือภาพนิ่ง ทั้งนี้สืบเนื่องจากการนำสื่อการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้นั้นช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และยังคงสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีสื่อ นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้ทันต่อโลกยุคเทคโนโลยี ดังนั้น องค์ประกอบที่จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำเร็จผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญและสร้างความสนใจจากผู้เรียนคือการนำสื่อ วัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ

ทั้งนี้การนำสื่อไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนผู้สอนต้องคำนึงถึง ความเหมาะสมของผู้เรียน สภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ และมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้เรียน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (จินดารัตน์ แก้วพิกุล, 2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียน

มาตรฐานสากล พบว่า สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาการศึกษาค้นคว้า และสร้างองค์ความรู้ ควรจะมีความหลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมกับสิ่งที่นักเรียนสนใจ ในส่วนของทฤษฎีควรจัดทำเป็น เอกสารประกอบการเรียน และใบงานกิจกรรมสำหรับนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ ด้วยตนเองได้ล่วงหน้า นอกจากนี้ควรมีสื่อเทคโนโลยีต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต เพื่อให้ นักเรียนได้ใช้ในการสืบค้นข้อมูลที่น่าสนใจได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษา ของ (ศิลป์ชัย สุวรรณมณี และคนอื่น ๆ, 2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิง ยืนยัน รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ของรัฐที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านระบบ (System) จากการวิจัยพบว่า หลักการที่มีความสำคัญต่อการจัดระบบการบริหารโรงเรียน คือ หลักความหลากหลายซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ภายใต้อุณหภูมิความหลากหลาย คือ การเลือกสื่อการเรียนการสอนที่สะท้อนประวัติศาสตร์ของความเป็น สังคมพหุวัฒนธรรม สำหรับการกำหนดระบบการบริหารของสถานศึกษานั้นเป็น กระบวนการ หรือแนวทางให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์ตามที่วาง ไว้ซึ่งสอดคล้องกับการจัดโครงสร้างขององค์กรที่เหมาะสม ซึ่งในการจัดการศึกษาแบบพหุ วัฒนธรรมนั้น ระบบที่กำหนดจะต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่

3.5 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ควรวัดและประเมินตามจุดประสงค์ของการ เรียนรู้ ซึ่งจะต้องมีเกณฑ์ในการวัดและประเมินที่ชัดเจน โดยระบุสัดส่วนของคะแนนให้ผู้เรียน ทราบและมีความเข้าใจที่ตรงกัน เช่น ประเมินทางด้านความรู้ เจตคติ ความคิด และทักษะ ซึ่งจะต้องระบุคะแนนในการวัดและประเมินให้ชัดเจน โดยการประเมินนั้นต้องมีความหลากหลาย ทั้งในส่วนของทฤษฎีและปฏิบัติ ยึดหยุ่นตามสภาพบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้

ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากพื้นฐานของการวัดประเมินผลการเรียนการสอนเป็น องค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนซึ่งครูผู้สอนต้องทำ การวัดและประเมินผลหลังจากการเรียนรู้เสร็จสิ้น ว่าผู้เรียนเป็นไปที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยการ ประเมินผลเน้นให้ผู้เรียนมีพัฒนาการความสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้ในสถานการณ์จริงได้ สอดคล้องกับ (ฉิรดา เวชญาลักษณ์, 2561) ได้สรุปไว้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้ประเมิน ต้องมีมาตรฐานให้คะแนนที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม ทั้งเรื่องความคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิง วิเคราะห์ และการแก้ปัญหาในการทำงาน วัดจากผลที่ได้ร่วมคิดละพัฒนาขึ้นจากทีมงาน การประเมินผลการเรียนของผู้เรียนจะไม่ใช่ความลับ โดยผู้เรียนจะได้มีส่วนร่วมในแบบประเมิน

หรือแบบทดสอบด้วย เป็นการแสดงความรับผิดชอบของผู้สอน การประเมินทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องประเมินในความรู้เชิงเนื้อหา แต่เงื่อนไขของการประเมินจะใช้วิธีการที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่น จะช่วยให้ผู้เรียนได้ทั้งทักษะและความเข้าใจ ผู้สอนสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน สนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเหลือชุมชนการเรียนรู้

ทั้งนี้ในรายวิชามีการวัดและประเมินผลที่มีความยืดหยุ่นตามสภาพจริงในบริบทเชิงวัฒนธรรมของผู้เรียนถือได้ว่าเป็นการประเมินในสภาพจริง เพื่อความ ความยุติธรรมสำหรับผู้เรียน ตลอดจนมีการวัด และประเมินผู้เรียนที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับ (จินดารัตน์ แก้วพิกุล, 2559) ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนนาตราฐานสากล พบว่า การวัดประเมินผลควรเป็นการวัดประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายให้มีทั้งการประเมินในรูปแบบเดี่ยวและกลุ่มตามลักษณะของงานหรือชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย ในส่วนของทฤษฎีควรมีการประเมินโดยการใช้แบบทดสอบที่ผ่านมา เนื่องจากขาดความชัดเจนในแนวทางการจัดการเรียนการสอน ครูต่างคนต่างสอนตามวิธีการหรือความถนัดของตนเอง จึงมีวิธีการวัดประเมินผลที่แตกต่างกันส่งผลให้การวัดประเมินผลในรายวิชาดังกล่าวขาดความเป็นมาตรฐาน

ทั้งนี้จากผลการศึกษาริบท สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางในการพัฒนารายวิชา ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐาน สืบเนื่องจากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการนำข้อมูลโดยตรงมาจากกลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องในการพัฒนารายวิชา คือ นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรายวิชาชีวิตครอบครัว โดยการสนทนากลุ่ม และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยนำข้อมูลทั้งสองส่วนมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถตอบสนองความต้องการในการพัฒนารายวิชาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา และตอบโจทย์ที่เป็นความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561) ได้กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่นเป็นการสร้างขึ้นที่ต้องสอดคล้องที่ตรงกับลักษณะความเป็นอยู่ทางวัฒนธรรม ความเป็นเอกลักษณ์ในชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนเป็นความต้องการที่มาจากปัญหาในชุมชน สังคมที่จะต้องใช้หลักสูตรนั้น ทั้งนี้จะต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมที่จะทำการพัฒนาหลักสูตรด้วย และยังคงสอดคล้องกับ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ สังัด อุทรานันท์ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561) ในขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นกระบวนการสำคัญและเป็นขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหา ความต้องการของสังคม และผู้เรียนซึ่งสามารถช่วยให้จัดหลักสูตรให้สนองความต้องการและสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

2. ผลการสร้างและพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 ผลจากการสร้างและพัฒนารายวิชาในครั้งนี้ สืบเนื่องจากที่ผู้วิจัยได้มีกระบวนการขั้นตอนที่ได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานนั้น ถือเป็นสำคัญทำให้ผู้วิจัยได้จัดทำโครงสร้างของรายวิชา และแผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ส่วน ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 บท ประกอบด้วย 13 แผนการเรียนรู้ ดังนี้ ส่วนที่ 1 เรื่องชีวิตและครอบครัวศึกษา เป็นบทที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว มี 2 แผนการเรียนรู้ ส่วนที่ 2 เรื่องการวางแผนครอบครัว เป็นบทที่ 2 การเลือกคู่ครองและการวางแผนครอบครัว มี 3 แผนการเรียนรู้ ส่วนที่ 3 เรื่องเพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น เป็นบทที่ 3 เพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น มี 3 แผนการเรียนรู้ ส่วนที่ 4 เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว เป็นบทที่ 4 สุขภาพครอบครัว มี 1 แผนการเรียนรู้ บทที่ 5 วัฒนธรรมทางอาหารกับการสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว มี 1 แผนการเรียนรู้ และส่วนที่ 5 เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพและชีวิตครอบครัว เป็นบทที่ 6 อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อครอบครัว มี 1 แผนการเรียนรู้ บทที่ 7 สิ่งเสพติดกับปัญหาสุขภาพครอบครัวและชุมชน มี 1 แผนการเรียนรู้ และบทที่ 8 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว ซึ่งโครงสร้างของรายวิชาที่ผู้วิจัยได้มานั้น ปรากฏว่าในเนื้อหาบางส่วน มีความสอดคล้องกับ (เอ็มอัชฌา วัฒนบูรานนท์, 2559) ได้กล่าวว่า หลักสูตรสุขศึกษาควรเป็นหลักสูตรที่ทันสมัย ยืดหยุ่นได้และสามารถแก้ปัญหาสุขภาพในสังคมได้ เนื้อหาสุขศึกษาอาจแบ่งได้ตามหัวข้อ ดังนี้ 1. สุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน 2. โภชนาการและสุขภาพผู้บริโภค 3. สุขภาพจิต 4. การปฐมพยาบาล 5. การบริการสุขภาพ 6. สิ่งแวดล้อม 7. ความปลอดภัย (สุขศึกษา) 8. ความรู้เรื่องเพศ (เพศศึกษา) 9. การใช้ยาและสาเสพติด 10. มรณศึกษา (Death Education) 11. โรคติดต่อ/โรคไม่ติดต่อ/โรคเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ทั้งนี้ ในการจัดเนื้อหาสุขศึกษาควรพิจารณาความเหมาะสมของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นด้วย อีกทั้งเนื้อหาบางส่วนที่ได้จากการวิจัยนั้น ยังมีความสอดคล้องกับ การศึกษาของ (ธงพล พรหม ณ นคร, 2558) แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า แนวทางด้านสาธารณสุขและอนามัยเจริญพันธ์ โดยการฝึกอบรมในสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์การสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งท้องในวัยเรียน โดยใช้การอธิบายให้เห็นปัญหาและผลกระทบที่ตามมา และรัฐจะต้องให้ความสำคัญเรื่องอนามัยเจริญพันธ์เพิ่มมากขึ้น เพราะการตั้งครรภ์ของเยาวชนหญิงในสถานะที่ไม่พร้อมทำให้ส่งผลต่อปัญหาทั้งต่อเยาวชนเองและสังคมในอนาคต ทั้งนี้ รวมไปถึงความรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดที่กำลังเป็นปัญหาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถได้รับรู้ถึงความรุนแรง สามารถที่จะป้องกัน และหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติด และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาเยาวชนไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ให้ความสำคัญและเล็งเห็นถึงปัญหาโดยมีแนวทางป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้เข้มงวดมากขึ้น

ทั้งนี้ในการกำหนดเนื้อหา สารระยวิชานั้น ผู้วิจัยได้มองเห็น และให้ความสำคัญในการกำหนดเนื้อหาที่จะใช้ในการเรียนการสอนโดยจะต้องมีความสอดคล้องกับผู้เรียน และชุมชนในท้องถิ่นของผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย โดยจากกระบวนการขั้นตอนในการวิจัยได้มีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนารายวิชาที่เล็งเห็นถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระที่จะต้องมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับผู้เรียนความสำคัญ เพราะเนื้อหาเป็นข้อมูลทางทฤษฎีที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ เข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติที่ ตลอดจนการนำไปประยุกต์ปรับใช้ได้อย่างถูกต้องในการดำเนินชีวิต และส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ที่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ กายเอและบริกส์ (Gagne and Briggs) ที่ได้กล่าวว่า การแบ่งประเภทของเนื้อหานิยมแบ่งตามประเภทของความมุ่งหมายทางการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ เนื้อหาด้านความรู้และสติปัญญา (Cognitive Domain) เนื้อหาด้านเจตคติ (Affective Domain) และเนื้อหาทางด้านทักษะ (Psychomotor Domain) ซึ่งในด้านความรู้และสติปัญญาประกอบด้วยเนื้อหาด้านข้อเท็จจริง ทฤษฎีหรือหลักการแนวคิดพื้นฐาน มโนทัศน์ ทักษะ และค่านิยม (สุนีย์ ภูพันธ์, 2546)

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ ของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย

2.2.1 จุดประสงค์รายวิชา มีการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะที่ถูกต้องที่เกี่ยวกับทางด้านสุขภาพ ชีวิตและครอบครัว ที่สามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคมในบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งนี้ได้คำนึงถึงสิ่งที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งทางสติปัญญา ความคิด ทักษะ และพฤติกรรมปฏิบัติต่อตนเองที่ถูกต้องเหมาะสม เนื่องจากการพัฒนาทางด้านความรู้ สติปัญญา เป็นการเจริญเติบโตที่จะต้องมีการเพิ่มขึ้นและได้รับการตอบสนองไปในทางที่ดีซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ ส่วนด้านเจตคติ ความคิด หรือทัศนคติ มุ่งช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรับรู้ และตอบสนองกลับมาทางความคิด การยอมรับ และการเห็นคุณค่าในสิ่งนั้นๆ ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการปลูกฝังค่านิยมอื่น ๆ ให้แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมต่อไปได้ และด้านทักษะได้พัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติ การกระทำ และการ

แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ จนกลายเป็นนิสัย หรือสุขปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะเห็นได้ว่าการมุ่งพัฒนาผู้เรียนทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์และมีความเชื่อมโยงกันที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน ทั้งสามด้าน สอดคล้องกับ (Joyce and Weil, 1996, อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2560) ได้กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา สาระต่าง ๆ ซึ่งเนื้อหา สาระนั้นอาจอยู่ในรูปของข้อมูล ข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด ส่วนรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้สึกรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากแก่การพัฒนา หรือปลูกฝัง และรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาด้านทักษะ (Psycho-Motor Domain) เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการ ที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย

2.2.2 เนื้อหา สาระ เป็นเนื้อหาที่มีความสำคัญ และเกี่ยวข้องการนำไปประยุกต์ปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและครอบครัวของตนเองได้จริง อีกทั้งเป็นเนื้อหาสาระที่ได้มาจากความต้องการของผู้เรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนารายวิชาฯ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการมนุษย์ทุกคน ทุกเพศ และทุกวัย ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตตั้งแต่แรกเกิด จนตาย เพื่อให้ทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันด้วยความสุขสมบูรณ์ ประกอบกับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการอาศัยอยู่ร่วมกันโดยมีความต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และมีวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นต้องตระหนักให้ความสำคัญกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ชีวิตและครอบครัวที่จะต้องอิงกับบริบทในพื้นที่ด้วย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติ ทักษะพฤติกรรมการนำไปประยุกต์ปรับใช้ให้มีความถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้สืบเนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงหนังสือ ตำรา เอกสารประกอบการสอนที่มีเนื้อหาสอดคล้อง หรือที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาวิชา พบว่า มีทั้งหนังสือ และตำราที่ใช้ในการประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น อนามัยครอบครัว ครอบครัวกับการส่งเสริมอาชีพ ความตระหนักรู้เรื่องเพศ เพศวิถีศึกษา เป็นต้น

ซึ่งเนื้อหาที่ปรากฏเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งสิ้น และเป็นปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นจริงในพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันตามบริบทให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี อีกทั้งเนื้อหาสาระของรายวิชาในบางส่วนที่ได้กล่าวมาข้างต้น มีความสอดคล้องกับการศึกษาความต้องการจำเป็น ด้านเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม เพศศึกษา ในการศึกษาของ (ชบา ชีทอง, 2559) พบว่า การเจริญเติบโต และพัฒนาการทางเพศ ในช่วงวัยรุ่น การคุมกำเนิด การตั้งครรภโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และปัญหาทางเพศ และการป้องกันแก้ไข ซึ่งเป็นเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ และผู้สอนต้องการให้มี เช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับ (ชวลิต ชูกำแพง, 2561) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเนื้อหา ไว้ว่า เป็นสิ่งที่กำหนดลักษณะของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะต้องจัดให้กับผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนมีเหตุและผล เพราะเนื้อหาคือความรู้ที่มากขึ้นกับผู้เรียนย่อมส่งผลให้เป็นคนมีความรู้และมีเหตุผลมากขึ้น และช่วยขยายขอบเขตของประสบการณ์กว้างขวางมากขึ้น เพราะการได้ความรู้ใหม่ย่อมก่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่ เกิดมุมมองหรือทัศนคติที่กว้างไกล และเกิดทักษะทางปัญญามากขึ้น ทั้งนี้ยังสอดคล้อง (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2561) ได้กล่าวว่า เนื้อหาสาระที่ควรสอนให้แก่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้นควรประกอบด้วยสามด้านใหญ่ ๆ คือความรู้พื้นฐาน ทักษะ และกระบวนการเรียนรู้ และทักษะชีวิต

2.2.3 วิธีการจัดการเรียนรู้ เน้นการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) เป็นกิจกรรม กระบวนการกลุ่มที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ทุกคนได้ลงมือปฏิบัติจริง ศึกษาค้นคว้า แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน ทั้งนี้โดยจัดให้มีการนำเสนอผลงานผ่านกระบวนการกลุ่มที่มีการคิดวิเคราะห์ แสดงบทบาทสมมติ ทักษะในการทำงานกลุ่มร่วมกัน ยอมรับความคิดเห็นระหว่างกัน รวมทั้งมีการสื่อสารที่มีความเข้าใจที่ตรงกัน เคารพซึ่งกันและกัน ที่สำคัญจะต้องสอดแทรกทักษะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องด้วยผู้เรียนมีความแตกต่างกันในบริบทเชิงวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2561) ได้กล่าวว่า การเรียนเชิงรุก (Active Learning) มีแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยการลงมือปฏิบัติ สะท้อนความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่เรียนรู้ เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมกลุ่มให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้นร่วมกัน โดยกิจกรรมนั้นจะเน้นบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ (Facilitator)

2.2.4 สื่อ แหล่งการเรียนรู้ ต้องเป็นสื่อผสมที่มาจากทั้งตัวบุคคล เช่น ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เฉพาะเรื่อง และจากตัวผู้เรียนเอง สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น เอกสารประกอบการสอน รายวิชา ใบความรู้ แผ่นพับ ใบปลิว ๆ รวมทั้งใบงานต่าง ๆ และสื่อออนไลน์ เช่น คลิปวิดีโอ (VDO) อินเทอร์เน็ต แต่ทั้งนี้ไม่ควรใช้สื่อในทางที่ล่อแหลมเกินไป ส่งผลทำให้ผิดต่อหลักศาสนาในบริบทเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ รวมทั้งสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ ทั้งที่มีอยู่ในชุมชนและท้องถิ่นที่ใช้ในการประกอบการเรียนการสอนที่เป็นส่วนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมการสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี สื่อเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน ทั้งนี้สื่อที่ใช้ในรายวิชาผู้วิจัยได้คำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของผู้เรียน เนื่องด้วยผู้เรียนในพื้นที่มีความแตกต่างกันทางด้านบริบทเชิงวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาที่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการใช้สื่อที่ไม่สื่อไปในทางล่อแหลม และผิดต่อหลักศาสนาที่เรียนนับถือ และสอดคล้องกับ (จารุวัฒน์ สองเมือง และคนอื่น ๆ, 2557) ได้วิจัยเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษาสำหรับนักเรียนมุสลิมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ผู้บริหารและครูกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้นอกจากจะให้ผู้เรียนมีความสนใจต่อการเรียนแล้ว สื่อในรูปแบบดังกล่าวจะส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนให้ เป็นไปตามความต้องการของชุมชน

2.2.5 การวัดและการประเมินผล ส่วนของการวัดและประเมินผลนั้น ผู้สอนต้องมีการกำหนดสัดส่วนของคะแนนให้ชัดเจนทั้งที่เป็นทฤษฎี ปฏิบัติ ที่จะต้องวัดให้ตรงกับจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามที่ต้องการของรายวิชาที่สามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้ให้มีความเชื่อมโยงกับบริบทของการดำเนินวิถีชีวิตของผู้เรียน สอดคล้องกับ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องอยู่บนหลักการพื้นฐาน คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอัน

พึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งนี้ในรายวิชาได้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน โดยมีความหลากหลายในการประเมินผู้เรียนทั้งที่เป็นข้อสอบ การทำ กิจกรรม การนำเสนอผลงาน การศึกษาค้นคว้า และการทำงานร่วมกัน ตลอดจนมีความยืดหยุ่นในการประเมินผลตามสภาพเนื่องด้วยมีความแตกต่างกันในบริบทเชิงวัฒนธรรมของผู้เรียน ตลอดจนคำนึงให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ได้ในชีวิตจริง สอดคล้องกับ (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2561) ได้สรุปว่า การประเมินผู้เรียนในชั้นเรียน เป็นวิธีการที่ผู้สอนยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นให้ผู้สอนและผู้เรียนสังเกตและพัฒนาการเรียนรู้ มากกว่าสังเกตและพัฒนาการสอน และมุ่งการประเมินตามสภาพจริง โดยจะประเมินจากความสามารถของผู้เรียนที่จะแสดงพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้ความรู้ทักษะต่าง ๆ ตามที่ผู้สอนจัดขึ้นในชั้นเรียน เชื่อมโยงไปสู่ชีวิตจริงของผู้เรียนได้ และสามารถแก้ปัญหาที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันได้

การได้มาซึ่งการสร้างและพัฒนารายวิชาครั้งนี้ สืบเนื่องจากผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนารายวิชา ที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งทำให้ได้รายวิชาที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม สืบเนื่องก่อนการพัฒนาวิชา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหา และความต้องการในการพัฒนารายวิชา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาในประเด็นความต้องการจำเป็นจากนักศึกษา และแนวทางในการพัฒนารายวิชาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนารายวิชา โดยตรง ข้อมูลที่ได้สามารถเป็นแนวทาง และประโยชน์ต่อการพัฒนารายวิชา ที่สามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการเขียนแผนการสอน ประกอบด้วย จุดประสงค์ รายวิชา เนื้อหา สาระ วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนารายวิชา และเพื่อให้ได้รายวิชาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพบริบทของผู้เรียนในพื้นที่ จากนั้นได้นำแผนการสอนไปทดลองนำร่อง และนำมาแก้ไขปรับปรุง เพื่อนำไปใช้จริงและประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ สงัด อุทรานันท์ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561) อธิบายวัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 7 ขั้นตอนได้ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การคัดเลือก การจัดเนื้อหาสาระ และการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดมาตรฐานการวัดและการประเมินผล ขั้นตอนที่ 5 การทดลองใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการใช้หลักสูตร และขั้นตอนที่ 7 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร อีกทั้งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา สอดคล้อง

กับ คณะกรรมการการศึกษากิจการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและการกีฬาสถานศึกษาแห่งชาติสำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (2560) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา ควรปรับให้มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่หมายถึงกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในห้องให้มากที่สุด ตลอดจนการเรียนรู้แบบศึกษาค้นคว้าแบบมีส่วนร่วมด้วยตนเอง รู้จักการแก้ปัญหา และคิดในทางสร้างสรรค์

3. ผลของการใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในมิติของประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาฯ

3.1 ผลของการนำรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปใช้ในมิติของประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล พบว่าในกลุ่มทดลองนำร่อง พบว่า โดยภาพรวมประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ/ประสิทธิภาพเชิงผลลัพธ์ ด้าน ความรู้ $E1=82.93/E2=82.62$ ด้าน เจตคติ $E1=82.66/E2=81.92$ และ ด้าน ทักษะ $E1=82.61/E2=82.00$ กลุ่มทดลองในสภาพจริง ด้านความรู้ $E1=22.83/E2=83.02$ ด้านเจตคติ $E1=82.85/E2=82.48$ และด้านทักษะ $E1=89.06/E2=83.06$ ทั้งสองกลุ่มผ่านเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องจากที่ผู้วิจัยได้มีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้ระบุในจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการจะพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่มีความจำเป็นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตตามบริบทของผู้เรียน กล่าวคือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้วิจัยได้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างความสนใจ โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริง และกระตุ้นผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา เช่น กระบวนการคิด การตอบคำถาม แสดงแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ที่สร้างองค์ความรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ มีมุมมอง ทักษะ และการมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง เหมาะสม เกี่ยวกับสุขภาพ ชีวิตและครอบครัวของตนเอง และสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในพื้นที่ สอดคล้องกับ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561) ที่กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน อาจแบ่งตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามแนวคิดของบลูม (Bloom, 1972) ซึ่งจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) ด้านความรู้สึก (Affective Domain) และด้านทักษะ (Psychomotor Domain) เครื่องมือวัดด้านสติปัญญา ได้แก่ แบบทดสอบ ด้านความรู้สึก ได้แก่ แบบวัดทัศนคติ ความสนใจ แรงจูงใจ ความนึกคิดเกี่ยวกับตน เป็นต้น และด้านทักษะ ได้แก่ การวัดการปฏิบัติจริงและในสถานการณ์จำลอง เป็นต้น

อีกทั้งเนื้อหาสาระของรายวิชาฯ มาจากความต้องการของผู้เรียนที่ต้องการได้รับความรู้เพิ่มเติม ผู้สอนได้คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญเนื่องด้วยผู้เรียนอาศัยอยู่ร่วมกันโดยมีความแตกต่างกันทางด้านประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ และวิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพบริบทเชิงวัฒนธรรมของผู้เรียน ทั้งนี้เนื้อหาสาระของรายวิชาฯ ยังมีความสอดคล้องกับหนังสือ ตำราที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง และมีความจำเป็นกับผู้เรียนที่จะต้องนำไปปรับใช้สามารถป้องกันการเกิดปัญหา และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงกับสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง และนำไปสู่การมีสุขภาพชีวิตและครอบครัวที่สมบูรณ์ ตลอดจนการมีสื่อ แหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่ส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี และการวัดประเมินผลวัดตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ส่งผลให้ทราบถึงประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ/ผลลัพธ์ ของผู้เรียนไปในทางที่ดีขึ้น ทั้งนี้มีความสอดคล้องกับ (เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์, 2559) ได้สรุปว่า เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษา มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ได้แก่ การมีความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติทางด้านสุขภาพที่ถูกต้อง

ทั้งนี้จากการวิจัยที่ทำให้มีประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ/ประสิทธิภาพเชิงผลลัพธ์ที่ดีผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สืบเนื่องจากการพัฒนารายวิชาฯ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากกระบวนการขั้นตอนของการวิจัยที่ให้ความสำคัญในกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยการได้ข้อมูลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นจากนักศึกษา และแนวทางในการพัฒนารายวิชาฯ ในประเด็นด้านกิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการจัดการเรียนรู้รายวิชาฯ ที่พบว่า กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถที่จะคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น ได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริง และกระตุ้นผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2561) ที่ได้กล่าวไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก ให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูง การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา และการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ เป็นการมุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้สอนต้องมีวิธีการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะที่จะพัฒนา ให้เป็นบุคคลที่มีลักษณะที่พึงประสงค์โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีหลายรูปแบบ ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นบางส่วน จนถึงผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งหมด และผู้สอนต้องคำนึงถึงปัจจัยสนับสนุนด้านการรู้คิด ปัจจัยด้านแรงจูงใจและอารมณ์ ความรู้สึก ปัจจัยด้านพัฒนาการ

สังคม ปัจจัยด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพต่อไป

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองนำร่อง และกลุ่มทดลองในสภาพจริง ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ สำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า หลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น และเมื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะมาเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนารายวิชา ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีสาระการเรียนรู้ของรายวิชาที่ได้เน้นพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติที่ดี ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าเกี่ยวกับสุขภาพ ชีวิตและครอบครัวที่ส่งผลต่อความสุขและสมรรถนะ ตลอดจนมีการเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะ และพฤติกรรมกาปฏิบัติที่นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้จริง กล่าวคือการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ สามารถนำไปปรับใช้ให้มีความสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยมีการอาศัยอยู่ร่วมกันที่มีความแตกต่างกันในบริบทเชิงวัฒนธรรม โดยเป็นที่น่าสนใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ยิ่งขึ้น เพราะมีความเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน และเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน ทั้งนี้สอดคล้องกับ (ชุตินา ทศโร และคนอื่น ๆ, 2563) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสมานฉันท์ในสังคมพหุวัฒนธรรมในรายวิชาความเป็นครูวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสมานฉันท์ในสังคมพหุวัฒนธรรมในรายวิชาความเป็นครูวิชาชีพ สูงกว่านักศึกษาที่เรียนแบบปกติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสมานฉันท์ในสังคมพหุวัฒนธรรมมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมด้านสติปัญญา สืบเนื่องจากการจัดลำดับเนื้อหาวิชาความเป็นครูวิชาชีพ สอดคล้องกับแนวทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ (Bruner, 1963) เกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการค้นพบ (Discovery learning) โดยยึดหลักการสอน ดังนี้ 1) แรงจูงใจภายใน (Self-motivation) 2) โครงสร้างของบทเรียน (Structure) 3) การจัดลำดับความยากง่าย (Sequence) และ 4) แรงเสริมด้วยตนเอง (Self-reinforcement) และสอดคล้องกับ (สิงหา จันทน์ขาว, 2558) ทำการพัฒนาหลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับสามแณระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนพระปริยัติธรรม พบว่า หลังจากการทดลองใช้หลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้น ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ หลังการทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น ผลสืบเนื่องจากหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มีการ

เรียนรู้ของรายวิชา และสาระการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต และข้อบัญญัติของสามเณร รวมถึงได้มีการนำหลักธรรมที่สามเณรได้เรียนรู้เป็นประจำอยู่แล้วมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จึงกระตุ้นให้สามเณรมีความสนใจที่จะเรียนรู้มากยิ่งขึ้นเพราะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของสามเณรโดยตรง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติได้จริง

การที่ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ที่สูงขึ้น สืบเนื่องจากแนวทางการจัดการเรียนรู้ของรายวิชา ที่ความเกี่ยวข้องกับสุขภาพ ชีวิตและครอบครัว ได้กำหนดแนวทางให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นผู้เรียนให้เกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน การลงมือปฏิบัติ และนำความรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ตลอดจนมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันด้วยกระบวนการกลุ่ม อีกทั้งรายวิชาได้มีการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียน ส่งผลทำให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีโดยเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีโดยการแยกแยะกับความรู้ใหม่ที่ได้รับความรู้ที่สามารถประเมินต่อเติมและสร้างแนวคิดของตนเองซึ่งเรียกได้ว่ามีความรู้ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับคำกล่าวของ (เอมอชฌา วัฒนบูรานนท์, 2559) ที่กล่าวว่า ความสามารถในการแสดงออกของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ ในด้านความรู้สุขภาพ (Health Knowledge) เป็นกระบวนการทางสมอง คือการที่ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเนื้อหาสาระต่าง ๆ ของวิชาสุขศึกษาเพิ่มขึ้นจากเดิมโดยสามารถวัดได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และสอดคล้องกับ (สิงหา จันทน์ขาว, 2558) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษา พบว่า สามเณรมีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ที่สูงขึ้น สืบเนื่องจากแนวทางการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรได้กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นให้สามเณรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เช่น การได้ฝึกในขั้นตอนกระบวนการคิด กระบวนการวิเคราะห์ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการฝึกประเมินสุขภาพด้วยตนเอง ตลอดจนการสำรวจสภาพปัญหาต่าง ๆ จากสถานการณ์จริง การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิต การฝึกปฏิบัติโดยมีการเชิญวิทยากร และมีกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมในการมีปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนสามเณรด้วยกัน

ในส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติที่สูงขึ้น ทั้งนี้สืบเนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา นั้น ผู้วิจัยได้เน้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ทศนคติเกี่ยวกับสุขภาพ ชีวิตและครอบครัว อีกทั้งยังเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเองโดยมีการยกตัวอย่างในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยช่วยกันออกความคิดเห็นจากประเด็น หรือหัวข้อที่ได้กำหนดให้ อีกทั้งมีสื่อ แหล่งการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตของการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและส่งผลต่อการเรียนรู้ด้านเจตคติที่ดีกับผู้เรียนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ

คำกล่าวของ (เอมฮัซมา วัฒนบูรานนท์, 2558) ที่กล่าวว่า ความสามารถในการแสดงออกของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ ในทัศนคติด้านสุขภาพ (Health Attitude) ซึ่งเป็นกระบวนการจิตใจและความรู้สึกจากภายใน คือการที่ผู้เรียนมีปฏิริยาด้านความรู้สึกทางบวกเรื่องสุขภาพหรือการดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะที่สูงขึ้น สืบเนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาช่วยให้นักศึกษามีทักษะที่ดี และถูกต้องที่สามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้ให้เกิดความเชื่อมโยง และสอดคล้องกับบริบทเชิงวัฒนธรรมของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้กิจกรรมการเรียนการสอนได้ฝึกและปฏิบัติให้ผู้เรียนมีทักษะในการเอาตัวรอดจากสถานการณ์คับขันต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนได้ให้ความสนใจและให้ความร่วมมือกับกิจกรรมเป็นอย่างดี ตลอดจนมีการเน้นให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติที่ถูกต้อง เหมาะสม ด้านสุขภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในสังคม สอดคล้องกับคำกล่าวของ (เอมฮัซมา วัฒนบูรานนท์, 2559) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแสดงออกของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ ด้านทักษะสุขภาพ (Health Skill) เป็นความสามารถในการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพหรือมีสุขปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ คล่องแคล่วและเรียบร้อยมากขึ้นกว่าเดิม โดยทักษะด้านสุขภาพนี้เป็นทักษะที่สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติทางด้านสุขภาพหรือสุขปฏิบัติที่ถูกต้อง เมื่อทำบ่อยจึงกลายเป็นทักษะนั่นเอง

ทั้งนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น เป็นผลสืบเนื่องจากผู้วิจัยได้มีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่มีการทดสอบผู้เรียนทั้งก่อนและหลังเรียน โดยในกิจกรรมการเรียนรู้ได้เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน ที่ช่วยกันคิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นให้เกิดการเรียนรู้โดยแก้ปัญหาเป็นและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของในอนาคต และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ปรับใช้จริงได้จริง และถูกต้องเหมาะสมกับยุคของการเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน ทั้งนี้ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ใน 3 ด้าน (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559, อ้างถึงใน ณิชดา เวชญาลักษณ์, 2561) ได้สรุปผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความเชี่ยวชาญในการสื่อสารที่ซับซ้อนมีไหวพริบในการตอบคำถามแก้ปัญหาเฉพาะหน้าควบคุมการเจรจา มีทักษะความรู้ทักษะการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์และทักษะชีวิตที่สามารถชี้นำตนเองสามารถปรับตัวได้ดีในสังคมในระดับท้องถิ่นและระดับโลก

3.3 ผลการทดสอบความพึงพอใจของนักศึกษาภายหลังการใช้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

พบว่า กลุ่มทดลองนำร่องและกลุ่มทดลองในสภาพจริง มีความพึงพอใจโดยภาพรวม และในทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านจุดประสงค์ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียน การสอน ด้านสื่อ แหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจสืบเนื่อง จากที่ผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทเชิง วัฒนธรรมและความต้องการของผู้เรียนในพื้นที่ ที่ได้คำนึงถึงจุดประสงค์รายวิชาที่ต้องการพัฒนา ผู้เรียน เนื้อหาสาระที่สามารถนำไปเชื่อมโยงปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทเชิงวัฒนธรรมของผู้เรียน มีกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นผู้เรียนอยู่ตลอดเวลาและให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียน การสอนเป็นอย่างดี และคำนึงถึงความเหมาะสมของกิจกรรมกับผู้เรียนที่มีข้อจำกัดในเรื่องของ หลักศาสนา โดยมีสื่อ แหล่งการเรียนรู้ที่อยู่จริงจากแหล่งชุมชน ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับ ผู้เรียน และไม่ล่อแหลมผิดต่อหลักศาสนาของผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม และด้านการวัดและ การประเมินผล เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ และประเมินตามสภาพจริงตามบริบทเชิง วัฒนธรรมในพื้นที่ อีกทั้งยังได้มีการทดลองนำร่องของการใช้รายวิชา เพื่อแก้ไขปรับปรุง และ นำไปใช้ในสถานการณ์จริง สอดคล้องกับ (สังัด อุทรานัน, 2532, อ้างถึงในชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2561; ชุติมา ทศโร และคนอื่น ๆ, 2563) ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก ๆ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การคัดเลือกเนื้อหาสาระ การกำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผลการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข การนำหลักสูตรไป ใช้ และการนำมาปรับปรุงแก้ไข

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรตระหนักและให้ความสำคัญถึง องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ ด้านจุดประสงค์รายวิชา ด้านเนื้อหาสาระรายวิชา ด้านการจัด กิจกรรม/กระบวนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ด้านสื่อ แหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและ ประเมินผล โดยจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม สอดคล้องตามสภาพบริบทเชิงวัฒนธรรมของ ผู้เรียน เพราะจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำหรับ ผู้เรียนโดยตรง อีกทั้งยังเป็นความประสงค์ของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2 การพัฒนารายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรสามารถนำกระบวนการหรือแนวทาง ของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทสามจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ ไปใช้ในการสร้างและพัฒนารายวิชาอื่น ๆ ได้โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและสามารถเชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่นในบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ หลังเรียนที่สูงขึ้น ควรมีการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชี่ยวชาญ มีไหวพริบดี สามารถคิดแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ และทักษะชีวิตที่สามารถชี้นำตนเอง และปรับตัวได้ดีในสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่กล่าวว่าต้องการคนที่มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

1.4 ควรมีการติดตามผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่อเนื่อง เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและร่วมกันแก้ไขและพัฒนาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบตั้งชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่เปิดสอน เพื่อร่วมกันเสนอแนะปัญหา ความต้องการให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับชุมชนในท้องถิ่น

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงนโยบาย เพื่อกำหนดกรอบการพัฒนาหลักสูตรในระดับอุดมศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างอาจารย์ในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย กับศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.3 ควรมีการทำวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อแก้ไขสภาพปัญหาของการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีความเทียบเท่ากับผู้เรียนในพื้นที่อื่นๆ

2.4 ควรมีการวิจัยในเชิงขยายผลโดยปรับใช้รายวิชาในการจัดการเรียนรู้ ด้านจุดประสงค์รายวิชา ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดกิจกรรม/กระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อให้มีความเหมาะสมกับบริบทเชิงวัฒนธรรม และมีความสอดคล้องตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.5 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรแบบออนไลน์โดยมีเนื้อหาเรื่องเพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับนักเรียน นักศึกษา สามารถนำความรู้ที่ถูกต้องไปประยุกต์ปรับใช้กับตนเองและผู้อื่นได้

2.6 ควรมีการดำเนินการวิจัยที่มีกระบวนการพัฒนาวิชาชีพและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาในบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับหลักสูตร และรายวิชาที่เปิดสอนใน ทั้งในระดับมัธยมศึกษา และระดับปริญญาตรีในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

บรรณานุกรม

- Bada, J. K., & Suhonen, J. (2021). Developing and Evaluating Computer Game: A Pedagogical Perspective for HIV/AIDS Prevention in School. *Problems of Education in the 21 st century*, 33, 4-12.
- Barth J, และ Lannen P. (2012). Efficacy of communication skills training courses in oncology:a systematic review and meta-analysis. สืบค้นจาก <http://www.annonc.oxfordjournals.org/>
- Bruner, J. (1963). *The process of education*. New York: Alfred A. Knopf, Inc and House.
- Carol, A. B. (2004). *The effects of self – selected professional development on instructional practices*. . (Master's thesis). Illinois State University, American
- Confer, C. S. (2001, January). Student Participation in a Process of Teacher Change:Toward Student-Centered Teaching and Learning. *Dissertation Abstracts International*, 61(7).
- Fenning, K. (2004). Cohort based learning: Application to learning organization and student academic success. *College Quaterly*, 7(1).
- Gardner. (1993). *Multiple Intelligences : The theory in Practice*. New York: Basic Books.
- Good, C. V. (1959). *Dictionary of Education*. New York: Mcgraw – Hill Co.
- Green, J. A. (1970). *Introduction to Measurement and Evaluation*. New York: Dodd Mesd.
- Guilford, J. P. (1954). *Fundamental Statistics in Psychology and Education*. Tokyo: McGraw-Hill Kodakusha.
- Jungst, E. S. (2003). Providing support for faculty who wish to shift to a learning centered paradigm in their higher education classroom. *The Journal of Scholarship of Teaching and Learning(JOSOTL)*, 3(3).
- Oliva, P. F. (2009). *Developing The Curriculum*. New York: Longman.
- Saylor, J. G., Alexander, W.M,Lewis, A.J.,. (1981). *Curriculum Planning For better Teaching and Learning*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Skilbeck, M. (1984). *School-based Curriculum Development*. London: Harper & Row

กีฬาสถานิติบัญญัติแห่งชาติสำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. สืบค้นจาก

<https://www.cts.chula.ac.th/download/1485/>

จรรยาศักดิ์ เบญจมาตย์. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์การฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุษฎี
บัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

จारी ทองดำลิ่ง. (2550). ครอบครัวยกับการส่งเสริมอาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

จาร์วจัน สอเมือง, ซอลียะห์ หะยีสะมะแอ, สุรชัย ไวยวรรณจิตร, อิบรอเฮม หะยีสาอ,
และ มูหามัดรูยานี บากา. (2557, กรกฎาคม-ธันวาคม). การจัดการเรียนรู้อาษาไทยระดับ
ประถมศึกษาสำหรับนักเรียนมุสลิมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ของไทย. วารสาร อัล-ฮิกมะฮู มหาวิทยาลัยฟาฏอนี, 4(8), 6.

จินดารัตน์ แก้วพิกุล. (2559). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา
การศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมาตรฐานสากล (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุษฎี
บัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ชบา ชีทอง. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือของ
นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคูษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ชวลิต ชุก้าแพง. (2561). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแนวคิดและกระบวนการ (พ. 2).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชวิน พงษ์มัจญ. (2561). สภาพปัญหาในการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างสันติสุขของโรงเรียนรัฐบาล
ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ว.วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 44(2), 117.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2521). ระบบผลิตชุดการสอนจุฬาลงกรณ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้อื่นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 7).
นนทบุรี: พี บาลานซ์ไอดีแอนปริ้นติ้ง.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีการปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:
วีพริ้นท์.

- ชุติมา ทศโร, ปริญญา ทองสอน, และ สฎายุ ธีระวณิชตระกูล. (2563, พฤษภาคม-สิงหาคม). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสมานฉันท์ในสังคมพหุวัฒนธรรมในรายวิชาความเป็นครูวิชาชีพสำหรับนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยหาดใหญ่. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 15(2), 141-142.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). หลักการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิชัมพร สมพงษ์, วุฒิชัย เนียมเทศ, เอกกรินทร์ สังข์ทอง, และ เรชา ชูสุวรรณ. (2559, มกราคม-มิถุนายน). การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารหาดใหญ่วิชาการ, 14(1), 99.
- ทิตนา แหมมณี. (2541). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยการเกษตร.
- ทิตนา แหมมณี. (2544). "การประเมินผลหลักสูตร" ใน สมหวังพิธิยานุวัฒน์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แหมมณี. (2545). กระบวนการเรียนรู้: ความหมาย แนวทางพัฒนา และปัญญาข้อใจ. กรุงเทพฯ: เอกสารเผยแพร่ในโครงการ วพร. ลำดับที่ 01.
- ทิตนา แหมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงพล พรหม ณ นคร. (2558). แนวทางการพัฒนาดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาเยาวชนมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.
- ถาวร บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- ถาวร บัวศรี. (2543). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- นิคม ชมพูหลง. (2545). วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- นียบวรรณ (ผลวัฒน์) วรรณศิริ. (2550). มานุษยวิทยา สังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- นิรวานา ลาเต๊ะ. (2556). บทบาทด้านศาสนา ด้านสังคม วัฒนธรรม และด้านเศรษฐกิจของสตรีมุสลิมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยานิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.

- บัณฑิตยส์ สมะฮุน, และ สุภาศพรพน ตั่งตรงไฟโรจน์. (2549). พหุวัฒนธรรมกับการพัฒนาการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ : กรณีศึกษาปอเนาะ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญสิทธิ์ ไชยชนะ. (2559). รูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจหรือพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้.
- บุญสิทธิ์ ไชยชนะ, ส. ด., เสกสรรค์ ทองคำ, เกสรี ลัดเด็ย, ยะสี ลาเต๊ะ, อุษณิษา ภาคยานุวัตติ, เรณูบุบผะเรณู, ชโซคชัย คำแหง, กัลยานี กาซอ, สุชาติ ถาวรระ, อับดุลสุโก ดินอะ, นูรา กือจี. (2559). รูปแบบการจัดการศึกษที่เหมาะสมสำหรับเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจหรือพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้.
- ประเวศ วะสี. (2543). การศึกษาชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น: ในสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สัมนาทางวิชาการ เรื่อง ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- ปิยะ กิจถาวร. (2555). ในเขมชาติ เทพไทย (บ.ก.), มิติวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และสภาพอนาคตถิ่นสู่สันติจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม.
- ผกามาศ พิธรากร. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาชุมชนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก. (ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ผจงกาญจน์ ภูวิภาดาวรรณ. (2549). การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาโดยการประเมินชั้นเรียน. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว. (2540). การพัฒนาหลักสูตรหลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: อลินเพรส.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2561). ทักษะ 7C ของครู 4.0 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพญาดา สังข์ทอง. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- มณฑิรา จารุเพ็ง. (2560). จิตวิทยาครอบครัว. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- รวีวรรณ ขำพล. (2555, ตุลาคม-ธันวาคม). สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. รุสมีแล, 33(3).

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมไทย. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2542). ครอบครัว. วารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม, 22(6).
- ลัดดา ศิลาน้อย. (2550). การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคณะศึกษาศาสตร์ด้วยรูปแบบการเรียนรู้การสอนเชิงผลิตภาพ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 30(1).
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, และ อธิป จิตฤกษ์. (2554). ทักษะแห่งอนาคตใหม่:
การศึกษาเพื่อทศวรรษที่ 21 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ Open words.
- ศิริกัญญา แก่นทอง. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับ
นักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์, 5
(พิเศษ).
- ศิลป์ชัย สุวรรณมณี, จรัส อติวิทยากรณ์, และ อิศริฐัฐ รินไธสง. (2557). การวิเคราะห์องค์ประกอบ
เชิงยืนยันรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุ
วัฒนธรรม กรณีศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ,
27(3), 215.
- ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวงศึกษาธิการ. (2560).
แผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ.
2560-2579). ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล. (2552). รายงานสรุปโครงการสานเสวนา
ชุมชนศาสนเสวนา เรื่อง ความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างศาสนา. สืบค้นจาก
http://www.peace.mahidol.ac.th/th/index.php?option=com_content&task=view&id=825&Itemid=162
- สงัด อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: เซนต์เตอร์พับลิเคชัน.
- สงัด อุทรานันท์. (2538). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย. (2524). ครอบครัวสัมพันธ์. กรุงเทพฯ:
สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สัญญา ภัทรากกร. (2552). ผลการจัดการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวาที่มีต่อความสามารถในการ
แก้ปัญหาและการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องความน่าจะเป็น. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). การเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดแพร่. (2559). วิธีชีวิตหลากหลายในสามจังหวัดชายแดนใต้. สืบค้นจาก http://pr.prd.go.th/phrae/ewt_news.php?nid=2487&filename=index
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2556). พื้นฐานความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2547). เรียนรู้แบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สิงหา จันทน์ขาว. (2558). การพัฒนาหลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับสามเณรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนพระปริยัติธรรม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุชาติ โสภประยูร, และ เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์. (2542). การสอนสุขศึกษา. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- สุชาติ โสภประยูร, และ เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์. (2553). เทคนิคการสอนสุขศึกษาแบบมีอาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดอกหญ้าวิชาการ จำกัด.
- สุธีรส ชูชื่น. (2555). พหุวัฒนธรรมศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ทางเลือกหรือทางรอด. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 8(2).
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร ยุคปฏิรูปการศึกษา. เชียงใหม่: The Knowledge Center.
- สุพจน์ แสงเงิน. (2542). พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์. (2558). มองทิศทางการศึกษาชายแดนภาคใต้ต้องบูรณาการ <https://www.posttoday.com/social/general/370066>
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้.

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

หรรษา เศรษฐบุปผา, สมบัติ สกกุลพรรณ, และ สุวิท อินทอง. (2559). การพัฒนารูปแบบและการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการสื่อและอิเล็กทรอนิกส์ (INTEGRATED E-LEARNING COURSE) สำหรับนักศึกษาพยาบาลในระดับปริญญาตรี. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 18(3), 1-11.

หวันเหลี่ยม, ด. (ม.ป.พ.). การพัฒนาแนวคิดวัฒนธรรมமானชนนั้ของสังคมพหุวัฒนธรรมตามทรรณะของตำรวจตระเวนชายแดนที่มีประสพการณั้ปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. สืบค้นจาก http://www.pt.tsu.ac.th/rdi/ConAll/ORAL_19/O59.pdf

อดิพันธ์ ประสิทธิ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุษฎั้บัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

อรจินดา บุรสมบุรณั้. (2561). รายงานพิเศษได้ สังคมพหุวัฒนธรรม” สังคมที่อยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานความแตกต่าง สืบค้นจาก http://thainews.prd.go.th/website_th/news/print_news/TNRPT

อรนุช ลิมตศิริ. (2555). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อรัญญา สุทธาสีโนบล. (2545). การสอนแบบบูรณาการ สารพัฒนาหลักสูตร. วารสารวิชาการ, 12(2).

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อำนาจ จันทร์แป้น. (2540). การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติระดับโรงเรียน. เชียงใหม่: สหทรัพย์การพิมพ์.

เอมอัชฌา วัฒนบุรณนั้. (2558). การวิจัยพัฒนาโมเดลเลิฟเพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบุรณั้:ชุดโครงการวิจัยสำหรับนั้ติระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณั้ มหาวิทยาลัย.

เอมอัชฌา วัฒนบุรณนั้. (2559). การวิจัยพัฒนาโมเดลเลิฟเพื่อสร้างเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบุรณั้: ชุดโครงการวิจัยสำหรับนั้ติระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นตังเ้าส์ จำกัด.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ประเภท/จังหวัด	ชื่อสกุล	สถานที่ปฏิบัติงาน
1. กลุ่มผู้นำศาสนา ยะลา	นายแหวดือรามะ มะมิงจิ	สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม จังหวัดยะลา
	นายสาและ ยูไซะ	มัสยิด กะมียอ จังหวัดปัตตานี
	นายอับดุลฮาฟิซ ฮิเล	โรงเรียนรูกมานูฮากีม จังหวัด นราธิวาส
2. กลุ่มผู้นำสังคม หรือท้องถิ่น ยะลา	นางกิงกาญจน์ รัชชาติย์	ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัด ชายแดนภาคใต้ (ยะลา)
	นางเรณู บุบผาเรณู	กองการศึกษา เทศบาลเมือง ปัตตานี
	นายอำพล พละศร	สำนักงานการศึกษาเทศบาลเมือง นราธิวาส
3. กลุ่มครูสาย ผู้สอน ยะลา	ผศ.ชาติเชื้อ สุวรรณมุสิก	สาขาวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา
	อาจารย์เชษฐ ปุระกัญจน์	สาขาวิชาสุขศึกษาและ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตยะลา
	ผศ. ดร.นัฐธิดา พิมพวง	ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ประเภท/จังหวัด	ชื่อสกุล	สถานที่ปฏิบัติงาน
4. กลุ่มนักวิชาการ ทางวัฒนธรรม	นายสัญญา สุวรรณโพธิ์	สำนักการศึกษาเทศบาลนคร ยะลา
ยะลา		
ปัตตานี	นางสุภาฯ สมทรง	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ปัตตานี
นราธิวาส	นายอนุชา มะรือแมะ	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด นราธิวาส
5. กลุ่มบุคลากรทาง การแพทย์	นางอวาทิพย์ แว	โรงพยาบาลศูนย์ยะลา
สาธารณสุข		
ยะลา		
ปัตตานี	นายมะยาชิน สาเกาะ	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลกะมียอ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
นราธิวาส	นายสัตยา คงวัฒนา	สำนักงานสาธารณสุข อำเภอบา เจาะ จังหวัดนราธิวาส

ที่ อว 8718/จ๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตยะลา

เนื่องด้วย นางสาวพิชามณีย์ จันทุส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัว แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมี อาจารย์ ดร.สิงหา จันทน์ขาว และอาจารย์ ดร.อนันต์ มาลาวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ 1) แบบทดสอบ เรื่อง รายวิชาเพศศึกษาและชีวิตครอบครัว 2) แบบสอบถาม เรื่อง ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชา และ 3) แผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้วิชาเพศศึกษาและชีวิตครอบครัว กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาสุศึกษา และขอใช้สถานที่ห้อง 987 อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตยะลา เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนกันยายน 2562 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2562 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จิตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาคัดต่อนิสิต โทรศัพท์ 093 789 7425

ที่ ฮว 8718/2949

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

เนื่องด้วย นางสาวพิชามณูช จันทุส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัว แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมี อาจารย์ ดร.สิงหา จันทน์ขาว และอาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ 1) โครงสร้างรายวิชาชีวิตและครอบครัว 2) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาชีวิตและครอบครัว 3) แบบทดสอบรายวิชาชีวิตและครอบครัว 4) แบบสอบถาม เรื่อง ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัว และ 5) ใบงาน แบบประเมิน รายวิชาชีวิตและครอบครัว กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา จำนวน 1 ห้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่อาคาร 24 ห้อง 510 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ระหว่างเดือน ธันวาคม 2562 ถึงเดือนเมษายน 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานคณะศึกษาศาสตร์

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 093 789 7425

ที่ อว 8718/๑๐๒

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒ สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

เนื่องด้วย นางสาวพิชามญช์ จันทุรัส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง "การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัว แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมี อาจารย์ ดร.สิงหา จันทน์ขาว และอาจารย์ ดร.อนันต์ มาลาวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาติเชื้อ สุวรรณสิริก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพิชามญช์ จันทุรัส และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 093 789 7425

ที่ อว 8718/๙๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะศึกษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

เนื่องด้วย นางสาวพิชามณูช จันทุรัส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัว แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมี อาจารย์ ดร.สิงหา จันทน์ขาว และอาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัลญาม์ สมุห์เสณีโต เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อบริษัทประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงาน ในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพิชามณูช จันทุรัส และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อัครชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 093 789 7425

ที่ อว 8718/๑00

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

เนื่องด้วย นางสาวพิชามณีย์ จันทร์สุ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง "การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัว แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมี อาจารย์ ดร.สิงหา จันทร์ขาว และอาจารย์ ดร.อนันต์ มาสารรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ธินันดรดา พิมพ์ทอง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพิชามณีย์ จันทร์สุ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 093 789 7425

ที่ อว 8718/ 901

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

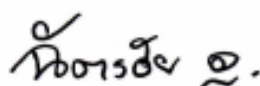
เรียน รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตยะลา

เนื่องด้วย นางสาวพิชามณีย์ จันทร์สุส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง "การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัว แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมี อาจารย์ ดร.สิงหา จันทร์ซาว และอาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.เกษมชชา อาษา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อบริษัทงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพิชามณีย์ จันทร์สุส และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 093 789 7425

๕๖๔

ที่ อว 8718/๕๙๙

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลกะเนียบ จังหวัดปทุมธานี

เนื่องด้วย นางสาวพิชามณูช จันทุรส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง "การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัว แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมี อาจารย์ ดร.สิงหา จันทน์ขาว และอาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายณะยาชิน สามณะ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพิชามณูช จันทุรส และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 093 789 7425

ที่ อว 8718/89๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคณะราษฎรบำรุงจังหวัดยะลา

เนื่องด้วย นางสาวพิชามณูช จันทุส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง "การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัว แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมี อาจารย์ ดร.สิงหา จันทน์ขาว และอาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางนงเยาว์ วิไกลเจริญยิ่ง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพิชามณูช จันทุส และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 093 789 7425

ภาคผนวก ข
- เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (สำหรับนักศึกษา)

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาโดยการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย และข้อเสนอแนะจากนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างแท้จริงของรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง

1. ให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาชีวิตและครอบครัว
2. ข้อคำถามมี 5 ประเด็น ประกอบด้วย จุดประสงค์รายวิชา เนื้อหา สาระ การจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ แหล่งการเรียนรู้ การวัดผลการประเมินผล

1. จุดประสงค์รายวิชา

1.1 การเรียนรู้ในรายวิชาชีวิตและครอบครัว ที่ผ่านมามีอะไรเป็นปัญหา หรืออุปสรรคที่ทำให้ตัวเองไม่บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชา.....

1.2 นักศึกษามีความคาดหวัง หรือต้องการให้จุดประสงค์รายวิชาชีวิตและครอบครัวพัฒนาในเรื่องอะไรบ้าง.....

2. เนื้อหาสาระรายวิชา

2.1 จากเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในรายวิชาชีวิตและครอบครัว นักศึกษาคิดว่าอะไรเป็นปัญหา หรืออุปสรรคในการเรียนรู้.....

2.2 เนื้อหา สาระรายวิชา ที่นักศึกษายังขาดความรู้ หรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเองที่ควรได้รับความรู้เพิ่มเติมควรเป็นเนื้อหาเรื่องอะไรบ้าง.....

3. การจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวที่ผ่านมา นักศึกษาคิดว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน
อย่างไร.....

.....

3.2 นักศึกษาต้องการให้รายวิชาชีวิตและครอบครัวมีกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรูปแบบใดบ้าง

.....

.....

4. สื่อ แหล่งการเรียนรู้

4.1 สำหรับนักศึกษา การเรียนรู้ในรายวิชาชีวิตและครอบครัวที่ผ่านมา สื่อ แหล่งการเรียนรู้ มีปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

4.2 สื่อแหล่งการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และมีความเหมาะสม นักศึกษามีความต้องการให้เป็นสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ที่เป็นอย่างไร

.....

.....

5. การวัดและการประเมินผล

5.1 นักศึกษาคิดว่าจากการวัดและประเมินผลในรายวิชาชีวิตและครอบครัวที่ผ่านมา มีปัญหาหรืออุปสรรค อย่างไร.....

.....

5.2 นักศึกษาต้องการให้รายวิชาชีวิตและครอบครัวมีการวัดและประเมินผลที่มีรูปแบบ หรือวิธีการใดบ้าง.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบ
บูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

- กลุ่มผู้นำศาสนา
- กลุ่มผู้นำสังคมหรือท้องถิ่น
- กลุ่มครูผู้สอน
- กลุ่มนักวิชาการวัฒนธรรม
- กลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ สาธารณสุข

วัตถุประสงค์ เพื่อหาแนวทางในการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการที่
เหมาะสมสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและ
ครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (ชนิดปลายเปิด) ประกอบด้วย 2
ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล.....

ตำแหน่งปัจจุบัน ระบุ.....

สถานที่ในการปฏิบัติงานปัจจุบัน.....

ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่.....

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสุขภาพส่วนบุคคล(ชีวิตและครอบครัว) ที่ผ่านมาอย่างไร
บ้าง.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อหาแนวทางในการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิต
 ละครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัด
 ชายแดนภาคใต้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านใดบ้าง

.....

1.2 แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ควรคำนึงอะไรเป็นสำคัญ

.....

2. เนื้อหา สาระรายวิชา

2.1 จากสภาพสิ่งแวดล้อม และบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แนวทางในการ
 กำหนดเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง หรือมีความสอดคล้องกับรายวิชา ผู้เรียนควรได้รับรู้เกี่ยวกับเนื้อหา
 เรื่องอะไรบ้าง

.....

3. การจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 แนวทางการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีลักษณะกิจกรรมอย่างไรที่
 สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้โดยเร็ว และมีความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา

.....

4. สื่อ แหล่งการเรียนรู้

4.1 สื่อ แหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาควรเป็นสื่อ
 ที่มีลักษณะอย่างไร .....

4.2 สื่อ แหล่งการเรียนรู้สามารถมาจากแหล่งใดได้บ้าง.....

5. การวัดและประเมินผล

5.1 แนวทางในการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม หรือสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาควร
 เป็นอย่างไร.....

5.2 ควรมีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการใดบ้าง.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

**แบบประเมินความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ
สำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**

จุดประสงค์ เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสำรวจความความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะจากนักศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสำรวจชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสำรวจประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะจากนักศึกษา

2. แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสำรวจประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรอกข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของนักศึกษาลงในช่องว่างให้ครบถ้วนสมบูรณ์

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. ชั้นปีการศึกษา

1. ชั้นปีที่ 1

2. ชั้นปีที่ 2

3. ชั้นปีที่ 3

4. ชั้นปีที่ 4

3. สาขาวิชา.....คณะ.....

4. สถานศึกษา.....

5. ลงทะเบียนเรียนรายวิชาชีวิตและครอบครัว ปีการศึกษา...../.....

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัว
แบบบูรณา

การสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
คำชี้แจง ให้นักศึกษาพิจารณาข้อความทางด้านซ้ายมือ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องระดับความคิดเห็นทางด้านขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
เพียงข้อเดียว

ความหมายของคะแนน

คะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>ด้านจุดประสงค์ของรายวิชา</p> <p>1. จุดประสงค์รายวิชามีการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ เข้าใจ เจตคติ ทักษะความเข้าใจ และการนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับผู้เรียนในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>					
<p>2. จุดประสงค์รายวิชามีการกำหนดให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และการนำไปใช้จริงในการดำเนินชีวิตของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>					
<p>3. จุดประสงค์รายวิชามีการกำหนดให้ผู้เรียนมีความเฉพาะเจาะจงที่สามารถนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้ไปปรับใช้และบูรณาการให้มีความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้</p>					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านเนื้อหา สาระรายวิชา					
4. เนื้อหา สาระรายวิชา มีความถูกต้องเหมาะสม และเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรงในการดำเนินชีวิตในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้					
5. เนื้อหา สาระรายวิชา มีความเกี่ยวข้องกับสุขภาพ ชีวิตและครอบครัว ที่สามารถนำไปบูรณาการปรับใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตตามบริบทเชิงวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้					
6. เนื้อหา สาระรายวิชาสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชนตามบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้					
ด้านการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน					
7. กระบวนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนมีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้					
8. การจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ร่วมกันด้วยความสามัคคี ที่มีความแตกต่างในบริบทเชิงวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้					
9. การจัดการเรียนรู้ เน้นกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในและนอกห้องเรียนจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านสื่อ แหล่งการเรียนรู้ 10. การใช้สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับเนื้อหา และเหมาะสมกับผู้เรียนในพื้นที่ตามบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้					
11. สื่อ แหล่งการเรียนรู้ มีความหลากหลายที่มาจากตัวบุคคลหรือหน่วยงานในท้องถิ่น ชุมชนในบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้					
12. มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีแหล่งการเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วตามบริบทในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้					
ด้านการวัดและประเมินผล 13. มีการวัดและประเมินผลด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และการนำไปปรับใช้ที่ตรงกับบริบทของผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้					
14. มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นทฤษฎี หรือปฏิบัติ ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้					
15. มีการวัดและประเมินผลที่มีเกณฑ์ชัดเจน เป็นระบบ และยืดหยุ่นตามสภาพของผู้เรียนในบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้					

ส่วนที่ 3

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- คุณภาพความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้
- คุณภาพแบบทดสอบในบทเรียน
- คุณภาพแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- คุณภาพแบบประเมินความพึงพอใจ

แบบประเมินคุณภาพความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ของรายวิชาชีวิตและครอบครัว
แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการ
สำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง กรอกข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของท่านลงในช่องว่างให้ครบถ้วนสมบูรณ์

1. ชื่อ-สกุล.....
2. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
3. สาขาที่สำเร็จการศึกษา.....
4. ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่.....
5. สถานที่ในการปฏิบัติงานปัจจุบัน.....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง จงพิจารณาประเด็นข้อความทางด้านซ้ายมือ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องคะแนนที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ความหมายของตัวเลือก

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นมีความถูกต้อง/ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นมีความถูกต้อง/ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นมีความถูกต้อง/ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นมีความถูกต้อง/ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นมีความถูกต้อง/ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

รายการ	ความถูกต้อง					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความเที่ยงตรง (IOC)	ข้อเสียด้าน
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
จุดประสงค์รายวิชา 1. การกำหนดจุดประสงค์รายวิชานี้ให้ผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะที่ถูกต้อง สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในบริบทเชิงวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2. จุดประสงค์รายวิชานี้ให้ผู้เรียนมีทักษะด้านในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และสามารถนำไปแก้ปัญหาได้จริงในการดำเนินชีวิตจริงในบริบทเชิงวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3. จุดประสงค์ของรายวิชามีความสอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของหลักสูตรตามบริบทในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้																	

รายการ	ความถูกต้อง					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความเที่ยงตรง (IOC)	ชื่อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
เนื้อหา สารระเหยวิทยา 4. เนื้อหา สารระเหยของรายวิชามีความเหมาะสมสอดคล้องกับรายวิชา และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนในบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้																	
5. เนื้อหา สารระเหยวิทยามีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่นโดยสามารถนำไปบูรณาการปรับใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตที่เชื่อมโยงกับบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้																	
6. เนื้อหา สารระเหยของรายวิชาเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตสุขภาพครอบครัวที่สามารถนำไปใช้เพื่อป้องกันอาการเกิดปัญหาในปัจจุบันในบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้																	

รายการ	ความถูกต้อง					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความเที่ยงตรง (IOC)	ชื่อเสนอ และ
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
การวัดและการประเมินผล 13. มีการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ เช่น วัดความรู้ เข้าใจ ความคิด ทักษะและการนำไปใช้ได้จริง เหมาะสมกับบริบทในสังคมจังหวัดภาคใต้																	
14. มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายทั้งที่เป็นทฤษฎี ปฏิบัติของชิ้นงาน ทั้งงานกลุ่มและเดี่ยว โดยมีความยืดหยุ่นตามสภาพของผู้เรียน ในบริบทของสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้																	
15. มีการวัดและประเมินผู้เรียนที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในบริบทของสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้																	

**คุณภาพแบบทดสอบในบทเรียน รายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับ
นักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**

ตัวอย่างแบบทดสอบในบทเรียน บทที่ 1 จาก 8 บท
บทที่ 1 เรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและครอบครัว

ข้อสอบ	คะแนนประเมิน จากผู้เชี่ยวชาญ			ผล		
	+ 1	0	- 1	IOC	P	r
<p>1. ข้อใดกล่าวถึงครอบครัวได้ถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันในทางเพศและให้กำเนิดบุตร</p> <p>ข. องค์การหรือหน่วยทางสังคมขนาดย่อมซึ่งเกิดจากที่ชายและหญิงคู่หนึ่งมีความสัมพันธ์กันในทางเพศแล้วให้กำเนิดบุตร</p> <p>ค. สถาบันทางสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความสัมพันธ์ที่ติดต่อกันในการปลูกฝังความเชื่อค่านิยม และทัศนคติของบุคคลในครอบครัว</p> <p>ง. เป็นหน่วยที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ที่มีความเป็นอยู่ของบุคคลในครอบครัว</p>						
<p>2. ครอบครัวที่มีความสุข แสดงว่าครอบครัวมีลักษณะเป็นอย่างไร</p> <p>ก. พ่อแม่พาลูกๆ ไปเที่ยวอยู่เสมอๆ</p> <p>ข. มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เพิ่มขึ้น</p> <p>ค. สมาชิกในครอบครัวรักกันเหนียวแน่น</p> <p>ง. ครอบครัวไปงานเลี้ยงโดยพร้อมเพรียงกัน</p>						
<p>3. ข้อใด ไม่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของครอบครัว</p> <p>ก. เสรีให้ความรักความอบอุ่นกับลูกๆ ทุกคนเท่าเทียมกัน</p> <p>ข. อาทิตย์ ให้รางวัลกับลูกเสมอ เมื่อลูกสอบได้คะแนนในลำดับต้นๆ ของห้อง</p>						

ข้อสอบ	คะแนนประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ			ผล		
	+ 1	0	- 1	IOC	P	r
<p>ค. ปานวาด มีการอบรมเลี้ยงดูลูก ๆ ด้วยความใกล้ชิดเป็นอย่างดี</p> <p>ง. เจนนี่คำนึงถึงความปลอดภัยต่างๆ ในการเลี้ยงดูบุตรเป็นอย่างดี</p>						
<p>4. ถ้าต้องการให้สมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันควรปฏิบัติตนอย่างไร</p> <p>ก. ชวนพ่อแม่ไปทานข้าวนอกบ้านอยู่เสมอ</p> <p>ข. ได้เตียงกับพี่น้องเพื่อหาข้อตกลงกันร่วมกัน</p> <p>ค. ลาออกจากโรงเรียนเพื่อช่วยครอบครัวหารายได้เพิ่ม</p> <p>ง. หากิจกรรมทำร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว</p>						
<p>5. ปัจจุบันครอบครัวมีความแตกต่างกันในด้านใดบ้าง</p> <p>ก. ที่อยู่อาศัย การศึกษา สังคม</p> <p>ข. สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ</p> <p>ค. ลักษณะครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา</p> <p>ง. สถานศึกษาของบุตร สภาพสังคมในครอบครัว</p>						
<p>6. ข้อใดกล่าวถึงความสำคัญของครอบครัว ไม่ถูกต้อง</p> <p>ก. ช่วยในการเสริมสร้างและพัฒนาระดับของสุขภาพชีวิตของคนไทย</p> <p>ข. ช่วยในการสร้างคุณภาพชีวิตคุณลักษณะต่างๆ</p> <p>ค. ช่วยสร้างครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานทางการศึกษาของสังคมครอบครัวเป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้</p> <p>ง. ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานในการพัฒนาสังคม สถาบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสังคมและชุมชน</p>						

ข้อสอบ	คะแนนประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ			ผล		
	+ 1	0	-1	IOC	P	r
7. ปัจจุบันข้อใดเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวมากที่สุด ก. ความเจริญทางเทคโนโลยี ข. ความรุ่มรวยของสังคมปัจจุบัน ค. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ง. การอบรมสั่งสอนบุตรอย่างใกล้ชิด						
8. ข้อใด ไม่ใช่ สภาพของครอบครัวในปัจจุบัน ก. การดูแลเอาใจใส่ของสมาชิกในครอบครัว ข. ความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างสมาชิกในครอบครัว ค. การอยู่ร่วมกันด้วยความพร้อมหน้าพร้อมตาของสมาชิกในครอบครัว ง. การให้คำปรึกษา และการร่วมกันแก้ไขปัญหาของสมาชิกในครอบครัว						
9. สังคมครอบครัวแบบใดที่กล่าวถึงในการช่วยสร้าง ความมั่นใจให้กับสมาชิกในครอบครัว ก. มีการตำหนิเมื่อทำผิดพลาด ข. การเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นเสมอๆ ค. ลงโทษโดยไม่มีเหตุผลและไม่อธิบาย ง. กล่าวคำชมเชย ให้กำลังใจเมื่อทำความดี						
10. บริบท ของครอบครัวในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มี ความแตกต่างกับบริบทครอบครัวในภาคอื่นๆในเรื่องใดบ้าง ก. ศาสนา วัฒนธรรม ข. ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม ค. ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรม ง. ความเชื่อ ประเพณี ศาสนา และวัฒนธรรม						
บทที่ 8 จากแบบทดสอบ 8 บท				085- 100	0.44- 0.78	022- 078
ความเชื่อมั่น 0.72						

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	ข้อสอบ	คะแนนประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							ผล		
		1	2	3	4	5	6	7	IOC	P	r
พิสัย	<p>เจ้าบ่าวจะถูกเนื้อต้องตัว เจ้าสาวไม่ได้ ส่วนการหมั้นหลัง พิธีเจ้าบ่าวสามารถถูกเนื้อต้อง ต้องผู้หญิงได้ ตรงกับการ แต่งงานในข้อใด</p> <p>ก. การแต่งงานแบบเชื้อ สายจีน</p> <p>ข. การแต่งงานแบบคริสต์</p> <p>ค. การแต่งงานแบบไทย พุทธ</p> <p>ง. การแต่งงานแบบไทย มุสลิม</p>										
	125.								0.85- 1.00	0.22- 0.87	0.22- 0.89
ความเชื่อมั่น 0.95											

คุณภาพแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาชีวิตและครอบครัว แบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

รายการ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
จุดประสงค์รายวิชา 1. จุดประสงค์รายวิชา มีการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ เข้าใจ เจตคติ ทักษะความเข้าใจ และการนำไปใช้ได้ อย่างถูกต้องเหมาะสมกับผู้เรียนในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้				
2. จุดประสงค์รายวิชา มีการกำหนดให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนทักษะในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และการนำไปใช้จริงในการดำเนินชีวิตของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้				
3. จุดประสงค์รายวิชา มีการกำหนดให้ผู้เรียนมีความ เฉพาะเจาะจงที่สามารถนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้ไปปรับใช้ และบูรณาการให้มีความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิต ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้				
เนื้อหา สาระรายวิชา 4. เนื้อหา สาระรายวิชา มีความถูกต้อง เหมาะสม และเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรงในการดำเนินชีวิตในบริบท สามจังหวัดชายแดนภาคใต้				
5. เนื้อหา สาระรายวิชา มีความเกี่ยวข้องกับสุขภาพ ชีวิตและครอบครัว ที่สามารถนำไปบูรณาการปรับ ใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิตตามบริบทเชิงวัฒนธรรม ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้				

รายการ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
6. เนื้อหา สารระยวิชาสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชน ตามบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้				
การจัดการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนการสอน 7. กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนมีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้				
8. การจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ร่วมกันด้วยความสามัคคี ที่มีความแตกต่างในบริบทเชิงวัฒนธรรมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้				
9. การจัดการเรียนรู้เน้นกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในและนอกห้องเรียนจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้				
สื่อ แหล่งการเรียนรู้ 10. การใช้สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับเนื้อหา และเหมาะสมกับผู้เรียนในพื้นที่ตามบริบทเชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้				
11. สื่อ แหล่งการเรียนรู้ มีความหลากหลาย ที่มาจากตัวบุคคลหรือหน่วยงานในท้องถิ่นชุมชนในบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้				
12. มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีแหล่งการเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วตามบริบทในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้				

รายการ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
การวัดและการประเมินผล 13. มีการวัดและประเมินผลด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และการนำไปปรับใช้ที่ตรงกับบริบทของผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้				
14. มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นทฤษฎี หรือปฏิบัติ ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้				
15. มีการวัดและประเมินผลที่มีเกณฑ์ชัดเจน เป็นระบบ และยืดหยุ่นตามสภาพของผู้เรียนในบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้				

แบบประเมินคุณภาพแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (125 ข้อ)
ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ข้อ	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.78	0.44	25	0.53	0.78
2	0.72	0.33	26	0.78	0.44
3	0.78	0.44	27	0.28	0.56
4	0.61	0.56	28	0.72	0.56
5	0.78	0.44	29	0.72	0.33
6	0.67	0.22	30	0.39	0.56
7	0.78	0.44	31	0.61	0.33
8	0.78	0.22	32	0.28	0.33
9	0.56	0.22	33	0.56	0.22
10	0.56	0.22	34	0.22	0.44
11	0.56	0.22	35	0.33	0.22
12	0.67	0.44	36	0.67	0.22
13	0.61	0.33	37	0.72	0.33
14	0.56	0.22	38	0.78	0.44
15	0.56	0.22	39	0.44	0.89
16	0.67	0.22	40	0.44	0.22
17	0.61	0.56	41	0.39	0.78
18	0.72	0.56	42	0.78	0.22
19	0.67	0.22	43	0.78	0.44
20	0.56	0.22	44	0.78	0.22
21	0.78	0.22	45	0.72	0.33
22	0.78	0.44	46	0.56	0.67
23	0.78	0.22	47	0.67	0.44
24	0.78	0.22	48	0.67	0.22

ข้อ	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
49	0.67	0.22	76	0.61	0.56
50	0.67	0.22	77	0.50	0.56
51	0.50	0.78	78	0.56	0.22
52	0.78	0.22	79	0.44	0.22
53	0.78	0.44	80	0.72	0.33
54	0.56	0.22	81	0.56	0.44
55	0.78	0.44	82	0.61	0.56
56	0.44	0.44	83	0.33	0.22
57	0.33	0.22	84	0.78	0.22
58	0.39	0.33	85	0.67	0.22
59	0.78	0.22	86	0.39	0.78
60	0.67	0.22	87	0.33	0.44
61	0.56	0.22	88	0.56	0.22
62	0.56	0.22	89	0.56	0.22
63	0.56	0.67	90	0.44	0.44
64	0.61	0.33	91	0.72	0.33
65	0.44	0.44	92	0.72	0.33
66	0.33	0.44	93	0.39	0.56
67	0.50	0.33	94	0.22	0.22
68	0.56	0.22	95	0.72	0.33
69	0.67	0.44	96	0.50	0.23
70	0.67	0.22	97	0.33	0.44
71	0.61	0.78	98	0.33	0.67
72	0.78	0.22	99	0.44	0.89
73	0.56	0.22	100	0.67	0.22
74	0.78	0.22	101	0.67	0.44
75	0.78	0.44	102	0.50	0.33

ชื่อ	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ชื่อ	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
103	0.44	0.44	116	0.56	0.44
104	0.67	0.22	117	0.44	0.89
105	0.22	0.22	118	0.61	0.78
106	0.78	0.22	119	0.67	0.44
107	0.72	0.33	120	0.78	0.22
108	0.78	0.22	121	0.33	0.22
109	0.44	0.22	122	0.44	0.44
110	0.56	0.67	123	0.61	0.33
111	0.22	0.22	124	0.78	0.22
112	0.33	0.44	125	0.44	0.44
113	0.67	0.22	ค่าความเชื่อมั่น = 0.95		
114	0.56	0.22			
115	0.61	0.33			

ตาราง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน กลุ่มทดลองในสภาพจริง (n=31)

ก่อนเรียนกลุ่มจริง (n=31)				รวม 125 ข้อ	หลังเรียนกลุ่มจริง (n=31)					รวม 125 ข้อ
คนที่	ความรู้ (60)	เจตคติ (32)	ทักษะ (33)		ข้อที่	คนที่	ความรู้ (60)	เจตคติ (32)	ทักษะ (33)	
1	35	18	17	70	46	23	25	23	46	94
2	27	11	13	51	37	18	26	18	37	81
3	20	11	12	43	36	21	27	21	36	84
4	24	12	8	44	39	18	21	18	39	78
5	22	19	19	60	38	27	24	27	38	89
6	24	10	16	50	40	19	24	19	40	83
7	21	14	18	53	45	23	28	23	45	96
8	30	12	17	59	45	20	26	20	45	91
9	26	20	18	64	43	25	25	25	43	93
10	23	20	19	62	36	26	25	26	36	87
11	25	15	14	54	47	23	19	23	47	89
12	28	15	13	56	43	21	24	21	43	88
13	32	12	14	58	48	24	27	24	48	99
14	34	18	15	67	43	26	24	26	43	93
15	34	17	15	66	51	22	23	22	51	96
16	37	12	14	63	48	24	25	24	48	97
17	35	24	16	75	43	27	22	27	43	92
18	31	16	15	62	45	23	26	23	45	94
19	34	15	21	70	45	25	27	25	45	97
20	39	14	18	71	46	23	25	23	46	94
21	38	19	16	73	43	27	27	27	43	97
22	29	17	14	60	40	22	22	22	40	84
23	36	16	14	66	47	22	25	22	47	94
24	34	14	17	65	47	24	26	24	47	97

ก่อนเรียนกลุ่มจริง (n=31)				รวม 125 ข้อ	หลังเรียนกลุ่มจริง (n=31)					รวม 125 ข้อ
คนที่	ความรู้ (60)	เจตคติ (32)	ทักษะ (33)		ข้อที่	คนที่	ความรู้ (60)	เจตคติ (32)	ทักษะ (33)	
25	31	15	17	63	45	27	23	23	45	95
26	34	19	16	69	48	26	23	27	48	97
27	36	17	16	69	46	27	23	26	46	96
28	32	14	13	59	49	26	24	27	49	99
29	29	11	17	57	43	22	21	26	43	86
30	36	21	20	77	48	22	23	22	48	93
31	36	16	19	71	41	21	24	22	41	86

ภาคผนวก ง
โครงสร้างรายวิชา
ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

**โครงสร้างรายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษาโดยอิงบริบท
เชิงวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**

1. คำอธิบายรายวิชา : ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและครอบครัว การเลือกคู่ครองและการสร้างครอบครัว เพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น การสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว วัฒนธรรมทางอาหารกับการสร้างสุขภาพครอบครัว การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพชีวิตและครอบครัว อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพครอบครัว สิ่งเสพติดกับปัญหาครอบครัวและชุมชน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสุขภาพของชีวิตและครอบครัว

2. จำนวนหน่วยกิต 2(1-2-3) เวลา 3 ชั่วโมง

ส่วนที่	บทที่	แผนการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
1. ชีวิตและครอบครัว ศึกษา	1. แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและครอบครัว	1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับครอบครัว	- ความหมาย และ ความสำคัญของ ครอบครัว - บทบาทและหน้าที่ของ ครอบครัว - ลักษณะและโครงสร้าง ของครอบครัว - ความแตกต่างของ ครอบครัวตามบริบทเชิง วัฒนธรรม จากอดีตถึง ปัจจุบัน	3
		2. การสร้างสัมพันธภาพเพื่อครอบครัวเป็นสุข	-ลักษณะและองค์ประกอบของครอบครัวเป็นสุข -สถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัว	3

ส่วนที่	บทที่	แผนการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
	2. การเลือก คู่ครองและการ สร้างครอบครัว	3. วางแผนสำนึก ชีวิตเป็นสุข	-หลักการและแนว ทางการสร้างสัมพันธภาพ ในครอบครัว - หลักการและแนว ทางการเลือกคู่ครอง -การเตรียมความพร้อม ก่อนการแต่งงาน - การปรับตัวในการใช้ ชีวิตคู่	3
		4. การแต่งงาน : ปฐมบทของชีวิตคู่	- วัฒนธรรม ประเพณีการ แต่งงานตามชาวไทยพุทธ ไทยมุสลิม ไทยจีน และ คริสต์ -กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การแต่งงาน (การหมั้น, การสมรสที่ ถูกต้องตามกฎหมาย, การสิ้นสุดความเป็นสามี ภรรยา, ทรัพย์สินระหว่าง สามีภรรยา)	3
		5. การคุมกำเนิด เรื่องที่วัยรุ่นควรรู้	- ความหมายและ ความสำคัญของการ คุมกำเนิด - วิธีการคุมกำเนิดแต่ละ ประเภท (เว้นระยะการมี บุตร)	3

ส่วนที่	บทที่	แผนการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
			<ul style="list-style-type: none"> - การเลือกใช้วิธีการคุมกำเนิดที่เหมาะสมกับเป้าหมายของครอบครัวและบริบทเชิงวัฒนธรรม - ข้อควรตระหนักในการคุมกำเนิด หรือเว้นช่วงการมีบุตร 	
	3. เพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น	6. เมื่อฉันโตเป็นหนุ่ม เป็นสาว	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่น - รสนิยมทางเพศและพฤติกรรมทางเพศ - แนวทางการปรับตัวทางเพศของวัยรุ่น 	3
		7. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกัน	<ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ - การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ 	3
		8. หลักการและทักษะที่จำเป็นต่อการลดปัญหาทางเพศ	<ul style="list-style-type: none"> - การตระหนักในคุณค่าของตนเองและการเคารพผู้อื่น - ทักษะการต่อรองและการฝึกปฏิบัติ 	3

ส่วนที่	บทที่	แผนการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
			-ทักษะการปฏิเสธและ การฝึกปฏิบัติ-ทักษะการ โน้มน้าวใจและการฝึก ปฏิบัติ	
2. การ สร้างเสริม สุขภาพ ครอบครัว	4. การสร้าง เสริมสุขภาพ ครอบครัว	9. หลักการและ แนวทางสร้างเสริม สุขภาพครอบครัว	-แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพ ครอบครัว - การเสริมสร้างสุขภาพ ของสมาชิกในครอบครัว แต่ละช่วงวัย(วัยทารก วัย เด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน วัย สูงอายุ)	3
	5. วัฒนธรรม ทางอาหารกับ การสร้างเสริม สุขภาพ ครอบครัว	10. วัฒนธรรมทาง อาหารกับการสร้าง เสริมสุขภาพ ครอบครัว	- ภาวะโภชนาการ - แนวคิดเรื่องอาหารกับ การป้องกันโรค - ความหลากหลายของ วัฒนธรรมทางอาหารใน บริบทของสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ - หลักการเลือกและ จัดเตรียมบริโภคอาหารที่ ถูกสุขลักษณะและ วัฒนธรรมท้องถิ่น	3

ส่วนที่	บทที่	แผนการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
3. การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพชีวิตและครอบครัว	6. อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพครอบครัว	11. อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> - ชีวิตครอบครัวและการเปลี่ยนแปลง - ผลกระทบของความเจริญทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคลและครอบครัว - สังคมพหุวัฒนธรรมและผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคลและครอบครัว - การปรับตัวของครอบครัวต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อม 	3
	7. สิ่งเสพติดกับปัญหาสุขภาพครอบครัวและชุมชน	12. สิ่งเสพติดกับวัยรุ่นและผลกระทบต่อความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะของสิ่งเสพติดแต่ละประเภท - ความรุนแรงของสิ่งเสพติดและผลกระทบของปัญหาการเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและชุมชน - แนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งเสพติด 	3

ส่วนที่	บทที่	แผนการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
	8. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสุขภาพของชีวิตและครอบครัว	13. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสุขภาพชีวิตและครอบครัว	-พรบ.สิ่งเสพติดให้โทษ -พรบ.สาธารณสุข -พรบ.การจัดการสิ่งแวดล้อม -พรบ.อาหารและยา -พรบ.การควบคุมโรค -พรบ.ข้อมูลข่าวสาร -หลักการทางศาสนา (กฎหมายชารีอะห์) -พรบ.ควบคุมความสงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ฯลฯ	3

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

แผนการเรียนรู้ บทที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและครอบครัว **เรื่อง** ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับครอบครัว **จำนวนหน่วยกิต** 2(1-2-3) **เวลา** 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญที่สุดของชีวิตมนุษย์ทุกคน เป็นจุดเริ่มต้นในการทำให้มีชีวิตนำไปสู่ความสุขและสมบูรณ์ในการดำรงชีวิต อีกทั้งยังเป็นสถาบันที่คงทน เพราะมนุษย์ทุกคนจะต้องอยู่ในสถาบันนี้เนื่องจากเป็นสิ่งกลุ่มแรกที่เรารู้จักตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตในครอบครัว ซึ่งเป็นสิ่งที่บอกถึงสถานภาพ และบทบาทในสังคมที่เรามีส่วนร่วม ตลอดจนกำหนดสิทธิและหน้าที่สมาชิกมีต่อกัน และสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ

1. บอกความหมาย ความสำคัญที่ถูกต้องเกี่ยวกับชีวิตและครอบครัว (C)
2. อธิบายลักษณะ บทบาทและหน้าที่ ของครอบครัวได้ (C)
3. บอกความแตกต่างของครอบครัวในอดีตและปัจจุบันได้ (C)

ที่	เรื่อง/สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ แหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมิน
1	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับครอบครัว - ความหมาย และ ความสำคัญของครอบครัว - บทบาทและหน้าที่ของครอบครัว	ขั้นเตรียมการ 1. ผู้สอนฉายภาพเกี่ยวกับครอบครัว ให้ผู้เรียนดู (5 นาที) 2. สุ่มถามผู้เรียน 5-6 คน จากภาพที่ได้เห็นว่าคิด	1. รูปภาพเกี่ยวกับครอบครัว 2. กระดาษสี 3. ใบงานกิจกรรมที่ 1	1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น 2. สังเกตจากความสนใจขณะผู้สอนบรรยาย

ที่	เรื่อง/สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ แหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมิน
	<p>- ลักษณะและโครงสร้างของครอบครัว</p> <p>- ความแตกต่างของครอบครัวตามบริบทเชิงวัฒนธรรม จากอดีตถึงปัจจุบัน</p>	<p>อะไรได้บ้างจากภาพ พร้อมทั้งบอกความหมายของครอบครัวตามที่ผู้เรียนเข้าใจ (10 นาที)</p> <p>3. ผู้สอนและผู้เรียนพูดคุยสนทนา ในประเด็นภาพฉายที่ได้ดู แสดงความคิดเห็นจากภาพที่ได้ดู และช่วยกันสรุปความหมายของครอบครัวให้มีความถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น (35 นาที)</p> <p>4. ให้ผู้เรียนแต่ละคนวิเคราะห์ภาพที่เห็นลงในกระดาษสีตามที่ผู้สอนแจก โดยพับเป็นกระดาษ 8 หน้า</p> <p>ตามใบกิจกรรมที่ 1 “ครอบครัวของฉัน” (20 นาที)</p> <p>5. สุ่มผู้เรียนที่มีสัญลักษณ์รูปภาพบนกระดาษสีที่ตัวเองเลือกออกมาเล่าตามใบงานกิจกรรมที่ 1 ตามที่เขียน ให้เพื่อนๆ ฟังหน้าชั้น (30 นาที)</p>	<p>“ครอบครัวของฉัน</p> <p>4. VDO เกี่ยวกับความแตกต่างของครอบครัวในอดีตและปัจจุบัน</p> <p>3. กระดาษปรีฟ</p> <p>4. ใบงานกิจกรรมที่ 2 “รำลึกถึงอดีต”</p> <p>5. คำถามผ่านทาง application kahoot</p>	<p>3. ประเมินจากการทำใบงานกิจกรรมที่ 2</p> <p>4. ประเมินจากความรับผิดชอบและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</p> <p>6. ประเมินจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน</p>

ที่	เรื่อง/สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ แหล่งการเรียนรู้	การวัดและประเมิน
		<p>ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม</p> <p>6. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ตามกระดาษสีที่แต่ละคนได้เลือก และอธิบายในการทำกิจกรรมกลุ่ม (5 นาที)</p> <p>7. เปิด VDO เกี่ยวกับความแตกต่างของครอบครัวตามบริบทเชิงวัฒนธรรม จากอดีตถึงปัจจุบัน (10 นาที)</p> <p>8. ผู้สอนแจกกระดาษสีให้แต่ละกลุ่มๆ ละ 1 ใบ โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด และวิเคราะห์จากวิดีโอถึงความแตกต่างของครอบครัวตามบริบทเชิงวัฒนธรรม จากอดีตถึงปัจจุบัน โดยทำออกมาในรูปแบบแผนผังความคิดตามใบงานกิจกรรมที่ 2 “รำลึกถึงอดีต” (20 นาที)</p> <p>9. ส่งตัวแทนกลุ่มออกมาสรุปและนำเสนอ (25 นาที)</p>		

ที่	เรื่อง/สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ แหล่ง การเรียนรู้	การวัดและ ประเมิน
		<p>ขั้นตรวจสอบผลงานและ ทดสอบ</p> <p>10. ให้ผู้เรียน (รายบุคคล) ร่วมตอบคำถามจาก กิจกรรมที่ 3 “ง่ายๆ ถาม- ตอบ” ผ่านทาง application kahoot (10 นาที)</p> <p>11. ผู้สอนสรุปและสุ่ม ผู้เรียน 3-4 คน ในประเด็น ได้เรียนรู้อะไรบ้าง (10 นาที)</p>		

ภาคผนวก จ

- หนังสือรับรองจรรยาบรรณผลการพิจารณาวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หนังสือแจ้งผลการพิจารณา

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาและตอบรับเอกสารเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยดังนี้

ชื่อโครงการวิจัย : การพัฒนารายวิชาชีวิตและครอบครัวแบบบูรณาการสำหรับนักศึกษา โดยอิงบริบทเชิงวัฒนธรรม
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ชื่อหัวหน้าโครงการ : นางสาวพิชามณีย์ จันทุรัส

หน่วยงานต้นสังกัด : คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หมายเลขรหัสโครงการ : SWUEC- G 035/2562X

เอกสารที่เสนอ : รายงานส่วนแก้ไขเพิ่มเติมโครงร่างการวิจัย ฉบับลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2562

วันที่ประชุม : 18 กันยายน 2562 การประชุมครั้งที่ : 9/2562

ผลการพิจารณา : รับรอง

วันที่รับรอง : 9 กรกฎาคม 2562

ข้อเสนอแนะ : -

ตอบรับโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการให้การรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ที่มีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ได้แก่ The Declaration of Helsinki, The Belmont report, CIOMS Guidelines และ The international Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (IGH-GCP) ตลอดจนกฎหมาย ข้อนบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิตรกุล)

เลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุวิพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

วันที่: 18/09/2562

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวพิชามณูญ์ จันทุรส
วัน เดือน ปี เกิด	11 เมษายน 2523
สถานที่เกิด	จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2547 ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (สุขศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2553 ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สร้างเสริมสุขภาพ) จาก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พ.ศ. 2563 ปริญญาเอก การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (สุขศึกษาและพลศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	62 หมู่ 4 ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

